

Liber Octauus.

Si aut ex re dñi fructuario nō valet. vt. s. eo. seruū fructua. si ex reynius fructuarij aliter fructuario nō valet. vt. s. si alienus. in fi. Nec ob. l. si cū duobz. qz exponet ibi. qd in fructuario dixi idē in possessio a pluribus bona fide. vt. d. s. si duos.

A i. quia. **V**ocabula. s. appellatiua appo sita in stipulatiōe **C** habent. de monstrant em ap pellatiua an pri notati sint dñi: et sic no. de ordine scripture. sic i aut. de here. r. fal. s. in ordi. s. arg. s. de solu. l. nec em. Itē facit. s. si cer. pe. l. ei. qui. s. q. si.

S i seruus. luti lē. vt. r. s. de ope. libe. seru. p. a. tron. r. ē spāle: sic s. e. l. ij. r. l. si seru. cōis meū. s. seru. uis capto. alias non refert sibi vel dño stipulef. vt. s. eo. l. i. in pun. que est pira. s. q. est rō: Rñ. quia factū in stipulatiōe cōtine tur: vnde dño non pōt qri. vt in fi. e. s. s. cū factū. fm quosdā: sed certe ibi de facto serui stipulāis: hic li berti pmitteatis: veri. tñ die q non pnt deberi nisi iu re patronatus. at seruus nō est patron. et hoc de opera incerta: de certa valet. vt. s. de ope. lib. l. opere in reruz. cū habeat instar pecunie. vt. s. eo. l. i. a duobus.

C uat. quia tunc valet. **A** m seruus. eius. s. serui. **A** cquiri. dño ppietatis: sed non econtra. vt s. de usufruc. sed r. si quis. s. questionis. r. s. eo. l. seruum fructuariū. r. l. de sol. l. qui res. s. si seruus.

I nquirendū est. r. certe cōdictione sine causa. **I** tem si seruus. alienus. **C** ondicia. s. pdictione sine cā: siue soluti sit siue non s. tūc vt actio cedat: hz etiā locū pdictio icerti p. lo cāz facit. s. si cer. pe. cū fūdus. s. i. r. de act. emp. si fū. s. fūsi.

Q uicquid. seruus. s. noster. **N** obis. scilicet. dominis. **S** eruit. i. dum noster seruus est.

U el manumissionem. puta. pmititis cū fuero manu missus vel alienatus. **N** ra fuit. bōa rō: qz luti i spicā i acqredo hoc cāz vt se. vt. r. s. d. p. ob. si fili. ē. r. alia rō: qz dolo fecit. vt. l. i. fi. l. q.

E mācipatiōis. puta cū fuero emancipatus. **D** olo malo. i. in fraudē p. ris: me ei acqrat sic stipula.

tus. l. arg. s. p. socio. actōe. s. dirim. r. hoc psumit si s. r. iū nō apparet. als si appareat s. r. iū: vtilis filio q. r. i. vt. s. de here. in fi. l. q. d. a. et ibi exēplū est qñ nō psumit dolo: quia nō volebat p. r. i. qui filio dare volebat. Itē aliū exēplū. J. a. i. l. si debitor. s. i. s. j. nunqd ē in seruo posset cē sine dolo vt ei manu-

et dño queritur. Bar. I dem. **Q** uicquid cōtraxit seru. duz nobis. s. seruit. etiā si stipulationem contulerit in alienationem vel manumisso nem. suam: tamē nobis acq situm erit: qz potestas ei. tunc cum id cōtraheret nostra fut. Idemqz est si filius. r. trahat nāqz ēt qd in emācipatiōis tēpus p. tulerit nobis debebit si tamē dolo malo id fecerit.

Explicet ex ordine. s. qz. Liber. l. v. huius autē Liber Octauus incipit.

De fideiussoribz. r. man datonibus. Titu. j. **O** mni obligatiōi r. ciuili et naturali accedere pōt fideius sor. h. d. cū. l. se. Bar. U l. p. l. a.

Q uis. r. l. p. misse. Itē hoc qñ sub cō ditiōe iuriseca. si aut extriseca vt si tica. fuerit consul: tūc indistite qri p. r. dño: vt. s. de h. ob. si fili. Item hoc in s. d. b. sec. in relictis. vt. s. de re. iur. l. q. legata. r. C. de p. d. inser. tis. l. si p. r. o. **De fideiussoribz. r. mādatonibz.**

Q uis. r. l. p. misse. Itē hoc qñ sub cō ditiōe iuriseca. si aut extriseca vt si tica. fuerit consul: tūc indistite qri p. r. dño: vt. s. de h. ob. si fili. Item hoc in s. d. b. sec. in relictis. vt. s. de re. iur. l. q. legata. r. C. de p. d. inser. tis. l. si p. r. o.

Q uis. r. l. p. misse. Itē hoc qñ sub cō ditiōe iuriseca. si aut extriseca vt si tica. fuerit consul: tūc indistite qri p. r. dño: vt. s. de h. ob. si fili. Item hoc in s. d. b. sec. in relictis. vt. s. de re. iur. l. q. legata. r. C. de p. d. inser. tis. l. si p. r. o.

Q uis. r. l. p. misse. Itē hoc qñ sub cō ditiōe iuriseca. si aut extriseca vt si tica. fuerit consul: tūc indistite qri p. r. dño: vt. s. de h. ob. si fili. Item hoc in s. d. b. sec. in relictis. vt. s. de re. iur. l. q. legata. r. C. de p. d. inser. tis. l. si p. r. o.

Q uis. r. l. p. misse. Itē hoc qñ sub cō ditiōe iuriseca. si aut extriseca vt si tica. fuerit consul: tūc indistite qri p. r. dño: vt. s. de h. ob. si fili. Item hoc in s. d. b. sec. in relictis. vt. s. de re. iur. l. q. legata. r. C. de p. d. inser. tis. l. si p. r. o.

Q uis. r. l. p. misse. Itē hoc qñ sub cō ditiōe iuriseca. si aut extriseca vt si tica. fuerit consul: tūc indistite qri p. r. dño: vt. s. de h. ob. si fili. Item hoc in s. d. b. sec. in relictis. vt. s. de re. iur. l. q. legata. r. C. de p. d. inser. tis. l. si p. r. o.

Q uis. r. l. p. misse. Itē hoc qñ sub cō ditiōe iuriseca. si aut extriseca vt si tica. fuerit consul: tūc indistite qri p. r. dño: vt. s. de h. ob. si fili. Item hoc in s. d. b. sec. in relictis. vt. s. de re. iur. l. q. legata. r. C. de p. d. inser. tis. l. si p. r. o.

Q uis. r. l. p. misse. Itē hoc qñ sub cō ditiōe iuriseca. si aut extriseca vt si tica. fuerit consul: tūc indistite qri p. r. dño: vt. s. de h. ob. si fili. Item hoc in s. d. b. sec. in relictis. vt. s. de re. iur. l. q. legata. r. C. de p. d. inser. tis. l. si p. r. o.

Q uis. r. l. p. misse. Itē hoc qñ sub cō ditiōe iuriseca. si aut extriseca vt si tica. fuerit consul: tūc indistite qri p. r. dño: vt. s. de h. ob. si fili. Item hoc in s. d. b. sec. in relictis. vt. s. de re. iur. l. q. legata. r. C. de p. d. inser. tis. l. si p. r. o.

Q uis. r. l. p. misse. Itē hoc qñ sub cō ditiōe iuriseca. si aut extriseca vt si tica. fuerit consul: tūc indistite qri p. r. dño: vt. s. de h. ob. si fili. Item hoc in s. d. b. sec. in relictis. vt. s. de re. iur. l. q. legata. r. C. de p. d. inser. tis. l. si p. r. o.

Q uis. r. l. p. misse. Itē hoc qñ sub cō ditiōe iuriseca. si aut extriseca vt si tica. fuerit consul: tūc indistite qri p. r. dño: vt. s. de h. ob. si fili. Item hoc in s. d. b. sec. in relictis. vt. s. de re. iur. l. q. legata. r. C. de p. d. inser. tis. l. si p. r. o.

Q uis. r. l. p. misse. Itē hoc qñ sub cō ditiōe iuriseca. si aut extriseca vt si tica. fuerit consul: tūc indistite qri p. r. dño: vt. s. de h. ob. si fili. Item hoc in s. d. b. sec. in relictis. vt. s. de re. iur. l. q. legata. r. C. de p. d. inser. tis. l. si p. r. o.

Q uis. r. l. p. misse. Itē hoc qñ sub cō ditiōe iuriseca. si aut extriseca vt si tica. fuerit consul: tūc indistite qri p. r. dño: vt. s. de h. ob. si fili. Item hoc in s. d. b. sec. in relictis. vt. s. de re. iur. l. q. legata. r. C. de p. d. inser. tis. l. si p. r. o.

Q uis. r. l. p. misse. Itē hoc qñ sub cō ditiōe iuriseca. si aut extriseca vt si tica. fuerit consul: tūc indistite qri p. r. dño: vt. s. de h. ob. si fili. Item hoc in s. d. b. sec. in relictis. vt. s. de re. iur. l. q. legata. r. C. de p. d. inser. tis. l. si p. r. o.

Q uis. r. l. p. misse. Itē hoc qñ sub cō ditiōe iuriseca. si aut extriseca vt si tica. fuerit consul: tūc indistite qri p. r. dño: vt. s. de h. ob. si fili. Item hoc in s. d. b. sec. in relictis. vt. s. de re. iur. l. q. legata. r. C. de p. d. inser. tis. l. si p. r. o.

Q uis. r. l. p. misse. Itē hoc qñ sub cō ditiōe iuriseca. si aut extriseca vt si tica. fuerit consul: tūc indistite qri p. r. dño: vt. s. de h. ob. si fili. Item hoc in s. d. b. sec. in relictis. vt. s. de re. iur. l. q. legata. r. C. de p. d. inser. tis. l. si p. r. o.

Q uis. r. l. p. misse. Itē hoc qñ sub cō ditiōe iuriseca. si aut extriseca vt si tica. fuerit consul: tūc indistite qri p. r. dño: vt. s. de h. ob. si fili. Item hoc in s. d. b. sec. in relictis. vt. s. de re. iur. l. q. legata. r. C. de p. d. inser. tis. l. si p. r. o.

Q uis. r. l. p. misse. Itē hoc qñ sub cō ditiōe iuriseca. si aut extriseca vt si tica. fuerit consul: tūc indistite qri p. r. dño: vt. s. de h. ob. si fili. Item hoc in s. d. b. sec. in relictis. vt. s. de re. iur. l. q. legata. r. C. de p. d. inser. tis. l. si p. r. o.

a Dolo malo hoc ad seruū et pupillum: et commodatum: et depositum referunt.
b Aut culpa. hoc non ad depositum. item nec etiam ad commodatum in pupillo ut teneatur nisi naturaliter.
c Fideiussum est. sed et fideiussores ob sui doli tenentur ut culpa. vt. s. de ver. obli. l. mora. r. s. de dolo. l. si fideiussor.

Qui. s. debitor. **Q**ue. s. satisficere. **S**atisficere. qd. qn. fit ex voluntate. vt. s. q. satisf. co. l. fideiussor. s. si necessaria.

Promissit. scz. fideiussores dare. sic. s. q. satisf. co. l. i. **E**t. s. conueniri. vt. r. q. intellige. cu. z. effectum. nā sunt qd. dā q. possunt obligari. r. nō pueniri. vt. s. de ius. vo. l. ij. et. h. sunt non idonei. vt. hic. r. s. q. satisficere. cog. s. l. ij. in prin.

Serui. seru. ex fideiussione nō tenet nisi in cā peculij. l. tercedat. vt. Jec. seru. infcio. r. s. de pac. l. z. filii. s. filii. etiā nō tenet si tercedat p. mutuo facto in rē sua: nec etiā tenet p. de peculio. vt. s. ad mace. l. sed iul. ad. cit. vt. si fideiussit: cū nichil e. r. in peculio. nec etiā spes vt. r. s. de pecu. q. sit. vt. s. de do. l. filiusfamiliā. alias enim si filii fideiubeat: et extra cām peculij tenet p. de peculio. vt. s. de pecu. q. sed si filii. r. ipe filii. vt. C. eo. l. filius.

Qui. s. debitor. **Q**ue. s. satisficere. **S**atisficere. qd. qn. fit ex voluntate. vt. s. q. satisf. co. l. fideiussor. s. si necessaria.

Promissit. scz. fideiussores dare. sic. s. q. satisf. co. l. i. **E**t. s. conueniri. vt. r. q. intellige. cu. z. effectum. nā sunt qd. dā q. possunt obligari. r. nō pueniri. vt. s. de ius. vo. l. ij. et. h. sunt non idonei. vt. hic. r. s. q. satisficere. cog. s. l. ij. in prin.

Serui. seru. ex fideiussione nō tenet nisi in cā peculij. l. tercedat. vt. Jec. seru. infcio. r. s. de pac. l. z. filii. s. filii. etiā nō tenet si tercedat p. mutuo facto in rē sua: nec etiā tenet p. de peculio. vt. s. ad mace. l. sed iul. ad. cit. vt. si fideiussit: cū nichil e. r. in peculio. nec etiā spes vt. r. s. de pecu. q. sit. vt. s. de do. l. filiusfamiliā. alias enim si filii fideiubeat: et extra cām peculij tenet p. de peculio. vt. s. de pecu. q. sed si filii. r. ipe filii. vt. C. eo. l. filius.

Qui. s. debitor. **Q**ue. s. satisficere. **S**atisficere. qd. qn. fit ex voluntate. vt. s. q. satisf. co. l. fideiussor. s. si necessaria.

Promissit. scz. fideiussores dare. sic. s. q. satisf. co. l. i. **E**t. s. conueniri. vt. r. q. intellige. cu. z. effectum. nā sunt qd. dā q. possunt obligari. r. nō pueniri. vt. s. de ius. vo. l. ij. et. h. sunt non idonei. vt. hic. r. s. q. satisficere. cog. s. l. ij. in prin.

Serui. seru. ex fideiussione nō tenet nisi in cā peculij. l. tercedat. vt. Jec. seru. infcio. r. s. de pac. l. z. filii. s. filii. etiā nō tenet si tercedat p. mutuo facto in rē sua: nec etiā tenet p. de peculio. vt. s. ad mace. l. sed iul. ad. cit. vt. si fideiussit: cū nichil e. r. in peculio. nec etiā spes vt. r. s. de pecu. q. sit. vt. s. de do. l. filiusfamiliā. alias enim si filii fideiubeat: et extra cām peculij tenet p. de peculio. vt. s. de pecu. q. sed si filii. r. ipe filii. vt. C. eo. l. filius.

Qui. s. debitor. **Q**ue. s. satisficere. **S**atisficere. qd. qn. fit ex voluntate. vt. s. q. satisf. co. l. fideiussor. s. si necessaria.

Promissit. scz. fideiussores dare. sic. s. q. satisf. co. l. i. **E**t. s. conueniri. vt. r. q. intellige. cu. z. effectum. nā sunt qd. dā q. possunt obligari. r. nō pueniri. vt. s. de ius. vo. l. ij. et. h. sunt non idonei. vt. hic. r. s. q. satisficere. cog. s. l. ij. in prin.

Serui. seru. ex fideiussione nō tenet nisi in cā peculij. l. tercedat. vt. Jec. seru. infcio. r. s. de pac. l. z. filii. s. filii. etiā nō tenet si tercedat p. mutuo facto in rē sua: nec etiā tenet p. de peculio. vt. s. ad mace. l. sed iul. ad. cit. vt. si fideiussit: cū nichil e. r. in peculio. nec etiā spes vt. r. s. de pecu. q. sit. vt. s. de do. l. filiusfamiliā. alias enim si filii fideiubeat: et extra cām peculij tenet p. de peculio. vt. s. de pecu. q. sed si filii. r. ipe filii. vt. C. eo. l. filius.

Qui. s. debitor. **Q**ue. s. satisficere. **S**atisficere. qd. qn. fit ex voluntate. vt. s. q. satisf. co. l. fideiussor. s. si necessaria.

para. l. i. § illud. et. s. vt. in pos. le. si is a quo. s. fi. Et no. hic mirabilia duo: qz. tolerat ignorātia iur. vt. nō afferat recipienti dāni: s. facti nō. sed regulariter. s. vt. s. de iur. et fac. igno. regula. in prin. vel pōt dici q. et recipiens mulierē pōt errare in facto: vt. si credebatur eā in rē suā fideiuberet seruū liberū credebatur. ar. s. de cōstrahē. emp. l. qz. difficile.

Pro. s. habitur. s. fut. r. sic future. vt. s. si stipulat. s. adhiberi p. C. si pro quo. debitorē pncipalē q. Negociorū gestorū. qn. te absente r. sine mādato fideiussit. vt. s. māda. l. ex mādato. s. i. r. l. q. fide. r. r. et facit. s. co. l. i. r. t. ij.

Fideiussor. facit insti. eodē. s. fideiussor. r. C. e. l. fideiussores. **E**t. h. fidei. s. s. t. C. rei. ad est de bitoris.

Generaliter. eū. fideiussorē r. C. i. scz. reo. **I**ntuenerat. fideiubēdo. vt. mā dādo. vel constitutendo.

Teneri. idēz. e. r. J. e. l. cū reo. **E**t. fallit in scā. vt. cū pncipalis obligatōis nō sit exactio. vt. J. e. l. h. s. s. q. si h. s. u. **C**eterū reo. scz. debendi.

Refert autē. scz. iul. r. facit. J. de sol. si duo rei. r. s. de duob. reis. l. si reus p. r. J. e. h. s. s. i. r. s. de act. ep. l. nō est nouū. r. J. l. p. r. i. et arg. s. de testi. l. ob carmen. s. si testes. r. s. quē admo. ser. amit. l. nam satis in fi. r. s. qui satisf. cog. de die. s. si iudicatum. et quod no. C. de pac. l. debitori.

Hoc. scilicet ubi non potest reperiri que altera alteram tollat. **R**eus. sustinebit. actine cū sit reus stipulandi. **D**educeret. p. contestationē litis.

Cōsumeret. ar. s. de cōstr. pecu. item illa. in fi. r. J. eo. si mandato meo. et. s. de ac. et ob. si is qui sicut. J. e. facit. s. l. p. r. i. cum suis conxor. **S**tipulat. r. parui. vt. J. e. l. grece. s. itē accepto.

Stipulat. r. parui. vt. J. e. l. grece. s. itē accepto.

Stipulat. r. parui. vt. J. e. l. grece. s. itē accepto.

Stipulat. r. parui. vt. J. e. l. grece. s. itē accepto.

Stipulat. r. parui. vt. J. e. l. grece. s. itē accepto.

Stipulat. r. parui. vt. J. e. l. grece. s. itē accepto.

Stipulat. r. parui. vt. J. e. l. grece. s. itē accepto.

a Future. vt r. s. de iudi. l. nō quē ad modū. et l. i. eo. s. fideiussor. et. s. de pecu. eo tēpore.
b Precedēti. aliud in mādatorē: nisi l. casu: qd dicit vt s. manda. si vero nō remane. s. si post creditam.
c Vel. pro saltem. Accur.

Q uod em̄. nō potest. natu rali cā impibente vt r. s. de ac. r. ob. l. naturales.
e posse. cū effe ctu. vt. l. e. fideiussor. s. l. r. s. de iur. reur. l. si. l. qdaz dicit obitare excep. in naturali. s. s. i. civilis. vt C. de nō nu. pec. l. si cui. ac.

Rece. inter p tatio greci: mea fideiubeo vo lo/dico/cupio: tñ s. valz vñu ex his qstū et alio. r. facit insti. e. in fi. et s. de hb. obl. l. i. s. sed vtrum.

Preterea. fa cit insti. e. in pñ. r. s. eo. l. i. r. q.

Sine re. vt l. cōmo. ver. vt l. si pu. cōsensu: vt in emptōe. et ad hoc s. l. i. accur.

Iure hono rario. vt de cōst. vel de iureiuran. vel de peculio.

Accipi. vt et s. de pec. eo tpe.

Post litē. nec em̄ dānosa est no uatio. vt. l. i. l. altam.

Cōdēnato. s. non exacto. als s. vt. C. s. fide. tu. l. nō ē ambigēdū.

Ipo iure. qz tps nō est modus tollēde obligatio nis. azo. vel qz sen tētia nō nouat vt fideiussor liberet si est cōdēnatoria et sic facit. p eo qd no. C. de vsur. rei iudi. l. si. s. si em̄ nouatur.

Exercitatiois. vt iudicio l. i. r. no. hunc casum.

Datus est. rem pu. sal. fore.

Factus q. Dat. cū sciret se nō teneri dare. vt l. i. de satisd. tu. t3 quod si als nō teneret fideiussor. vt ar. s. si qd cau. s. r. si qd. als fieri s. si. r. l. e. si postq. Et no. ar. qd fieri nō d3: factū tñ tenet nō dēret

refert vtrū pure fideiussorem obligem/an ex die/an sub con ditiōe. Adhiberi autē fideiussor: tam future qz precedēti obligatiōi pōt: dūmodo sit aliq vel naturalis futura obli gatio.

Uic pro naturali sola obli gatione pōt accedere fideiussor: qñ est oīno inefficax s3 saltem est efficax vt impediatur repetitiōem in debiti soluti per errorem iuris. Pau. Tulla.

Q uod em̄ soluti repeti tiō non pōt: pueniens est hñdōi nafalis obligatiōis si de iussorē accipi posse. l. i. p.

Rece fideiussor: r ita ac cipitur.

sed et si dixerit grece pro eo erit atqz si di xerit grece

Preterea scien dum est fideiussorē oīni obli gatiōi adhiberi posse: siue reb siue hbis siue pñsensu. Pro eo etiā qz iure honorario obli gatus est posse fideiussorē ac cipi sciendum est.

Post litē ptes. pōt accipi fi deiussor: r fideiussorē iudicio nisi nō tenet post sniam. B.

Et post litē contestatā si deiussor accipi pōt: qz et ciu ilis et naturalis subest obliga tio: et hoc iulia. admittit: eoqz iure vtimur. An gō dēnato reo exceptione vti fideiussor possit queritur: nā et ipō iu re nō liberatur. et siquidem iudicati actiōis accepto nō est

sic. qñ ap. str. l. i. s. bidu. r. s. de edil. edic. l. q. si nclit. s. l. factū. et de iu. do. l. nō solū. r. s. p socio. qd aut. r. de procu. sed r. he. s. penul.

r Magis putam. ar. s. Je. si a reo. s. id qd. s3 ibi p3 sol. f Obligationū. qd descēdit ex actu vel qñ: et maleficiō vel quass.

Pro alijs. et ita i mādatorib spōsoubus r fide iussoribus.

In duriorē. als duriorē: als deteriorē. r s3 du rior re/locopre/r cā. vt insti. s. ac. s. plus aut. et sic nō est s. s. de re iu. l. et fideiussor. nec s. eo. l. i.

Oīmō. i. i. ni chū. Jo. et sic vi ciat vtile p muti le fm et. ar. s. de arbi. l. parui. s. si fernū. s3 aliq s. de bent em̄ teneri v3 qz ad id qd tenet reus. p qd sunt ar. s. de cōst. pec. l. hacten. in fi. et l. e. r. C. s. doñ. si qd ar. s. in ob s. r. s. de vsur. l. pec unie. s3 alijs cas bus loquitur. itē pro eis. s. man. l. rogat. s3 ibi l. ma iorē summā qz eēt mādatis fideiussor. nō in maiorē qz reus debebat. itē p eis. s. eo. si a reo. h. rñ. r. fac. l. e. l. vsqz l. r. l. hi q. et. l. si testō. s. qñ. tū. et insti. eo. s. fi deiussores.

Illud cōe est in vniuersis qz pro alijs obligan: qz si fue rint in duriorē cām adhibiti placuit eos oīmodo nō obli gari: in leuiozē plane cām acci pi possunt: ppter qd in mīno rez summā recte fideiussor ac cipiatur.

Itē accepto reo pure ipse fideiussor ex die vel sub p ditiōe accipi pōt. elueto si reus sub conditiōe sit acce ptus: fideiussor pure nō obli gabitur.

Alternatiue obligatiōi nō pot accedere fideiussor. barr.

Si qd stichū stipulat fue rit et fideiussorē ita acceperit stichū aut decē fide tua eē tu bes/non obligari fideiussorez iul. ait: qz durior elus fuit con ditio: vt pote cū futuruz sit vt mortuo sticho teneatur. mar cellas autem eum notat non ideo tñ non obligari: quia in duriozem conditionem fideiussor accepto est: s3 qz in alia potius obligatione fideiussor

Non obliga bit. qz pl eēt tpe. s. Si quis stichum. et sic min quia partem: aut quia vnum soluz Ro.

Aut decem. et sic plus: quis totum: vel quis duo.

Eius fideiussoris. Accur.

Mortuo sticho. et sic liberato reo.

Teneatur. f. fideiussor in decē: r sic plus re.

Notat. reprehēdendo iul. vel addendo.

In alia. quia hec de toto: illa principalis est de parte. Accur.

a Stichus. q. aliud p. mittit r plus: r alia est obligatio: hz no sit durior: et ca. vt subijcit: imo leuior: cu stichu dādo liberet q valet forte: qm: tñ. et no argu. q q alternative duo p. mittit: ambo sunt i obligatōe. vt. s. de hb. ob. si duo b p. mittit. alternative. (rei. Ac.

c Eius. fideiussoris.

d Durior. naz debet plus ca: cu reus hz electione ex lege. vt l. i. de act. s. preterea.

e Tu voles. tu scz fideiussor. sec si in rei etā arbitrio eēt electio. vt J. e. si stichu. l. pn.

f Interrogauero. qz minus bz recipia.

g Spondes. r ita tenebatur ad vtriusq.

h Fideiussor. hoc dic vt no. s. loca. l. que-ro. in fine pami casus.

i Dubites. si em cōstaret eos esse soluendo in partes cōueni-rētur. vt insti. co. s. si plures.

k Sinr. vt sic debitum sit in li- quido.

l Nec em. bñ dixi in partem tñ cōueniendū offe- rēdo cautionē: qz si insolidū cōueni- ret: haberet neces- se soluere plus. et ita qñ ex veditōe cederent ei actio- nes. vt J. e. l. cū is. cū nō haberet pec- unias ad man⁹ qd esset in quā. vt dic etiā q cū fidei- ussores nō habe- rēt qd incōnenti redderēt. et facit in aut. de duo. re. in prin. Accur.

m Actio. ex epi- stola diui adriani nō est idul- gendū. punit mē- dacium. sic. C. de

n Nō est idul- gendū. punit mē- dacium. sic. C. de

o Fideiussor. nō nīe. pecu. aut. s. q. pp. iā. r. s. de iudi. l. s. hęc ita. r. s. p. loc. si vñ. i. fi. r. s. qd cū eo. l. s. qz ex parte s. interdum.

p Fideiussor. nō nīe. pecu. aut. s. q. pp. iā. r. s. de iudi. l. s. hęc ita. r. s. p. loc. si vñ. i. fi. r. s. qd cū eo. l. s. qz ex parte s. interdum.

acceptus est. Deniqz pro eo q dece p. miserat non poterit fi- deiussoz ita accipi: vt dece aut stichū p. mittat qzuis eo ca- su nō sit eius cōditio durior.

Quo ad electionē fideiussor: non pōt in causam duriorē accedere: sed in causam leuiorē rem sic. h. d. Barto.

Idē iulianus ait si is q ho- minē aut decē dare stipulat⁹ fuerat fideiussorē ita accepit: hominē aut decē vtrū egove- lim/ non obligauit eum: qz durior eius cōditio facta est. con- tra autē si is qui hoīem aut de- cem vtrū ipse stipulatoz volet stipulatus est: recte fideiussor- ē ita accipiet decē aut hoīem vtrū tu voles. fit etenim inqt hoc modo fideiussoris condi- tio melior. sed r si reū sic inter rogauero: stichum r pamphi- lū dare spōdes: fideiussorē sti- chū aut pamphilū recte iter- roge: qz leuior fideiussoris cō- ditio est.

Pro fideiussore ac- cipi fideiussorē posse nequaquā dubium est. P. o. m. p. o. n. i. t.

Fideiussores r in par- tē pecunie: et i partem rei recte accipi possunt.

Si dubitatur an fideiussor sit soluendo nō potest opponi simpliciter beneficium diuisio- nis. h. d. Barto. I. planus.

Dubites a creditore an fideiussores soluēdo sint: r vnus a creditore elect⁹ parat⁹ sit offerre cautionē: vt suo periculo p. fideiussores cō- ueniat⁹ in partē dico audien- dū esse eū: ita tñ vt satisfactio- nem offerat: et omnes cōfidei- ussores qui idonei eē dicunt

p Fideiubere. vt. C. eo. fili⁹. r. C. qd cū eo. l. si ex alio. q F. facere. nisi i casib⁹: qz dic vt. s. qd cū eo. l. ij. r. l. iij. r Pōt. f. insolidū. vt. s. d. pecu. l. si qd cū filio. r. l. i. Ac. f Sed an pater. p. quo p. sēte filij fideiussit: siue mā- det expresse pater/ siue non.

presto sint. nec enim! semp fa- cilitis est nominis emptio: cum numeratio totius debiti nō sit in expedito.

Propter mendaciū p. datur beneficium diuisio- nis. Bar. Ita demū iter fideiussores diuidit actio^m si nō inficiatur. nā inficiatibus auxiliū diuisio- nis non est indulgendum.

Filius familias p. patre vtili- ter fideiubet: et ex hac cā pat⁹ qd iussu r de in re verso tenet: et filio emācipato soluenti de- castrēsi peculio subuenit. bar.

Filius familias p. patre po- terit fideiubere: nec erit sine effectu hec fideiussio. p. i. o. qui dē q sui iuris effect⁹ poterit te- neri in id qd facere⁹ pōt: dein- de q et dū in potestate manet condēnari potest. Sed an pa- ter⁹ ex hac cā qd iussu teneat videamus. et puto ad oēs cō- tractus qd iussu etiā referri: sed si ignorāte patre p. eo fidei- usserit/ cessat ista actio: tamē qñ in re patris versum sit pōt agi cū patre. plane si emāci- patus soluerit: vtilis⁹ ei actio- debet p. petere. in p. tē et iā manenti eadem actio⁹ compe- tit: si de peculio castrensi pro patre soluerit.

Abi nulla subest obligatio nō potest accedere fideiussor. h. d. Barto. Iulianus.

Si senatuscōsultū si- liosa. crediderit/ mor- tuo eo⁹ fideiussorē a p. tē acci- pere nō potest: qz neqz ciuilē neqz honorariā aduersus pa- trē actionē hz: nec vlla heredi- tas est culus nomine fideiuf- sor obligari possit. I dem.

Necqz honorariā. de peculio q etiā (set r tractus. in vira filij locum non habuit. vt. C. ad macedo. l. penul. h. Nec vlla hereditas. sed pot⁹ peculū qd pater ce-

Referri. vt r s. qd iussu. l. i. Ac. Ita actio. f. quod iussu. Cū p. tē. f. de in re p. s. q. d. a. f. illi creditori q filio in hac cām mutuar: et p. apud quē fi- lius iterecesserit te- net p. obligatōe p. n. c. i. p. n. i. s. i. o. nouādi filij inces- sit: quo casu de in re p. s. tenet p. tē ei s. q. liberat a p. ma. vt. s. de in re ver. l. si pro p. tē. in p. n. r. l. filius. Accur.

Unis. f. mā- dati. vt negociorū gestor. vt. s. mā. l. ex mandato. s. i. directa q. p. tē non tenet: qz ab initio nō tenuit manda- tū cū inter patrē r filij in p. tē cōsti- tutū non cōtrahit obligatio. vt. s. de iudi. l. lis nulla. et ad hoc. s. de here- di. insti. quidā. et de p. bo. obli. qdā. in si. argu. cōtra. l. si filius. J. eo. titi. r Actio. māda- ti: vel nego. gesto. vtilis.

Soluerit. qz quantū ad id pec- uliū habet p. pa- trē familias. vt. s. ad macedo. l. ij. ac- tū cōtra se- natu. s. cōsul- tum. macedonia. c. Crediderit. id est mutauerit pecuniam. d. C. eo. filio. Ac. e. A patre. qui bona ei⁹ iure pec- ulij possidet. Ac. f. Neqz ciuilē. q. d. a. f. in filij effi- ceter: si licet/ iul

Necqz honorariā. de peculio q etiā (set r tractus. in vira filij locum non habuit. vt. C. ad macedo. l. penul. h. Nec vlla hereditas. sed pot⁹ peculū qd pater ce-

Wenda cū pn- nū bz.

cupauit. vt. i. de castr. pecul. l. ij. sed hodie hz herede ab intestato. vt in aut. de heredi. ab intesta. §. i. et ideo fideiussores possent accipi nosse hereditarie obligatiōis: qñ licet fuisset tractus. et fact. §. ad mace. l. creditorē. Ac.

Plane. cōpetit. alicui qui als cum filio cōtraxit. vt. i. eo. l. heres. §. seruo. et. §. ad mace. l. creditorē. §. plane. nō dando mutui: qz tunc nō datur de peculio actio. vt. C. ad macedo. l. penul.

S mandato meo. p̄stiteris. vt. i. §. man. l. si q̄s alicui §. si. et fact. i. eo. c. i. is. et fact. C. eo. l. viti. et. i. rē pu. sal. fo. si plures. argu. §. §. eo. si rē stipulādi. c. Obligat̄ ero id est remanebo. sic. §. diudi. iulia. Am re. als incipit cum reus: et als si re. e. p̄mittit. idē econtra. vt. §. eo. generaliter.

Cōpetit. tñ qz scilicet persona lis erat.

In facti. si patronus erat vt parēs. vt. §. de excep. do. apud celsum. §. aduersus.

S stipular. cōs. sine cā. spe future n̄sationis et nō nume rasti. vel qz putas bā me debere cū non deberē. vt. §. de excep. doli. l. ij. §. circa. et. §. man. si fideiussoz.

Inuito. vt. §. de excep. l. oēs. et isti. de replica. §. fina. et. §. de bona. l. fideiussoz.

Interest. vt. et. §. de compen. l. ij. et. iij.

Si ex duobus. et sic quilibet insolidum tenebatur. vt in si. eo. §. si plures.

Dederit. quinqz dedit. et tu fecisti pactum de non petendo et aliquid.

Exceptione. etiam quia non potest cedere actionē contra fideiussozē liberatum: qd als esset faciendum. vt i. eo. l. vt fideiussoz. et sic est contra. i. de solu. l. i. §. si creditor. Sol. is qui quinqz dedit vel inutiliter fideiussoz rat: vel excep. tutus erat. argu. §. ad velleia. l. quāuis. §.

Plane eius actionis nomine q̄ de peculio aduersus eum competit: fideiussoz recte accipitur.

Electo mādatorē non liberatur reus principalis nec ecōuerso. itē et qui cōuenitur pro alio debet cedi actio cōtra p̄cipalē: et aliter non debet cōdemnari. h. d. pau. Idem.

S mandato meo ticio decē credideris: et mecum mandati egeris non liberabitur ticius: sed ego tibi nō aliter cōdemnari debebo q̄ si actiones quas aduersus ticiū habes michi prestiteris. Itē si cū ticio egeris ego non liberabor: s; in id dūtaxat tibi obligatus ero: quod a ticio seruari non poteris.

Si reus principalis succedit fideiussoz sicut extinguitur obligatio fideiussoz: ita et exceptio personalis que cōpetebat fideiussoz: nec pōt opponi ex p̄sona ei. pau. Idem.

Am reus p̄mittēdi fideiussoz suo heres extiterit: obligatio fideiussoz pe rimitur. Quid ergo est si tāq̄ a reo debitū petatur et si exceptione fideiussoz competēt vsus fuerit/ in factum replica tio dari debebit: aut doli mali proderit.

Fideiussoz potest opponere exceptionem ex persona rei etiā eo inuito. h. d. Bar. Idē.

marcellus. et §. si mulieri. et i. eo. si ticius. vel alter trans actioni consensit: vel conuenit vt non peteret ad tēpus vel ille cum quo transēgisti fideiussoz alterius fideiussoz ris erat. Jo. vt. i. eo. si plures. in si. vel hīc renūciauerat beneficio cedendorum actionū quādo intercessit qd petuit. vt. C. de pac. l. penul. vel §. §. hīc de rigore: ibi de equitate. Alij dicunt qz pactum nō intercessit: sed datio quiqz vt nō peteret. Et ideo idem qui quinqz dedit in quinde cim potest conueniri. sed certe factus est pactum cū sic recipiunt q̄nqz ne amplius petat. Ad. sic forte potuit esse qz secundo fideiussoz q̄ quiqz promissit vel dedit. et ideo si is q̄ conuentus est in quidecim: postea cōueniat in q̄nqz doli mali excep. se tueri potest cū ea quinqz a primo cōsecut̄ sit s; m̄ azo. et eisdem modis respō. §. e. l. si mādator. et. §. de strahen. emp. qd sepe §. si res. que ē argu. contra. Debitoz autem vnum fideiussozem liberare potest. vt. i. §. solutio. in hīs §. si duos.

S stipular. esses a me sine causa et fideiussozē dedissem: et nollem eum exceptione vti: sed potius solvere vt mecum mandati iudicio ageretur: fideiussoz etiam me inuito exceptio dari debet. In terest̄ enim eius pecuniā retinere potius q̄ solutam stipulatoz a reo repetere.

Pactum vnius fideiussoz non p̄iudicat creditoz cōtra aliū fideiussozē agēti. Barto.

Si ex duobus qui apud te fideiusserāt in viginti: alter ne ab eo peteres quiqz tibi dedit rit̄ vel promissit: nec alter liberabitur. et si ab altero quindecim petere istituers: nulla exceptione summoueris. rel qua aut quiqz si a priore fideiussoz petere istituers: doli mali exceptione summoueris.

Non pōt fideiussoz obligari aliq̄ creditoz q̄ hz resū p̄cipalē obligatū. Bal. Idem.

Fideiussoz obligari nō pōt ei apud quē reus p̄mittēdi obligat̄ nō est: q̄re si seruus cōis tici et sempronij nominatim ticio dari stipulatus fuerit: et fideiussozē ita iterrogauerit: ticio aut sempronio id dare spōdes: tici qdē petere a fideiussozē poterit: sempronij p̄o p̄sona i hoc solū iterposita videbit: vt solut est ante litē contestatam et ignorante vel inuito ticio possit.

Reliqua autem quinqz q̄ dedit ne eum conuenires.

Si a priore. id est ab eodem q̄ soluit. et petebas hac ratione forte quasi non ppter debitum: sed ppter pactū quinqz soluerit. et facit. §. de tute. et rationi. d. i. si ex duobus. sed contra. §. de admi. tuto. l. si pupillus. Accur.

Fideiussoz obligari. non est. nam non est accessorius deficiente principali: sed fallit in pupillo et similibus. vt. §. eo. l. ij.

Potest. contra. §. de stipul. seruo. l. item si seruus. in fine. Solu. vt ibi.

Si manenti. in eodē statu. vt. i. de solu. cum quis.

Anre litē contestatā. sed post lit. ref. nō potest. vt i. de solu. l. si q̄s stipulat̄ fuerit decē in §. item.

Si manenti. in eodē statu. vt. i. de solu. cum quis.

Anre litē contestatā. sed post lit. ref. nō potest. vt i. de solu. l. si q̄s stipulat̄ fuerit decē in §. item.

Si manenti. in eodē statu. vt. i. de solu. cum quis.

Anre litē contestatā. sed post lit. ref. nō potest. vt i. de solu. l. si q̄s stipulat̄ fuerit decē in §. item.

Aliquantenus. i. aliquantulum.
Potest. vt. s. de eo quod cer. lo. l. ij. S. idem iulianus
 r. l. ij. qui. r. s. de verbo. obliga. l. qui. romie.
Obligabitur. siue logiozi. siue. primitiui loco. pmittit
 eat fideiuffor: q. i. vtroq. casu ad diuiose causam est acce
 ptus. Sed quida
 hoc intelligit qm
 locus fideiufficis
 est remotior. p. q.
 bus est. i. e. si testa
 menti. s. questiu.
Nel pure. q. a
 tunc non tenet. vt
 s. e. grece. s. de ac
 cepto. r. fact. i. eo.
 h. qui.
Cuilibi. ob
 stat tamen hoc ca
 su excep. vt. C. de
 no. nime. pecu. si
 cui. r. est ciuili. so
 la. Accur.
Naturalis.
 vt. r. s. eo. q. b. em.
 r. l. pe. r. s. de con
 di. indebi. l. natu
 raliter.
Actio aliqua
 unuit q. aliq. na
 scatur actio ex na
 turali obligatioe
 sola: q. b. verus est
 q. ex nudo pacto.
 vt. C. de dona. si
 q. s. arg. s. si. r. C.
 de dot. p. l. ad ex
 act. et in alijs no.
 s. de pac. iurisgen
 tiu. s. quiniimo.
Lex. que de
 bentur. Accur.
Dicatur. in
 specto. pprio sen
 su qui est. i. de ver
 bo. sig. l. debitor.
 sed arg. contra. s. e.
 titu. l. pecunie ver
 bum. s. si.
Recepisse. s.
 videt. vt. r. s. de
 pdi. r. dem. q. bis
 s. dñs. r. s. de do
 na. hoc iure. s. pe.
Stipulone. fa
 ct. i. eo. si a reo. i.
 r. ij. respon.
Credidi. als
 crediti.
Re. in iudi
 cio vel ex: et no. est
 condicionalis. hec
 obligatio. vt. s. de verbo. obliga. si decem. Accur.
Teneretur. hoc ideo: q. moza rei fideiuffori nocet.
 vt. s. de verbo. obliga. l. moza. alioquin. no. teneretur nisi

No pot obligari fideiuffor
 in cam duriozem. h. d. Baro.

Qui certo loco dare promi
 sit aliquatenus duriozi codi
 tione obligat q. si pure itero
 gat fuisse. nullo em. alio loco
 q. in que pmiserit soluere iur
 to stipulatore. pot. q. re si reum
 pure interrogauero: r. fideiuf
 fore cu. adiectioe loci accepo/
 no obligabit fideiuffor. Sed
 r. si reus rome constitut. capue
 dare promiserit: fideiuffor q.
 ephesi: peride no obligabit fi
 deiuffor: ac si re. sub coditioe
 promississet: fideiuffor autē in
 die certā vel pure pmississet.

Pro sola naturali obligati
 one pot accedere fideiuffor: si
 ue ex ea oriat actio siue no: du
 modo propter eam impediā
 repetitio soluti. h. d. Pau.

Fideiuffor accipi pot quot
 tiens est aliqua obligatio ciu
 lis vel naturalis: cui applice
 tur. naturales autē obligatio
 nes no eo solo estimat si actio
 aliqua eoz noie copetit: ve
 ruerit cu soluta pecunia repe
 ti no potest. na lz minus pprie
 habere dicatur naturales de
 bitores: p. abusione tñ intelli
 gi possunt debitorē et qui ab
 his pecunia recipiunt debitum
 sibi recepisse.

Si propter futurū eventū
 est dubiū an fideiuffor sit rece
 ptus in durioze cam: expectat
 ille eventus: r. interim fideiuf
 fio est in pendēt. h. d. Pau.

Stipulatioe in die conce
 pta fideiuffor si sub conditioe
 acceptus fuerit: ius eius in pē
 deti erit: vt si ante die coditio
 impleta fuerit no obliget: si cō

reus desineret posse dare: vt in contrario. s. de s. bo. obli.
 lita stipulatus. vbi plene dicit. Accur.
 p. Decessisset. sed none interpellari debet heres rei
 Rñ. forte hic sine herede decesserat. alioquin interpellari
 deberet: vt q. b. in defuncto debuit fieri: in herede fiat.
 vt. s. de arbi. l. die
 s. necyrimur. r. l.
 quāuis. Item no.
 hic argumētū ad
 questionē q. si q.
 promissit penaz si
 no solueret: r. moz
 tuus est atē q. sol
 uat: vel interpel
 letur q. heres te
 neatur ad penā:
 nec sit opus eū in
 terpellari. sed di
 cas vt dicit q. h. no
 reliquit heredem
 vñ si reliquit de
 bet interpellari. als
 pena no pot peti.

Decessisset. sed none interpellari debet heres rei
 Rñ. forte hic sine herede decesserat. alioquin interpellari
 deberet: vt q. b. in defuncto debuit fieri: in herede fiat.
 vt. s. de arbi. l. die
 s. necyrimur. r. l.
 quāuis. Item no.
 hic argumētū ad
 questionē q. si q.
 promissit penaz si
 no solueret: r. moz
 tuus est atē q. sol
 uat: vel interpel
 letur q. heres te
 neatur ad penā:
 nec sit opus eū in
 terpellari. sed di
 cas vt dicit q. h. no
 reliquit heredem
 vñ si reliquit de
 bet interpellari. als
 pena no pot peti.

Cū fideiuffor: hoc mō acce
 ptus eēt si re. quadragita q. ei
 credidi. non soluerit: fide tua
 esse iubes: verisimile est id eē
 actū vt cū appellat. re. no sol
 uisset: fideiuffor teneret. s.
 r. si reus anteq. interpellaret
 decessisset: fideiuffor: obliga
 tus erit: quasi hoc quoq. casu
 verū esset reum no soluisse.

Fideiuffori soluenti solidū
 cedenda est actio contra fide
 iufforē. h. d. Pau. d. cas. I. dē.
Fideiufforibus succur
 ri solet vt stipulator cō
 pellat ei qui solidū soluere pa
 rat: est videri ceteroz noia.
Ficta solutio fideiufforis
 parit sibi actionē cōtra pñci
 palē debitorē. h. d. Pau. I. dē.

Ut debitorē sum d: le
 gat pecuniā dare itel
 ligitur quāta ei debet: et ideo
 si fideiuffor debitorē suū dele
 gauerit: quāuis eum qui solue
 do non erat: confestim mādati
 agere potest.

Si p serui fideiuffione sol
 uatur pecunia dñica vēdicat:
 si peculiaris pro debito no re
 petitur: pro indebito condici:
 sed si dñs soluit ipse ab eo cui
 soluit repetit. h. d. Bar. I. dē.

Seruus infcio dño p quo
 dā fideiusserat: r. eo no
 mine pecuniā soluerat: q. reb
 tur dñs posset ne ab eo cui so
 luta eēt: repetere. Rñ. interest
 quo nomie fideiusserit. nam si

Seruus infcio. interest. hec distictio in filio locū nō
 habet. vt. s. de pecu. licet. s. sed si filius. s. in seruo
 sic: vt hic. r. dicta. l. licet. s. si filius.

Seruus infcio. interest. hec distictio in filio locū nō
 habet. vt. s. de pecu. licet. s. sed si filius. s. in seruo
 sic: vt hic. r. dicta. l. licet. s. si filius.

Seruus infcio. interest. hec distictio in filio locū nō
 habet. vt. s. de pecu. licet. s. sed si filius. s. in seruo
 sic: vt hic. r. dicta. l. licet. s. si filius.

Non poterit sine causa per administrationem enim intelligi dñum trāstulisse s'm quosdā: sed hoc falsuz reputo: cū nulla ipso iure sit obligatio. vt. J. eo. l. pri. Itēz qz etiā si liberā habeat peculij administrationē: nō tñ videtur cōcessuz alienare ex tali causa. vt. J. de fo. si s. cui nūmos. §. flauus. z

fa. §. de pac. l. contra iuris. §. si. qd igit dicit hic poterit condici: puta a fure vel respectu possessionis. vt. §. de cōdi. triticaria. l. in si. z. l. ij. et de cōdi. inde. l. indebiti. vel dic qz seruus putabat fidei iubere ex cā peculij: unde p'p'iu stū errorē z liberā peculij administrationē transit dominum s'm a3o.

Sed si serui Iabolent⁹ dominus pecuniā soluerit: repetere eam non ab eo p quo fideiussit: sed ab eo cui numerauit: poterit⁹ cū seru⁹ fideiussionis noie obligari non possit. Sequitur ergo vt ab eo pro quo fideiussit⁹ repeti non possit: cum ipse pro quo soluit ere alieno obligat⁹ sit nec solutione liberari⁹ eius pecunie noie potuerit: cuius obligatio ad seruū non p'tinuerit⁹.

Actiōes que sitē heredi ex facto suo non transeūt in fidelicommissariū vel in eum qui venit per contra tabulas nisi facta cessione. h. d. B. Africa.

Heres a debitore hereditario fideiussorem accepit: deinde hereditatem ex trebelliano restituit: fideiussoris obligationem in suo statu manere ait. Idēz in hac causa seruandū: qd seruaretur cū heres contra quē emancipatus filius bonorum possessione accepta⁹ fideiussorē accepit: ideoqz in vtraqz specie

facit hoc ad differentia que assignatur inter pupillum et seruū. insi. qui. mo. re con. ob. §. preterea.

Obligatus sit. i. remaneat. sic. §. e. si mandato.

Nec solutio liberari. nisi forte post cōsumptionē.

Non pertinuerit. etiā naturaliter. facit. J. de cond. inde. l. fideiussor. et. §. manda. l. papinianus.

Heres a debitore in suo statu. i. nō corrūpet: sed stat penes heredē. vt. §. de pact. si tibi. §. cū possessio. ceteri tñ debet. vt. §. ad trebel. l. si heres. q. est. §. sic etiā itel. ligi. §. de. sit. pecu. si post. Alij dicūt trāsire ipso iure scz viles. sed directe cedi debent. z facit. §. qui. mo. pig. vel

Acepta. z obtinuit. (hypo. sol. l. si cur. §. i.

Acciperit. anteqz succederet in contrabitu.

Traferunt. i. cesse nō ipso iure. vt. z. §. de p'abu. l. est emācipat⁹. z facit. §. de cōdi. inde. l. ij. §. i. et. l. iij. et. v.

Ex vtraqz obligat. §. de verb. obli. l. q. bis. cōtra. §. illā l'az exponit ibi no. vel ibi fuit bis. p'missū eodē modo: hic diuerso.

Erit. facit. §. eo. generaliter. in si. z. de act. emp. nō est nouū. z no. s'm a3o. si fideiussor fideiussori succedat: nulla tollitur obligatio. vt hoc §. nō est. Si fideiussor stipulāti vel contra: accessoria tñ tollit. vt. J. eo. §. q. si idēz stip. et. l. lucius. si fideiussor reo tñ naturaliter obligato succedit: neutra tollitur. si auilit z naturaliter: accessoria tñ tollit. vt. J. e. l. §. q. si hic seruus. si re⁹ stipulāti vel econtra: ois tollit. §. ad. l. falci. l. i. §. si debitor. et. J. eo. si Stichuz. §. a ticio. z de fo. si Stichuz. §. additio. a3o. z no. C. de pac. de bitori. Accur.

Seruo nō pecuniā credit⁹: tu eū manumissisti: deinde eūdē fideiussorē accepit: siqdē in eaz obligationē fideiubeat q aduersus te intra annuz sit: obligari eū ait. si vero in naturalē suā: pot⁹ est vt nichil agatur. nō em̄ itelligi posse vt qd fideiubēdo p se obligetur.

Si debitor succedit fideiussori exriguit accessoria si pncipalis ē vtilis: fec⁹ si inutilis. B.

Si hic seruus manumissus fideiussori suo heres extitit: durare cāz fideiussorē naturalē obligationē māsuram⁹. vt si obligatio ciuilis pereat: solutum repetere nō possit. Nec his contrariū est: q cum reus fideiussori heres existat fideiussoris obligatio tollatur: qz tunc duplex obligatio ciuilis cum eodem esse non potest.

Credidi. sic naturalit fuit obligatus.

In obligatiōe. intra annū. i. §. peculo. vt. §. q. si actio de peculo. l. i. in prin. ac.

At. african⁹ vel iul. magister african⁹. z facit. §. e. l. plane. et. §. ad macedo. l. credito rem. §. plane.

Obligat. vt. §. ad velicia. l. tutor. in prin. et. §. ea. l. §. retro. in fine.

Fideiussori. tpe fuitur obligatio qd esse potuit. vt

Māsurā. ex p'sona manumissi. (insi. eo §. i.

Pereat. v' accipulatiōe: vt tpe: vt qz ad tps fideiussorē tollatur. vt. §. e. l. (serat. si fideiussor §. fideiussor. z est arg. §. de oper. no. num. de pu p'illo. in fine. z. l. quia in re. in prin.

Cum reus. ciuilitet et naturaliter obligatus.

Fideiussori. vel mādator. vt. J. eo. l. vranus.

Tollat. vt. z. §. eo. l. cū reus. z. J. de solu. cuz. §. §. fi.

Nō pot. sed hic vna est ciuilis z naturalis: altera naturalit tñ: sic due naturales sūt i eodē l'z vna pncipal

tor. in prin. et. §. ea. l. §. retro. in fine.

Fideiussori. tpe fuitur obligatio qd esse potuit. vt

Māsurā. ex p'sona manumissi. (insi. eo §. i.

Pereat. v' accipulatiōe: vt tpe: vt qz ad tps fideiussorē tollatur. vt. §. e. l. (serat. si fideiussor §. fideiussor. z est arg. §. de oper. no. num. de pu p'illo. in fine. z. l. quia in re. in prin.

Cum reus. ciuilitet et naturaliter obligatus.

Fideiussori. vel mādator. vt. J. eo. l. vranus.

Tollat. vt. z. §. eo. l. cū reus. z. J. de solu. cuz. §. §. fi.

Nō pot. sed hic vna est ciuilis z naturalis: altera naturalit tñ: sic due naturales sūt i eodē l'z vna pncipal

et altera accessoria. r ad hoc. s. ad velleia. q. uis s. si m. uer heres.

a Retro. i. econuerso.

b Aduersus. i. cum heredem.

c Teneatur. ex persona eius cui succedit.

d Nec. repete. quauis. Accursus.

e Perimit. q. a et principalis tollitur ipso iure. vt. J. de solu. s. hichu. s. aditio. r. C. de pac. l. debitor.

f Nemo pot. est aut tunc idē pro q. et apud quē fideiussit cum heres sustinet per. s. nā defuncti. vt. s. ad velleia. l. tutor. Accursus.

g Qd si idē stipulator. pimit. vt sic eximat tñ pfo na ab obligatōe. nō aut vt perinde habeat ac si soluta esset pecunia: r sicut in sequenti. p. ponit. nā ibi pfo nale hz beneficiū is q. cessit bonis. vt. J. eo. l. vānū ibi. sed cū duo r. r. C. de bo. aut. iu di. pos. l. ex contra ctu. et in fi. de res plica. s. fi. et caue qz est argu. per cō trariū. nā sicut in superiori casu so la accessoria obli gatio tollit: ita et hic sola durat sub lata principali p cessione bonorū.

h Alij referunt h ar gu. ad probandū quādo manumif sus suo fideiussori vel ecōtra succe dit: qñ remanet fideiussoris obliga tio. vt. s. eo. s. q. si hic. r. s. retro. sed prima placet. r. fa cit. s. q. satisda. co. gā. l. de die. s. si in dicatū. r. J. de sol. si duo. in fi. r. ar. s. de pecu. sed si dā num. s. sed et cre ditor. r. argu. s. ad velleia. l. quāuis. s. si mulieri.

i Debitoris. latitans.

k Obligatū. cū nō extinguit pncipalis: qz missio l. bo

Retro quoqz si fideiussor ser uo manumisso heres extiterit: eadē aduersus eum obligatio manet q. uis et naturaliter te neatur: nec pro se quis fidei iubere possit.

Si principalis reus succe dit creditori omnis obligatio extinguit: si fideiussor: sola obli gatio fideiussoria extinguitur. hoc dicit Barto.

Si stipulator reū here dē instituerit: oimodo fideiuf soris obligatōe perimit: si ue ciuillis: siue tñ naturalis in reū fuisset: qm quidē nemo po test apud eundē p seipō obli gatus esse. Si idem stipula tor: fideiussorē heredē scripserit: proculdubio solā fideiussio nis obligatōe perimit: ar gumentū rei hoc est: qz si pos sesso rerū debitoris data sit creditori: eque dicendū est fideiussorē manere obligatū.

Potest vnus esse fideiussor: duoz coreorum. h. d. Bar.

Cum tu r tictus eiusdē pe cunie rei essetis: eum qui p te fideiussit posse r pro ticio fidei iubere rñdi q. uis eandē pecu niā eidē debitor? sit: nec tñ ina nē eā creditor futurā. nonnul lis em casibus emolumētū ha biturā: veluti si ei p quo ante fideiussisset heres existat. tūc em confusa prima obligatōe posteriozem duraturam.

Successio non habetur lo co solutionis quo ad lucrū he redis. h. d. Barto.

Cū fideiussor reo stipulan di heres extiterit: queritur an quasi ipse a se exegerit: habeat aduersus reum mādati actio:

na debitoris nō est hē successio vniuersalis. vt. s. man. l. k. Cum tu. s. sempronius. (si ci.)

l Pro te. s. sempronio.

m Habituram. sic. J. de solu. l. si duo.

n Exstat. fideiussor. vel dic etiam s. m. h. iste creditor apud quē fideiussit h. fideiussor. h. vt. J. e. l. vānū. s. sed cum duo.

o Obligatōe. fideiussoria: vt s. h. pncipalis r ac cessoria.

Si obligatio cōsistit in pfo na representata potest accipi fideiussor. h. d. Bar. F lozen.

Mortuo reo promittēdi etiā ante a ditā hereditatē fideiussor accipi pot: qz hereditas pfo ne defuncti vice fungitur: sicut municipium/ et curia/ et societas.

Adiectus fideiussorē acci pere nō pot. Bar. Martian.

Si michi aut ticio decē stipulatus fuerim: ticio fideiussorē acci pe non potest: quia solutionis tñ causa adie ctus est.

Pro parte hereditaria tñ confusione extinguitur obliga tio: r heredes fideiussoris vel mādatōis non tenentur in so lidum. h. d. Bar. Marcellus.

Actus tictus cū p seio fratre suo apb septiciū interuenire veller: epistolā ita emisit. Si petierit a te frater meus: peto des ei nūmos fi de r piculo meo: post quā epi stolā septicius seio pecuniā numerauit: deinde tictus iter reliquos heredes r seium fra trem pro tertia parte reliquit heredē: quero an qz aduersus seium debitorē septicij cōfusa sit actio p tertia parte q ticio fratri suo heres extiterit: cum coheredib eius agere isolidū possit? Marcellus respon. cū coherede seij non pro maiore qz hereditaria parte mandati agi posse.

pncipalē: r sic successit reus mādatōi. vt. J. eo. l. vānū.

f Actio. mandati: pncipali absohbēte accessoriā.

g Possit. creditor. h. Sej. qui seius tene

apud quē fideiussit h. fideiussor. h. vt. J. e. l. vānū. s. sed cum duo.

o Obligatōe. fideiussoria: vt s. h. pncipalis r ac cessoria.

p Aduersus. res. als reū: r als euz. scilz p q fideiussit.

q Exegisse. vt s. de cui. si ei. s. si. Sol. illud ob tinet euz creditor debitorū succedit. vt. J. eo. l. debitor. sec. aut cū fideiuf sor creditōi suc cedit.

r Potē q. elec ctūe. sed s. s. mā. l. si ei. Sol. ibi con dēnatus fuerat si deiusor: hic non.

Mortuo. acci pi pot. sic. s. de pñ. pecu. l. hā ctenus. in pñ.

r Fungit. vt r in fi. de stipu. ser. in pñ. r. C. de po. l. cū hereditas.

v Sicut. s. cū fungitur vice pfo ne defuncti r.

Siectus. ad iectus est. fa cit. s. de pñ. pecu. s. r. si. s. i. r. de ver bo. ob. eum qui s. qui sibi.

Vic. apb se pticiū. credi torem.

z Si petierit. verba epistole.

a Frater me. scilz seius.

b Epistolam. scilz missam.

c Septicius. s. creditor.

d Velde tict. scz mādatō. Ac.

e Fratrē. reuz

f iij

tur principali non actione mandati contraria.

M Arcellus. p. pupillo. idē in adulto habere curatore

sed nō auctorizantē. vt. C. de resti. mi. l. si curatorē.

b Obligato. naturaliter. vt. J. i. ij. in fi. r. s. ab trebel.

l. si ei. circa. pn. r. qñ dies le. cc. l. cū illud. §. i. p. qua obli-

gatione pōt iterce-

dere fideiusor: et

cū effectu. vt. et. §.

e. l. fideiusor. §. fi-

dciussor. r. d. arbi.

si pupill. r. de ver-

bo. obli. si pupill.

Et caue quia si tu-

tor iterumisset te-

neretur ciuilitē r

naturalit. vt. §. de

aucto. tu. l. ipube-

res. Jtē nō est lo-

cupletio: qz r tūc

teneret ciuilit. vt

C. pro emp. l. fi. r

vtroqz cāu ageret

fideiusor mādati

vel alia actiōe. vt

§. de nego. geti. si

pupilli. in pn. r. sic

non haberet locū

qđ in fi. hui. l. de.

Jtē nec potes di-

cere q nec teneat

naturā qđ ē quā

doq. l. qñ pmittit

tutor. vt. §. d. aucto.

turo. l. v. vel qñ est

ifans. vt. §. de ac.

et ob. l. pupill. qz

tunc nō posset ac-

cedere fideiusor

ei obligatiōi que nulla est. r. facit. C. de pdijs. mi. l. r. si is.

hoc ergo casu nō succurrē fideiusorū q restitutionē in in-

tegrū: nisi sicut si p. adulto nō habente curatore. l. si dolo

creditoris obligat. est. vt. §. de mino. in cause. r. C. de fi-

dciussor. mi. l. i. r. ij. et eo modo quo ei qui p. quolibet ma-

iori. vt. habes. §. de excep. l. exceptiōes. §. intercessor. r.

et qđ subijct quoniā rē. potest esse recta ratio vel etiā

remouua quasi videretur subueniri illa rāde qñ rē. et

prout est recta. facit §. de pac. l. qđ dictū. Qđ autē de fur-

rioso et pdigo subijct: dic q ipsi nec naturaliter obligā-

tur. vt. J. de regu. iu. l. in negocijs. r. §. de pbo. obliga. l. as

cu. in fi. vnde in eo qđ subijct fideiusorē teneri male dē-

at. et sic est cōtra in vtroqz. §. de pbo. ob. is cu. in fi. maxi-

me cū non sit obligatio cui accedat. So. nō subuenit per

restitutionē: qz nec tenet fm. M. vt. J. eo. si a reo. §. si a fu-

rioso. in pn. similitudinis ergo causa magis ponit de his

qz q sit idē quod in pupillo fm. R. vnde caute nō repetit

obligato. r. qđ subijct qñ rē. dicit i deo ipso iure nō tenet

non autē restitutione iuuat: qz nō habeat actionē māda-

ti. nā si haberet actionē mādati subueniret ei p. in integ.

resti. nec ipse haberet regressum cōtra eum. p. quo fideius

fit fm. quosdam. vel dicas hic teneri sed intercessit tali

casu quo et ipse furiosus vel prodigus tenetur: vt ex cō-

tractu facto ante viciū: vel etiā postea quando obli-

gatio descendit ex re. vt. J. eo. si a reo. §. si a furioso. in fi. r.

§. de act. r. obli. l. furiosus. Et quod subijct qñ rē. potest

esse recta ratio vel remotiua. sed quidā dicunt q non in-

teruenit fideiusor pro his i. in pteuiciū eoz. vt ibi: sed

suum proprium sic vt hic. qđ non placet: quia sic esset ac-

cessoria sine principali: r. esset contra. l. predictā. J. eo. si a

reo. Alij dicunt q hic fideiusor profurioso vel prodigo q

fuerat obligatus

tū naturaliter: et

ante viciū cui obli-

gationi accedit fi-

dciussor r tenetur

cum effectu: r ta-

men non agit mā-

dati sicut dixi qñ

Qui fideiubet pro pupillo

furioso vel prodigo naturalit

obligatis efficaciter tenet: nec

contra eos per mandati actio

nem regredit. Bar. Ulpian

M Arcellus scribit: si qđ

pro pupillo sine tuto-

ris auctoritate obligat^b vel

prodigo vel furioso fideiuss-

erit: magis est vt ei non subue-

niatur: quoniam his^o mandati

actio non competit.

Fideiusor qui tenet sub cō

ditioe facit locū beneficij epi-

stole: sed si tunc soluēdo nō es-

set i alios fideiussores restitui

tur. h. d. Barto. Ulpianus.

S I plures sint fideiusso-

res^b r vnus pure: alius

in diē vel sub conditione acce-

ptus: succurrit opter ei q pure

accept^o est dū existere cōditio

pōt. f. vt interim in virilē partē

cōuentat. sed r si conditio exti-

Si ante diuisionē vnus ex

fideiussoibus nō soluēdo vt

sine herede decedat ad pericu-

lum ceterorum spectat. hoc di-

cit Barto. Gaius.

I nter fideiussores nō ip-

so iure diuiditur obliga-

tio: sed ex epistola diui adriani

Et ideo si quis eozū ante exa-

ctā a se partē sine herede des-

cesserit: vel ad inopiā peruene-

rit: pars eius ad ceteroz^o vnus

S uccedēs fideiussozi cōnē

tus ex psona eius: habet bñfi-

cium diuisionis. Bal.

P reterea si fideiusso^r exti-

terit heres fideiussozi: siue vn^o

siue plures: eque hic qz ptine-

bit ad eandē cām in quoz^o pfo

na eque locū habebūt ea que

sunt a diuo adriano pstituta^m.

U t ei fideius

sozi.

Q uoniā his

scz fideiussoibus

et sic transit de sin-

gulari ad plurālē

numerum. vt. C.

de in ius vo. l. fi.

I nter fideius

sores. nō ipo-

iure: sed per iudi-

cem: vel per exceptionem ex epistola diui adriani. vt. J. c.

inter. §. i. in fi. r. J. eo. l. si contendat.

C eterorum. confidciussorum.

R espicit. quod non heret si esset ipso iure diuisa. et

facit insti. eo. §. si plures.

S i plures sint fideiussores. simul accepti: al^o sec^o.

vt. J. eo. si a ticio.

O portet. per epistolam: secus in duob^o reis sic ac-

ceptis. vt. §. de duo. reis. l. ex duobus.

R estituendū. per in integ. resti. cōtra rem pūis iur-

dicatam. idem r si nullo modo extitit cōditio. videbatur

etiā a residuo liberatus: tum propter epistolam: tum

quia in parte tñ fuerat condemnatus.

F ideiussoz. al^o est si fideiussoz extitit heres fideius-

sozi. et tunc dic hic quoz rē. scz fideiussoz succedēs perti-

neat ad eandē causam. f. vt impetrat beneficiū epte ptra

fideiussores pūmū q et sui p fideiussores sunt: r si duo vel

plures fideiussores sint heredes alterius fideiussoz. i. fideius-

impetrēt etiā inter se: cū et ipsi fideiussores principales

erant et cū alijs p fideiussoibus defuncti r suis: al^o dēfi-

cit heres: et tunc dic fideiussoz extitit fideiussozi. i. fideius-

soz aliquis acceptus est pro fideiussoze. et quod subijct

hic quoz. f. fideiussoz qui pro fideiussoze acapitur: perti-

nebit ad eandē causam. i. vt imploret beneficiū contra

fideiussozem illius qui eum ei dedit: vt in fi. huius. l.

C onstituta. in epistola.

Aggregande sunt. vt videatur ipse soluendo si ei⁹ fideiufor est. Accursius.
B Ita heredibus. sic. C. ad velleia. l. heredes. argu. contra. s. quod cum eo. sed si. s. soli. Accur.
C Ille enim. pro quo fideiufuit.
D Cōfideiufso rē. illius qui eum dedit. vt. s. s. p. p. r. e. r. e. a. in. p. n.

S cōtendat. enā excepti onē. nō solū iudicē officio. vel nō solū poterit agi vt fiat diuisio: s; etiā rē.
F C. nulli. verba exceptionis.

S sub ipso bili cōditio: ne. in faciēdo. sec⁹ si in nō faciēdo. vt s. de verbo. obli. l. impossibilia.

Non pōt. qz non valet pūcis palis.

Ideibere. promissor. q erat pūcipalis p quo iste nunc fideiubet.

Ignoret. vt et. s. māda. l. ex mādato. s. fideiuf. sou. r. s. de nego. ges. l. iij. s. fi. Ac.

S fideiufor: expectare. ad cōueniendum reū actioe mādati: vel nego. ges. vt r. s. man. si māda uero tibi. in p. n.

X psona rei. manentis in suo statu. vt. C. e. l. i.

Inuito. vt z s. eo. si stipulatus r. s. de excep. l. ois.

Cōmoda. q rei coherent. vt. s. de excep. l. excep. tiones. s. rei.

Recessorib⁹. vt mādatouibus: aīo est in textu vt successorib⁹. z dat

Ro. exemplum: vt in restitutione in integrū in quodā ca su. vt. C. de fideiuf. mi. l. ij. z in cōpensatione: z in cōditioe

S eū hōiem. petieram. vteruū (māciū tēpous. meum per rei vendi.

A cceptā. iudicio sili: vel iudicātū solui: sicut hāz legū tpe fiebat. vt in h. de fideiuf. in p. n. in q iudic. sol. est

clausula de defendēdo. vt. f. iudic. fol. l. iudicātū solui. de cuius commissione tractatur in hac. l. Accur.

Ticius. idēq possessor. t. C. fuerit. qz etiā ex postfacto cognoscetur: vel serui confessione saltem.
Judiciū. rei vēdi. inceptū z consummandū.

si promissor: ignoraret.
Lptianus.

S fideiufor vel qz ali⁹ pro reo ante diē creditori soluerit: expectare diē de bebit quo eum soluere optuit.

Ex psona rei exceptio que sita fideiufori etiā inuito reo opponitur. Bal. Idem.

Ex persona rei^m z quidē inuito reo exceptio z ce tera rei cōmoda⁹ fideiufori ce terisqz accessoribus⁹ compete re possunt.

Istantia cause transit ad heredē quo non defendēte cō mittitur stipulatio cōtra fideiufsores datos a defuncto iudicatum solui: nisi heres seru⁹ fuerit petitoris. hoc dicit Bar tolus. Idem.

S eum hominem quez a ticio petierā⁹ pro quo satis de lite acceperā⁹: ticius⁹ liberum heredemqz reliquerit siquidez reuera tpius fuerit: dicendum est iudicium⁹ in eū⁹ transferri: et si non pariatu r id fieri/ cōmitti stipulationem⁹.

Si autem homo mei petitoris fuerit: neqz iussu meo hereditatem adierit⁹: fideiufsores tenebuntur⁹ ob rem non defensam. si autem adierit me iubente⁹: stipulatio euanesct⁹.

Plane si meus fuerit: z id circo differam aditionem: vt cum vicero⁹ tunc eum iubeam adire: et interim⁹ ob rem non defensam agere velim⁹: nō cō mittitur stipulatio: quia vir bonus non arbitraretur.

Cū vicero. cōtra fideiufsores: qz nō defendūtur.

Et interim. i. dum vacat tici hereditas.

Velim. contra fideiufsores.

Arbitrarē. s. eū eē defendēdū q me⁹ s; hoc fatef: vt eū q mort⁹ est dū et hēditas vacat. vt ar. s. de p. c. u. l. v. hereditas. cū ego in fraudē faciam vt postea adeat.

In eū. interē heredē necessariū factū et si nolit. R. et dic trāfferri iure hereditario.

Cōmitti stipulationē. s. fideiufsores. z eū s; ipz iure hereditario: qz z ticius pmissit. nā lz i ea nō videatur infesse: qz possessoris erat fu⁹. iterest tñ vt hētas inqrat. vt. s. si qz cau. l. si eū. in p. n.

S fuerit. nō tamē ipse fatef hoc.

Adierit. non vt fuus me⁹: sed vt ticiū libē⁹ eiusqz necessarius heres hereditatē adiuit R. neqz in se iudiciū trāfferri patf. nec enim i dubio possum eū cōpel lere vt adeat. vt C. de iure delibe. l. penul.

Tenebūt. s. si nō defendant. nō s; qz nō paref: sed qz iudiciū recusaf qd fideiufsores p miferāt: stiplo cō mittitur sm. R.

Iubēte. i. vclut seruus me⁹ vt etiā ipse fateatur.

Euanescit. qz ego p fūū succedo pncipali reo z sic extinguit pncipalis obligatio: igit et accessoua. vt. s. eo. heres. s. qz si stipulo.

S fuerit. z hoc etiā fateatur ille vñ nō ipso iure vcl iustus efficitur tici heres. Accur.

S i uero. cōtra fideiufsores: qz nō defendūtur.

Et interim. i. dum vacat tici hereditas.

Velim. contra fideiufsores.

Arbitrarē. s. eū eē defendēdū q me⁹ s; hoc fatef: vt eū q mort⁹ est dū et hēditas vacat. vt ar. s. de p. c. u. l. v. hereditas. cū ego in fraudē faciam vt postea adeat.

H qui michi. scz tantum.

C Pamphylum. et sic duo.

C Stichum. et sic vnum.

Sublata. i. ablata. qua habet reus: s; nō fideiusfor.

Quod verū est. s. vt in meliore causam acceptus sit.

Liberari po

test. vt et. s. de ver

bo. ob. si ex lega. r

s. e. l. grece. s. si qd

stichum. hoc est qd

moti subiecto est

stichus nō videba

tur attendendū. vt

in arg. cōtra. s. de

transac. l. cum hi.

in fine.

Qum fideiu

beat. tenet

scz fideiusfor. r. fac.

at. s. de consli. pec.

cu. l. i. in fi. r. l. ij. r.

de cōdi. indebi. l. si

is cū quo. r. l. nas

turaliter. et de ac.

emp. si seruus. s.

penul. sed ptra. s.

si quis cau. quoti

ens. sed in iudicio

speciale.

Tenebit. nō

actōe d peculio. s; z

vt p̄stet quātū est

in peculio: cuz res

iudicatur. nā hoc

sc̄pus inspicat in

cōdenandōe pecu

lij. vt. s. de pecu.

questū. in pn. r. s.

de libe. leg. l. si qd

reū. s. iulian. i. fi.

Quod tūc. s.

peculū est inspicā

endum tūc r. c.

Um is q. pte

stat. qd face

re debet. vt et. C.

e. l. cū alter. r. j. rez

pu. sal. fo. l. fina. in

pun. sed cōtra. J. e.

l. vt fideiusfor. sol.

vt ibi.

Dici. allegā

do.

In solutuz.

scz creditor. vt sic

extinguerent obli

gationes omnino

fm quosdā. r. intel

lige qn incōtinēti

post solutionem

cedit actionē: vel

si ex interuallo: dic hoc actū in solnēdo vt postea possit

eri cessio: ne sit cōtra. J. de fo. modestinus. vel etiā dixit sol

uens soluo vt cedas. vt. C. de acti. et obli. l. i.

In causam leuiorez potest quis intercedere non in grauorem. h. d. Bar. Paulus.

H qui accessionis loco promittūt in leuiorem causam accipi possunt: in deteriorē non possunt. Ideoq; si a reo michi stipulatus sum a fideiussoze michi aut ticio: meliorem causam esse fideiusforis Iulianus putat: q; pōt vel ticio soluere. Et si a reo michi aut ticio stipulatus sim: a fideiussoze michi tñm interrogez: in deteriorē cām acceptū fideiussoze Iulianus ait. Quid ergo si a reo michi stichū aut pāphylū: a fideiussoze stichū interrogē: vtrū in deteriorē cām acceptus est sublata electio: an in meliore: qd verum est: quia mortuo eo liberari potest.

Fideiubes p naturali obligatione serui tenet in solidum sed pro actione de peculio tenetur dominus quatenus est in peculio. h. d. Pau. Idem.

Um fideiubeat aliquis p seruo in solidū tenet et si nichil in peculio sit. Plane si pro dño fideiubeat / cum quo de peculio actio est: dūtaxat de peculio tenebit: quod tūc erit cū res iudicatur.

Fideiussozi soluti debent actiones cedi: q; soluēdo videtur eas emisse. Bar. Idem.

Um is qui r reū r fideiussozes habēs ab vno ex fideiussozibus accepta pecunia p̄statactioes: poterit qdez dici nullas iam esse cū suum perceperit: et p̄ceptione oēs

Stideo h; hec est vera: sed eius contraria nō. s. q; ideo teneat q; habeat actionē. vt. J. de reg. iur. l. nemo iō. Jte no. q; actio inutilis cedē: erit utilis ei cui cedit. s; quo modo hoc Rñ. q; r als actionē mādati: vel neg. ge. h; sol uēs efficacē. s. J. reū. ar. s. ad velle. l. quis. s. plane. posset etiā forte repetere lis est ei pecuniā. s. solues cui cedit a creditore si non tur. cedat. ar. J. rem ra. ha. l. fi. s. fi. r. s. hoc no. C. de iure do. l. si. circa pun. r. fa cit ad. l. s. de pec. qd debet. r. s. qui. mo. pig. vt hypo. sol. l. soluit. s. si cō uenit. r. C. eo. l. ij. r. J. de fur. si vendi dero. in pn. r. J. de solu. stichū. s. pe. et. s. de pec. leg. l. dñi sticho. r. s. mā da. l. papi. r. C. de here. ven. l. ex no minis. r. l. emptor r. s. de leg. i. si res. r. J. eo. si fideiusso res. s. idē rñ. et. s. de tute. r. ra. di. cū pupillus. itē an in solidū. dic vt. J. de solu. modestinus.

Fideiubens per erroze pro eo qui liberatus est tēpore nō tenetur. h. d. Pau. Idem.

S quis postq; trāfacto tēpore liberatus est fideiussozem dederit: fideiussoz nō tenetur: quoniamz fideiussio errozis nulla est.

Si in obligatioe principali cōpetit electio debitori non potest in fideiussoria dari electio fideiussori. hoc dicit Paulus de ca. Marcellus.

Stichū aut pāphylū stipulatus essem vtrum promissor voluisset: nō possū fideiussoze ita accipere: stichū aut pāphylū vtruz fideiussoz velle: quia futurū esset in eius potestate alium velle q; reus voluisset.

Si tēpore existētis conditionis non est res vel persona que in obligationē deducatur fideiussoz nō obligat. h. d. B.

Ticio qui michi ex testamento sub cōditione decē debuit fideiussoze accepti: r et heres extitit: deinde conditio legati extitit: qro an fideiussoz michi teneat: Rñ. si et a quo tibi erat sub cōditione legati: ab eo fideiussozem accepisses heres extiteris: nō poteris habere fideiussoze obligatum: q; nec reus est pro quo debeat: sed nec res vlla est que possit deberi.

Stichū. vo luisset. et ita nō prius obligatiois esset acceptio: sed nūa quedā obligatio. r. facit. s. e. l. grece. s. si quis stichum. q. A ticio. he rede. r. Et ei. salicet ticio.

Extitit. r sic omnia obligatio extincta est. vt. s. eo. h; res a debi. s. q; si stipulator. r. C. de pac. debitori.

Nec reus, nō, nō esse accessouū sine pūnapali.

Actio in utilis ce dēi vti lis est ei pecuniā. s. solues cui cedit a creditore si non tur. cedat. ar. J. rem ra. ha. l. fi. s. fi. r. s. hoc no. C. de iure do. l. si. circa pun. r. fa cit ad. l. s. de pec. qd debet. r. s. qui. mo. pig. vt hypo. sol. l. soluit. s. si cō uenit. r. C. eo. l. ij. r. J. de fur. si vendi dero. in pn. r. J. de solu. stichū. s. pe. et. s. de pec. leg. l. dñi sticho. r. s. mā da. l. papi. r. C. de here. ven. l. ex no minis. r. l. emptor r. s. de leg. i. si res. r. J. eo. si fideiusso res. s. idē rñ. et. s. de tute. r. ra. di. cū pupillus. itē an in solidū. dic vt. J. de solu. modestinus. S quis. erro cus ergo si ex cer ta scientia. vt. s. si qd cau. l. s; r. si qd. s. fi. r. adde quod no. s. mā. si fideius for. s. qdā. Jte cō tra. J. eo. l. vbi cūq; sol. ibi interuenit fideiussoz atēq; li beref re. h; aūt postea. vel plene dic vt ibi. r. fac. C. diur. r. facti igno. l. cū testamētū. r. l. nō idcirco. S stichū. vo luisset. et ita nō prius obliga tiois esset accep tio: sed nūa quedā obligatio. r. facit. s. e. l. grece. s. si quis stichum. q. A ticio. he rede. r. Et ei. salicet ticio. Accessio nūa sine pūnapali esse nō potest.

Unde fideiuffor. nō est. a lege vel a iudice: sed a credito re opposita exceptione sic: vel ante solutionem vel post incōmōnem: vel hoc acto etiā ex intervallo. vt. l. ij. §. idē rñ. et. §. l. cū is. r. l. fideiufforibus. r. C. eo. cū alter. se- cus in tutoribus: qui agūt vtili sine cessione: r magistra- tibus. vt. §. de tu- te. et ra. dñ. l. i. §. nō tractemus: et §. de neg. ge. ex fa- cto. quare secus rñ. illi ex necessita- te: hī ex voluntate. ar. C. de neg. ge. tutori. vel ideo qd fideiuffor hz re- gressum §. alii: §. tutor vñ magistra- tus nō. ad qd facit qd nō. §. de pecu. l. i. minor. in prin. b. **A**lter. libera- tus alteri solone c. **C**ōfideiuf- fore. cui nō est ces- sa actio.

Unde fideiuffor contra fideiuf- fore non datur actio nisi cessa. h. d. Bar. Modestinus.

Unde fideiuffor aduersus cōfideiufforē suū agat actio danda non est: ideoq; si ex duobus fideiufforibus eius dem quātitatis cū alter elect a creditore totū exolueret nec ei cesse sūt actiōes: alter nec a creditore: nec a cōfideiuffore recte conuenietur. Idem.

Unde duo rei constituti sunt siue ab vtroq; si- ue ab altero fideiuffor: datus fuerit: in solidū recte accipit. **C** Si fideiuffor in defectum principalis accipit eo existen- te soluendo fideiuffor: non re- netur. h. d. Bar. Idem.

Unde duo. ac- cipiet. nam ipse d eū dat in so- lidū cōuenit. r. fa- cit. §. d. duob' reis l. duos. §. i.

S fideiuffo- res. als inci- pit fideiuffores si r. als si fideiuffo- res.

Curatore. qui pmisit rē ad- ulū saluā fore. **D**escribit. scz curator.

Nō temere. temere esset si da- ret. §. de proba. si quis liberū. r. de repul. vroz. et. §. d. reg. iur. l. ea q. i. **U**tilē. nedū directā. sibi ei im- putet q; agere su- perferdit cū solue- do fuit: r hīc ma- ior factus erat: se- cus si tūc soluen- do nō esset. vt. C. de fideiuf. tu. l. ij. et facit. C. de diu. tu. l. i. r. C. de pba- tio. ex psona. et. §. de euc. rez heredi. sed contra. §. eo. si fideiuffor. sol. vt ibi. et facit. §. eo. inter. §. cum inter.

Unde rñ. si in solidū condē natus est vnus ex mandatoribus: cū iudicati cōueniri cepe- rit posse eū desiderare vt ad- uersus eos qui idē mandaue- runt actiōes sibi mādarentur.

C Si principalis pmittit pe- cuniaz fideiuffor ad aliā quāti- tatem non tenetur. hoc dicit Bartolus. Iabolenus.

Unde rñ. si in solidū condē natus est vnus ex mandatoribus: cū iudicati cōueniri cepe- rit posse eū desiderare vt ad- uersus eos qui idē mandaue- runt actiōes sibi mādarentur.

cessiōis: vel vt ibi. Itē in solidū fiat hec cessio: rñ. vt. §. de so. modelin. r. fa. §. mā. si qd alicui. §. h. Itē cōtra. C. sniam rescin. nō pos. l. perēptōias. sed hīc speciale: vt ps- emptra opponat post sniam vt ibi no. Itē facit. §. nau. cau. sta. licet. §. et si cum.

S ita fideiuffores a cce- pero: qd ego decē credi- di de ea pecunia mille mod- os tritici fide tua esse iubes: non obligatur fideiuffor: qz in aliaz rē qd que credita est fide- iuffor obligari non potest: qz nō vt estimatio reruz que mer- cis numero habentur in pe- cunia numerata fieri potest: ita pecunia quoq; merce esti- manda est.

C fideiuffores diuersorū nō recipiūt beneficiū diuisionis. hoc dicit Barto. **D** sponus.

S a ticio stipular' fide- iufforē te acceperi: de- de eādē pecuniā ab alio sti- pulatus aliū fideiufforē acci- ptam: cōfideiuffores nō erūt quia diuersarum stipulationū fideiuffores sunt.

C Contra: cui non statur stipulationis impedit commis- sionem. h. d. B. Iabolenus.

S tipulatus es opus ar- bitratu tuo ante certā- blem fieri: qd si effectū non ef- fet quāti vt efficiatur opus lo- casses: tanti fideiuffores acce- pisti: et quia opus effectuz nō erat: alij locasti: r cum poste- rior cōductor satis nō daret: ipse tu opus fecisti: quero an fideiuffor teneatur: Respon- sm eaverba stipulationis que a te propozita sunt fideiuffo- res non teneri. Non enim id fecisti qd in stipulatione con- uenerat: id est opus alij non lo- casti: tam et si postea loca- sti. ea enim locatio quam secu- tus non es perinde est ac si in-

C Contra: cui non statur stipulationis impedit commis- sionem. h. d. B. Iabolenus.

S tipulatus es opus ar- bitratu tuo ante certā- blem fieri: qd si effectū non ef- fet quāti vt efficiatur opus lo- casses: tanti fideiuffores acce- pisti: et quia opus effectuz nō erat: alij locasti: r cum poste- rior cōductor satis nō daret: ipse tu opus fecisti: quero an fideiuffor teneatur: Respon- sm eaverba stipulationis que a te propozita sunt fideiuffo- res non teneri. Non enim id fecisti qd in stipulatione con- uenerat: id est opus alij non lo- casti: tam et si postea loca- sti. ea enim locatio quam secu- tus non es perinde est ac si in-

C Si principalis pmittit pe- cuniaz fideiuffor ad aliā quāti- tatem non tenetur. hoc dicit Bartolus. Iabolenus.

Unde rñ. si in solidū condē natus est vnus ex mandatoribus: cū iudicati cōueniri cepe- rit posse eū desiderare vt ad- uersus eos qui idē mandaue- runt actiōes sibi mādarentur.

C Si principalis pmittit pe- cuniaz fideiuffor ad aliā quāti- tatem non tenetur. hoc dicit Bartolus. Iabolenus.

Unde rñ. si in solidū condē natus est vnus ex mandatoribus: cū iudicati cōueniri cepe- rit posse eū desiderare vt ad- uersus eos qui idē mandaue- runt actiōes sibi mādarentur.

S ita. qd id ē qz. vel sub- audi de eo. **M** Non pōt. se- cus in cōstituto- re. vt. §. de cōsti. pec. l. i. §. antepe. item ipse debitor. vt. §. si certū peta. l. ro- gasti. l. fideiuffor nō: vt hīc. et. §. eo. grece. §. si quis si- chum.

N pōt. qz cum merces dat in pe- cunia: pōt se obli- gare fideiuffor vt hīc inuit. sed con- tra puto. arg. dicti §. si quis sychuz. o. **E** stimanda est. sequit ergo vt cū pecunia dat in mercē non possit obligari fideiuf- for. facit. §. de ver- bo. sig. l. prope. et C. de cōsti. pec. l. fi. §. sed vt. et. §. et neminem.

S a ticio. cō- fideiuffores ergo nō adiuuan- tur bñficio episto- le. r. facit. §. e. inter §. duo. Sed qd si ab eodē diuersis tēpōibus: rñ. vt. §. e. siticius. ij. rñ.

S tipulatus. tuo. quod ad boni viri arbitriū reducat vt. §. loca. si in lege.

Non erat. et- lapso die qd est ne- cesse. Itēz necesse est qd eadē lege lo- cet. vt. §. locati. itē qritur. §. si in lege.

Alī. verbote- nus tñ. **N**on daret. de opere faciēdo

Ipe tu. i. tuīpe.

Specifi. r. sic ab vtraq; locatione recessisti.

Non enim. facit. C. eo. si creditor.

No locasti. cū effectū. **T**acti. i. spuis.

Postea. scz verbotenus sine effectū.

Vertical text in the left margin, partially cut off.

Vertical text in the right margin, partially cut off.

Liber Octauus.

n **C** Nō esset. ar. 3. de in diē adiec. l. qd a sit. ibi quasi nō videat rē. 7. de in rē verso. l. si pro patre. §. verum.
b **C** Et si. repe. 7. perinde ac si rē. quasi dicat si nulla etiam verboteuus facta intercessisset. Accur.
c **C** Cepisses. qd hic fecisse videns. 7. facit. 3. de statu li. l. nichum. §. si.

Fideiusso. quantitate. p. standā infra certā diē qd facere pōt. vt. 3. de rei iudi. l. ij. vel si hoc nō dicat quatuor mens ses dan. vt. C. de vsur. rei iudi. l. ij. e **C** Agere possit. f. fideiusso. f **C** posse. vt et 3. mā. l. lucius. et C. māda. si. p. ea. g **C** Ex iusta cā. id est ppter hanc iustā causam. h **C** Libere. solum iōe v' alio mō.

Quam lex. ven. diuōibus. vt vēdiōibus dolo vel metu extortis vel qz res ē sacra: vel religiosa vendita. vt not. instit. de cōtrahen. emp. §. si. sec. si lex nō iustā assilere vēdiōis pūtlegijs: vel ratione simili. vt. C. de fideiuss. m. l. i. 7. ij. 7. C. de pre. m. l. et si. i. vel dic vt ibi. k **C** Actionē. cōtra fideiussorē intentandam. l **C** peruenitur. qd esse non debet hoc casu. alia autē nō ideo excusatur

fideiussor. l. qd cōtractus tenet. qz sez possit redire ad res et caue tibi: qz in re sacra vēdita hec nō est ratio bona: nisi dicas rē venditorē ignorasse: als cū ipe teneat non excusatur fideiussor. ppter res sed. ppter se. Itē qd in fūdo dotali. Rñ. forte idem qd in minore. fm. h.

Sdebitou. fideiussorē accipi. super cōtractu super quo tenebat primo: qz ois obligatio ciuili 7. naturalis trāsata est in fisci vt in herede m. vt. C. ad. l. iul. de vi. l. tutous. 7. arg. 3. ad treb. l. sciens. ij. rñ. 7. pro fisco pōt accedere fideiussor: post penā a sit naturaliter obligatur ex cōtractu facto post deputationē. vt. l. de penis. l. quidam. in fi. 7. sic pōt accipi. p. ea naturali fideiussor. vt. 3. de duo. re. l. si. in fi. que est cōtra. vel libi mādauit expresse hic nō qd nil est. vel libi tenetur sed sine effectū: vt hic. v' vi. h. Item secus est in fideiussore captiu. vt. 3. de cons. li. pecu. hactenus. Accur.

terposita nō esset: 7. si statim tu opus facere cepisses.

Fideiussor postq est condēnat? agere pōt. B. Scuo.

Fundonū duouy altero euicto cōuentus ab emptore condēnatus est in certā quātitate: quelitum est an cū herede vēditōis ante diē quo iudicatum facere compelleretur: agere possit? Respon. agere quidē posse: sed ex iusta causa ad officium iudicis pertinere: qz fideiussor aut defendatur/ aut liberetur.

Fideiubens pro contractu per. l. reprobato effectualiter non tenetur. pau. Tabolen.

Quam lex vēditionibus occurere voluit: fideiussor: quoqz liberatur: eo magis qz per huiusmodi actionē ad reū peruenitur.

Pro deportato ex maiori obligatione non pōt accipi fideiussor. h. d. B. Papinian.

Sdebitou. deponatio irrogata est: nō posse p. eo fideiussorez accipi. scribit Iul. quasi tota obligatio cōtra eum extincta sit.

Si fili? numerat post emā cipationē acquiritur sibi actio

n **C** Tota. l. omnia: vel vtraqz. sic. 3. de pac. l. si vnus. §. pactus. et. 7. de noua. quonens. in fi.
o **C** Credat. id est numeret.
p **C** Noie. als suo nose fm py. si non est reus rē.
q **C** Debet. vt. et. 3. de verbo. ob. quidā. sed cōtra in eo.

licet tēpore patre potestatis fuerit stipulatus. h. d. B.

Si filius familias i causa pe culiari ita fideiussorez acceperit: quātā pecuniaz credidero fide tua esse iubes: 7. emā cipa tus credat? patri quidem nomine suo? reus obligatus non tenebitur: filio vero humanita tis intuitu obnoxius esse d3.

Fideiussor: q nō pōt effectu aliter pueniri facit locū benefici diuisionis mī confideiussor: fuerit sciens vel errans iniuste vel ex intervallo intercessit nisi his casibus fuerit in dolo creditor. h. d. Bar. Idem.

S i ticius 7. seia pro meo fideiusserūt: subdu eta muliere? dabimus insolidum aduersus ticiū actionem cum scire potuerit/ aut ignorare non debuerit mulierē frustra intercedere. Huius similis et illa qstio videri pōt: ob eta tem si restituat in integrū vn? fideiussor: an alter onus obligatiōis in integrum excipere? debeat. sed ita demū onus alteri totū irrogādū est: si postea? minor intercesserit ppter incertū etatis? ac restitutiōis.

Si dolo creditoris inductus sit minor vt fideiubeat?

f **C** potuerit. sez fideiussor. sic. 3. de bono. posses. l. iij. §. bonouy. et de dona. causa mor. l. si is cui. 7. dixi. 3. de iurisd. omniū iudi. l. si idem. 7. facit. 3. ad velle is. qzuis.

t **C** Excipere. id est subire.

v **C** Postea. ex intervallo: alioquin postea qz pro eo lter cesserat quidaz maior pura ticius.

x **C** Etatis. nesciebat enim creditor esset ille minor vel maior: 7. sic vtrū possit restitui vel non. 7. ideo voluit vt ticius pumo intercederet vt sic teneat insolidū: lz postea appareat istū minorez esse: 7. restitueñdū. sed si simul intercederent: restituito minore nō teneat ticius nisi pro parte fm. h. nisi forte sciuit ticius: vel facile scire potuit eū fideiussorē minorez. ar. 3. pri. rñ. Itē qd si pumo mine rē accepit: postea ex intervallo maiorē hoc eodē respectu? Rñ. idē multo magis. 7. fa. C. de bona. scim. §. ne sit. ac. y **C** fideiubeat. et ex intervallo nō solū simul.

ti. si filius. Sol. vt ibi. 7. facit. 3. tit. l. l. finali.

S i tici? muliere. per vel leia. 7. insolidū qñ insolidūz pro alio tenebat. als si p parte tenet. p alio et pro parte p se: 7. pro parte extra nei tñ subducit. vt. 3. ad velle. idē est. et. l. vir vxor. in fi. Sed videtur qz etiā qñ pro extranco intercessit: p virili subducit: 7. alter viriliter teneat tñ. vt. C. ad velle. l. si paternā. q est contra. fo. ibi masculus 7. femina afo nouādi intercesserūt. p alio: 7. nō fuit adiectuz vt insolidū teneat tur singuli: adeoqz p virilibus potio nibus tñ sūt obligati. vt. 3. de duobus reis. l. reos. §. si. sed hic ticius et seia fideiusserunt nō afo nouādi vñ quilibet teneat insolidū. vt in fi. de fideiuss. §. si ples. exēpta ergo femina a solido: alit remanet obligatus insolidum.

f **C** potuerit. sez fideiussor. sic. 3. de bono. posses. l. iij. §. bonouy. et de dona. causa mor. l. si is cui. 7. dixi. 3. de iurisd. omniū iudi. l. si idem. 7. facit. 3. ad velle is. qzuis.

t **C** Excipere. id est subire.

v **C** Postea. ex intervallo: alioquin postea qz pro eo lter cesserat quidaz maior pura ticius.

x **C** Etatis. nesciebat enim creditor esset ille minor vel maior: 7. sic vtrū possit restitui vel non. 7. ideo voluit vt ticius pumo intercederet vt sic teneat insolidū: lz postea appareat istū minorez esse: 7. restitueñdū. sed si simul intercederent: restituito minore nō teneat ticius nisi pro parte fm. h. nisi forte sciuit ticius: vel facile scire potuit eū fideiussorē minorez. ar. 3. pri. rñ. Itē qd si pumo mine rē accepit: postea ex intervallo maiorē hoc eodē respectu? Rñ. idē multo magis. 7. fa. C. de bona. scim. §. ne sit. ac. y **C** fideiubeat. et ex intervallo nō solū simul.

a **C**onfideiussore. pendentē bñficiū diuisionis ex epla. b **F**acta. vt decē que michi natus debebat animo nouandi stipulor a minore dolo a me inducto ad pmitterēdū. quo casu restitutor minore non restituitur michi actio in veterē debitorē vt hic subiicit. r. j. de solu. l. qui res. §. huic applicat. sed cōtra. C. de repu. que si. l. vnica. §. s. et si. sed ibi nō fuit creditor in dolo: r. ideo nō restituitur actio in veterē debitorē. r. eodē modo sōlie. s. ad vel leia. l. quidā. nam r. ibi licet sciuit: nō dū fuit in dolo creditōr. hic ergo dolo nō succurrit: q. frustra rē. vt. s. de mino. auctū. in fi. r. l. si ex caus. fa. §. nūc vidēdū. et. s. ad velle. l. si decipiendū. r. s. ne dū loco pub. l. ij. §. idē aut cū i pub. **S** testamen. to. fideiussore. vt. s. de exce. l. oēs. r. C. s. excep. l. defensionēs.

d **Q**ue pdes. se. §. exceptio. et facti. s. de lib. l. l. ij. r. l. v. §. si quid. et. l. q. michi. r. vt in pos. lega. l. i. §. si debitor. r. s. d. do. l. i. excep. l. dolo. e **E**x duobus fideiussoris. q. sol. fideiussorat. f **P**er errorem. cuz pro hereditaria parte teneatur ex. l. xij. tab. vt. C. si cer. peta. l. i. g **Q**uidaz putat. r. bene. vt. j. de so. ex parte. h **C**ōditionē. indebiti: et sine causa pro diuidia. i **E**t ideo. id est quia habet conditionez remanet coheres obligatus. az. sed mala ratio: nam et si cesset conditio manet obligat. coheres: vt subiicit. k **C**oheredem. creditōri. l **C**ōditionē. vt q. scēs soluit. vt. C. s. e. de. l. debiti. m **O**bligatū. salte naturaliter. ex eo q. idebitū accepit n **E**xoluerit. i. reddiderit. o **T**otū. s. r. p **I**po iure. ex. l. xij. tab. s. pro parte coheredis. q **P**ossit. propter auxilium epistole. r **A**b initio enim. id est anteq. soluat.

non magis creditor succurrē dum erit aduersus cōfideiussorem: q. si facta nouatione circūuēto minore desideraret in veterem debitorē vtilē actionem dari sibi.

Exceptio que cōpetit principali cōpetit fideiussori. hoc dicit Barto.

Idem. **S** testamēto liberatum debitorē heres omittat fideiussorē aut eius cōueniat: pderit exceptio doli fideiussori ppter improbitatē heredis que prodesse reo debuerat si conueniretur.

Ubi solum potest repeti vel redditum teneri: talis solutio non parit liberationē. hoc dicit Barto.

Ex duobus fideiussoris hereditibus si per errorem alter insolūdi exoluit: quidaz putat eū habere cōditionē: r. ideo manere obligatū coheredes: cōditionē quoq. cessatē durare obligationē coheredis probat: ppter ea q. creditor q. duz se putat obligatū parte ei q. totū dedit exoluerit: nullam habebit conditionez.

Ex. xij. tabularum diuidit obligationē inter heredes ipso iure: ideo q. soluitur vltra debitum potest condici. secus in diuisione que fit ex epistola. hoc dicit Barto.

Si duo fideiussores ac-

f **C**onueniantur. vt et. s. e. si plures. §. sicuti. vnde vt debatur et in. v. dari repetitionem.

t **I**n vtroq. casu. hoc nō refertur ad casuz vbi ex. l. xij. ta. fuit indebitum: sed ad illos q. ipse fideiussor soluit et omisso auxilio eple siue heredes eius. nec em vidēt in-

debita soluta que adriā epla retine ri poterat. vt. s. e. inter fideiussore. qm ca post soluti onem minime dat repetitionem.

v **E**xoluerat. vt nil repetat. licet ante solutionē iurari p eplam posset. sed cōtra. s. de condic. indebiti. si pene. §. i. sed noie rei soluit: quod potuit. vt. j. eo. inter. §. pumo. x **R**ome. s. ex stens. y **C**apue esset. eo loco quo solue re debet: vnde statim conueniri potest. R. 5 **S**tatum. sub audi an.

a **C**ōueniri. sic ipse reus illico cōueniri potest. b **D**ixi. l. 3. re. teneat. p. r. c **E**t ipse. s. si fideiussor. d **C**apue. s. ex stens. e **S**pondisset. s. dare. et sup. ple eo casu cū rē. f **N**on potuit. cum alibi esset reus: quo casu reū nō teneri statim liqueret. R. vt. s. de ver. ob. interdū. in prin. et. l. si ita st. §. gnifogon. in fi. g **N**ec ad rez. l. dicere nō ob. q. i

Fideiussor nō potest prius conueniri q. reus vel q. possit si ipse esset reus. hoc dicit Paulus de castro.

Quesitum est an fideiussor qui capue pecuniam se daturum rome promisit: si reus promittendi capue esset: statim conueniri possit: dixi nō magis fideiussorem confestim teneri: q. si ipse capue spondisset: cum reus ad capuam peruenire non potuisset. nec ad rem pertinere: q. hoc latere nemo dubitet: nonduz fideiussorem teneri: quia nec ipse reus promittendi tene retur. nam e contrario quoq.

hoc scdo casu est p̄optior ratio p fideiussore q. nō teneatur: q. in pumo. s. q. reus nō tenet in scdo casu sed in primo sic: q. nichilomin⁹ est idē ius in primo q. in scdo. p̄mo ppter tacitū tēpus suū: scdo. ppter tacitū tēpus rei. h **L**atere. i. hac parte siue hoc secundo casu. r. est p̄ma longa huius verbi latere.

i **T**eneri. hac. s. ratione quia rē. que cessat in primo casu: sed tamen idem ius est vt dixi. accur.

k **E**cōtrario. reuera dicendū est fideiussorē vtroq. casu non teneri. nā si quis cōtradixerit: sequitur incōueniens: r. generali rationi contrariū.

A heredis. de quo constat. vt. s. eo. si testamento. s. q. si duo. Accur. b. Ita filii. qui heres videtur. vt. C. ad. l. iul. de vi. l. tutoris. sed non est per omnia: quia si supersit fideiussor adhuc dānā ille. et ideo dicit vt heredis.

Hereditatem. d. Ruina. r. sic fortuito casu. alis si culpa creditoris secus. vt isti. qui. mo. re. contra. ob. s. finali.

Ad fideiussoris. vt nichilominus teneat actioe psonali. nō q. non habeat actionem mandati.

Promittent. di. ad hūc proiuf. vt. C. de pign. ac. l. pignus.

Potuerit. qd fieri pōt. vt. C. e. l. omisso.

Cotū. cū certum sit nichil seruari posse. r. facit s. de tribu. illud. r. C. de hē. insti. l. ij. et. s. de optio. leg. l. cū optio.

Dānuz dābit. vt teneat tute lesi si culpa fuerit. vt. C. ar. tu. l. ij.

Soluendo. a principio cū diuideret: sec. si post diuisionē facti sūt nō soluēdo. vt. s. l. propi. s. pe.

Datos. simpliciter scilicet. secus si in certa re. vt. s. qui sanfda. cogan. l. ij. in fi. ac. m.

Dons. q. pcedia cū propiis locauerat maritus: vel mulier s. z. d. r. fm hoc dic ob pecuniā. i. ob merce dez in pecunia cōsistēt. vel fm. r.

Johā. dic dotis id est instrumenti pcedij. vt et. s. de fundo instru. r. instru. leg. l. ij. s. dotes. r. l. scia. s. i. vt cfm dōs onus matrimonij: sic instrumentū onus pcedij sustinet. et fm hoc dic ob pecuniā. i. propter deteriorationem vel etiam ob elumationem si ponas eliminata dāna: qd ali quando fit. vt. s. locati. cum fundus.

Fiscus vt heres fideiussoris potest beneficium diuisionis implorare. h. d. Bar.

Bonīs dānati fideiussoris fisco vēdicatis inter fideiussores actio postea si diuidi ceperit vt heredis ita fisco rationē haberi oportet.

Dānuz amissi pignoris ad creditore nō spectat. B. I. dē

Admissi ruina pignoris dānuz tā ad fideiussoris qz ad rei promittēdū periculū spectat: nec ad rē pertinebit si fideiussor ita sit acceptus: qst minus ex precio pignoris distracti seruari poterit. istis enim verbis etiaz totum conuenit contineri.

Dānum contingēs pupillo culpa tutoris recuperat ab illo per actionem tutele: sed si sine eius culpa recuperat per restitutionē in integrū aduersus aduersariū et si lesus ē. p.

Inter fideiussores actione diuisa condēnatus si defierit esse soluendo fraus vel segnitia tutoribz qui iudicati persequi potuerint dānuz dabit. q. si diuisam actionē inter eos qui non erant soluēdo constabit: pupilli noie restitutionis auxilium implozabitur.

Fideiussor simpliciter acceptus tenetur ad precium iustum fundi. hoc dicit Pau.

Fideiussores a colonis dātos etiam ob pecuniā dotis prediorū teneri conuenit: cum ea quoqz species locatōis vniculū ad se trahat: nec mutat confestum/ an interiecto tpe si

Cinculum. alioquin cōtra. vt. Te. si in pignore. et. l. si quis pro eo. s. si nummos.

Eligatur. in solidum. ne obster. C. eo. liberum.

Non liberantur. ceteri.

Soluta. ab vno. vt et. C. eo. l. si. r. l. reos. et. s. de cōs. dem suam astrinperint.

Absolutio: ia lata pro vno ex mandatoribus alijs nō prodest. hoc dicit Bar.

Plures eiusdē pecunie credende mandatores si vnus in iudicio eligatur: ab absolute quoz secuta nō liberant: sed pecunia soluta oēs liberant.

Fideiussores tenentur licet capite principalis sit damnatus. hoc. d. Bar. I dem.

Apitis rei fideiussores postulati ex contractu citra vllā prescriptionē a creditore qui reum postulauerit/ recte conueniuntur.

Qui fideiussor est in principali non tenetur in eo qd venit in pignoratitia. Bar. Paul.

In pignore cōtrahendo decept. sit creditor qui fideiussorē pro mutuo accepit: ager cōtraria pignoratitia actione. In quam actionem veniet qd interest? creditoris: sed ea actio fideiussorez onerare nō poterit. Non em. pro pignore/ sed pro pecunia mutua fidem suā obligauit.

Si verba sunt apta ad infinitatē toleratur infinitas. hoc dicit Barto. I dem.

Ita stipulatus a seio fuero: qstam pecuniam fisco quancūqz credidero dare spondes: et fideiussores accipero: deinde fisco septus credidero: nempe seius in omnes summas obligat est: et per hoc fideiussores quoqz et id quod ex bonis eius seruari potest oibus equo iure pro-

Non em. bonaratio. vt. Te. fideiussores. i. rñ.

Ita stipulatus. ac epero. a suo. r. facit. s. de iudi. l. non quemadmodum.

Nempe. id est certe.

Sumas. sic. s. de annu. lega. cū quādā. r. s. de vst

sti. pecu. itē illa. s. fi. et de tute. et ra. dis. si ex duobus.

Apitis. postulati. i. accusati rei de crimini capitali post fideiussione: et sunt genitui casus.

Prescriptio. nez. qz videbat cū sit per creditorem accusantē factum quominus soluere possit: nec fideiussores teneant: sed tñ tenentur. vt hic. r. C. eo. l. i. cū enim publice expedit reos puniri. vt. i. de iniurijs. cū qui. in prin. r. Te. eo. si in reo. s. fi. er go qd hoc facit nulla penā vel dispēdiū debet pati. vt C. de adul. l. gracchus. et. s. de verbo. obli. l. qui seruuum. r. facit. s. vñ de cogna. l. cognatias. arg. extra. s. de excep. l. oēs.

In pignore. creditor. rez alienā vel alij obligatā accipiendo. vt. s. de pigno. act. l. tutor. s. contrariam.

Interest. m. terent asit habere eque bonū pign. qz tutius rē. vt in sū. de obli. ex deli. s. furti. maxime si est debitū qd pignozis tñ retēio ne suari poterat. vt. s. de consli. pecu. l. qui abt. s. i.

Nō poterit. id est non tenebitur.

et ha. l. si habitatio §. vtrū. sed argu. §. de leg. tū. fidei-
comis §. si qd dece. r. j. de verb. sig. boues. §. hoc s. mone.
a. l. proficere debet. vt. §. de excep. l. oēs. et. C. de vsu.
l. constitutionibus.

Siquis pro eo. nō tenebit. deficiat em̄ principalis: cū
nō sit libertus. vt

§. de oper. liber. l.
vt iuratur adi. in
pun. r. facit. §. qui
satisda. cog. l. fina.
Sed oppo. q. etiā
pro eo qui vere li-
bertus est non te-
net intercessio. nā
aut hic fideiusso-
r p. mittit q. ille da-
ret operas: et sic
nō valet: q. factus
alienu. vt. §. de ver-
bo. obli. l. stipula-
tio ista. in pil. aut
p. mittit se prestatu-
rus operas illius.
q. videt impossi-
bile vt istius ope-
re sint illius. vt. §.
de cōdi. inde. si nō
sontē. §. liberr. aut
dicit tot opas da-
bo p. illo: sic sunt
aliē opere: vñ non
est intercessio. vt. §.
eo. si ita fideiusso-
rez. Rñ. in primo
casu verus dicit.
In secōo minime:
q. nō est de natu-
ra impossibile: qñ
possit operas illi
prestare. p. hat em̄
faciēdo illi p. stare
facere em̄ videtur
q. per alium facit.
In tertio autē ca-
su sūt forte vale-
ret. ppter olimodā
similitudinem: si
eiusdē artis r. peritē est fideiussoz r. reus. vt ar. §. d. duo.
reus. l. nemo. sed sic facta intercessio. f. nisi ille dederit ti-
bi tot operas: dabo tibi estimatiōē: valeret. nec videtur
in aliud fideiubere: q. et in hoc cōdēn. r. etur reus operis
non prestatis: quia precium loco rei succedit. vt. §. eo. l. si
ita. et. l. si ita stipulatus es.

Tenetur. nam filio stipulante a patre pater sibi p. p. s.
debitor est factus: q. sicut ab extraneo stipulādo. f. filius
patri acquirit: ita q. a patre stipulāte patri statim acquiri-
tur: r. idē in seruo stipulāte a dño: r. si ageret cōtra fideiuf-
sozē exciperet: nō do tibi q. r. tu michi teneris actōne mā
dati: q. pro te fideiuss. nō ergo pro eodē apud eūdez r. ē.
vt r. j. de solutiōibus. l. qui hominē §. quidā filii. sed se-
cus vbi pater vel dñs stipulāte a filio vel seruo: quia tunc
naturaliter filius patri tenet. vt. §. de cōdi. inde. frater a
fratre. §. que sitū. r. seruus dño. vt. §. de pec. l. nec seruus.
et. l. q. seruus: cui naturali fideiussoz accedit. vt. in fi. eo.

ficere debet.

Iuramentum non est mo-
dus inducēde obligationis in
ingenio: ideo nō potest ei ac-
cedere fideiussoz. **B. I**dem.

Siquis pro eo qui liber
tus non esset et operas
prestaturū se iurasset fideiuf-
soz erit: non tenebitur.

Pro obligatione naturali
qua pater vel dñs obligatur fi-
lio vel seruo nō potest accede-
re fideiussoz: secus econuerso
pro illa qua filius vel seruo obli-
gatur patri vel domino. **Pau.**

Item si filius a patre / vel
seruus a domino stipulet: nec
fideiussoz acceptus tenetur:
quia non potest pro eodē r. ei-
dem esse obligatus. **Ex** diuerso
igitur patre a filio: vel domi-
no a seruo stipulato: fideiussoz
acceptus tenetur.

Quod reconciliat obligationē
principalem reconciliat acces-
soriam. **Bal.**

Si nūmos alienos quasi
tuos mutuo dederis sine sti-
pulatione: nec fideiussoz te-
neri p. dō. ait. **Quid** ergo si
cōsumptis nūmis nascat cōdi-
ctio: fideiussozē puto obliga-
tum fore. **In** omnem em̄ cau-

circa p. m. sed hodie videt q. filius stipulādo a patre po-
test accipere fideiussozē: cū nō patri s. sibi q. rat filius
ex aduētia causa. vt. C. de bonis que liber. l. cū oportet
sed cōtra videt in si. de inuti. stipula. §. ci qui tuo. Itē nō
q. hoc primo casu naturali obligatiō nō accedit fideiuf-
soz. et hoc ideo: q. ciuilibus que contra
fideiussozē nasce-
retur: quereret pa-
tri vt dictū est.

Pro actione p. uata potest
accipi fideiussoz: non pro po-
pulari. **Bal.**

Pro furti actiōe fideiussoz
accipi potest. Itē pro eo qui
in legem aquilam commisit.
Diuersa est causa populariū
actionum. **S**ecuola.

Fideiussoz anteq. reus
debeat conueniri non
potest.

Stipulatio annua est vna
pro omnibus annis. hoc dicit
Pau. de cast.

Sia colono stipulatus
fideiussoz accepit:
vna stipulatio est plurius pen-
sionum: et ideo in vniuersis pē-
sionibus fideiussoz tenetur.

Factum rei principalis per-
petuat obligationem etiā quo
ad fideiussozē. **Pau.**

Cum facto suo reus prin-
cipalis obligationem perpe-
tuat: etiam fideiussoz durat
obligatio: veluti si moram fe-
cerit in sticho soluendo: et is
decesserit.

Fideiussoz debent cedi pi-
gnora non vendit: ideo eoz
fructus forte extenuant. **Bal.**

Ieo. si a reo §. finali.

Populariū. q. fideiussoz in eis dari nō potest. et est
ratio: q. qui eā inēdere pōt nō est creditor nisi iur. cōtest.
vt. j. de popu. ac. l. pe. r. de verbo. sig. l. sciant. nec ergo fi-
deiussoz accipi nisi extunc: r. nisi pro p. uato dāno expe-
riatur. vt. §. de procur. licet.

Fideiussoz. nō pōt. l. p. possit interrogari. vt. §. e. si sti-
pular. §. si. ratio hui. l. est ne plus sit i. accessiōe.
Sia colono. accepit. ita / p. mittit: q. ille debebit vt
q. ad qñquētiā. si em̄ summe sunt expresse: plures
essent stipulationes. vt. §. de verbo. obli. l. q. dicitur. r. l.
pluribus. §. i. que est contra. et fact. §. de bona. cau. mor.
l. fenatus. §. finali.

Cū facto suo. vt q. occidit seruū. p. mittit: vel patie
do interpellatione. vt subijat. r. §. de verbo. obli. l. si ex le-
gati. r. l. mora. et. l. si seruū. §. sequit. r. facit. §. de vsu. l.
si quis sol. §. mora. sed ar. cōtra. §. de co quod cer. loco. c. s.

et hoc ideo: q. ciuilibus que contra
fideiussozē nasce-
retur: quereret pa-
tri vt dictū est.
Sine stipula-
tione. secus si sti-
pulatione interuenit.
vt. C. si cer. pe-
ta. l. q. p. uis.
Pompom.
ait. q. nec reus te-
netur. ad q. d. facit
§. de adm. tuto. l.
sine herede. i. rñ.
Condictio. vt
§. si cer. p. eta. l. naz
et si fur.
Causaz. no.
in omnē. sic. §. quo-
rū lega. l. diuersū.
i. rñ. r. d. l. sine he-
rede. r. §. de le. iij.
l. nomē. et de vsu.
si quis solutiō. §.
mora. r. §. de ma-
gistra. cō. l. si. et. §.
eo. amissi. §. fide-
iussoz. r. j. r. pu.
sal. fo. l. si postea.
r. C. de pactis in-
ter emp. in initio.
Itē no. ex ea. l. p. f.
cipaliter. secus si
secundario. vt. §. e.
sed si in pignore.
sed cōtra hūc. §. j.
ad municipa. l. lu-
cius. §. penul. sol.
dic plene vt no. §.
loca. quero.
h. **P**otest. vt et

sum. sed bic vt ibi. item facit. C. de interdi. l. i.
Paulus. data. scilicet creditori. Et no. q. in vno con-
tractu erant fideiussores.
b Translata. eo q. soluit.
c Sunt. qd fieri debuit et etiam in personali cessione
vt no. s. eo. vt fidei-
iussor.

d No emptor-
ris. lz ex lege vel
ex pacto potuerit
fieri veditio: non
tm iste potuit eme-
re. ad qd e. s. ma.
l. si mandato. s. i. et
s. distrac. pig. l. ij.
et. l. cu seruis. s. i.
r. C. de dolo. l. i. r.
facit. s. v. neg. ges.
l. fideiussor.

e Sed eius. s.
creditoris.
f Fructu. vt
eos sibi ppter in
forti: v. i. i. i. r.
et. C. de pig. act. l.
i. et. ij. no aut eos
lucre qd ex re sua
s. Et vsuraru.
a fideiussorib. de-
bitaru. s. pro ecclis
portionib. vt no.
s. de sol. l. modesti-
mus. r. facit. C. eo.
cum alter.

g Bcicq. re.
fideiussore.
qd ergo si cu inue-
niate qd debitor
erat. vel pscriptoe
vel snis absoluto
ria: vel iurciran.
cōtra creditore est
tutus vel pacto: q
sunt oēs rei cohe-
rentes: nund vltra
tenet fideiussor?
Rñ. minime q. uis
em hic generalib.
verbis vnt sceuo-

lati de exceptioibus persone coherētibus rñdere cogi-
mur. alie em oēs fideiussoribus dant. vt. s. de excep. l. ex-
ceptio. s. rei. r. de iurciran. l. duobus. r. de pac. l. si. et. i. eo.
fideiussore. s. fi. Et ergo creplū in deponato vel rele-
gato debitor. vt. C. e. l. i. Nec ob. s. co. si debitor: q. post
ea ab eo fuit accept? vt plene dixi. Itē erit hic creplū in
capite minuto minima capi. di. vt. s. d. ca. di. l. ij. s. fi. Itē
in eo q. cessit bonis. vt in s. de repli. s. fi. Itē in eo debitor-
re q. ins in quā impetrauit vt creditor apud quē dederat
fideiussore nō tenet. ad qd est. s. ma. l. idē. s. gene-
raliter. nō aut in pacto psonali reo facto ponas: q. rē na-
turalis tolleret obligatiō. vt. i. de fo. s. i. h. q. s. naturalis.
Alij dicūt hic de eo fideiussore dici: q. iaz liberato reo etiā
pdictis modis liberādi intercessit: q. bus obstat. s. eo. l. si
qd post. Nisi dicas ex certa sacna dari: vt ibi diximus.

Paulus respon. Idē.
fideiussorem in quē p-
gnora a cōfideiussoribus da-
ta translata sunt: nō empto-
ris loco substitutū videri: sed
eius qui pignora accepit: r.
ideo rationē fructuum: r. vsu-
rarum haberi oportere.

Si debitor liberatur a ciui-
li fideiussor cū effectu tenetur
secus si prima iure nouatiōis
tollatur. h. d. Bar. Sceuola.

Si quis reus ita libe-
ratur a creditore vt na-
tura debiti maneat: teneri fi-
deiussore nō. cū vero genere
nouatiōis obligatio transeat
in fideiussore: aut iure aut ex-
ceptione liberandum.

Mandans simpliciter vide-
tur mandare in eū locū in quē
principalis se soluturum pro-
misit. h. d. Bar. Paulus.

vt proponitur: cū pe-
cunia mutua dare: ita
cōuenit vt in italia solueretur
intelligendum est mandatorē
quoq. sili modo cōtraxisse.

Si ad denunciationem fi-
deiussoris debitor idoneus nō
exigitur creditori non imputa-
tur. h. d. Bar. Sceuola.

fideiussor creditori
denunciauerit vt debi-
torem ad soluendam pecuniā

pretrea est cōtra mentē huius littere si cōsideres: vt pa-
ter in si. l. Tertij dicit hic reū tēpore liberatū: nō dico pre-
scrip. legali. sed pacto: vt q. vsq. ad certū diē voluit tene-
ri: nō vltra: nā nichilominus tenet naturaliter: r. sic fides
iussor tenet. vt ar. s. ma. l. fideiussor. s. fi. qd nō placet. q.
r. tūc est rei cohe-
rens nisi expresse
d reo tm fuisset di-
ctuz. Quarto possi-
set dici q. etiaz de
rei coherētibus
dicat. sed q. dicit
fideiussore teneri:
dic sed habet ex-
ceptionem quā et
rens. sed in inferi-
ori casu ipso iure
liberatur.

Ex verbis contractus col-
ligitur fideiussorez teneri in id
qd minus ex veditioe pigno-
ris posset redigi. Bar. Idē.

Inter creditore et debi-
torē pactum intercesse-
rat: vt si centū que mutua de-
derat vbi primū petita fuisset
nō soluerent: ornāmēta pigno-
ri data intra certū tēpus lice-
ret ei vendere: r. si quo mino-
ris venisset q. quod sortis et
vsurariū noie deberet: id credi-
tori redderet? r. fideiussor: acce-
ptus est: quesitū est an fideiuf-
sor in vniuersā obligari sumā
potuerit? Rñ. fm ea q. ppone-
rent: teneri fideiussore i id qd
minus ex pignorb. vendi-
tis redactum esset?

Propter metū in integruz
restituto licitū est debitori nō
soluere: sed i loco tuto depon-
re et assignare. Bal. Hermo.

fideiussor q. minori vi-
ginti q. annis pecu-
niam obtulit: r. in publico loco
metu in integruz restitutionis
cōsignatā deponit: confestim
experrit mandati poterit?

tus. sed arg. s. de euic. l. si cū vedito. Itē hodie p aut.
pūus puenit reus. vt in aut. de fideiuf. s. i. an aut an nu-
merationē: sed post fideiussione nūciatiōe facta credito-
ri ne numeret. pfiat fideiussor: q. hō est sabbatina. hoc
aut qd hic dicit est ideo q. nō videt dolo facere qui suo iure
vnt. s. si in necē fideiussoris faciat: s. puto fm Bzo. et. h.
arg. s. de rei vē. in fundo. r. s. de aq. plu. arcē. l. i. s. deniq.

Inter redderet. i. solueret a debitore. (r. l. ij. s. pe-
Redactū esset. nam nec reus ante cōuenit po-
test: q. veditio pignorb. vt ex pmissa cōuētiōe pty: et
sic in id qd ex pignorb. seruari nō posset acceptus vi-
detur. vt et. s. eo. l. amissi. in pun. et. i. acit. s. de pac. l. iij.

fideiussor. poterit. vt et. s. manda. qui mutua. s.
fideiussor. et facit. s. de mino. l. aut pctor. circa pun-
cipium. r. C. de vsuris. l. acceptam.

fideiussore.
sed exceptionem
habet.
k Iure. s. ipo.
l Exceptione.
huius alternatiue
puma pars est ve-
ra. ad qd est. i. de
accep. l. si ex pluri-
bus.
s vt propo-
nit. cōtraxisse.
se. i. in italia. vt. s.
de bo. auc. iudi.
pof. l. iij. r. facit. s.
de aur. r. argen. le-
ga. cū aurū. in si.
s fideiussor
nō posse. nisi
fuisset accept? in
id qd a debitorē ser-
uan non possit. vt
i. e. l. p. r. s. e.
si fideiussores. q.
est. s. sed hic sim-
pliciter fuit acce-
ptus. arg. s. co. l.
inter. s. creditor. r.
s. de colli. pecu. l.
vtrū. r. s. de māu.
qui mutua. r. l. qn

fideiussore.
sed exceptionem
habet.
k Iure. s. ipo.
l Exceptione.
huius alternatiue
puma pars est ve-
ra. ad qd est. i. de
accep. l. si ex pluri-
bus.

s vt propo-
nit. cōtraxisse.
se. i. in italia. vt. s.
de bo. auc. iudi.
pof. l. iij. r. facit. s.
de aur. r. argen. le-
ga. cū aurū. in si.

s fideiussor
nō posse. nisi
fuisset accept? in
id qd a debitorē ser-
uan non possit. vt
i. e. l. p. r. s. e.
si fideiussores. q.
est. s. sed hic sim-
pliciter fuit acce-
ptus. arg. s. co. l.
inter. s. creditor. r.
s. de colli. pecu. l.
vtrū. r. s. de māu.
qui mutua. r. l. qn

Sicut reus promittit. f. fideiussores.
Contrahitur. vt. r. s. de pbo. ob. stipulo ista. in pn.
 r. l. inter stipulante. in pn. r. de costi. pecu. l. cum qui. s. sed
 et si qd. sed de curaturu tenet. vt. insti. de inuti. stipul. s. si
 qd. aliu. sed sicut factu quod pot. promittere fideiussor quod hic
 promittit. nam in
 datione certu est:
 sed in facto videt
 tra. s. de pbo. ob.
 l. cu filius. s. si sti-
 pulat. r. de sol.
 l. inter. ad hoc est
 pmittit se presta-
 turu fundu. nam
 tuc ppter identita-
 te rei id factu vi-
 det in obligatioe.
 vel pone etiam in
 operis. vt arg. s.
 de ope. lib. l. liber-
 tus mota. r. no. s.
 eo. si quis p. eo. in
 pn. r. de duo. reis.
 l. nemo. tertij di-
 cunt qd reus. pmi-
 sit decem. r. si no da-
 ret promissit se ali-
 quid facturum nole
 pene. r. stincede-
 te eo in pena tene-
 tur vt principalis
 psona ad penam:
 non vt fideiussor.

Sinus alie-
 nus. fideiussor
 ferit. ex ca non pec-
 culari. vt. s. e. ser-
 uis infcio.
Cicilius. con-
 tra. s. eo. sed si ser-
 uis. Sol. vt. ibi. r. fa-
 cit. r. r. ra. hab. l. si
 sine. in pn. r. s. de
 le. co. si p. emptore
 r. s. ad vel. l. pe.
 r. l. si. s. pe. r. c. d.
 codi. inde. l. inde-
 bitu. sed si dñs ra-
 tu no hz no libera-
 tur tuc. vt. d. l. s.
 eo. s. si serui. r. c.
 de fur. l. i.

Exceptione. si culpa tua. maxime id est: si sine cul-
 pa tua iniuste esse dñat. Jo. potuit aut iste ee in
 culpa: vel qz no appellauit nec denuciauit vt posset dñs
 appellare. vt. s. ma. da. si pcurator s. si ignorates. vel ex-
 ceptione no opposuit: vel opposita no pbauit: vel per mi-
 nus idoneos testes. vt. s. man. idet. s. gñali. r. c. man-
 da. si. p. ea. s. fi. r. facit. s. de excep. do. si opa. r. s. de cuiet.
 si p. pudentia. r. d. here. vel. ac. vt. l. i. s. soler. r. c. ma. l.
 etia. r. s. loca. si merces. s. culpe. sed arg. p. in eo. si. si fun-
 dus. in fi. r. s. como. l. ad eos. et. dic. iniuste contra ius. f. lin

gatoris no constitutionis vel legis: qz tunc nulla esset sens-
 tentia. vt. f. que senten. si. appel. l. i. in pun. Item quid in
 dubio presumitur: Rñ. q. fuit in culpa fm. hzo. sed puto
 contra. arg. s. de proba. quoties. s. qui dolo. r. no. c. de
 pigno. act. si creditor.

Hidest fideiussor
 magis
 no spopodissent.
 non enim in plus
 tenentur q. pmi-
 serunt. vt. s. eo. si
 in pignore. promi-
 serunt autem inde-
 nitatez republice
 no vltra. vt. r. ad
 municipa. l. quo-
 tiens. s. sed r. si fi-
 lius. r. l. libertus.
 s. fi. r. s. de pecu.
 l. iij. s. fi.

Qui itercedit in summam
 no tenet ad vsuras. h. d. Bar.
Pro aurelio romulo codu-
 ctore vectigalis in centum an-
 nua petronius thallus r. alij fi-
 deiusserant: aut bona romuli
 fiscus occupauerat: vt obliga-
 ta sibi: r. statim coueniebat: fi-
 deiussores tam in sortem q. in
 vsuras: qui deprecabatur: les-
 ta subscriptioe fideiussionis:
 quonia in sola centu annua se
 obligauerat: non in omnem con-
 ductionem: decreuit iperatoz fi-
 deiussores in vsuras non tene-
 ri: sed quicquid ex bonis fuis-
 set redactum prius in vsuras
 cedere: reliquu in sortem: r. ita
 in id quod defuisset fideiussor-
 res coueniendos: exemplo pi-
 gnoz a creditore distracto.

Non pnt coueniri fideiussor-
 es: liberato reo tra factioe.
Si obligatio fideiussoria
 tempore tollitur in aliam tra
 funditur et principalis reman-
 et: solutio fideiussoris liberat
 principalem r. mandati actio-
 nem contra eum parit. hoc di-
 cit Barto. Triphonius.

Ator datus ei filio cui
 ex fideiussoria causa
 obligatus erat a semetipso exi-
 gere debet: et quamuis tem-
 pore liberatus erit: tamen tu-
 tele iudicio eo nomine tene-
 bitur. Item heres eius: quia

Si obligatio fideiussoria
 tempore tollitur in aliam tra
 funditur et principalis reman-
 et: solutio fideiussoris liberat
 principalem r. mandati actio-
 nem contra eum parit. hoc di-
 cit Barto. Triphonius.

Ator datus ei filio cui
 ex fideiussoria causa
 obligatus erat a semetipso exi-
 gere debet: et quamuis tem-
 pore liberatus erit: tamen tu-
 tele iudicio eo nomine tene-
 bitur. Item heres eius: quia

In vsuras. q. pnt peti: no als. vt. r. s. de sol. l. i. hys. s. im-
 p. p. pignoz. vt. r. s. de pigno. ac. l. cu r. for. (peratoz.
 tis. r. c. de vsur. l. si vsuras.
Non possunt. vt. s. de pac. l. fi. r. s. e. si quis possit.
Utor. epigere dz. facit. s. de nego. gest. q. sine. r. l. de
 uotio. r. l. sin autem. in pn. et de peti. heredi. sed et si
 lege. s. sed r. culpa. r. de admini. tuto. ita aut s. debitor.
 r. s. ma. l. si negocia. r. s. d. tute. r. ra. distra. sed no datur.
Erit. qz ad tps fideiussit. vt. r. s. man. l. si fideiussor.
Nomine. prius. f. obligationis. (s. fi. s. e.)

a Ex fideiussione. Item ad actionē durante tñ eadē causa. et facit. C. de here. tuto. l. iij.
b Liberatus est. a fideiussione.
c Dixi. sic. de in rem ver. l. si filius.
d Inheret. l. heret.
e In vtraq. l.

in illa ex qua potē eduenire fideiussorē: et in illa ex q potē eduenire reuz pncipalē: et hoc pbat. Alij. l. i. obligatiōe fideiussoria et in tutele.
f Ab obligatiōe. quia adhuc erat obligatus.
g Et nō utul. i. tutele. et facit. s. de do. l. q id qd. r. C. ad mace. l. iij. sed ar. s. s. pecu. l. iij. s. idem scribit.
h S. debiti cā id est qd debet ex cā fideiussōis licet soluat ex causa tutele.
i Pupillo. unde videbat nō liberari: s. tñ liberatur r reum liberat. accur.
k Nō pot. scz nō qñ debiti est suum pncipale. vt. s. de auc. tu. l. si. q est s. s. hic accēssouit est: vt hic cū soluit nōle rei qui tenebatur ad huc: non pro se tā tempore liberato tñ p se et pro sua obligatiōe. r hoc hic subiecit. et facit ad hoc. s. mā. l. papinianus. itē cōtra. s. de admi. tuto. quotiens. s. sicut. vbi indistincte de soluere etiā pro se. s. ibi cuz iudice s. m. Jo.
l Pro ticio. pncipali debitorē. se cus ergo si pro se et facit. s. de contra. emp. s. istulas. s. i. et. s. deneg. gest. cum pecunia.

m Maxime eū. tñ: qz adhuc non erat tpe liberatus alio secus si et ipse esset tēpore liberatus. vt. s. manda. si fideiussor. s. i. et. s. fi.

cum eo ob tutelā non ex fideiussione agit. et qz nō vt fideiussor: s. quasi tutor soluerit: etiā si tpe liberat⁹ est: mandati actionē eū hie aduersus reū promittēdi dicit: inheret⁹ em in vtraq. cā adhuc illi⁹ de bti psecutio. nā etus solutiōe liberauit reū pmittēdi ab obligatiōe: in qua p eo fideiussor ferat: et nō titul⁹ actiōis sed debiti cā respiciēda est. s. em ts tutor: q fideiussor apud pupilluz p eo obligat⁹ est soluit se auctore pupillo: qz reo promittēdi liberato et ipse tutor idēq fideiussor liberabit: qd sua auctoritate efficere nō potest: tāetsi nō p se soluēdi aio s. pro ticio fecit vt max⁹ eū liberet: cū eo mādati actionē habebit.

C Pro obligato sub cōditōe pot accipi fideiussor sub duabus cōditōib⁹ copulatiue cōceptis: si nō disiunctiue inspicit q pntis extiterit. B. Galus.

S a reo sub cōditōe fideiussorē et in hac r in aliā cōditōne obligare: si mō eas cōsū gā. nisi em vtraq. extiterit nō tenebit: cū reus ex vna tñ cōditōe teneat⁹. Qz si eas disiunctiue durior sit cōditio fideiussoris: nec ob id obligabit: qppe siue cōs vtriusq. cōditio extiterit siue alterutra videat apphēdi: cū re⁹ nō alr teneat qz si cōs extiterit: aut tēp nullo mō tenebit fideiussor: aut (qd magis est) ita tenebitur si prius extiterit cōs.

C Si inser obligatiōne pncipalis et fideiussoris est diuersitas conditionis inspicit que precedit. Bar.

C Sub diuersis qz cōditōib⁹ si fuerint inrogati: inter vtra earū prior extiterit: si reo iusticia tenebit etiaz fideiussor: cū cōditio ei⁹ extiterit: tāq si statim ab initio re⁹ pure fideiussor sub cōditōe accept⁹ esset.

C Ex diuerso aut si fideiussoris cōditio prior extiterit: nō teneatur p inde ac si statim ab initio pure accept⁹ esset reo sub conditione obligato⁹.

C Si reo pmittit fundū pncipali fideiussor i usufructū. B.

C Si reo in fundū obligato fideiussor i usufructū accipiat qntū est vtrū obliget fideiussor qñ in min⁹: an non obliget qñ in aliud: Nobis in eo videt dubitatio cē: an usufruct⁹ ps rei sit: an p pntis qdā. sed cuz usufruct⁹ fundi ius est: inculle est fideiussorē ex sua pmissiōne non teneri⁹.

C Pro obligatiōe naturali q teneat seruo etiam ipsi dño pot accedere fideiussor etiā seruo eodē a fideiussore stipulante. Pau. de ca.

C Ideo a seruo pot fideiussor accipi: vt ipse quocq dñs in id qd sibi debet fideiussorem ab eo recte accipiat: que fideiussorē etiā ab eo ipso seruo in terrogari nichil ipedit.

C Si a furioso stipulat⁹ fueris non posse te fideiussorem accipere certum est: quia non solum ipsa stipulatio nulla intercessisset: sed nec negotium quiddē vllum gestū intelligit.

S a reo. cōiungā. p copulatiuam coniunctionem. Tenet. r sic apper cōditio fideiussor⁹ leuor p distigā. p distiunctiua cōditione: vbi alterū extare satis est. vt. s. de verb. ob. l. si ita quis stipuletur.
q Nec ob id. i. et ob id. nā r. qz in duriorē cām accipi nō pot.

r Extiterit. sub qua promissit re⁹ et fideiussor.
f Apprehēdi. fideiussor in obligatiōe.

t Si cōs. sub qua reus et fideiussor promissit.

v Magis est. ar. cōtra id qd nota. s. e. grece. s. illud. sed refert in quantitate vel tpe vel quando in qntitate sit plus vel minus.

x Iniuncta. scz prior extiterit.

y Si stat. sic. s. nau. se. l. nichil. et de vul. subst. l. si. s. i. c. s. ar. s. s. ad. l. fal. l. verbō.

s Obligato. q casu nō suspēdit s. stat nō valz lz sit aliud in cōst. pecu. vt. s. de con. l. pe. l. id qd. sub a.

Non teneri. vt em p pre intercessisse. vt. s. eo. si fideiussores. r. s. s. ver. ob. q usufructū. et. s. de usufr. l. iij. s. s. de excep. et p iustitiam dñi. s. illud. sol. vt ibi.

Accipiat. vt s. eo. si qz p eo. s. i. et inli. e. in pn.

Impedit. ad hoc vt dño qraf obligatio: r sic ob tinet seruo vicem duoz. s. rñ. ipse nō videtur stipulatus: immo dñs qz vox serui vox dñi est: vt inli. de inui. stip. s. post mortem. in pun.

Certū est. nisi forte scierit intercessit. vt. s. de mlo an canse. l. pn. qd nō puro: cū pncipalis nō teneat vt. s. r. l. si. de iuri. stip. s. furios⁹. r. s. s. s. ob. l. iij. cui. r ad de quod no. s. eo. marcellus. Accur.

Certū est. nisi forte scierit intercessit. vt. s. de mlo an canse. l. pn. qd nō puro: cū pncipalis nō teneat vt. s. r. l. si. de iuri. stip. s. furios⁹. r. s. s. s. ob. l. iij. cui. r ad de quod no. s. eo. marcellus. Accur.

Certū est. nisi forte scierit intercessit. vt. s. de mlo an canse. l. pn. qd nō puro: cū pncipalis nō teneat vt. s. r. l. si. de iuri. stip. s. furios⁹. r. s. s. s. ob. l. iij. cui. r ad de quod no. s. eo. marcellus. Accur.

Certū est. nisi forte scierit intercessit. vt. s. de mlo an canse. l. pn. qd nō puro: cū pncipalis nō teneat vt. s. r. l. si. de iuri. stip. s. furios⁹. r. s. s. s. ob. l. iij. cui. r ad de quod no. s. eo. marcellus. Accur.

Certū est. nisi forte scierit intercessit. vt. s. de mlo an canse. l. pn. qd nō puro: cū pncipalis nō teneat vt. s. r. l. si. de iuri. stip. s. furios⁹. r. s. s. s. ob. l. iij. cui. r ad de quod no. s. eo. marcellus. Accur.

Certū est. nisi forte scierit intercessit. vt. s. de mlo an canse. l. pn. qd nō puro: cū pncipalis nō teneat vt. s. r. l. si. de iuri. stip. s. furios⁹. r. s. s. s. ob. l. iij. cui. r ad de quod no. s. eo. marcellus. Accur.

Certū est. nisi forte scierit intercessit. vt. s. de mlo an canse. l. pn. qd nō puro: cū pncipalis nō teneat vt. s. r. l. si. de iuri. stip. s. furios⁹. r. s. s. s. ob. l. iij. cui. r ad de quod no. s. eo. marcellus. Accur.

Certū est. nisi forte scierit intercessit. vt. s. de mlo an canse. l. pn. qd nō puro: cū pncipalis nō teneat vt. s. r. l. si. de iuri. stip. s. furios⁹. r. s. s. s. ob. l. iij. cui. r ad de quod no. s. eo. marcellus. Accur.

Certū est. nisi forte scierit intercessit. vt. s. de mlo an canse. l. pn. qd nō puro: cū pncipalis nō teneat vt. s. r. l. si. de iuri. stip. s. furios⁹. r. s. s. s. ob. l. iij. cui. r ad de quod no. s. eo. marcellus. Accur.

Certū est. nisi forte scierit intercessit. vt. s. de mlo an canse. l. pn. qd nō puro: cū pncipalis nō teneat vt. s. r. l. si. de iuri. stip. s. furios⁹. r. s. s. s. ob. l. iij. cui. r ad de quod no. s. eo. marcellus. Accur.

Certū est. nisi forte scierit intercessit. vt. s. de mlo an canse. l. pn. qd nō puro: cū pncipalis nō teneat vt. s. r. l. si. de iuri. stip. s. furios⁹. r. s. s. s. ob. l. iij. cui. r ad de quod no. s. eo. marcellus. Accur.

Certū est. nisi forte scierit intercessit. vt. s. de mlo an canse. l. pn. qd nō puro: cū pncipalis nō teneat vt. s. r. l. si. de iuri. stip. s. furios⁹. r. s. s. s. ob. l. iij. cui. r ad de quod no. s. eo. marcellus. Accur.

Certū est. nisi forte scierit intercessit. vt. s. de mlo an canse. l. pn. qd nō puro: cū pncipalis nō teneat vt. s. r. l. si. de iuri. stip. s. furios⁹. r. s. s. s. ob. l. iij. cui. r ad de quod no. s. eo. marcellus. Accur.

Certū est. nisi forte scierit intercessit. vt. s. de mlo an canse. l. pn. qd nō puro: cū pncipalis nō teneat vt. s. r. l. si. de iuri. stip. s. furios⁹. r. s. s. s. ob. l. iij. cui. r ad de quod no. s. eo. marcellus. Accur.

Certū est. nisi forte scierit intercessit. vt. s. de mlo an canse. l. pn. qd nō puro: cū pncipalis nō teneat vt. s. r. l. si. de iuri. stip. s. furios⁹. r. s. s. s. ob. l. iij. cui. r ad de quod no. s. eo. marcellus. Accur.

Certū est. nisi forte scierit intercessit. vt. s. de mlo an canse. l. pn. qd nō puro: cū pncipalis nō teneat vt. s. r. l. si. de iuri. stip. s. furios⁹. r. s. s. s. ob. l. iij. cui. r ad de quod no. s. eo. marcellus. Accur.

Certū est. nisi forte scierit intercessit. vt. s. de mlo an canse. l. pn. qd nō puro: cū pncipalis nō teneat vt. s. r. l. si. de iuri. stip. s. furios⁹. r. s. s. s. ob. l. iij. cui. r ad de quod no. s. eo. marcellus. Accur.

Certū est. nisi forte scierit intercessit. vt. s. de mlo an canse. l. pn. qd nō puro: cū pncipalis nō teneat vt. s. r. l. si. de iuri. stip. s. furios⁹. r. s. s. s. ob. l. iij. cui. r ad de quod no. s. eo. marcellus. Accur.

In solidum, ex hoc no. q. duo rei non socij non videtur inuicem fideiubere: q. tunc vnus obligatioe soluta: no tenetur alter in solidum: q. hic dicitur. et sic est p. R. et Jo. cōtra. M. sed ipse dicit hic fuisse actū vt nō videatur fideiubere. et p. eo. s. de duo. reis. l. reos. q. est huic sed de hoc die vt no. s. ad vell. l. vir vxi. in fi. itē q. hic dicitur est de rigore: sed de equitate repellit hīc exceptione p. parte q. dona fides non patit vt bis idem consequat. s. M. et q. nō pōt cedere actionē contra seipm qui est heres rei. vt. J. de sol. l. hichū. s. p. r. l. modestinus. s. R. dicit vtroq. casu id est siue sint socij siue non in solidū remanere obligati coheres: cum persona tñ extimatur. vt. s. d. duob. reis. l. si. s. secūdo casu q. tenetur p. socio: multo magis exceptione a parte repellit. ar. est eius q. d. dixerat plane qui r. b. **U**el in pte. mirabile hoc videtur cum et si socij sint: hic tñ p. successione non liberetur nisi p. parte cōtra p. acceptatione factā vni liberetur in solidū vt. s. de libe. lega. l. iij. s. nunc de effect. et. l. si is qui duos. in fi. non ergo vere vel ficte solutionis vim obtinet successio hoc casu. vt. et no. s. e. l. si debitori creditor. et est rō: q. hic p. sona eximitur vt modo no. Itē hic distinguit coheres socij a non socio. sic r. s. de ar. si duo. r. ad. l. fal. l. in lege falcidia hoc esse. et. s. de duo. reis. l. si duo. Accursus.

Creditorē. s. fisci qui successit creditori. pte tñ d. ipse fiscus. q. eius intelligitur quodāmodo focus.

Conueniens. s. iuri.

Non liberari. vt. et. C. eo. heres. s. et si idem.

Pactum. cum creditore hoc ignorante fideiussore: ideo q. agit fideiussor. vt. s. manda. si fideiussor. r. l. si procuratorem. s. si ignorantes. vel dic. fuisse personale pactum. vt. s. de pac. l. vbi.

Pactus est. s. creditor.

Alienam. s. ventrem inter mandatorem et reum promittendi. Accur.

doli mali si ceperit conueniri: cū altero aut reo vt in solidū si nō fuerit societas: vel in partem si socij fuerint posse creditore agere. q. si creditor fideiussori heres fuerit: vel fideiussor creditor: puto cōueniens esse cōfusione obligationis non liberari reum.

Pactū factū vnt ex correis nō p̄iudicat mandatori. B.

Si ponamus vnuz ex reis p̄mittendi pactū eē ne a se peteret: deinde mandatorem soluisse: mādati iudicio cōuenire poterit etiā est cū quo pactus est. nō em̄ pactum creditoris tollit actionem alienā.

Mandator tenet siue mandatarius impleat mandatum per se siue per alium. Pau.

Placet mandatorē teneri etiā si fenerator hic alij creditori mandet pecuniā credere.

Aceptilatio scā fideiussori q. i obligationē nō icidit nō prodest fideiussori. B. G. ar.

Si fideiussori sub cōditione obligato: si nauis ex alia venerit: quem sub hoc mō accepti vt vsq. ad ips vte sue duraxat obligare: r. pēdente cōditione acceptolati

Placet mādatore. pōt dici q. mandator et fenerator supponat pro eodē. q. d. q. etiam si vnus fenerator mādet alij de mutuo extraneo tñ tenetur. vel dic. verius q. mandatarius non per se: s. per alij creditorem suuz: vel alterius fecit numerationē s. ipse fecisse videt. vt. et s. d. admi. tu. l. ita autem. s. gessisse. et ad hoc. s. si cer. pe. l. certi. p. dicio. s. si nummos.

Si fideiussori. sub hoc mō. et ita sub cōditione et ad diē. vt. s. de ac. r. ob. l. obligationum ferre. accur.

Si. erit. p. quē etiā reus liberat. vt. J. de acceptila. l. et per iusuran. s. et si fideiussori. Accur.

Possim. qd. em̄ bonū est expectare condi. r. c. vt. hic. et. s. ad velle. l. aliquando. s. fi. n. Jā mortui. s. autē viuo eo existeret simul obligaretur et liberaretur. vt. J. tu. i. q. tiens. et per eum etiā reus. vt. J. de accep. et per iusuran. rā. s. r. si fideiussori. itē in p. sona heredis non cōmittitur stipulatio: q. sic actum erat.

Um proci. bat. ad quod facit C. de procur. l. q. absente. et. ff. d. p. cura. l. pomponi.

Cōtumacia rei non auget obligationē fideiussoris. bar.

Um pcurator i. o. au. rē agebat cautionē dederat ratā rem dñz habiturū postea victo eo reuersus dñs iterū de eadē re agebat: et cū reus haberet possessionem r noluit eā rē restituere: r ideo magno cōdēnat? est: in apli? fideiussores nō tenet. hoc ei non d. imputari fideiussorib? q. ille propter suam penam prestitt.

De nouationibus et delegacionibus. ltu. ij.

Per sequētē obligationez etiā naturalē tñ nouatur p̄cedens qualiscūq. obligatio fuerit. hoc dicit Bar. l. i. plan. Quarto ē p̄oris debi et i altā obligatiōz vt

sed et is. et. l. qui absentem.

Magno. quia fuit delatum iuramentum in litem.

Non tenentur. qui tenebantur si statim restitueret et ad hoc facit. s. eo. fideiussores. et. s. de procurato. qui proprio. s. procurator vt in ceteris. et de eo quod cer. lo. l. centum. et de in litem iuran. l. i. et ad. l. falci. cum pater. s. legato. et. s. de euictio. l. hoc iure. et. l. hactenus.

De nouationibus r. c. dictum est de obligationibus principalibus et accessorijs qualitercūq. contrahantur nunc qualiter tollantur: et primo per nouationem. Et no. q. per delegationem fit nouatio. vt. J. eo. delegare. ideo tamen posuit genus et speciem: quia maxime tractat de ea nouatione que fit per delegationē sic. C. de ser. et aqua. in rubrica.

Mo. effectum iuris vocat nouationez. Et nota q. voluntariam nouationem describit: non necessariam.

Itē contra. s. de peri. et cōmo. rei vend. l. necessario. s. fi. ubi ex psona cedentis simit. hic vero ex psona eius cui cessum. So. ibi iā cōpetebat cedenti ius: hic actio simi.

Cohærenti. vt vsus et habitatio. vt. s. qñ dies vsu fru. lega. cedat. si habitatio. vel dic doct. vt. s. de stip. ser. p. inde. s. fi. et. l. seq. r. s. de iure do. si mulier. s. ex asse. Recur.

In die. h. est amphibologia. nā possit dici q obligatio q est in die nouel h quo mo: vel econtra q obligatio pura nouetur in die r hoc verior: vt pz ex sequenti lra. nā in pmo casu. l. qñ illa q est in die nouat in pura: etiaz pōt agi statim. ar. s. d. cōst. pec. l. iij. s. fi. et facit. J. eo. si Stichus. s. i. et. s. de cōpen. qd in diem.

Sita fuero. nouatio. l. si de iustis.

Nouel. s. p. tino vt piori obligatiōe fideiussores accedat. et facit. s. de verb. ob. l. decē f.

Ex cōtinenti hoc expone vt. s. de duo. reis. l. duos reos. s. fi.

Cōtractus ē scz hōis. et sic intelligi pōt. s. si certū pe. l. ij. s. fi. r fact. l. i. p. i. et. s. de ver. ob. si ita stipular. s. grifogon. s. s. si cer. pe. l. certi. s. qm. Sotu. vt ibi. itē cōtra. s. de stip. ser. l. i. s. ij. sol. vt ibi. itē cōtra. C. de cōtrahē. stip. l. iij. s. i. sed ibi inutilis stipulatio: hic vtilis. Itē cōtra. s. ad macedo. et. s. de verb. ob. quidam cū filium. in fi. So. ibi ex interuallo: hic incontinenti.

Stipulatio. si habes stipulatio habeo facta fuit. sed si habeo facta: vel nichil vsqz ibi mox pecunia r. C. Um em. stipulamur. incontinenti.

Ag. hoc est dicere qñ hoc agunt inter se: vt ex numeratione nō nascat obligatio nō nascit vt h. r. s. si cer. pe. l. non omnis. et arg. l. cum quid. si vero dubitaretur vtrū hoc actum sit vel non: presumit actū q nascatur: sed secusa stipulatione fingitur nec nata. vt. s. de

actio. et obl. l. obligationum fere. s. fi. et de verb. obl. si ita stipulatus. s. grifogonus. at in superiori nulla est fictio. vt no. s. si cer. pe. l. certi conditio. s. quoniam. et fact. s. l. p. i. Recur.

Et magis. repete et q. ad qd facit. J. rem ra. habe. l. sine. sed quid si stipulatus fuero: et postea nō stipulor: Rñ. ex numeratione datur michi certi conditio.

Stichus. qñ si mora. s. qd noui hic fuit: Rñ. primo erat mora: facta et iocosa: h nō: et sic aliud hic sumit. hodie sec. vt. C. eo. l. fin. Alij dicunt et h expse debere agi. r facit s. de hb. obl. scire debemus. r. J. s. so lu. qui decē. s. idē rñ. r. s. de p. di. fur. l. pui. r qd ibi no. J. i. facit. s. s. hb. ob. q hoc. r. l. si rē. et. s. u. i. h. s. a de. s. nō est. r. J. eo. si rem. in p. in.

Sta fuero stipulatus s. qto minus a ticio debitor exegissem tātū fidelubes non sit nouatio: qz nō hoc agitur vt nouetur.

Si vna cā venit ad implēmentū alteri agitur ex implēmento non ex implente. Bar.

Li pecuniā mutuā dederit qd sine stipulatione: et ex cōtinenti fecit stipulationē: vnō contractus est. J. d. erit dicē dum et si ante stipulatio facta est: mox pecunia numerata sit.

Quam em pecuniā mutuam datā stipulamur: nō puto obligationē ex numeratōe nasci: et deinde eā per stipulationem nouari: et qz id agit vt sola stipulatio teneat: et magis implende stipulationis gratia.

Loceptio stipulationis nouantis pōt precedere stipulationem nouatam. Bar.

Si qd ita stipulatus a se solo sit: qd a ticio stipulatus fuero dare spōdes: an si postea a ticio stipulatus sim fiat nouatio: solusqz teneat fetus: et ait cel sus nouationē fieri si mō id actū sit vt nouel. l. vt ser. debe at qd tici. p. misit. nā eod tpe

si legato. potest etiā et aliter legi. et sic duobus modis eisdem. Recur. q Sub cōditione. i. cōditionalē stipu. nouat. vel purā sub cōditione. et facit. J. l. qñ. et no. q hac. l. cōparatur puri debiti et in die: cū dies vt rursus cesserit: vnō in die obligatio nouat p purā et per in die. et econtra pura p puram et per in diem si hoc actum est.

Si qd ita stipulatus sit. i. p. misit. sic. s. de p. di. inde. si non souit. s. si certū. alio est a ticio et tunc plana.

Actū sit. vt et. s. l. ij. s. d. i. modo. et. s. de re iudi. l. iij. s. si ex conuentione.

Tpe. nō tū eodē instāti: cū hoc est impossibile. vt. s.

l. sine. sed quid si stipulatus fuero: et postea nō stipulor: Rñ. ex numeratione datur michi certi conditio.

Stichus. qñ si mora. s. qd noui hic fuit: Rñ. primo erat mora: facta et iocosa: h nō: et sic aliud hic sumit. hodie sec. vt. C. eo. l. fin. Alij dicunt et h expse debere agi. r facit s. de hb. obl. scire debemus. r. J. s. so lu. qui decē. s. idē rñ. r. s. de p. di. fur. l. pui. r qd ibi no. J. i. facit. s. s. hb. ob. q hoc. r. l. si rē. et. s. u. i. h. s. a de. s. nō est. r. J. eo. si rem. in p. in.

Sta fuero stipulatus s. qto minus a ticio debitor exegissem tātū fidelubes non sit nouatio: qz nō hoc agitur vt nouetur.

Si vna cā venit ad implēmentū alteri agitur ex implēmento non ex implente. Bar.

Li pecuniā mutuā dederit qd sine stipulatione: et ex cōtinenti fecit stipulationē: vnō contractus est. J. d. erit dicē dum et si ante stipulatio facta est: mox pecunia numerata sit.

Quam em pecuniā mutuam datā stipulamur: nō puto obligationē ex numeratōe nasci: et deinde eā per stipulationem nouari: et qz id agit vt sola stipulatio teneat: et magis implende stipulationis gratia.

Loceptio stipulationis nouantis pōt precedere stipulationem nouatam. Bar.

Si qd ita stipulatus a se solo sit: qd a ticio stipulatus fuero dare spōdes: an si postea a ticio stipulatus sim fiat nouatio: solusqz teneat fetus: et ait cel sus nouationē fieri si mō id actū sit vt nouel. l. vt ser. debe at qd tici. p. misit. nā eod tpe

si legato. potest etiā et aliter legi. et sic duobus modis eisdem. Recur. q Sub cōditione. i. cōditionalē stipu. nouat. vel purā sub cōditione. et facit. J. l. qñ. et no. q hac. l. cōparatur puri debiti et in die: cū dies vt rursus cesserit: vnō in die obligatio nouat p purā et per in die. et econtra pura p puram et per in diem si hoc actum est.

Si qd ita stipulatus sit. i. p. misit. sic. s. de p. di. inde. si non souit. s. si certū. alio est a ticio et tunc plana.

Actū sit. vt et. s. l. ij. s. d. i. modo. et. s. de re iudi. l. iij. s. si ex conuentione.

Tpe. nō tū eodē instāti: cū hoc est impossibile. vt. s.

qui. mo. usufr. amit. sicut. §. pe. si i. neg. em. 2c. 2. C. §. bo. q. liber. l. si. §. fi. Et no. q. duplex hic erat dubitatiois ca. Pda qz obligatio q. nouat pta repit. et q. nouat posterioz: cu. a. fo. sit. §. sed. hic. spale. Et ca. qz no. videbat. tici. obligari: s. tñ. obligat. eodẽ. momẽto. et. liberat. seio. suc. cedẽte. in. obliga.

et impleri patois stipulatõs conditionem et nouari ait: eo q. iure utimur.

Actio iudicati nõ nouatur p stipulationem iudicatũ soluit. Bar.

Idẽ cell. alt: iudicatũ soluit stipulatione actionẽ iudicati nõ nouari: merito qz hoc solũ agit ea stipulatione vt r. fidelit. s. oib. cautũ sit: nõ vt ab obligatiõẽ iudicati discedat.

Si debita a duob. altera tue promittantur nouatio nõ extinguitur. Bar.

Si decẽ q. michi tici. debet aut decẽ q. selus michi dz a ticio stipulat. fuero: putat marcellus neutrũ liberari: s. ticiũ. eligere posse pro quo decem soluere uelit.

Pot alius me inuito libera rem nõ aũt michi inuito actionem auferre. Bar.

Si ab alio pmittat sibi dotem marit. ab vxore dotis nomine stipulatus sit: nõ dupliari dotẽ sed nouatione fieri placet si hoc actum est: qd. em. interest an ipa an alius qlibz pmittat: qd. em. ego debeo si alius pmittat: liberare me pot si nouatiõis ca. hoc fiat. si aut nõ nouandi aio iteruenit hoc vterqz quidẽ teneat: sed soluente altero alter liberabitur. nõ

Accur. Sed ticiũ. tertium. Accursus.

Uelit. in dubio psumo. vt et. J. i. l. et magis quod meo. vel fm quosdã vt inuit. J. e. l. a. te. et. l. si is cui.

Liberabit. lz aut me liberet p me pmittẽdo: non

Stipulet. qd. michi debetur: supple si tamẽ 2c. non est hoc in textu.

Et voluntate. pcedẽti v. seqnti. vt. J. eo. si qd. ab hite.

Actio. p. s. et est rõ. §. de neg. gest. l. soluendo.

Actio si noll. dũmõ neg. gest. nõ habeat. 2. facit. J. de solu. l. solutionẽ. 2. l. si debitor. 2. §. de excep. l. si opera.

Pupill. in duob. est duplicitas. primo qz vel ab extraneo est stipulat. sine auctoritate tutoris: vel cũ ptes essent tutores ab vno stipulat sine auctoritate alterius. in scõo qz stipulat rẽ pu. sal. fo. i. ad in q. tenebi

tur si tunc nõ saluauerit in futuro. ad qd. §. l. p. §. si nõ ita. vel rẽ saluã fore. 2. id. qd. iã debet occaside tutele: nõ dico q. actio tutele nascat nisi finita tutela. vt. §. de tut. et ra. dif. l. si tutor. §. si. et. l. seq. lz quidã dicit contra.

Auctoritate. sine qua auctoritate actionem tollere nõ pot: sed nec nouare. acc.

Tutela. i. vt rũ pũilegij ptois obligationis: scz ex ca. tutele in posteriorẽ trãssertur: nisi cã ab hite di pũilegij stipulatio facta sit. vt. J. eo. l. aliã. 2. J. de p. uile. cre. l. q. 2. §. q. Egisset. qd. potuit. qz p nouationẽ sublatã nõ est pupillo neque umte suã cõditio: nõ facere deteriore. vt. J. l. nouare. §. penul.

Per stipulationẽ interpositã a pupillo sine tutoris auctoritate nõ fit nouatio actiois sibi cõpetentis nisi eã ratificet postq. factus est aduit. cũ nõ possit neq. p. J. dẽ.

Pupillus sine tutoris auctoritate rẽ saluam fore stipulatus pubes factus ratã stipulationẽ habuerit nõ uãdi cã: tollitur tutele. actio. Si nõ habuerit ratũ: lz tutele egit: h. tñ. adhuc ex stipulatu actionẽ: s. iudex tutele non aliter condẽnare dz qd. si ex stipulatiõẽ libatio fieret.

Cõditio extitura nõ reddit dispositiõẽ conditionã sed puram. Pau.

Qui sub cõditioẽ stipulatur que omnimõdo extitura est pure videtur stipulari.

Si scõa stipulatio cõrmet minus non psumit nouatio: se cus si continet plus. Bar.

Qui actũ stipulat deinde iter / nichil agit. itẽ q. vsum fructũ stipulat si vñ stipulet nichil agit. sed si qd. iter stipulat actũ postea stipulet: alio

ideo nõ pot statim agi: nec etiam sit nouatio prioris ad pleni. vt. §. e. l. si in die. et fm hoc facit. §. de peri. 2. pmo. l. necessario. §. si ita. 2. §. p. di. l. de aulia. et. §. si qd. om. cau. te. l. i. §. q. sub cõditioẽ. vel pone casum vt. §. de fõ. obl. l. in illa stipu. si kalendis. in fi. ibi: si nõ tetigero celli di gito 2c. et sic bene ponitur hic omnino.

Nichil agit. nõ fit nouatio cũ totũ stipulat. stipulor partem: et si id agit tacite vt hic dicit. secus si expisse. vt. §. de verb. obl. l. q. vsum fructũ. Illud aut pstat q. fm hec iura ex q. dũsdã psumebat nouatio. vt in h. eo. §. p. terea. vel dic q. nec tacite hic agit cũ aliud sit vñ: aliud sit aliud. vel dic nichil agit q. ad cõmodũ: qz nullum aliud emolumẽtũ vel maius cõsequit. ppter hoc q. pmo habuit. Illud autẽ cõstat q. bene tenet stipulatio: et aliq. e

qz alia est hec seruit' q' p'ma: s'z t'n ex ea agere nichil p- deit: nec afferit aliq' emolumentu: nisi hoc fiat a'io noua d'i. vt. d. l. q' v'istr. r. facit. s. de v'su et h'a. l. p' fusi. s. v'sufr. s. stipulat. v'n n'o fit nouatio. vt. s. de p'bo. ob. l. scire debem'. et facit. s. de excep. rei iud. si mater. s. si q's iter.

U recte. eo. et alius qui- busda: vt p'cura- tore g'nal' vel spe- ciali q' ad hoc ma- datus erat vt de- bitu' acciperet. vt. J. e. l. p'o p'curato- ri. et. s. de codi. in debi. l. si p'curator cui. et. l. procura- tor totoru. r. l. ma- dato. It' h'is qui sunt in p'ate n'ra vt. J. eo. seru'. r. l. no'ideo. r. l. si. r. s. de pac. l. si vn'. in p'n. It' illi cui ma- datus soluit. vt. J. e. si debitor. s. 3. io. vt oia hec tolleret dixit soluit. f. vt si bi debitu': sed t'nc non esset exceptio de adiecto.

No pot. vt. J. si. l. q' stipulat' elegare. iul' seru'. l. credi- tor. Accur. e. C'ostellat'oz ali' p' me expon' do lit'e ita vt sol' teneat. vt. J. n. l. so- lutione. et. s. de in- re ver. si. p' patre. in p'n. si d' q' actio co'ra delegantez datur. dic illa vti- lis q' co'ra debito- rem dat directa. vel sic: vendidi ti- bi actio d'e: r. te. p- curatore in re tua feci et lit'e co'tella- tus es cum eo: incipit teneri tibi et a meliberari: hodie vero non fit delegatio nisi per stipulatione. vt. C. de no- ua. l. i. vel illud q'n fit p' stipulatione. no' aut' prohiberet fieri per contestationem litis.

I q's debitor. partem se delegari. **M**ali. idem in similibus. vt. J. co. doli. **U**ti poterit. r' io solutu' repen non potest. **S**u' i. sibi debitu'. sic. s. q' cu' eo. l. i. aliud si dolo. vt. s. de excep. do. l. i. q' et facit. s. de iur. do. cu' in fundo. s. si. et de coli. pec. l. q' et de do. excep. l. apud celsum. s. ut' q'nt. r. l. pure. s. si cu'. et de codi. ob cau. l. si donatur'. s. si q's. r. C. e. si p'f. s. q' d' si est dubiu' scierit vel ignora- uerit: h'n. si ex sua persona p'fumo scire. si ex aliena non vt arg. s. p' suo. l. si.

magis stipulatur: aliud em e- iter / aliud actus.

Qui pot recipere solutio- ne suo noie pot etia nouare: secus quando alieno nomine. **P**aulus.

U recte soluitur / is et nouare p' excepto eo b' si nichil aut ticio stipulat' sim na ticius nouare non pot': s'z et recte soluat. **P**lanus.

Delegare est vice sua a- l'iu dare resu' creditor' vel cui iusserit'. fit aut' delega- tio vel p' stipulatione: vel p' li- tis contestationem'.

Delegatus sciens sibi exce- ptione' ppetere ea videtur re- mittere. ignozas non pot' exci- pere p'ra eu' cui facta est dele- gatio sed contra delegantem tibi succurritur. **B**. d. Bartol. **P**aulus.

I q's delegauerit debi- tore' qui doli mali' exce- ptione tueri se posse sciebat / illis videtur et q' donat: q'm re- mittere exceptione' videt. s'z si per ignorantia' repromisit cre- ditou: nulla quide' exceptione aduersus creditoze' vti pote- rit: q' ille suu' receperit. s'z is q' delegauit tenet codictione v' incerti: si non pecunia' soluta esset: vel certi si soluta esset. r' ideo cu' ipse presiterit pecu-

Nel scerti. i. sine ca. vt r. s. de p'di. sine cau. l. sine ca et. l. r. C. de condi. inde. l. si citra. **P**ecunia. s. vt liberetur. **J**udicio. cu' simpliciter mandauerit. i. non delega- uerit. Accursus.

nam / aget mandati iudicio. **P**lanus.

I non debitoze' dele- gauero quasi debitoze' creditor' meo / exceptio locuz no' habebit: s'z p'dictio' aduer- sus eu' qui delegauit co'petit.

Stipulatio conditionalis nouat pura in p'ditionis euen- tum: sed statim mora' p'ceden- tis obligatiois purgat. ite' sti- pulatio pura nouat co'ditioa- lem in co'ditionis euentu' si tuc existat persona in quam obli- gatio cadat. **B**. ar. **I**dem.

Quotiens q' pure debe- tur nouandi ca' sub co- ditione p'mittit: non statim fit nouatio: s'z tuc demu' cu' p'di- tio extiterit: r' ideo si forte sti- chus fuerit i obligatioe r' p'e- dente p'ditione decesserit: nec nouatio p'ringet: q' no' subest res eo tpe q' conditio implef'. **U**ni marcell'. et si post moraz stichus in p'ditionale obliga- tione deduct' est: purgari' mo- ra' nec in sequete' obligatone' deduct' putat. **S**ed si id q' sub conditione debetur pure quis nouandi causa stipule- tur: nec nunc quidem statim' nouat: licet pura stipulatio ali- qd' egisse videat. s'z tuc noua- bit' cu' p'ditio extiterit: et ei exti- stes conditio primam stipula-

I no' debito- re. cred' s' se quasi debitozem. **C**odictio. cer- ti. vt et. s. l. p'ri. an- si. s'z argu. p' s. ad- vell. q'us. s' inter- dum. acc.

Noties. fit nouatio. q' n'ia ex co'ditionali stipu. t'mo spes est debitu' iri. vt i- sti. de ver. ob. s. ex- conditionali. er- go nil ex ea debet tuc demu' ergo cu' conditio extiterit nouatio erit. s'z J. de reg. iu. l. act'. sed speciale in aca- ceptatione et si- milibus vt tibi. se- cius in nouatione s'z sit actus legitis- mus. sic etiam est in stipulatione. vt s. e. si stichu' s. i.

Exterit. et si defecerit durat p'ima. vt insti. q. mod. tol. ob. s. q' autez dixim'. nec ob. insti. de excep. in p'n. q' h'ic ex cer- ta scientia non er- rando. p'misit sub conditione q' p' pu- re debebat: t'bi er- rado. et sic h'z ex- ceptioez in factu'. **I**mplentur. ad q' est. s. de peri. r' como. rei ven. l. q' si p'dente. in p'n.

Marcellus. quia demum existente conditioe fit no- uatio. Accur.

Stichus. iam mortuus. **P**urgari. immo no' videtur purgari. vt. s. de verb. ob. eu' qui ita. s. si. So. forte illud est distinguendu' fuit i mora qz interpellatus no' dedit: an qz causam mouis occidendo p'buert: vel hic ab eode' t'bi ab alto: q' no' pla- cet. vel sol. vt tibi. It' contra. J. e. l. si r'e. Sol. t'bi fuit exp's- sim acti' vt no' purgaretur mora: hic no' fuit aliqd' actuz vt purgaretur. R. vel ecotra' fm alios. f. q' hic fuit acti' vt purgaretur: t'bi non: vel t'bi in absente: hic in presen- te seruo. p'misso fm alios. vel sol. vt t'bi. et facit. J. n. l. l. q' decem. s. cum michi stichum.

Statim. vt r. s. e. si stichu' s' delegata. i. si. r. s. sequen- s. uij

a **C**ommittit. vt. r. s. e. si slichum. s. h.
b **C**oditione. s. post deponatione ante agnoscatnr
bona a fisco: alioquin no videt differre inter morte natu
rale r. ciuile. vt. s. e. nouatio. q. est contra. vel aliter si mor
tuus fuerit naturaliter: tunc obligatio cadit in hys d. 3:

no aut si fuerit de
potatus: vt. ibi. r.
facit. s. de fideiuf.
l. si sbitori. r. s. vt
l. pos. leg. l. postq.
in princi.

c **O**bligat. ci
uilit. s. naturalit
ter sic. vt. s. de fide
iuf. si debitori.

S **C**reditor.
nouatioe fa
cta. eius qd supra
pena debetur. i. de
forte.

e **S**tipulatio.
scz pene. na sicut
pignus sic r. pena
tollit sublata pri
cipali: vt. hic r. s. e.
lnouatione. Ac.

S **E**ruus nec
pecularem.
nisi vt. s. de iureiu
ran. l. huic ptra. r.
Teo. l. si. in puinci.
et facit. i. ti. l. l. fu
gitiuus. in fl. r. de
pac. l. l. in pn.

s **C**itra. facie
do deteriore cōdi
tionē dñi: vel citra
id est cōtra: sic. s. de
acquir. pos. l. si ex
stipulatione.

D **E**legare. nō
pōt. delegatō
s. delegatō loq. dz.
vt. C. e. l. i. Accur.

Q **U**atioe. vo
luntaria. se
cus in necessaria.
vt. C. de indi. l. i. r.
s. e. akā. hoc autē
verū nisi in cōtra
riū agat. vt. C. de
fideiuf. l. nouatioe
et. C. etia. ob chy
ro. pecuniam. l. i.

O **L**i mali ex
ceptio. aliud
in exceptioe met.
vt. s. de do. excep.
l. ap. s. penul. s. 3.
azo. imo idem cuz
pmittēdo videat
remittere. vt. C. qd me. cā. l. q. r. s. e. l. si qd dele. r. C. e. l. i.

D **E**legatō est. siue sciuit: siue ignorauit. vt. s. eo. si qd
delega. Et no. q. habēda est distinctio q. colligitur hic: et

tionem cōmittit: cōmissamq.
in secundā trāssert. Et ideo si
forte psona pmissoris pendē
te cōditionē fuerit deponata
Marcellus scribit nec quide.
existente cōditionē vllā contin
gere nouationē: qm nūc est ex
titerit conditio non est perso
na que obligetur.

P **E**na nō intelligit repetita
i nō latioe nouate. **W. T** **U**lta.

S **C**reditor penā stipu
latus fuerit: si ad diem
pecunia soluta nō fuerit: noua
tione facta nō committitur
stipulatio.

H **O**stro iuri subiecti nostrā
obligationē nō permittit: sed et
aditcere pōt. **Bal.** **F** **L**ozē.

S **E**ruus nec peculiarit q.
de obligatōez citra vo
luntatē dñi nouare potest: sed
adijcit potest obligatōē q. pri
stinā nouet: et hoc verū est.

D **E**legatio quatenus p. cernit
delegantē potest fieri nutu et
per epistolam. **Bal.** **U** **L**pla.

D **E**legare scriptura vel
nutu vbi dari non pōt:
debitore suum quis potest.

I **N** stipulatione nō intelligit
repetitum pignus vel vsura.
hoc dicit **Bar.** **P** **A**ulus.

Q **U**ationes legitime fa
cta et hypothēce libe
rantur r. pignus: et vsure non
currunt.

E **X**ceptio q. obstatat dele
gantē nō obstat et cui est dele
gatū nisi cōtra eū eadē rō pce
dē de exceptiois subsistat. hoc
dicit **Bar.** **I** **D**em.

O **L**i mali exceptio que
poterat delegantē oppo
nit: cessat in persona creditoris

dicta. l. si quis delegat. r. l. si non debitor. r. de exceptioe
doli. pure. s. si est. et de re iudi. l. nescimus.
M **E**xceptionib. l. nō introductis fauore: vt rei iudi
cate: vt. pacti. r. similib. q. nec fauore nec odio sunt indu
cte: certe imo r. si odio sunt inducte idē est: r. hoc subijctis
immo r. c.

C **O**nyuetur.
est in cōtra delegatō
tē possit vti.

F **A**cti est. im
mo cōtra. vt. s. ad
macedonianuz. l.
sed iulian. s. non
soli. soluey. ibi.

S **O**luti. si sol
uit illi q. cōtra sen
natuscōsul. fecit
et nō repetit: mul
tomagis ab isto q.
nō fecit ptra sena
tuscōsul. repetere
non potest.

N **O**n potest.
vt. s. de condi. in
debi. l. qui excep.

I **N**tercessio ē.
vt. s. ad velle. l. s.
uis. s. si mulier. s.
sebam opinionem
marcelli. s. illā nō
approbam: s. iu
liani. v. d. c. vt. ibi.

P **O**ssit. i. qua
drēniū hodie: oī
vulis anni. vt. C.
de tempo. in integ
gra rēstōis. l. si.

I **N** puuatis cōtractib.
sunt ei
qdā publice cōue
ntioes. vt. s. de par.
l. cōuentōis. Ac.

D **I**ssimular
re debet. nec enim
tenetur instruere.
vt. s. de pub. l. si. s.
diul. s. ar. ptra. s.
de in rem verso. l.
i. s. p. sed ibi in
mutuādo: vel alio
rōne: q. alii ex al
terius cōtractu in
solidum volebat
obligare. Ac.

Q **U**are pos
sum. noua
re. nisi faciat cōdi
tione suā meliorē.
vt. s. e. l. cui bonis
nec delegare. vt. s.
i. l. i. pupillo.

Q **U**are pos
sum. noua
re. nisi faciat cōdi
tione suā meliorē.
vt. s. e. l. cui bonis
nec delegare. vt. s.
i. l. i. pupillo.

E **X**pediat. si pupill. p. facie do
pditionē meliorē: et
tutor ita demū si pupillo expediat: vt. s. non vt. q. plus
possit tutor q. pupill. s. 3. die q. p. e. dubit. vel p. esse q.

nec melior nec deterior conditio sit. sic. §. 5. trāsac. l. cū hi §. si p̄tor. vel forte hic subaudi maxime. ar. §. de accep. l. 1. per iusuran. §. penul.

S Bonop. si h̄z liberā. als nō. vt. §. de pec. cul. l. 1. pro curato totorū. l. 1. C. e. l. nō abstulit.

S stipulando. canerq; nō p̄fessit stipuler. als §. vt. §. e. si Stichū. §. ff.

C Possis. qz nō id agere potes. nisi actiōes cedā faciēs te. pcuratores in rē tuā. r. facit. §. eo. cui recte.

S q̄s absēte nouandi. vt michi teneri desinat. ad q̄ est. §. ff. Stichū. §. ff.

H actionē. non etiā suā. vt. C. de bonis q̄ lib. l. ff. §. hoc. p̄cul. in fi. r. §. de iur. delib. l. ait p̄ior. §. est ei absur dū. §. §. de iuretur. l. h̄nc. So. ibi p̄t nouare seru⁹ vel fil⁹ faciēdo cō di. d̄i. vt p̄tis meliorē: de inope ad diuitē. deteriorē nō: vt §. vel ibi h̄buit liberā adm̄nistratiōez. r. facit C. de reb⁹ credit. nec fil⁹. r. §. §. p̄oc. l. si vnus. in prin.

D Quatio. non comittit. hoc est exp̄pli: si debes michi pure r. supulor sub p̄ditōe. vt §. e. l. quotiēs. vel pone vt. §. de p̄bo. obli. l. si ita stipulatus fuero te sibi. in prin.

C Ticius. nouus promissor. h̄ ad heredes §. e. l. q̄tiēs. in fi. §. So. aliō in eo q̄ ex delicto successore h̄z: aliō in eo q̄ ex. l. vt ex testō. vt solue vt ibi.

C Cuius. scz promissoris. h̄ sustinet. h̄c l. si. §. §. i. p̄n. r. §. §. acq. re. do. l. hereditas. r. l. si. §. §. su⁹ alien⁹. r. §. §. i. l. mortuo

D On ideo. ier d̄. i. anteq̄ p̄hibeas ei solueri h̄bēs

bonouum⁹. **M**ādatū de soluendo non extēditur vt possit mādatari⁹ p̄mittēdo nouare. **B. I** dem.

S debitorē meū iusse ro tibi soluere: non statim etiam stipulādo id nouare possis: q̄uis debitor soluedo tibi liberaretur. **P**aulus

S q̄s absente me a debitorē meo stipulatus est nouādū: aio: r. ego postea ratum habuero: nouo obligatiōem. **P**ompo.

H ilius patris actionez ignorāte eo nouare nō potest.

Per mortē p̄missoris nō extinguitur stipulatio conditiōnalis sed adueniente conditio ne comittitur contra heredes vel hereditatem tacētē. **P**au.

D Quatio anteq̄ **I** dem: non potest p̄tinere ex ea stipulatiōe q̄ nō comittitur. **H**ec h̄nc p̄trarium est: q̄ si stipulatus a ticio fuero nouandū aio sub cōditōe q̄ michi sempronius debet: et pendente cōditōe ticius decesserit: q̄uis ante aditā hereditatem conditio extiterit: nouatio fiet. hic ei morte promissoris non extinguitur stipulatio: s̄z transit ad heredē illius cuius personaz interim hereditas sustinet.

H o omnis cui potest solui potest nouare. **P**au. **C**elsus.

D On ideo nouare veterem obligatiōez q̄cūq; recte potest: q̄ interdum recte ei soluitur. nā et h̄is qui in nostra potestate sūt quod ab h̄is credituz est recte interdū

pecuniā adm̄strationē. vt. §. §. i. q̄b seru⁹. r. facit. §. e. filii⁹. **P**ossit. in peiorē cō. s̄z in meliorē sic: vt. §. e. l. ff. r. de iuraturā. l. h̄nc. que sunt cōtra. **A**ccur.

S is cui decē. a ticio. vel predicto vel alio. **S** o **A**ut ille. alternatiue.

soluitur: cum nemo eorum per se nouare potorem obligatiōnem iure possit.

Quā in summis alternatiue positis cadere poterit affectio vtraq; summa erit in obligatiōne tam minor q̄ maior si cut in speciebus. **P**au. **I** dem

S is cui decē ticius. xv. selus debebat: a ticio stipulat⁹ est q̄b ille aut ille debeat dari sibi: nouatum vtrūq; non est: s̄z in potestate tici⁹ est pro quo velit soluere r. eū liberare. fingamus autem ita esse actum vt alterutrū daret: naz alloquin⁹ vtrūq; stipulatus videtur: r. vtrūq; nouat⁹: si nouandi animo hoc fiat.

Cursus vsurarū ex natura actiōis procedens in stipulatiōe nouante non intelligitur repetitus. hoc dicit **B**arto.

Paulus. **A**ptor cum delegante venditore pecuniāz ita promittit: quicquid ex vedito dare facere oportet: nouatiōe secuta vsuras neutri⁹ post insecuti temporis debet.

S i secunda stipulatio continet aliud q̄ priā, nouatio nō presumitur. item quando estimatio debetur iure actiōis tēpus cōtracte obligatiōis: q̄n officio iudicis tempus petitiōis inspicitur. **B**ar. **I** dem.

Endū cornelianū stipulatus quātū fundus est postea stipulor: si nō nouādū aio sc̄da stipulatio sc̄da est: cessat nouatio. sc̄da p̄o stipulatio tenet: ex qua non fundus sed pecunia debetur: itaq; si reus

due sunt stipulationes. **S** i non. id est quis non. **I**taq; vbi non nouandi animo secunda stipulatio secuta est.

Endū cornelianū stipulor. ab eodez vel ab alio: et sic

P Tici⁹. id est noui promissoris. **A**ccursus.

Q Alioquin. i. si hoc fingas actū vt vtrūq; det. r. sic ponet disuncta p̄dicta. vt. §. de ver. signi. l. sepe. r. §. m̄ hoc nō est §. §. e. ff. Stichū. §. ff. r. §. e. a te. r. p̄ hoc so. §. de iur. do. plerūq; in fi. **I**te nōne q̄b minus est q̄ vt re nouatū. §. §. obli. inter si. §. si stipulāte. **R**h. nō si promissor eligit quod maius est: vt h̄ic tibi dixi. **A**ccur.

Nouatū. vt r. **J**eo. l. a te.

Aptor. neutri. venditorū non cui desierat obligat⁹ eē. creditōri non cui ex stipulatu tenet actiōe in qua vsure non prestatur iudicis offi. vt. C. de vsu. l. iij. **S**z h̄ic cōtra. qz vsure preteriti temporis petuntur ex stipulatiōe. vt h̄ic dicit. **R**. nō q̄si vsura sed seors. vel d̄ic nō venire: quia non q̄b offi. sed q̄b ture actiōis poterat peti hoc est nouatum: nec tamen veditōri debetur vsurs preteriti temporis cum officio debebatur: vel extinctum est extincta forte. vt argu. C. de po. l. iij.

Endū cornelianū stipulor. ab eodez vel ab alio: et sic

Liber Octauus.

a Promittendi, condemnatus ex prima stipulatione ad fundum prestandum.

b Sine culpa, supple vel mora, vel large culpam accipe, vt etiam moram comprehendat.

c Estimatio, nō que fuerit tempore pule stipulationis interposita: s; q̄ti fundus est tēpore quo petitur, vt. s. man. l. hominem.

d Petitor, ex p̄ma stipulatione: vbi aut p̄ culpam vel post moram deterior facta est habeatur estimatio q̄ti deterior res facta sit, vt. s. de tritica ria, l. penul.

e In altera, s. stipulatione q̄ti s; fundus est dari.

f Estimatio, hoc vtiq; vera rōe q; cum q̄s stipulatur quāsi fundus est p̄de q; valet de cetero rōne equipollentis: videtur certaz pecuniā, s. q̄ti est p̄ciū fundi stipulari: vnde merito hic sp̄ciatur tēpus stipulationis, et facit. s. de verb. obli. l. si a colono.

g Liā, voluntarie, q; sit p̄ stipulationes, et per lit. conte. cum alio sponte, vt. j. ti. i. l. solutionem.

h Dotis, ex parte mariti qui esset cōuentus in quāsi facere p̄r: et ex parte mulieris q; p̄ponebat alijs creditorib;.

i Deducatur, scz animo nouandi.

k Actum est, q; nouetur actio tutele causa abijciendi p̄uilegiū, aks durat p̄uilegium, vt. s. de p̄uui. credito. l. ij. §. paruis.

l Lite prestata, cōtra ipsum debitorem nostrum.

m Exercentes, vt. l. de reg. iur. l. non solet, et. s. de vsu ris, l. lite, et facit, C. etiam ob chy. pe. l. i. sed contra. s. ad vell. aliquando §. de p̄gnorib;. So. v. ibi. Item hoc fallit circa electionē, vt. s. de ver. ob. si q̄s stipulatus sit.

n Fimiri possunt, quas p̄petuas: nisi in actione de dolo, et dic distinctionem vt. C. de iudi. l. i.

o Huius r̄i, discederetur, et sic extinctū est pignus, p̄ debitore, delegato, Accur.

q Prioris, cuius res obligate fuerit: que iam libera te sunt p̄ nouationē, ad q̄d est. s. loca, ut queritur §. si.

r Rem aliquā, dic si pure debes michi aliquā rem: et stipulor sub p̄ditōe nūqd sit nouatio? R̄n, disti guendū, nam aut res nō existit sine suo dolo: et tunc non sit nouatio, aut existit: vel nō existit suo dolo q̄d idem est et tūc sit nouatio. Item et hoc probō, q; si michi debes et res in mora perpetuatur obligatio re deficiente: ergo si

michi debes pure: et a te animo nouandi stipulor sub cōditione et res tuo dolo desinat esse tēpore existit obli gationis: nichilominus sit nouatio: quia tuo facto perpe tuasti stipulationē, sic ergo si obligatio durat: potest con tingere nouatio.

rem: vt assolet dici in his actio nibus que tempore vel morte finiri possunt.

Res semel liberate per nouationē sine nouo cōsensu do mini non reobligat, hoc dicit Paulus.

Paulus respon. si credit or a sempiterno nouan di animo stipulatus est: ita vt a prima obligatione in vniuer sum discederet: rursus easdē res a posteriorē debitore sine consensu prioris obligari nō posse.

Stipulatio conditionalis nouat puram in p̄ditionis euentum si tunc res existat: vel ante secundam stipulationē post moram desierit: vel post secundam facto debitore perierit, hoc dicit Bar.

Rem aliquam dari si stipulatus sum: deinde eā dem nouadi animo sub condi tione et eodem stipuler: manere oportet rem in rebus hu manis vt nouationi locus sit

tio nouandi animo facta sit: ex priore stipulatione non est petitor: sed nec ex secunda ante conditionis euentum ergo nec mora, vt. s. si cer. peta. l. lecta, sed hoc veruz nō a nte esset commissa, Item cum tempore conditionis nō subsistat res non cōmittitur stipulatio: ergo nec fit nouatio ea stipulatione que non cōmittitur. Sed r̄n, subesse vide tur propter moram: licet Johan. aliter dixerit, s. q; promissor hic hominem occidit pendente cōditione qua ipse fuit in mora: deoq; debet teneri vtiliter ac si homo vti uat tempore conditionis: et hoc est ibi nisi per p̄mis. r̄c. puta quia conditione pendente rem p̄missam sub condi tione post moram interemit, sed secundum hoc videt idē dicere per ea que sequunt: et si prius §. r̄c. vel potes p̄mā partē legis intelligere, quādo quis stipulat est sub condi. feruū qui fuerat mortuus post morā: quare h̄z lo cum in moroso p̄missore sicut in fure, s. de f. obli. l. ier. si pu. §. pe. s; in cōrario nō erat mortuus tpe stipulationis, et fm hoc dices nisi p̄ p̄missore r̄c. s. an si pu. eo mortuo post morā, Alij dicunt cōtra: q; ibi erat mortuo post morā ante stipulationē: hic vero erat i mora ante stipulationē s; nō mortuo: q; est veri. Qd aut sequit: si p̄missor in telligit q; feruū post morā sub p̄ditōe p̄missus p̄dēte cōditione mortuo est occidēte ipso p̄missore: hoc ē si feruū

locus, hoc totum dicit est. s. eo. quotiens, s; vt def. aduersari qd sequitur nisi p̄ p̄missore r̄c. Et qd postea subiicitur: nouatio quocq; si at. nā cū facta nouatio mora purgaretur: nō deducitur in sequentē stipulationem vel mora vel stichus vt ibi docet Warcellus, Item cum non sit res eo tempore quo cōditio impletur: nō contingit nouatio: vt ibi dicit. Sol. hic fuit actū vt mora transiret in sequētem obligationē nec purgaret mora prioris. Ibi vero actum non fuit fm. r̄. et fm hoc mora fuit hic com missa ante stipulationem conditionalem r̄ actum: vt obligatō nouetur nō vero mora. s; oppo. cum conditionalis stipula =

postea pendere aditioe decesserit scz facto tuo. si tamen dicatur prius dictum causa euidēte vel placationis re- peritionem est absonum neqz nouum.

a **C** Steterit. id est in mora fuerit: nō tamē aperit ante stipulationē cōditionalē: vel postea ea pēdētē. sed plene modo dicit.

b **C** Mora fueris vñ perpetua: a est obligatio: nec hic aperit quando.

c **C** Et si i. p. uis d. **C** Stipulatus fuero. alio nouādi sed nō alio purgā di moram.

e **C** Quoz fiet. s. de hb. obli. l. enz qui s. si. cōtra. sol. vt ibi. Accur.

f **C** Sibi acq̄s- rit. s. l. queritur. **g** **C** fere. fere dicit ppter id qd dicit. s. de duo. reis l. ex duobus. et ppter id qd dicit. s. de pti. pec. l. idē ē vñ hoc. ppter casū qñ non sunt socij. vel propter id qd postea dicit excepto eo zc. vel fere l. ter oēs puenit. ali qui ei forte dissen- serūt: s. fm hoc cō uenit inter omēs sapientes.

h **C** Acceptilatio ne. vt r. l. b. accep. l. et p iusturādū.

i **C** Excepto. ecce qre dicit fere. **k** **C** Jus est. als stipulantis alias stipulationis. als stipulandi. Ac.

l **C** Amittere. scz accepto ferendo.

m **C** Si vn. reozum stipulandi.

n **C** Ab aliquo. vel extraneo vel reo debendi.

o **C** Quoz. nō solū solutiōe z acceptilatiōe. vt. s. dicitū ē p **C** Eum. reum debendi.

q **C** Ab altero. reo stipulandi. sed ptra. s. de pactis. l. si vnus. in pun. Solut. aliud in pacto vt ibi. et aliud in nouatione vel accep. vt hic. Ad qd. s. de libe. legat. l. si quis reū. s. i. hoc nō placet: qz de nouatiōe ibi dicit: vel qd ibi dicit idēz in duob. reis stipulādi: nō ad oia pcedētia re feratur: sed ad id qd dicitū est pactū vñ nō nocet alteri: nō aut ad id qd ibi de nouatiōe premittit: nisi sic dicat q pactū factū ab vno reozū stipulādi alteri non nocent: s. nouatiōe acceptilatiōe sic. vt veri. ibi de nō socijs: h de socijs. z qd ibi premittit de duobus argētarijs socijs. f. vt neqz pactū neqz accep. vni. alteri nocent: speciale est in argētarijs. vel improprie dicuntur ibi socij argēta-

ri: quozum nomina simul facta sunt: secus in illis qui sunt socij vt h. vel h ab altero volēte: ibi nō. vt soluerit ibi r. **C** Ad specialiter. vt fiat nouatio: et expressim hoc casu. vel dic satis esse agi iure veteri: hodie est vnus expri- f. **C** Et magis. f. fiet nouatio.

stipulationē similes eē solutio ni existimemus. alioquin qd dicem. si vn. delegauerit cre ditorū suo cōmunē debitorē mltz ab eo stipulat. fuerit: aut mulier fundum. tulerit. dōti p mittere viro: vt nuptura. ipsa dōti eū pmisit: naz debitor ab vtroz liberabitur.

C Honorari potest debitum a duobus stipulando ab vno. hoc dicit Bal. Paulus.

H Te hominem / et a se lo michi deces dare oportere stipuloz: ab altero nouā di causa ita: qd te aut seium dare oportet / vtrūqz nouatur Paulus. merito: quia vtrunqz in posteriore deducitur stipulationem.

C Exceptio coherens perso ne que obstat deleganti nō ob stat ei cui facta est delegatio. hoc dicit Bar. r. r. r. r. r.

S Titius donare michi volēs: delegatus a me creditori meo stipulanti spon derit: non habebit aduersus eum illam exceptionem / vt quatenus facere potest cō demnetur. nam aduersus me tali defensione merito vteba tur: qz donatū ab eo petebam creditor aut debitū psequit.

primum dictum. Accur. **A** Te hominem. ab altero. tertio vel vno reozum.

d **C** Utrūqz. cū hoc actū sit. R. ne si s. s. eo. si is cui. hic s. aut. p. accipi: ibi p. ad qd est. s. de hb. sig. l. sepe.

S Titius. delegatus. p hoc apparet q iam michi p miserat. als non posset dici delegatio: vel ponitur improprie. sic. s. e. si usufructus.

f **C** Condēnetur. idē si donatur. r. ibi. pmiserim ei cui tu donare volebas: idēz est si qd tibi me debere existabāt iussu tuo sponōdi creditori tuo: sed sec. si qd tibi debere credebāt / iussu tuo sponōdi ei cui tu donare volebas: vel ei quē creditorē tuū putabas. vt. s. de dona. l. ij. s. i. z de excep. do. l. iulia. z l. pure. s. si cum. z. s. eo. l. si quis. z. l. si. et. l. doli. et de re iudi. l. nescimus. et facti. s. de do. l. i. qui id quod ex causa. Trez contra. s. de iure do. l. si extra neus. solu. vt ibi. Accur.

(mi. vt. C. e. l. fi. **C** Alioquin. id est nisi dicas alterum nouare posse etiam debitorē cōmunē ab vtroz liberari. vel. l. si dixerimus nō eē acceptilatiōe solutiōni siles s. z pug. **C** Si vnus. ex reis stipulandi. **C** Fuerit. nam fm hoc non obligabitur illi: cū nō liberetur a primo creditore z vtroz qd est absurdum. **C** Aut. quid dicemus si zc. **C** Fundū. s. b. z aliq. promissum. **C** Iusserit. pro mitorē fundi illi. cum ipsa erat vna de reis stipulādi. **C** Nuptura ip sa. duob. modis telligi pōt q rea erat stipulandi: et per voluntatē de bitozis viro futu ro. pmisit funduz s. b. z aliq. cooreo de bitū. vel rea erat pmittendi: z alte ro creditore volente ipsa suo viro. pmisit fundū. z hoc mulieris gfa fm Jo. Q. b. s. i. subij- cit nā debitor zc. fm vltimā expositi- tiōe nō referat ad

Debitari administratio libera. vt. s. de pecur. l. pecu
rator cui. 7. C. qd cum eo. l. si liberam.

b **C** habeat. vt. s. de iuraurā. l. huic. sed s. s. de pac. l. si
vnu. in pn. So. ibi in nō peculiarib⁹. vel ibi donādo vt
hic dicit. et sic etiā intellige. J. i. i. l. fugitiuus. in fi. et. s.
eo. seruus. et facit

s. de cōdi. inde. l.
naturaliter. et de
pecu. libera. s. fi.

c **M**axie. abū-
dat. vt. et. s. q res
pig. ob. pos. l. i. vt
idē si nō meliores
dū tñ non deterio
rem. nam 7c.

d **A**lio. qñ non
fit nouatio: qz de-
terior fit cōditio.

e **M**andati. vñ
nō efficit deterior
cōditio: l. nō me-
lior. ac.

f **R**equit. cōtra
illū q stipulat⁹ est
alo nouādi a debi-
tore serui vel filij
mandato filij vel
serui: p q tenebit
stipulator cedere
actionē ex stipulā
tu dño vel patri.
vt. s.

g **C**uratores.
legitimus. als est
darius tñ. vt in-
sti. de cura. s. itez
furios.

h **E**xpediat. de
inope debitorē ad
diuitem. vt. s. e. l.
nouare. s. pupill⁹
Accur.

i **I**d dare spō-
des. s. hec nō vide-
tur vna nisi dicas
propē vñ cōcep.
et quia ab vno/plures tamen sunt res. vt. s. de verb. ob.
l. pluribus. Accur.

De solutionibus 7c. Dixit de nouationib⁹ que equa-
lent solutionib⁹. vt. s. ti. i. l. si rē. in fi. nūc gñalr de solu.
Et est solo rerū 7 ita i factio. liberatio est obligatiō: et
ita iurē tñ. largissime tñ ponitur als solo. p quali bet li-
beratiōne. vt. J. eo. l. solutiōis. s. quidā hic dicit de liber-
ratiōib⁹ illis. s. vbi remanet obligatio: vt aliq de porta-
to. qd nō placet. s. de his tñ. J. de sen. pas. et de bo. dā. di-
citur ergo hic gñalr de liberationibus obligatiōis tā
de his q ipso iure sētā que pacto contingūt. vt. J. e. si-
chum. s. naturalis. et singulos casus in hoc ti. 7. C. eo.

Quotiens. vt plene liqueat articulus iste 7 intel-
ligas vsq ad. s. si duos. dic q aut est causa pn-
cipalis nō vsuraria: aut ē pncipalis vsuraria.
l. pto qñ est pncipalis et nō vsuraria: si debitor eligit di-
cēdo ego soluo in talē cāz: et creditor tacet id erit solutū

quia pacti in traditōe appositū est seruādi. ptesa rei
nostre certā possumus dicere legē: et sic loquitur lex ista
in primo rñ. sed et si debitor dicit soluo in talē cām: ta-
men creditor dicit nolo in hanc cām: inuicē se impeditit
vt. J. l. g. et l. 3. creditor nō accipiet cū dāno suo. qz si de-
ponit et cōsignat:
denegabitur ei ac-
tio postea ipso iu-
re als ope excepti-
onis. Si autē de-
bitor tacet et cre-
ditor eligit: statz
id erit solutū dñ
tamē eligat i cau-
sam in qua si ipse
debitor est solue-
ret. Jgitur si ali-
quid debebat sū-
ne cōtrouersia ali-
quid non 7c. et sic
loquitur fm rñs
huius. l. Si autē
cōcordat creditor
et debitor planz
est. Si autē null⁹
eligit incontinen-
tū: tunc recurritur
ad iuris pñtem:
vt. l. ceterum. que
est vt si in diē vel
sub cōdi. debetur
videtur id solutū
cui⁹ dies venit: 7
mag⁹ qd meo 7c.
et poti⁹ 7c. in his
vero 7c. Si autē
nulla pte grauat i
antiquiore erit
solutum. Si autē
vna est vsuraria:
alia nō: neutro eli-
gente tunc cōputa-
tur in vsurariam
tanq̄ in grauiorē
vt. J. e. l. si qd ex fa-
mosa. si autē est

gatio in huius personā a qua
nunc stipulemur/consuat.

**De solutionibus et li-
berationibus. Tit. liij.**

**Debitor ex plurib⁹ causis
soluendo sūmā q alteri ex eis
sufficere pōt tpe solutiōis ha-
bet eligendi pñtem: et si non
eligit dator: potest recipere re-
ceptor: dñ tamen eligat vt bo-
nus vtr et incōtinenti et pñ-
te soluent: vt si et displiceat
possit contradicere. neutro ve-
ro eligente lex arbitratur in
duriozem vel certiozem cau-
sam solutionis. et arbitrio leg-
gis statit vbi arbitriū homi-
nis non reperitur. Val.**

U lplanus.

Quoties qd
debitor ex
plurib⁹ cau-
sis vnum
debitū sol-
uit: in arbi-
trio soluen-
tis est dicere qd potius debi-
tum voluerit solutum. 7 qd di-
xerit id erit solutum. Possu-
mus est certā legez dicere ei
qd soluimus. Quotiens pñ-
tē nō dicimus id qd solutum sit

vna pncipalis 7 vsuraria: neutro eligente solutum vi-
detur in grauiorē causam: que a sit sit grauior: dicunt qz
dem vsurariā: qz tenaces debitores qñ solunt vsuras
quas non receperunt: videtur eis q soluant lumina vel
oculos: sed de forte non sic eis videtur cum ipsam acce-
perint. aliq dicunt q forte: qz forte parit vsuras: sed vsu-
ra non parit vsuras.

Causis. pncipalibus als contra. vt. C. eo. l. i. 7 de
vsur. l. si vsuras. et dices. J. e. l. in his. s. imperator. et est
ratio vt. d. l. si vsuras.

Dicere. in ipsa solutione vel iuxta ante vel post. vt
C. de vsur. si vsuras.

Soluimus. vt. s. de pac. l. in traditōibus. et. C.
eo. l. i. et. J. eo. paulus. et. s. de serui. l. si cu. in pn. et fa-
cit. C. de dona. que sub modo. l. perfecta. et. C. de dona.
l. sancimus. s. ne autem. et. s. de transactio. cum hi. s. si
eidem. Accur.

Quoties vero. als quos vero: et als q 7 l.

a pura est. i. simplex. nō autē dicitur ad differentias conditionalis. r. facit. s. l. p. r. i. in fi.

b Liberet. si dicas q̄ quilibet pro parte fideiussorū expeditū est. si vero dicas q̄ simpliciter: r. sic tenet in fo. l. d. i. v. r. in fi. de fideiuf. s. si plures. adhuc dicit q̄ soluēdo medietatem debi

ti p̄ vno eorū euz liberet: r. alter remanet obligatus si hoc fiat credito re volente. Jte pl^o dico eo inuito. nec obstat q̄ non admittit particulari solutio. v. s. s. v. sur. l. tutor. s. lucius. nisi in casib⁹ quos nō. s. si cer. pe. l. quidā. q̄ illū est cū suo noie: hic p̄t alieno. i. fideiussoris noie soluebat: et plerūq̄ consequitur quis per aliu q̄ per se non pōt. v. i. de ac cep. et per iustur. s. r. si fideiussor. v. l. dicas q̄ hic non fuit solutio parti cularis s̄ solida. si em̄ erant ambo fideiussores soluē do nō tenebant ni si viriliter ex bene ficio epistole diui adriani. v. l. i. de fideiussor. s. si plu res. r. c. de consi tu. pec. l. si. si ergo soluit p̄ vno dimi diā: soluit totum q̄ ille debebat. Aliud autē dicerē si alio non soluē do existente velim soluere dimidiam p̄ illo q̄ est soluē do et eum liberare: q̄ nō possum creditore inuito. r. facit J. eo. l. quotiens. r. s. de fideiuf. l. si stipulatus. s. fi.

c Debitē. ciuilitē et naturalitē. Ac.

d Indebite. ciuilitē: s̄ debite naturalitē.

e Soluitur. ad emptore pignorum.

f In vsuras. i. q̄ de iure videtur solui in vsuras. v. l. de pignora. ac. l. cum r. fortis.

g Indebitay. vbi par sumā ē vtriusq̄ vsuray. s. p. rata h̄

h Pro rata. ar. J. e. pupilli. s. pe. r. s. de dā. inf. si fini tā. s. cū a sit. r. hoc si creditor nō eligit: q̄ p̄t. v. l. J. e. paul^o.

i Verba. q̄ nō habemus. (s. paulus.)

k Nō sint debite. nec ciuilitē: nec naturalitē: r. tunc cōsonat. s. de cōdi. inde. si non fortē. in prin. in eo q̄ dicit si fortē debitas r. et fm̄ hoc recte legit h̄c lra: q̄ simpli citer soluit vsuras nō dicēdo quas: vel in quas oio r. c. Alij dicit q̄ non sunt debite per stipulationē sed nudo

betur: q̄ ea que pura est.

f Si duos q̄s dedit fideiussor reg: p̄t ita soluē vtrū liberet⁹

Quod creditor redigit ex venditiōe pignori paruer ce dit in vsuras stipularas et nudo pacto pmissas. pignozib⁹ aut non interuentib⁹ in vsu ras nudo pacto pmissas non cedit sed in fortem. Bal.

Imperator anto. cūz diuo fratre suo rescripsit: cū distractis pignozib⁹ creditor pecu niā redigit: si sint vsure debite: r. alie idebite: q̄ soluitur in vsuras ad vtrāq̄ cām vsur arum tam debitarū q̄ indebit arū p̄tinere: puta cū quedaz earū ex stipulatiōe: q̄dā ex pacto naturalr̄ debeātur. si vero sumā vsurarū debeatay r. idebi tarū nō eadē sit eq̄lit ad vtrāq̄ causam p̄ficit q̄ solutū est: nō pro rata⁹ vt J. ba^o rescripti ostē dunt. sed si forte vsure nō sint debite: r. q̄s simpliciter solue rit quas oio nō erat stipula tus¹ Imperator antoni. cum diuo fratre suo rescripsit vt in forte cedant. Eidē autē rescri pto ita subijcitur: ḡnaltiter con stitutū est p̄t⁹ in vsuras nūmū solutum^m accepto ferendū: ad eas vsuras videtur pertinere

pacto. sic. s. eo. r. J. eo. r. tunc applica hunc versum prin cípio non sunt debite quas oio r. c. vel fini. in fortem ce dāt: quas oio r. c. i. quas omnino r. c. Si a sit recte legeris s̄ q̄ simpliciter in vsuras soluitet quas omnino non p misisset: tunc nō in fortem: s̄ in vsuram naturaliter debitis

cederet: vt i. h. hu ius. s. Dices ergo simpliciter. i. non dicēdo in fortem vel vsuras. Nec ob stat. C. de vsur. l. si vsuras. r. C. e. l. i. quia ibi naturaliter et ciuilitē de betur. hic verovel nullo modo s̄z pri mū intellectū: vel naturaliter tm̄ s̄z alit: vt r. J. stati. dt. l. Non erat si stipular⁹. s. creditor. vel. i. nō. p̄miserat debitor: sic. s. de cō di. inde. si non for tem. s. si. r.

Quādo mēs legis est certa: de ordie nō curat. Bar.

Apud marcellū lib. r. d. d. gesso. queritur: si quis ita caue rit debitor in fortem et in vsu ras eius se accipere: vtrum p rata et fortis et vsurarū dece dat: an vero prius in vsuras: r. si quid superest in fortem. s̄z ego non dubito quin hec cautio in fortem et in vsuras admitta tur: s̄z prius in vsuras admitta tur: tunc deinde si quid super fuerit in fortem cedat. Paul^o.

Ec em̄ ordo scripture spectatur: sed pot⁹ ex iure sumitur id q̄ agi videat⁹.

In causaz q̄ maior pericu lū cōtinatur in dubio solutus videtur. b. d. Bal. Alpa.

Quid ex famosa cau sa et nō famosa debeatur: id solum videtur quod ex famosa causa debetur. pro inde si quid ex causa iudicat⁹ et non iudicat⁹ debeatur: id putem solutus quod ex causa debeatur iudicat⁹. et ira pom

que est cōtra. r. l. creditor. s. i. et. s. e. l. s. Imperator.

Apud marcellū. adiunge cum. l. seq. Accur. De ei. scripture. no. ordie nō curat. sic. s. de pecu. l. q̄dā. r. de dam. inf. si finita. s. si ples. s̄z arg. s̄ s. de fidei. lib. l. ḡnaltiter. s. si q̄s alienū. r. i. aut. de here. et fal. s. i. ordinatū. r. s. ad trebel. l. heredes. s. fi. et de vul. substi. l. s. p̄tius. et de stup. fer. l. si communis seruus. et de lega. h. cum pater. s. a te.

Uideat. id aut agi videt q̄ pri⁹ accessit: deide p̄nci pale p̄p̄tet: cū hoc ius desideret. vt. s. l. p̄t. s. e. idē autē

Quid ex famosa cā. vt furti r. tutele.

Uideat. id aut agi videt q̄ pri⁹ accessit: deide p̄nci pale p̄p̄tet: cū hoc ius desideret. vt. s. l. p̄t. s. e. idē autē

Judicat. q̄ duos est. p̄pter vsuras maiores. vt. C. de vsur. rei iudi. l. i. et. iij. et p̄pter id quod dicit. C. de execu. rei iudi. l. si causam.

cederet: vt i. h. hu ius. s. Dices ergo simpliciter. i. non dicēdo in fortem vel vsuras. Nec ob stat. C. de vsur. l. si vsuras. r. C. e. l. i. quia ibi naturaliter et ciuilitē de betur. hic verovel nullo modo s̄z pri mū intellectū: vel naturaliter tm̄ s̄z alit: vt r. J. stati. dt. l. Non erat si stipular⁹. s. creditor. vel. i. nō. p̄miserat debitor: sic. s. de cō di. inde. si non for tem. s. si. r. m̄ Soluti. sim pliciter. n̄ Exoluere. r actiōis iure: vel p̄ gnozib⁹ retentione vt. C. de vsur. l. si vsuras. o Cōuentiōe. q̄ peti nō poterat. p̄ Repeti. natu rali cā inhidente repetitiōe. vt. C. de vsur. l. iij. r. l. p̄ retentionem. Ac. q̄ Nō numera te. vt. s. s. s̄z si forte duobus s̄ modis hic expone vt ibi diximus. r. Nō habebit. aliter est cum creditor pign⁹ ven dit. vt. J. paul^o s. i.

A Penali. ex conventione forte.
Habet. facit. s. e. cu ex pluribus. r. s. e. l. i. r. iij.
Lud non. et dicitur. secus si antiquior sit aliquis. vt
 s. eo. in his. in prin.
Contractus. qz ex nullo ifamia pigit: vlex quolibet
 vt. de regu. iur. l.
 si in duabus. Qui
 agit. s. de hys q
 no. infa. l. i.
Pro portioe.
 nec curo an vna ssi
 ma sit maior q al
 tera vt. d. l. si duo
 bus. Accur.

Stipulat⁹.
 s. i. nisi volu-
 tate serui. vt. l. eo.
 stich. s. v. s. fruc.
 r. l. de condi. r. de-
 mo. l. qui heredi.
Partem. vt
 quinqz. Accur.
Liberat. ar.
 s. s. de ver. ob. iur.
 s. i. sed dic vt ibi.
 et recolas qd no.
 s. de ver. obli. l. q.
 in prin.

Liberabil. si
 postea res perit
 sine culpa sua. vt
 l. e. l. q. r. in prin. r.
 facit. l. e. l. qui ho-
 minum. s. i.

Quod stipula-
 tus. solui sse
 vt. s. titu. l. i. cui re-
 cte. nec pot. ei con-
 stitui. vt. s. de con-
 sti. pecu. l. sed et si
 s. si michi.

Stipulat⁹
 fuero. pupil-
 lo. pubertati pto
 et fa. s. si stipula-
 tus. i. respon.
A me. qz so-
 lutioe no obliga-
 tioe es adiect⁹ e
 tunc ei no liberaret
 si obligatio cet ac-
 quisita pupillo ni
 si ch aucte tutoris
 Jte. l. e. l. serui da-
 re. r. ptra. so. vt ibi

Ero procura-
 tori. spaliter
 vt. l. e. l. hoc iure.
Administra-
 tio. r. libera s3 qe-
 da no alias. vt ar.
 s. de procuratoribus. l. procurator cui. r. l. sequen. r. l. p-
 curator. r. l. mandato. r. inhi. dere. diui. s. nichil. Sed tu

Quod stipulat⁹ Paul⁹.
 ita sum: michi aut ticio:
 ticius nec petere nec nouare
 pot: nec acceptu facere potest
 inqz ei solui potest.

In solutioe que ad como-
 ponis pbat. ergo si ex causa
 que inficiatioe crescit: vel pe-
 nall⁹ debentur: dicendū est id
 solum videri quod pene ha-
 bet⁹ liberationem.

Contribus paribus qd sim-
 pliciter soluit videntur propor-
 tionaliter solui pro ipis. Val.
Lud no inele: Paul⁹.
Iganter scriptū esse po-
 ponius ait: si par r dierū r cō-
 tractū causa sit: ex oib⁹ sum-
 mis p portioe⁹ videri solutū.

Si seruus est adiectus no
 pot solui dno. Bar. U lpsa.
Stipulat⁹ sum michi
 aut sticho seruo sem-
 pronij solui: semprompto solui
 no potest: qzuis dno serui sit.

In obligatioe qz titatio vel
 speciet certe solutio partis li-
 berat a parte. secus in obliga-
 tione generis nisi in eadem re
 relitqua pars soluat. Bar.
Qui decē debet: parte⁹ sol-
 uendo in parte obligationis li-
 beratur: r reliqua quinqz so-
 la in obligatioe remanēt. Jte
 qui stichuz debet: parte stichi
 data in reliqua parte tenetur
 Qui autē hoiem dz: partez st-
 chi dādo nichilominus homi-
 nē debere non desinit: deniqz
 hō adhuc ab eo peti potest. s3
 si debitor: reliqua parte stichi
 soluerit: vel per actozē steterit
 quomin⁹ accipiat: liberabit⁹.

Adiectus nullo modo po-
 test liberare nisi recipiendo so-
 lutionem. hoc dicit Barro.
Quod stipulat⁹ Paul⁹.
 ita sum: michi aut ticio:
 ticius nec petere nec nouare
 pot: nec acceptu facere potest
 inqz ei solui potest.

dic etiam non libera. vt hic r. l. eo. qui hominē. s. si tici⁹
 et. l. solutam. r. s. de cōdi. inde. l. si pcurator. in prin. r. s.
 celsus. r. s. de pactis. l. qz r solui. r. l. de miur. l. s3 s3 vnus
 s. pcuratorē. sed an psonis illis que sine mādato agūt
 solui poterit: Rñ. nō. vt. l. iudi. solui. l. iij. s. sed si forte ex
 lib. in quibusdaz
 tamē casib⁹ exigi
 tur spāle manda-
 tum. vt. s. de pecu.
 l. pomponius.
 Accur.

Pupilli nō cedit tutoris au-
 ctortas nō redit. h. d. Bar.
Stipulat⁹ Pompo.
 fuero michi aut pupil-
 lo: dari: promissor sine pupil-
 lo: auctortate soluendo pupillo
 liberatur a me.

Procurator sufficiens mā-
 datum habenti recte soluitur
 item adiecto. item non procu-
 rator solutio facta secuta rati
 habitone soluentem liberat:
 que si infra modicum tempus
 non sequitur stipulatio rati cō-
 mittitur. h. d. Val. U lpsa.

Ero procurator: recte
 soluitur. Verum autez
 accipere debemus eū cui mā-
 datum est: vel specialiter: vel
 cui omnium negotiorum ad-
 ministratio mādata est. Inter-
 dum tñ et nō pcurator: recte
 soluitur: vtputa ei cuius⁹ stipu-
 lationi nomē insertū est: velu-
 ti si quis stipulet sibi aut ticio.

Mandatum potest reuo-
 cari sed non facultas soluendi
 adiecto. h. d. Bar.
Sed et si quis⁹ mandau-
 rit vt ticio soluiam: deinde ve-
 tuerit euz accipere: si ignorās
 prohibitum eum accipere sol-
 uam: liberor: s3 si sciero non li-
 beror. Alia causa est si michi⁹
 proponas aliquem stipulatur
 sibi aut ticio. hic enim et si p-
 hibeat me ticio soluere: soluē-
 do tamen liberabor: quia cer-
 tam conditionem habuit sti-
 pulatio: quam mutare non po-
 tuit stipulator. Sed r si nō
 vero procurator: soluiam: rati-
 um autem dominus habeat
 quod solutum est: liberatio cō-
 tingit: rati enim habitio man-
 dato comparatur. I ulian⁹.

Cuius. sub-
 audi illi cuius no-
 mē stipulatioe r.
 Accur.
Set si qd. s.
 creditor.
Liberor. ad
 hoc facit. s. de of-
 fi. p. r. l. si forte.
 et institui. manda-
 tum. s. idem si adhuc.
 et. l. eo. l. cum quis
 s. i. r. ibi plen⁹ di-
 ces. et. s. ad mace-
 do. l. si autem scie-
 te. sed argu. con-
 tra. s. o manu. vt.
 l. si pater.

Michi. aucto-
 ri legis.
Stipulator.
 nisi vt. l. e. l. euz qz
 in prin. r. l. si qz
 stipulatus fuerit
 r. i. melle. s. i. et fa-
 cit. l. eo. l. aliud. et
 adiunge huic. l.
 duas sequentes.
 Accursus.

Compara-
 tur. ad quod est. s.
 de vi r vi arma. l.
 i. s. sed et euz quis
 et. l. de regu. iur.
 hoc iure. s. i. et. l.
 eo. solutam. et. s.
 qui no. infa. l. qd
 ergo. Accursus.

Cuius. sub-
 audi illi cuius no-
 mē stipulatioe r.
 Accur.
Set si qd. s.
 creditor.
Liberor. ad
 hoc facit. s. de of-
 fi. p. r. l. si forte.
 et institui. manda-
 tum. s. idem si adhuc.
 et. l. eo. l. cum quis
 s. i. r. ibi plen⁹ di-
 ces. et. s. ad mace-
 do. l. si autem scie-
 te. sed argu. con-
 tra. s. o manu. vt.
 l. si pater.

Michi. aucto-
 ri legis.
Stipulator.
 nisi vt. l. e. l. euz qz
 in prin. r. l. si qz
 stipulatus fuerit
 r. i. melle. s. i. et fa-
 cit. l. eo. l. aliud. et
 adiunge huic. l.
 duas sequentes.
 Accursus.

Compara-
 tur. ad quod est. s.
 de vi r vi arma. l.
 i. s. sed et euz quis
 et. l. de regu. iur.
 hoc iure. s. i. et. l.
 eo. solutam. et. s.
 qui no. infa. l. qd
 ergo. Accursus.

Batum. dñs dz. vt nō cōmittat stipulatio ratā rē dñz
habitū rē pcuratorē cui est soluti. et est ad hoc. f.
rem ra. ha. l. quo est. in pn. et. s. ad mace. l. si filius.

b Certior. i. certus de pecunia soluta.
c In legato. neutraliter pōt legi: vt si penū heres nō
dederit. r. dato. vt

Batū autē habere dñs
dz mor cū p̄mū cer-
tior factus est: s; hoc cū q̄daz
spacio t̄p̄is accipi dz: sicut i le-
gato cū de repellēdo q̄reref:
spaciū q̄dā t̄p̄is assumit: nec
m̄imū nec max̄imū: r q̄d ma-
gis intellectu p̄cipit locutio
ne expr̄imi possit.

Quod si forte q̄s ita sol-
uat: vt nisi ratū habeat
condicat. si dñs solutionē ra-
tā non habuerit: condictio ei
quā soluit competit.

**Solutio facta tutori q̄ non
administrat pōt tñ administrare
si vult liberat soluet: sec⁹
si nō pōt administrare qz est sibi
inēdicta administratio p̄ legē
aut p̄ iudicē vel testatorē. so-
luto nō facta et qui pōt ab ad-
ministratiōe repellī nō est
repulsus adhuc liberat solue-
rem. dau. de ca.**

**Sunt q̄dā tutores q̄ hono-
rarij appellant: sunt q̄ rei no-
ticie grā dant: sunt q̄ ad hoc
dātur vt gerāt: et hoc vel pa-
ter adijcit vt vnus puta gerat
vel volūate tutorū vni p̄mit-
titur gestus: vel p̄tor ita decer-
nit. dico igit̄ cui cū ex tutori-
bus fuerit soluti et si honora-
rijs nā et ad hos p̄culū per-
tinet recte solui: nisi inēdicta
eis fuerit a p̄tore administra-**

**Qui rei noticie. vt liberti. vt. C. de peric. tuto. l. i.
g** Ut gerant. i. habeāt necesse gerere. honorarij vero
nō cōiungunt gerere: s; possunt si velint nisi sit eis interd-
ctū: cogunt̄ tñ repellere male gerentes: vt habes hic. et
s. de admi. tu. l. iij. s. si parens. r. s. m̄dem. r. facit insū.
de satisda. tu. s. h. r. s. de admi. tu. l. i. i. i. r. n.

**Cuicūq; etiā non gerēt. vt. s. de acq. here. l. pupil-
lum. et sic est s. de auc. tu. l. et si pluribus. So. ibi non
fuit cōcessa s; denegata administratio. item etiā reo ca-
uitis postulato. vt. f. e. l. p̄uis. in fi.**

**Ad hos. interpositio est.
h** Recte solui. sec⁹ in pcuratore. vt. f. e. l. debitor. az.

**Administratio. et aliq̄sdo interdicitur exp̄essim.
Item aliq̄sdo tacite: vt si cōmittatur alij: vt ergo pro-
hibitiōe administratiōis prohiberi videt solutio: et ita
ex concessiōe videtur ei soli permitti: cui soli administra-
tiōe cōcedo. vt et. Iudi. solui. si quis apud. s. h. r. f. de
ritu nup. si q̄s tu-**

**Admistratō
vt r. C. de suspe-
tuto. l. est quē. r. in
sti. de suspec. tut.
s. si quis autem.
Accur.**

**Constituens
dus. presens er-
go erat adhuc: a-
lias contra. vt. s.
de tut. et cura. da.
ab his. l. curator.
itez maior. ifante:
als contra. vt. s. q̄
pe. tu. l. iij.**

**Substituere
tur. qz nō desinit
tutor. et. vt proba-
tur. s. de admi. tu-
to. l. sine herede.
s. si. nā nec amit-
tit ciuitatem vel
libertatem. vt. f. s.
inter. et re. l. rele-
gatorum. s. hec ē
differentia.**

**Curator. et
sic ei presenti.
q** Absenti. rei
publice causa tu-
tori.

**Tel vni. ois
fiunt etiam cum
vno. nisi vt. C. de
auc. pre. l. fi.**

**si fuerit. facit
C. de peri. tut. l. i.
t** Contingere
hoc si cum iudice
facta fuerit solo.
vt. C. de admi. tu-
to. l. sancim⁹. s. m̄
s. d. a. Tu dic etiā
siue eo: sed dat re-
solutio. vt insi. q̄

**Paulus.
bus ali. li. s. nunc admonendi. Accur.**

**Recte solui. vt r. s. de cur. fu. l. cōsilio. s. h.
r** Non sufficētis. his casibus solui f̄m distinctio-
nem illā: cū solui pupillo r. vt no. C. si aduer. so. l. i. et
insi. qui. ali. li. s. nunc admonendi. et facit. l. p̄tori.

**Causam. quia datus est bonis. r. facit. s. de acqui.
here. l. pupillus.**

**pupillus. et sic non repetit. vt r. s. si cer. pe. l. nō ois
s. si pupillus. sed contra. s. de condi. indebi. interdum.
So. h. tale debitū erat q̄ expediebat pupillo fore solu-
tū: ubi naturale debitū inerat: vel hic vsurariū: ubi non
vel vt ibi. Et adde distinctiōe quā no. C. si aduer. so. l. i. h**

Pupillo. sed nec delegare ut debitor liberetur etiam si nunci accipiens fiant. et facit. s. n. i. l. nouare. §. pupillus. in procuratore dicitur. Leo. l. debitor.

Csalui sint. hoc aliter intelligitur: habes. i. e. l. i. pupillo. §. si mouebit. ne iuris occasione trahat ad iniquum copedum. vt. C. pro emp. l. e. i. fa. cit. s. l. p. §. pe. et qd ibi no. Item fa. ar. s. de excep. in pupillo. et excep. dol. apud celsum. §. si quis.

Sub conditioe olim. l. 3. alio sit in iurata: qz tñ pditioe exite obli garet p pns libera rat. nec em libera tur anteq obliget vt. l. de excep. l. qd i die. et ar. s. n. i. l. q nca. §. sed si id. et idem intelligo in sequen casu: qz demu exite codi: tione liberat in veri tate: l. fingatur te pore traditiois pecunie libat. hoc autem q intelligat iam olim liberat in pmo casu. l. p. delat. qz si tpe accepilationis nullos habebat credito res: tpe conditio nis hz multos: no possunt p paula na reuocare libera rones: quasi in fraudem factam: qz

Pupillo solui sine tuto ris auctoritate non potest: sed nec delegare potest: quia nec alienare vlla rem potest. si tñ soluerit ei debitor et nunci salui sint: petent pupillum doli mali exceptione debitor sum mouebit.

Debitor conditionalis solutio vera vel ficta tunc liberatur vero quando conditio extiterit: retro tamen fingitur liberatus. h. d. Barto. D. sponi.

Sub conditioe debitor si ei accepto ferat: post ea conditioe existeret intelligit iam olim liberat: et hoc etiam si solutio re fiat: accideret artisto dicebat. Scripsit em si qd sub conditioe pecunia pmisit: deditqz ea ea conditioe: vt si conditio extitisset i solutu cederet: existeret conditioe liberari eum: nec obstar ei q ante ei pecunia facta est.

Si procurator pecunia domini soluat suo noie neuter liberatur: sed consumpta pecunia liberatur ipse no dominus

Si procurator pecunia domini soluat suo noie neuter liberatur: sed consumpta pecunia liberatur ipse no dominus

Si procurator pecunia domini soluat suo noie neuter liberatur: sed consumpta pecunia liberatur ipse no dominus

sive non. sed an dominium pecunie sit translatum cum pecunia traditur: videtur hic dicere q sic. sed econtra q non. s. de acquir. pos. l. qui absent. §. si quis. que est contra. Solu. hic non fuit facta. et qd dicitur facta est. i. facta fingitur. et fm hoc due sunt fisiones hic. puma q tunc

h. d. Pau. de cast. Idem. **Q**uasi autem si pecunia alii cui dedit vt ea creditori meo solueret: si suo noie dedit: neutrum liberari: me: qz non meo noie data sit: illi: qz aliena dedit: ceterum mandatum est teneri. sed si creditor eos numeros sine dolo malo psumpsisset: is q suo noie eos soluisset liberat: ne si aliter obseruaret creditor in lucro versaretur.

Si ad reuocationem mandati sufficit vniu: illud ignorari oportet a debitore soluente: si requirunt duo sufficit ignorari vniu vt liberatio copetatur: licet recipiens scienter furti teneatur. hoc dicit Barto. Ulpianus.

Si quis seruo pecunijs exigendis preposito soluisset post manumissionem: si quidem ex contractu domini sufficeret q ignorauerit manumissum. qz si ex causa peculati/ quauis sciret manumissum: si tamen ignorauerit ademptum sibi peculium/ liberatus erit. Utroqz casu aut manumissus

nisi. et fm hoc non obstat in eo. ntu. de iure dof. si ego. §. si res. et s. de dona. l. ij. §. si pecuniam. et si cer. pet. l. nois omnis. vel forte aliud est in pecunia que vsu consumit qz sit in specie: hec no valet. vt. d. l. de dona. l. ij. §. si pecunia et fact. s. si cer. pet. l. non omnis. §. cu pecunia. Accur. **Q**uasi autem si suo noie. p se cu tpe deberet eidem. **I**tem dedit. ad qd e. C. si qd alteri vt si. l. multu. **K** Mandatum et ena furti. vt. l. de fur. si qz vrori. §. iulianus. et fact. s. mada. l. si vero non. §. dedi. et de nego. gest. si pupilli. §. si quis pecuniam.

L Suo nomine. sed anteq consumat/ ratum habere possunt. vt. C. de dona. l. si tibi. Accur. **M** In lucro. qd e no dz. vt. s. d. pdi. ide. l. na hoc nafa. **S** qz seruo. sufficit. et necesse est: ad qd est. l. eo. l. qd seruus. §. si. als si sciret mutatu statum deberet credere mandatu reuocatu. vt in li. man. §. et hinc. Acc. **O** Ademptu. qz psumitur q no sit ademptu. vt. C. de pecu. et qm. liberta. l. i. et fact. s. p. eptore. l. q fundu. §. feruus. et de pac. si vni. sic em hys et e. C. e. l. i. e. i. a. s. d. ac. et ob. l. fui. i. fi. et s. cer. pe. l. et. et. i. e. l. qd seru. i. r. n. p. **U**troqz casu autem. l. cum soluit ex contractu domini: vel causa peculiari et liberatus est debitor.

Lex qz fingit qd est i possibi le.

Liber Octauus:

Domino facit i. debitori: quia eam cogat et actori cedere si vult se tueri exceptione. creditorum autem non potest acquiri: quia nichil vni in illa re habuit. vt. i. de fur. l. si vendidero. §. si vnus. fm quosdam. sed hec glo. nō videtur bona hie: cum ibi loquatur de cōdictione furtiuā. hic autē de actio-

ne furti. dabitur ergo creditori qñ ab iūto accepit vt domino acquireret: licet postea in teruerit: et debitor liberabitur. ceterum si ab iūto habuit animū lucrandi: furtū faciet domino in cuius permansit domino. vt. i. e. cum quis. §. i. fm quosdam. ad quod est. §. si fur. l. falsus. §. i. et. l. si is qui rem. §. iulianus.

Liberabitur si non animo iteruerit: si accepit ab iūto: vt modo superiori casu uo. et facit. §. de pcur. l. si pcurator. et. de fur. l. falsus. et. i. eo. l. cū qñ. §. i. et. §. eo. l. vero pcurator.

Egitur seruus se gereret. nō dicitur de finere possidere. vt. §. de acq. pos. l. iij. §. si seruus. et. deo michi non q̄reret possessionem sed dominium. vt. §. de acq. posses. l. i. §. sed et per eum. et de acq. ren. re. domi. l. i. seruus meus. et. l. homo liber §. quicquid. Item non credit se liberum. vt. §. de acq. ren. posses. l. per eum §. per seruū. fm quosdam. sed quid ad rumbum de possessione. non enim de possessione querē: a vel dominio hie tractatur: sed de obligatione personali que queritur domino p seruū quātumcūq̄ fugitiuū. vt. §. de verbo. obli. l. seruus vetate. et. §. man. si mandauero §. fugitiuus. Accur.

Obligari. facta consumptione. prius autem habeo rei vendi. quia seruus non potuit dominium transferre. vt. §. si cer. pta. rogati §. fina.

Liberari. immo non videtur liberari. vt. i. eo. l. qui hominem §. si nullo. in fi. §. Solu. hic credebatur liberum: ibi seruū quāuis non fugitiuum: vnde non debuit ibi temere solvere ei: vel ibi sciebat fugitiuum: hic non. cui soluti videtur ob stare p̄ncipiū illius §. Tertio hie de equitate liberatur: ibi de rigore nō. vel ibi debebatur pecunia ex venditione: hie ex munio: et potest esse ratio: quia duo volebat ibi emptor. s. dominium rei et se liberari. hic autem tm liberari qd̄ facilius consequitur: vel nō liberatur ibi salj a rei vendi. Alij dicunt q̄ hie liberatur

si interuerti causa id fecerit: furtū domino facit. namq̄ et si debitori meo mandauero vt ticio pecuniā solueret: dein de ticio meo accipere idq̄ ignorans debitor: ticio simulāti se procuratorem esse soluerit: et debitor liberabitur: et ticius furti actione tenebitur.

Solutio facta seruo fugitiuo ab ignozate eum liberat si pecunia soluta efficiatur dñi. hoc dicit Bar. Pompo.

Egitur seruus meo cū pio libero se gereret: nummos michi surreptos tibi credidit: obligari te michi laqueo ait. Sed si eum liberum existimās solueris ei: liberari te a me. Sed et si alij soluisse iussu eius: vel id ratum habuisset: non liberari: quia in prior casu mei nummi facti essent: et quasi michi soluti intelligeret: et ideo seruus meus quod peculiariter nomine crediderit exigendo liberabitur debitor: delegando autem vel nouando non idem consequeretur.

per exceptionem: ibi non scy ipso iure. argu. §. si cer. pta. cum fundus §. i. vel fm alios: forte aliud est in venditore qui de sola culpa tenetur: q̄ in debitor qui soli creditor tenetur solvere. vnde cum strictus hie tenetur solvendo ipso iure liberetur: quod non placet.

Sres non efficiatur per te creditorum debitor nō liberatur. h. d. Barto. Idem.

Rem meam que pignori: is nomine alij obligata esset tibi debitam solui non liberor: quia auocari tibi res possit ab eo qui pignori accepisset.

Quod ordinata petitio vel inordinata non liberat eum qui ad huc obligari potest. Bal. Pan.

Decem stipuleris a seio: deinde stipuleris a seio quanto minus ab illo secutus sis: et si decem petieris a ticio: non tamen absoluitur seius. quid enim si cōdemnat' ticius nichil facere potest: sed si cum seio prius egeris: ticius in nullā partem liberabitur: incertū quippe est an omnino seius debitor sit: deinde si totum tici' soluerit: nec debitor fuisse videbitur seius q̄ conditio eius defecerit.

Patria potestas ad augendum nō ad diminuendum inuenta est. Bal. Ulpianus

tu libe. l. iij. §. si quis seruū. in fi. §. r. §. de ac. emp. ratio. i. respon. et de lega. ij. meuius §. penul. et. i. eo. l. qui res. i. respon. hoc forte nisi casus p̄cesserit obligationem: vt in eo qui peruenit ad libertatem. vt. §. de verbo. obliga. l. si seruū §. sed et si sit quedam. in fi. §. si autem in genere: necesse est corpus sic solui vt auelli nō possit. vt. i. eo. l. cum quis §. qui hominem. et. l. qui decem §. finali. Item no. vt. i. eo. l. etiam. et. l. qui sibi. sed fallit in casibus no. §. si cer. pta. l. quidam.

Debitam. puta ex legato.

Decem. cōsecutus sis. i. consequi poteris.

Egeris. et male: quia primo uicium debere conuenire. Accur.

Liberabitur. per conuentionem scy inuilem: sine p̄der causa: siue absolutus sit seius. sed quid si de facto cōdemnatus fuit et extractus: videtur teneri ticius quasi auctor ex sua astutia habeat. arg. §. de here. ven. l. reditor ex. sed dic contra per. l. §. si cer. pta. l. si. ij. rñ. et facit §. de verbo. obli. l. decem. et de hys qui deie. vel effu. l. per ceptione. et. §. de verbo. sig. l. si ita a te stipulatus.

Debitor sit. ante ticiū expulsum.

Quid est quia.

Non liberari. sic. §. si cer. pta. l. cū fundus §. i. sed certe immo videtur q̄ sic. vt. §. manda. si manda uero §. fugitiuus Sol. vt ibi. vel dic aliud in venditore qui de sola culpa tenetur: vt ibi. q̄ in debitor qui soli creditor tenetur solvere: quod non placet. per. l. §. si cer. pta. cum fundus §. i.

Deus. etiaz non fugitiuus. h. debitorum. vt. et. §. titu. l. i. nō ideo. et de pac. l. si vnus. circa pun. i. Nouando. de hoc dic vt. §. titu. l. i. in pn.

Rem meam aut debeo specie: et sic debeo dare vt non possit vllō modo auelli vel euinci: alio nō libero: vt hic. et. i. eo. qui sibi aut ticio. et. §. de acq. pos. l. non videt. et de sta

Non liberari. sic. §. si cer. pta. l. cū fundus §. i. sed certe immo videtur q̄ sic. vt. §. manda. si manda uero §. fugitiuus Sol. vt ibi. vel dic aliud in venditore qui de sola culpa tenetur: vt ibi. q̄ in debitor qui soli creditor tenetur solvere: quod non placet. per. l. §. si cer. pta. cum fundus §. i. Deus. etiaz non fugitiuus. h. debitorum. vt. et. §. titu. l. i. nō ideo. et de pac. l. si vnus. circa pun. i. Nouando. de hoc dic vt. §. titu. l. i. in pn. Rem meam aut debeo specie: et sic debeo dare vt non possit vllō modo auelli vel euinci: alio nō libero: vt hic. et. i. eo. qui sibi aut ticio. et. §. de acq. pos. l. non videt. et de sta

Huiusmodi facit. C. de pac. l. filius. r. C. de re. cre. l. nec filius. r. s. qd quisq iur. l. iij. s. si filius. Quidam. l. faciendā a nobis accipiendo. alius in se p nobis. i. soluendo liberamur nos etiā inuiti r ignorantes: vt h. r. s. de nego. gest. l. soluendo. r. insi. qd. mo. tol. ob. in pn. r arg. se. l. si debitor tuus. r. s. n. i. si Stichus. s. si. Itēz iudiciū accipiedo alius p nobis aīo nouādi: r trāsferēdo oīno iudiciū in se liberamur l. uiti. vt. s. n. i. l. de legare. et de in rē sfo. l. si p patre. ij. m. r de itrog. ac. l. qui ex parte. r. l. q seruū. Et nota q talis est grāmanca hic in legē do ticius nos aut dūm: sed lz debitor sit inuit: cre ditorē tñ uelle oget. nā nemo eum agere cogit. vt. C. vt nemo iuit. l. l. nec solutioē reci pere: vt unū pōt offerri pgnari et deponi: r sic iuito creditore liberaf debitor. vt. C. de vsur. l. acceptam. Itē qd b aliu suscipiēd iudiciū p alio cū liberare iuitū. uidef tra in aut. vt omēs obe. iu. s. s. i. b. o. alter. ibi si qd ipi rē. So. ibi pcuratio nomi ne nō aīo nouādi. vñ p debitor aliū cōstituerē r illum nolle habere et ēt creditore iuito vt ibi. r. s. fami. her. l. plane. hic autē in rem suā procurator esse uolebat r aīo nouādi. Itē ad vtrūq vt tra. f. de re. ga. iur. l. inuito. r. l. inuit. Sol. illa in pūilegijs: vt dixi in l. inuito. Itē solone liberor ipso iure. vt l. i. q. mo. tol. ob. in pn. sed in iudicio liberor p exceptionē tñ fm Al. vt C. de pac. l. post rēditionē. r de itrog. ac. l. q ex pte. vel uerius dic q ipso iure si agatur ab vtroq. nā r hīc et als assignant vt paria solutio r iudiciū: vt h. r. s. n. i. l. de legare. r de in rē uerfo. si pro patre fm Bzo. Itē h nouatio iudicio accepto oīm psumebat: hodie nō sic nisi expmātur s. b. i. vt insi. qui. mo. tol. ob. s. s. r. r. et qñ sit nouatio iurabit de calūnia talis pcurator in rē suā. vt no. C. d iurciu. calū. l. i. s. s. i. n. a. i. r. Itē an repetat a dho p quo subijt iudiciū: Rñ. sic si eo aīo accepit: aīo non. vt. s. de itroga. ac. l. q seruū. r. v. b. i. q. m. i. i. r. de calū. nam et si

Huiusmodi patre iuito debitorē eius libere nō potest: aqurere enim obligationem potest/ dminuere non potest.

Potest quis aliū inuitum liberare soluendo pro eo vel iudiciū suscipiendo animo nouandi. hoc dicit Pau. P o p o.

Solutio vel iudiciū pro nobis accipiedo: et inuiti r ignorātes liberari possumus.

Qui p pluribus obligatus exiit pōt soluere p quo uult in dubio uero uidetur soluisse pro eo p quo prius se obligauit. Paul.

Ipianus. Si fideiusor pro duobus in dena fideiussit obligatus est in. xx. r siue. xx. siue dena soluerit: vtrūq reū liberabit. Sed si quinqz soluerit uideamus quē ex reis releuat: in quinqz erit ille releuat de quo actum est: aut si nō appareat antiquū debitū erit inspicendum. Idē r si. xv. sint soluta: siquidē appareat quid actū sit i decē: r alia i quinqz erunt releuata. si uero non appareat: ex antiquiore cōtractu decem: et ex alio quinqz erunt releuata.

Heres institutus pro parte totū soluēdo repetit partē nisi et alia ps accreuerit. Bal.

Ex parte heres isitur si decē q de functo pmiserat tota soluerit: pro parte qdē qua heres est liberabit. p pte aut reliq ea cōdicet. sed si anteqz condicat et accreuerit: reliq pars hereditatis: etiā p ea pte erit obligatus: et ideo cōdicenti in debitū doli mali exceptionem obstarē existimo.

Preciū perceptū ex uenditione pignoris uere vel ficte liberat debitorem: nisi uenditio retractabilis sit. Pau. I dem.

Creditor fundum pignozatum uēdiderit: et qstum ei debebat recepit/ debitor liberabit. Sed r si acceptū emptori pēti tulisset creditor: uel etiā ab eo stipulatus eēt debitor: nichilomin liberabit. Sed r si seruus pignozatus a creditore uenerit: qd diu redhiberi possit nō liberabit debitor: sicuti in qlibet pignozate uendito qd diu res inempta fieri possit.

In re soluta deficit aliquid ius liberatio non cōtingit. h. d. Bar. Ipianus.

Etā circa stipulationē r ex testamēto actiōem uitalis d. vt. s. de cōdi. l. de. si pene. s. i. r. C. de pe. h. c. f. de m. Accreuerit. ad qd est. s. si ps he. pe. l. ij. hēditate. n. Obstarē. r. medio cōpensationis que in stricti iurē iudicis fiebat olim ope exceptionis: hodie ipso iure. vt insi. de act. s. in bone fidei.

Creditor fundum stipulatus esset. aīo nouandi. p Non liberabit. s. oīno uel imppetu. s. ad sps. vt. s. de pigno. ac. l. nec em. r de dilt. pig. l. r. s. r. i. p. s. q. Possit. qd esse pōt si forte emerit det itoz cū pacto adfectionis in diem. vt. s. de in diē adiec. l. vbi.

Etiam circa stipulationē. nec dūm ptractib' bone fidei: r da exēplum de stipula. s. eo. l. si rem. r de act. ex testamēto da vt. s. de act. emp. l. si heres. r. de leg. ij. l. meius. s. penult. sed uidentur non prima sed de dolo agi. vt. s. de dolo. l. r elegāter. s. non soluu. que est con. d ij

fideiusor conuentus iurat: licet repetat a reo.

Si fideiusor. fideiussit. pro vno in. x. p alio in aliis d. s. i. c. simul.

Siue dena. i. vna. r. pmo. r ex eis vtrūq p medietate liberat. r alia. r. scdo: r ex eis sicut vtrūq. p medietate liberat. nā p p e q litate portionū nō attendit hoc anti quū debitum vt. f. dicit. pm. em nōe rus par est: scd a ipar. vñ r superi meli' diuidi pōt. vñ cū soluit. r. p sū mitur q uoluerat vñ quēq. p dūqz libare. sed. h. non admittit hoc quā do aliqd est antiq us alfo. r facit. s. de p d. i. de. l. pene s. si falso. Et no. q h scripsit Jo. r. et. r. non sunt. xx. qd p qz dūgit siue. r. siue dena. qd est uerū si p se vnaqueq. r. consi deratur non si cō iungantur. f. De quo actū est. vt. r. s. e. l. i. s. Inspeciēdū. vt. r. s. in his. l. pn. h. In decem. f. erit liberat' ille b quo actum est. i. Et alia. scz. r. k. Quinq. r. in quinqz erūt reles uata.

Ex parte heres tota soluerit qsi ipse solidū deberet ei cui soluit. r dices. f. vt idebita. vt. s. d. fideiuf. si ex testō. s. i. l. fi. s. qñ suo noie sol

Ex parte heres tota soluerit qsi ipse solidū deberet ei cui soluit. r dices. f. vt idebita. vt. s. d. fideiuf. si ex testō. s. i. l. fi. s. qñ suo noie sol

Ex parte heres tota soluerit qsi ipse solidū deberet ei cui soluit. r dices. f. vt idebita. vt. s. d. fideiuf. si ex testō. s. i. l. fi. s. qñ suo noie sol

Ex parte heres tota soluerit qsi ipse solidū deberet ei cui soluit. r dices. f. vt idebita. vt. s. d. fideiuf. si ex testō. s. i. l. fi. s. qñ suo noie sol

Ex parte heres tota soluerit qsi ipse solidū deberet ei cui soluit. r dices. f. vt idebita. vt. s. d. fideiuf. si ex testō. s. i. l. fi. s. qñ suo noie sol

Ex parte heres tota soluerit qsi ipse solidū deberet ei cui soluit. r dices. f. vt idebita. vt. s. d. fideiuf. si ex testō. s. i. l. fi. s. qñ suo noie sol

Ex parte heres tota soluerit qsi ipse solidū deberet ei cui soluit. r dices. f. vt idebita. vt. s. d. fideiuf. si ex testō. s. i. l. fi. s. qñ suo noie sol

Ex parte heres tota soluerit qsi ipse solidū deberet ei cui soluit. r dices. f. vt idebita. vt. s. d. fideiuf. si ex testō. s. i. l. fi. s. qñ suo noie sol

Ex parte heres tota soluerit qsi ipse solidū deberet ei cui soluit. r dices. f. vt idebita. vt. s. d. fideiuf. si ex testō. s. i. l. fi. s. qñ suo noie sol

Ex parte heres tota soluerit qsi ipse solidū deberet ei cui soluit. r dices. f. vt idebita. vt. s. d. fideiuf. si ex testō. s. i. l. fi. s. qñ suo noie sol

Ex parte heres tota soluerit qsi ipse solidū deberet ei cui soluit. r dices. f. vt idebita. vt. s. d. fideiuf. si ex testō. s. i. l. fi. s. qñ suo noie sol

Ex parte heres tota soluerit qsi ipse solidū deberet ei cui soluit. r dices. f. vt idebita. vt. s. d. fideiuf. si ex testō. s. i. l. fi. s. qñ suo noie sol

Ex parte heres tota soluerit qsi ipse solidū deberet ei cui soluit. r dices. f. vt idebita. vt. s. d. fideiuf. si ex testō. s. i. l. fi. s. qñ suo noie sol

Ex parte heres tota soluerit qsi ipse solidū deberet ei cui soluit. r dices. f. vt idebita. vt. s. d. fideiuf. si ex testō. s. i. l. fi. s. qñ suo noie sol

Ex parte heres tota soluerit qsi ipse solidū deberet ei cui soluit. r dices. f. vt idebita. vt. s. d. fideiuf. si ex testō. s. i. l. fi. s. qñ suo noie sol

Ex parte heres tota soluerit qsi ipse solidū deberet ei cui soluit. r dices. f. vt idebita. vt. s. d. fideiuf. si ex testō. s. i. l. fi. s. qñ suo noie sol

Ex parte heres tota soluerit qsi ipse solidū deberet ei cui soluit. r dices. f. vt idebita. vt. s. d. fideiuf. si ex testō. s. i. l. fi. s. qñ suo noie sol

Ex parte heres tota soluerit qsi ipse solidū deberet ei cui soluit. r dices. f. vt idebita. vt. s. d. fideiuf. si ex testō. s. i. l. fi. s. qñ suo noie sol

Ex parte heres tota soluerit qsi ipse solidū deberet ei cui soluit. r dices. f. vt idebita. vt. s. d. fideiuf. si ex testō. s. i. l. fi. s. qñ suo noie sol

Ex parte heres tota soluerit qsi ipse solidū deberet ei cui soluit. r dices. f. vt idebita. vt. s. d. fideiuf. si ex testō. s. i. l. fi. s. qñ suo noie sol

Ex parte heres tota soluerit qsi ipse solidū deberet ei cui soluit. r dices. f. vt idebita. vt. s. d. fideiuf. si ex testō. s. i. l. fi. s. qñ suo noie sol

tra. Sol. hic non satisfecit in eo quod specialiter pmiserat: vel sine pmiffioe tenebat. vñ nō est liberatus: ibi totum qđ pmisit dedit lz dolo suo deterius factū. ar. C. ad exhibendū. l. exhibitionis. secus in contractu bone fidei vbi indistincte agit pūma. vt. §. cōmodatū. l. iij. §. si reddi ta. cetera dic vt di

cto. §. non soluz.

a C. Juri. i. de iure restat arca rem aliqd faciendum.

b C. Superit. faciendū vt de euit. pmiffio. vt. r. §. de verb. ob. iul. §. i. et ob. stipulatio ista. §. si qđ forte. et. §. e. l. si rē. et. §. qui res. in prin. et. l. qđ sibi. §. i. r. l. qui de cem. §. pe. et infli. de lega. §. si cui.

D Ebitores. si pecunia. ita demuz. sed in eo qđ vero tutori soluit: dic vt. §. eo. l. pupillo.

Am stichus. hoies. f. specialiter designatos: alioqn cōtra. vt. §. de verb. ob. l. in executione. §. p parte. r. l. in stipulationibus. hoc est. nam ambigua est rē. nā in genere fuit ita facta pmissio.

Ambigua. i. cōfusa. ppter generalitatem: qñ. f. in genere facta esset promissio.

Duobus modis. r. in spē r. i numero. r. facit. §. de cōdi. inde. l. si pene. §. si falsam. r. §. si cer. pe. l. naz r. si fur. in fi. et de ver. ob. si centum.

Debitor. actionez. vel

dicat qđ debitor obtulit cōsignauit r. deposuit: et sic ipso iure denegat actio. vt. §. depo. l. i. §. si pecuniaz. vel dic qđ obtulit in iudicio: r. tunc denegat ope exceptiois. vt. §. de pig. act. si rē. §. si. vel tertio dic qđ extraius fuit oblata: et postea amissa. vt. §. e. l. qui decē. in prin. r. de except. do. l. si opera. sed huic est ptra. §. e. creditor. Sol. vt ibi. itē eidē contra. §. de arbi. sed si postea. Sol. ibi non fuit amissa. et facit. C. de condi. ex le. l. fi. et de admi. tut. l. tutor pro pu. §. si. et. C. de viur. l. acceptam.

si res tradita fuerit qđ debeaf: qđ diu aliqd iuri rei deest: ad huc tamē ipsa res petēda est: vtputa fundū possum petere lz michi tradit⁹ sit: si ius quod dā cautionis supererit⁹.

Soluētes falso administra tori liberantur si pecunia conuertatur in utilitatem creditoris. hoc dicit Bar. Paulus.

Debitores soluēdo ei qđ pro tutore negotia gerit liberant: si pecunia⁹ in rem pupilli peruenerit.

Obligatio specterum diuiditur per quotās. obligatio generis vel cōtutatis diuidit numero. h. d. Bar. Alpianus.

Am stichus et pāphyllus cōmuni seruo promissi sunt: alteri stichus alteri pāphyllus solui nō pōt: sed dimidie singulorū partes debentur. Idēq est si qđ aut duos stichos: aut duos pāphylos dare pmisit: aut cōi duorū seruo hoies⁹ decē dare promisit. nā ambigua⁹ vox est decē hoimines: quēadmoduz decē denarij. atqz vtriusqz rei dimidisi duobus modis⁹ intelligi pōt: sed in nūmis r. oleo: frumento et similibus que cōi specie cōtinent: apparet hoc actum vt numero diuidatur obligatio: quatenus r. cōmodius pmisforibus stipulatoribusqz est.

Polentia recipere dicitur: quod offertur / actio denega

Inter artifices ingenij. i. studij. qđ ingenium queritur cultura laboris et nature. i. naturalis ingenij. vel ad idem. i. ingenij naturalis.

Doctrina. vlt⁹ meli⁹ sat docere: vlt⁹ meli⁹ est doctur. Institutiois. i. ordinationis faciēde pro opere: vel

tur. Bal.

Debitor offerret pecuniam que peteretur: creditor nollet accipere: pretor ei denegat actionem⁹.

In operis artificialibus in quibus vertitur ingenij et disciplina in dubio intelligit per sone industria. Bal. Idem.

Inter artifices lōga differentia est: r. ingenij: r. nature: r. doctrine: r. institutio nis⁹. r. ideo si nauē a se fabricādam quis promiserit: vel insulam edificandā: fossam ve faciendā: et hoc specialiter⁹ actū est vt suis operis id perficiat: fideiussoz ipse edificans vel fossam fodiens non consentiente stipulatoze nō liberabit reū^m. Quare⁹ etiam si illis stipulationibus fideiussoz accesserit: per te non fieri quominus michi ire agere liceat: prohibens tre fideiussoz stipulationē non committit: et si patientiā⁹ presteret non efficiet quominus cōmittatur⁹ stipulatio.

Debitor soluens ei cui erat ablata potestas recipiendi liberaf si ignorabat causāz ablationis. itē procuratori qui exquitur mandatum postqđ est reuocatus: nō imputatur si reuocationem ignorabat. hoc dicit Pau. Alpianus.

De seru⁹ peculiari noie crediderit: ei qđ debitor cum ignoraret dñm mortuū

ex mora sua. r. est hoc ideo: qz quoties factū in stipulatione cōtinet. pmiffioz ad duo tenet: ad factū. f. r. ad interesse fideiussoz ad solū interesse: sed in quodā casu licet factus sit in obligatione: tenetur fideiussoz ex mora sua. vt. §. de

ope. liber. l. si libertus. Accur. De seru⁹ eius. nō manumisso: vt differat a sequenti. vt dicēt manumisso i vltia voluntate: vt differat a sequenti. r. De mortuū. a. l. s. vides peculiū adēptū. r. sic nō liberaf soluēdo ei. vt. §. si cer. pe. l. ei⁹. §. placebat. r. C. de pec. ei⁹

instiute doctrine. Specialiter. videt aut hoc agi cuz dicit pmittis te facturū: vel facere foneā: vel nisi aliud sit verisimile: vt si est monachus pmissor: vel miles: quo casu p aliū faciēdo potēt liberari.

Res. enaz si mili opa. est enim aliud artificuz fideiussoz qđ rei. r. ideo nō id qđ promissuz est videt solū. Sed cōtra. §. de duo. reis. l. nemo. so. hic agit inter partes vt enaz diuersorū heredū opere intelligant.

Itē facit. §. de le. l. ij. fideicō. §. si. r. §. de statul. l. iij. §. si. r. de caducuz tollēdis. §. ne aut. n. Quare. simi litūmēz facit inter eas qđ sunt i faciedo: et illas que sunt in nō faciēdo: vt patiēdo: qđ enā in faciēdo dicit pnt. vt. §. de verb. obli. vbi autē §. qui michi.

Patientiā. f. fideiussoz.

Comittat. reo prohibente. et cōmittat aduersus se reū. r. facit. §. de ver. ob. l. cū filius. §. i. r. l. si stipulatus fuerim. in pn. vides ergo qđ fideiussoz non tenetur

promissor in stipulatio ne qđ cōtinet fa: ctuz ad duo te: netur.

qui me. l. i. l. 3. si. de. l. i. si. q. s. ma. s. pubes. Sol. vt
a Aditam. quo tempore marime dubi- (in. d. l. cius.
tate nullius in parte est. Idem est et hereditate adita.
b Si manumisso. s. inter vivos.
c Ignoraret. est emissa ignorantia cum inter vivos sit

manumissus. vt
C. d. pec. ci. q. lib.
me. l. i. r. facit. s. si
qs suo. ij. r. n. r. s.
de ac. r. ob. l. i. i. i. i.
fi. r. s. d. pdi. ide. si
no forte s. q. filio.
r. i. e. q. b. fu. ij. r. n.
d Ignorauerit
sz si scit mortuu ta
ate reuocatu ma-
datu fare dz. vt l.
li. man. s. recte. r.
s. man. inter cas.
s. i. r. d. don. l. hoc
iure s. si quis de-
derit.

Qui sibi aut ti-
cio fundu. i
spe. als no valz. vt
s. de sbo. oblig. l.
ita stipulatus.

f Actione. p. sti
na. vt. s. d. sbo. ob.
ul. s. i. r. c. d. tras
nc. l. si. p. fundo. s.
er. stip. r. s. e. l. et.
r. s. de ac. emp. l.
ide. in pn. et de rei
vb. l. ex diuerso. s.
vbi. r. i. e. q. hotez.
s. i. in pan.

g Si hoiem. in
ghe. no secus p. in
geret si cert. h. d. p.
missus est. vt. s. d.
ver. oblig. q. alic-
num. r. l. si fuu. s.
finaut. q. sum. s. et
facit. s. d. pdi. ide.
l. neratus. r. i. e. l.
cu. q. s. q. hoiem.
h Cum dādo.

hic r. sferioub. ca-
sib. dic. no liberaf
sz ab hac actione
de dolo. sed a p. sti

na liberaf. vt in s. de. dol. l. r. elegāter. s. no solū. simi
lis lectio est. s. mā. l. si mādato meo. s. si. vel aliter si a se
vulneratū offerat sine p. ao deteriorationis: et illo nolēte
accipe penerit postea non liberaf debitor si creditor ha
buit iustā cām no accipe: alioq. aliud esset. vt i. eo. credi
tor. r. l. q. decē. in pn. r. eo cām loq. tur hic: r. q. dicit dādo. i.
dare volēte. r. daret. i. dare veller. sic. s. de sbo. ob. l. si si
pular. sum dare. nā post dt offert. si atit daret r. ille acci-
peret: hocq. p. vt remittere p. ciū deterioratiōis vt liberaf
ab actōe qua tenebat. vt ar. s. si qs cau. l. ij. in pn. r. de eo
q. ar. lo. l. si. ergo dabit p. eo q. daret: r. no est fact. actio de
dolo. r. sic loquitur illa r. elegāter. vel aliter de stricto iu-

esse ante aditā hereditatē sol-
uerit liberabit. Idēq. iur. erit
r. si manumisso seruo debitor
pecuniā soluerit cū ignoraret
ei peculiū p. cessum nō eē: neq.
intererit viuo an mortuo dño
pecunia nūerata sit. nā hoc qz
casu debitor liberabit: sicut is
q. iussus a creditore est pecuni-
am ticio soluere: quāvis credi-
tor mortuus fuerit: nichilomi-
nus recte ticio soluit: si modo
ignorauerit creditorem mor-
tuum esse.

Si res soluta adiecto cuius-
catur: agitur actione persona-
li. hoc dicit Pau. Idem.

Qui sibi aut ticio fundū
dari stipulat: est: q. uis
fundus ticio datus fuerit: tñ si
postea euic: est hz actionē:
quēadmodū si hoiem s. stipula-
tus esset et statuliberū promi-
sor: ticio dedisset: isq. ad liber-
tatem peruensset.

Solutio vs obligatio rei de-
teriorate facto debitoris eum
non liberaf. Barto.

Qui stichū aut pāphilū da-
re pmisit: si stichū vulneraue-
rit nō magis eū dādo liberaf:
q. si stichū solū pmisisset: et a
se vulneratū daret. Itē q. ho-
minē dare pmisit: r. vulnera-
tū a se offer. et: nō liberabit.
Iudicio qz accepto si hoiem
is cum q. ageret vulneratū a se

re necesse est dare actionē de dolo: cū alia non sit. liberaf
em dādo: r. sic loq. l. r. elegāter. s. de eqtate nō liberaf et
sic daf p. stina: r. ita de eqtate nō daf d. dolo. vel dic. rē h. e.
soluta: r. nō dari p. stina acūōez ad deterioratiōē: s. ad ce-
tera dāna rerū suarū distractaz daf de dolo: vt ibi. r. l. ea.

offerret: cōdēnari i iudicio de-
bebit. Sed r. si ab alio seruum
vulneratū det: condēnandus
erit cum possit alium dare.

Si solutus adiecto ex post-
ficio apparet indebitū: repeti-
tura a creditore. Pau. Idem.

Qui hoiem aut decem ti-
ciō dare promi-
sit: si ticio partē hois tradide-
rit: mor. tibi. x. nūerauerit: nō
ticio sed tibi par. ē hois cōdi-
cet quasi indebitū tua volūta-
te ticio soluert. Idemq. iuris
erit etiam si mortuo ticio decē
soluerit: vt tibi pot. q. here-
di ticij partē hois condicat.

In obligatione generis so-
lutione partū in diuersis reb.
non cōtingit liberatio etiam si
fiat diuersis personis vel a di-
uersis. h. v. Pau. de cast.

Si duo rei stipulandi homi-
nē dari stipulati fuerint: et pro-
missor vtriq. partes diuersoz
hominū dederit: dubiū nō est
quin nō liberetur. Sed si eius-
dē hois partes vtriq. dederit
liberatio cōtingit: quia obliga-
tio cōis efficit: vt q. d. uob.
solutū est vni solutū videatur.
nā ex contrario cū duo fideiuf-
sores hominē dare sponde-
runt: diuersozū quidē hominū
partes dantes non liberabun-
tur: sed si eiusdē hominis par-
tes dederint: liberabuntur.

parte nō liberaf. ad q. b. est. s. de sbo. ob. l. ij. circa pn. r. de
lega. i. si quando. s. heres.

v Soluent. l. ubi.

x Non liberetur. id est non liberatur: et alio est quin.
et alia quin non. et facit. s. l. prior. in pn.

y Communis. idēq. cum sint socij res est commu-
nicanda. vere tamen sunt due et vnicuiq. sua propria
est quesita. vt. s. de duobus reis. l. eandem. s. fina. et. l.
ij. in fine. Accursius.

z Non liberabuntur. facit. s. de condi. indebi. l. si nō
fortem. s. fina. r. s. de optione leg. l. seruo generatē. c. t.
Jeo. l. penult.

l. si procurator.
i Vulneratū.
secus si ab alio. vt
s. loc. l. s. r. d. dāno
Itē et q. a se die
sine cā: als non te-
net. vt. s. de sbo.
obli. l. qui seruū.

k Qui hoiem.
in ghe. pmisum.

l Vulneratū. a
se vel ab alio.

m Nō liberabi-
tur. erpone. vt. s.
n Si hoiem. s.
in ghe. pmisum.

o Condēnan-
dus. tenebat em
in genere vt. s. po-
sunt. fec. si i specie
vt. s. loc. s. r. d. dā.

Qui hominē.
promisit. er-
go est hec alterna-
tio rerū r. psonaz.
q. d. d. id est
postea.

r Sed tibi. in
eū em cōpetit con-
dictio idebiti cui
noie solutio est fa-
cta. vt. i. rē ra. ha.
si indebitū. in pn.
r. l. si sine. i. respō.

s Indebitum.
q. b. ex postfctō ap-
paret. vt. s. d. pdi.
ide. si nō forte. s. si
decē. Itē facit ar.
s. e. fugiu. in fi.

t Tuto. nō eadē
rō est ten. ad
prē: vt i hac. l. i. r. si
so. r. s. i. nā et sol-
uēdo totū hoiem
isolidum liberaf:
soluēdo partē pro

C Partem. Item a ticio quisq solutus. ad qd est. s. e. l. i. s. 4. r. de condi. inde. si non fortem. s. penul. **b** **C** Repetit. vt. s. de condi. inde. l. qui exceptione. r. s. **c** **C** Macedo. l. cum tamen.

C Liberabit. ab illa obligatioe inefficaci qua tenebatur. et est bona ratio. qz duos duos effect. eade solutio non opatur. vt. h. r. s. d. pdi. ide. l. cu. is. s. i. r. s. de tri. ali. ubi. cu. igitur. Sed contra. i. eo. l. in nuerationib. in fi. Solu. vt. ibi. **d** **C** Pecipit. g. nec pacto. qz non erat socij prodest coitro. vt. s. de ar. bi. si duo. r. s. libe. lega. l. iij. s. i. et de pac. l. ide. in duobus. nec solutio: quia repetit pecunia: secus in acceptilatioe. vt. in cotrario. s. titu. l. si rem. s. i.

C Si decem aut hoicem dari sit pulatus fuero / r duos fideiussores accepero ticiu r meuiu: r ticiu quinq soluerit: no liberabitur p uisqz meuis qz qnqz soluat. **Q** si meiu parte hoimnis soluerit: vterqz remanebit obligatus.

Eadem solutio non potest parere liberationem r repetitionem. **h. d. Barto.**

C Qui ppetua exceptione se tueri pot solutu repetit: et id non liberabitur: qre si ex duobus reis pmittedi alter pepigerit: ne ab eo petere: quauis soluerit nichilomin' alit obligatus remanebit.

C Ignorans status mutatione soluendo liberat ac si solueret statu non mutato. **Bald.**

Quod seruus a ipia. ex peculio suo credidisset: aut depouisset: id ei siue venisset: siue manumissus: eet recte solui pot: nisi aliqua causa intercederet ex qua itelligi possit inuito eo cuius nuc seruus fuisse et solui. Sed et si quis pecunia dominicam ab eo feneratus: esset: si permissu domini seruus negociu dntu gefisset: ade iuris est. videi em voluntate dnti eos qui cum seruo negocium cotraheret: r ab eo accipere et ei soluere.

Quod seruus manumissus: vel non manumissus. vt. s. e. l. fugitiuus. in fi. nisi dominus sit mortuus: r hoc scit debitor. vt. s. e. l. seruus. et si cer. peta. l. ei qui.

C Fenerat. i. mutua accepisset.

C Idem iuris est. qz liberat solutus: r ignoras cum alienatum vel manumissum. vt. s. e. l. si qd seruus. r facit s. de pos. l. qd seruus. r. s. titu. l. l. non ideo nouare.

Sententia absolutoria preiudicat actori in eo qd ex post facto a apparebit ipsum petere potuisse: alteri vero non preiudicat. **Paul. de cast. Iulian.**

S pater meus pregnate vxore relicta decesserit et ex ea hereditaria totuz hoc quod patri meo debitum fuisset

C Consumpsisse. i. me non amisisse aliquid nato ex vxore postea: s. male putat. qz in qnta saltē michi iudico. vt. s. si po here. pe. anna. r. de suis r leg. in testio. s. est aut. m.

C Egisse. et bene: qz r. vt. s. si pars here. pe. l. aliud. r sic me totū amisisse: qz obstat exceptio rei iudi.

C Parte. quilla recte potui petere: r ideo in illa obstat michi exceptio rei iudi. in ceteris non. vt. s. de re iudi. l. si mat. s. eade. s. certe nec pma quozūda nec scba Jul. snia

petissem: nichil me psumpsisse: quida existimant. sed si nemo nat' sit: recte me egisse: quia in rerū natura verū fuisset me solum heredem fuisse. Julianus notat et verius est eam partē me perdidisse: pro qua heres fuisset anteqz fuisset certū nemine nasci aut qrtā pte: qz tres nasci potuerūt: aut sextā: qz. v. Nā r aristoteles scripsit quinqz nasci posse: qz vltimū mulierū totidē receptacula hie pnt: et eē mulierē romē alexā drinā ex egypto q quinqz simul peperit: r tñ habebat eos incolumes: r hoc in egypto affirmatū est michi.

Quoties vnus ex parte. puta medicatē debuit cum sunt duo fideiussores.

C Soluat. specialiter dimidia. p illo soluo: cu duo sint: vt dixi.

C Deccedat. ipso iure et modica: qz ille q soluit tñ cā sui soluit. merito ergo de sorte nichil decidit cū ad huc ille teneat insolū cū ipso iure nō fiat diuisio iter fideiussores. vt. s. de fideiuf. l. inter fideiussores. r. s. m. a. l. papinianus. habet ut tñ soluas vel ille p q soluit reus exap. p parte soluta. vt. s. de fideiuf. l. iter eos. s. i. q est. r. vel die nō ex forte. s. p rata cuiusqz portio: m. i. nō vqz fideiussor libat p rata: s. ille sol' cui' noie est facta solutio. r q' d' liberatur: die non ipso iure. sed p exceptionem: vt dicto duo. et sic s. vtrāqz solutio nē liberat fideiussor p exceptioez: vel se hie h' insc. l. dū. ibi in ptes tenebat. r adde qd no. s. e. l. in hys. s. si duos.

C Ignorans status mutatione soluendo liberat ac si solueret statu non mutato. **Bald.**

Quoties vnus ex parte. puta medicatē debuit cum sunt duo fideiussores.

C Soluat. specialiter dimidia. p illo soluo: cu duo sint: vt dixi.

C Deccedat. ipso iure et modica: qz ille q soluit tñ cā sui soluit. merito ergo de sorte nichil decidit cū ad huc ille teneat insolū cū ipso iure nō fiat diuisio iter fideiussores. vt. s. de fideiuf. l. inter fideiussores. r. s. m. a. l. papinianus. habet ut tñ soluas vel ille p q soluit reus exap. p parte soluta. vt. s. de fideiuf. l. iter eos. s. i. q est. r. vel die nō ex forte. s. p rata cuiusqz portio: m. i. nō vqz fideiussor libat p rata: s. ille sol' cui' noie est facta solutio. r q' d' liberatur: die non ipso iure. sed p exceptionem: vt dicto duo. et sic s. vtrāqz solutio nē liberat fideiussor p exceptioez: vel se hie h' insc. l. dū. ibi in ptes tenebat. r adde qd no. s. e. l. in hys. s. si duos.

C Ignorans status mutatione soluendo liberat ac si solueret statu non mutato. **Bald.**

Quoties vnus ex parte. puta medicatē debuit cum sunt duo fideiussores.

C Soluat. specialiter dimidia. p illo soluo: cu duo sint: vt dixi.

C Deccedat. ipso iure et modica: qz ille q soluit tñ cā sui soluit. merito ergo de sorte nichil decidit cū ad huc ille teneat insolū cū ipso iure nō fiat diuisio iter fideiussores. vt. s. de fideiuf. l. inter fideiussores. r. s. m. a. l. papinianus. habet ut tñ soluas vel ille p q soluit reus exap. p parte soluta. vt. s. de fideiuf. l. iter eos. s. i. q est. r. vel die nō ex forte. s. p rata cuiusqz portio: m. i. nō vqz fideiussor libat p rata: s. ille sol' cui' noie est facta solutio. r q' d' liberatur: die non ipso iure. sed p exceptionem: vt dicto duo. et sic s. vtrāqz solutio nē liberat fideiussor p exceptioez: vel se hie h' insc. l. dū. ibi in ptes tenebat. r adde qd no. s. e. l. in hys. s. si duos.

C Ignorans status mutatione soluendo liberat ac si solueret statu non mutato. **Bald.**

Quoties vnus ex parte. puta medicatē debuit cum sunt duo fideiussores.

C Soluat. specialiter dimidia. p illo soluo: cu duo sint: vt dixi.

C Deccedat. ipso iure et modica: qz ille q soluit tñ cā sui soluit. merito ergo de sorte nichil decidit cū ad huc ille teneat insolū cū ipso iure nō fiat diuisio iter fideiussores. vt. s. de fideiuf. l. inter fideiussores. r. s. m. a. l. papinianus. habet ut tñ soluas vel ille p q soluit reus exap. p parte soluta. vt. s. de fideiuf. l. iter eos. s. i. q est. r. vel die nō ex forte. s. p rata cuiusqz portio: m. i. nō vqz fideiussor libat p rata: s. ille sol' cui' noie est facta solutio. r q' d' liberatur: die non ipso iure. sed p exceptionem: vt dicto duo. et sic s. vtrāqz solutio nē liberat fideiussor p exceptioez: vel se hie h' insc. l. dū. ibi in ptes tenebat. r adde qd no. s. e. l. in hys. s. si duos.

C Ignorans status mutatione soluendo liberat ac si solueret statu non mutato. **Bald.**

Quoties vnus ex parte. puta medicatē debuit cum sunt duo fideiussores.

C Soluat. specialiter dimidia. p illo soluo: cu duo sint: vt dixi.

C Deccedat. ipso iure et modica: qz ille q soluit tñ cā sui soluit. merito ergo de sorte nichil decidit cū ad huc ille teneat insolū cū ipso iure nō fiat diuisio iter fideiussores. vt. s. de fideiuf. l. inter fideiussores. r. s. m. a. l. papinianus. habet ut tñ soluas vel ille p q soluit reus exap. p parte soluta. vt. s. de fideiuf. l. iter eos. s. i. q est. r. vel die nō ex forte. s. p rata cuiusqz portio: m. i. nō vqz fideiussor libat p rata: s. ille sol' cui' noie est facta solutio. r q' d' liberatur: die non ipso iure. sed p exceptionem: vt dicto duo. et sic s. vtrāqz solutio nē liberat fideiussor p exceptioez: vel se hie h' insc. l. dū. ibi in ptes tenebat. r adde qd no. s. e. l. in hys. s. si duos.

C Partem. Item a ticio quisq solutus. ad qd est. s. e. l. i. s. 4. r. de condi. inde. si non fortem. s. penul. **b** **C** Repetit. vt. s. de condi. inde. l. qui exceptione. r. s. **c** **C** Macedo. l. cum tamen.

C Liberabit. ab illa obligatioe inefficaci qua tenebatur. et est bona ratio. qz duos duos effect. eade solutio non opatur. vt. h. r. s. d. pdi. ide. l. cu. is. s. i. r. s. de tri. ali. ubi. cu. igitur. Sed contra. i. eo. l. in nuerationib. in fi. Solu. vt. ibi. **d** **C** Pecipit. g. nec pacto. qz non erat socij prodest coitro. vt. s. de ar. bi. si duo. r. s. libe. lega. l. iij. s. i. et de pac. l. ide. in duobus. nec solutio: quia repetit pecunia: secus in acceptilatioe. vt. in cotrario. s. titu. l. si rem. s. i.

C Si decem aut hoicem dari sit pulatus fuero / r duos fideiussores accepero ticiu r meuiu: r ticiu quinq soluerit: no liberabitur p uisqz meuis qz qnqz soluat. **Q** si meiu parte hoimnis soluerit: vterqz remanebit obligatus.

Eadem solutio non potest parere liberationem r repetitionem. **h. d. Barto.**

C Qui ppetua exceptione se tueri pot solutu repetit: et id non liberabitur: qre si ex duobus reis pmittedi alter pepigerit: ne ab eo petere: quauis soluerit nichilomin' alit obligatus remanebit.

C Ignorans status mutatione soluendo liberat ac si solueret statu non mutato. **Bald.**

C Qui ppetua exceptione se tueri pot solutu repetit: et id non liberabitur: qre si ex duobus reis pmittedi alter pepigerit: ne ab eo petere: quauis soluerit nichilomin' alit obligatus remanebit.

C Ignorans status mutatione soluendo liberat ac si solueret statu non mutato. **Bald.**

Quod seruus a ipia. ex peculio suo credidisset: aut depouisset: id ei siue venisset: siue manumissus: eet recte solui pot: nisi aliqua causa intercederet ex qua itelligi possit inuito eo cuius nuc seruus fuisse et solui. Sed et si quis pecunia dominicam ab eo feneratus: esset: si permissu domini seruus negociu dntu gefisset: ade iuris est. videi em voluntate dnti eos qui cum seruo negocium cotraheret: r ab eo accipere et ei soluere.

Quod seruus manumissus: vel non manumissus. vt. s. e. l. fugitiuus. in fi. nisi dominus sit mortuus: r hoc scit debitor. vt. s. e. l. seruus. et si cer. peta. l. ei qui.

C Fenerat. i. mutua accepisset.

C Idem iuris est. qz liberat solutus: r ignoras cum alienatum vel manumissum. vt. s. e. l. si qd seruus. r facit s. de pos. l. qd seruus. r. s. titu. l. l. non ideo nouare.

Sententia absolutoria preiudicat actori in eo qd ex post facto a apparebit ipsum petere potuisse: alteri vero non preiudicat. **Paul. de cast. Iulian.**

S pater meus pregnate vxore relicta decesserit et ex ea hereditaria totuz hoc quod patri meo debitum fuisset

C Consumpsisse. i. me non amisisse aliquid nato ex vxore postea: s. male putat. qz in qnta saltē michi iudico. vt. s. si po here. pe. anna. r. de suis r leg. in testio. s. est aut. m.

legato. s. pe. r de au. r argē. le. l. ij. Sed s. de s. b. ob. l. e. u. qui ita. s. q sibi aut filio. Solui pot me volē. hic no nō pot me iutor: vel ibi in filio: vel ibi in meliorem statum, h iij

Liber Octauus.

Ite contra. J. eo. l. Stichus aut paphylum. §. vsum fructum. solu. vt ibi. Item facit. §. de condi. fur. siue. §. si. et. l. seq. r. §. de fideiussor. l. si debitor.

a Cum liberari. ipso iure.

b Nummos. nam cum sic fide bona accepit: transferret do minum in dñm ppter pcedēs man danz: lz fuerit reuocatus. sic. §. pro emp. l. ij. §. si a furo. r. §. de iur. l. semper qui nō. r. §. fa. herc. l. cū putare. r. §. fm. B. sed fm nos aliter intelligimus. l. illā cum putarem.

c Debitoris. l. eo q. dicitur hic. r. §. pri. rñ. nō transire dñuz qñtūqz debitor soluetur vo luerit trāsferre. est arg. §. de acqui. pos. l. qd meo. §. fu rioso. sed aliud in pos. §. dñio. vt eo. ti. si qd vi. §. i.

d Cōdictionē. erat em̄ cōsumpta pecunia: alioquin haberet rei v̄. vt §. pri. dedit intel ligi: cū dicit mansuros eos debito ris. vt patet. §. de dona. inter virū et vro. l. vir vro. ipe etaz furti directo tenet. vt. §. e. si qd suo. r. fiat ad hāc distinctionē. §. ad ethi. l. i. §. vñ que rit. et. C. de fur. l. falsus. r. qd ibi no. r. §. e. l. si qd seruo in fi. r. l. si seruus. in fi. r. l. vero. §. i. r. §. de fur. l. si videro. §. si ticius. r. l. falsus. §. i.

e Vro. scienti virū nō posse sibi donare.

f Quo. p. non solum superiori casu.

g Nō liberari. ipso iure sed vi excep. vt subicit. r. §. de dona. inter vi. r. vro. l. vir vro. in fi. sed videt ipso iure. vt eo. n. l. ij. §. si. ceterū debitorē rē. sed ibi credens donatio nem valere accepit. vt arg. superioris respon.

h Si cōdictionē. furtiua. vt in superiori casu. nisi extat vendicationē. vt. §. de dona. inter vi. r. vro. l. vir vro.

i Diuortii. nam constante matrimonio non. vt. C. re rum amo. l. ij. r. §. rerum amo. l. in fi. et. l. ij.

k Cōpēturā. qz me inuito cōtractet. alis contra.

l Respondi. vt. §. de act. emp. si seruus. §. seruus. et de excep. rei iudi. si cum ar. §. si.

m Cās. oēs liberatorias: ne oblit. §. l. q. hominē. §. si. n. C. reus. i. defensor qui promisit iudicatum solui. im mo etiaz pncipalis iure isto. vt in fi. de satisfda. in prin.

o Et magis. l. o. §. dissimile. Ac. p. C. indebitaz. et psona nō ex cā. vt. §. de. r. di. inde. si pene. §. i.

q Repetitionē fm hoc posset dici qz si ille possessor q. ita soluit de hereditate retineat qñtū soluit: liberat debitorē a credito re: r. creditorē a se: r. sic vna retentio facit duas libera tiones: r. hoc totū dicit deesse in liti tera: r. sic eaz sup pleri. vt dic nil des esse. §. sic. nā cū cre ditor hereditari⁹ restituit pecuniaz possessor ab eo si bi soluta: parit il la pecunia libera tionē in duas cau sas: qz tenebat re stituere p cōdi. ins debi. Itēz liberaf ver⁹ heres a pos sessore: qz posses sor poterat retine re b hereditate qñtū soluerat paratus cedere cōdi. inde. heredi. vt. §. de pe ti. here. l. qd si pos sessor in fi. r. hoc si habes in lfa sile. alis est in lfa dissi mile. r. tunc plana est. r. facit. §. de pe. her. si qd possessor

r Qui hominē debet in genere soluendo statuliberū non liberatur si conditio libertatis eo viuo defecerit. secus si eo mortuo. hoc dicit Bar.

s Qui hominē promiserit: si statuliberū soluat magis pu to nō esse expectandā conditi onem: sed et creditorē agere posse et illi conditionem⁹ cō petere. qz si interi cōditio defecerit liberabit⁹ perinde atqz si qd pendēte cōditiōe soluerit p erroze: r. antequā cōdiceret cōditio extiterit⁹. Illud nullo modo dicit cōuenire si mortuo sticho⁹ cōditio deficiat libera ri debitorē: qñs si viuente eo defecerit liberaret⁹: qñs isto ca su⁹ nullo tpe perfecte hoiem meū fecerit: alioqn ppe erit vt etiā si eum seruū in quovsu fruct⁹ alienus est michi solue ris: isqz vsufructu manēte de cesserit: ea solutione liberari vi dearis: quod nullo modo pro

t Conditionem. vel vt deficiat vel existat.

v Cōdictionē. si debiti. §. §. de cōdi. inde. l. nerni⁹. So. ibi in specie: hic in genere. pmisit. itē §. de statuli. l. statuliberū medio. §. pe. sol. plene vt. d. l. nernanus.

x Liberabitur. facit. J. eo. l. is qui alienū.

y Extiterit. vt. §. de condi. inde. l. sub conditione.

z Stichus. statulibero soluto.

a Libaret. vt. §. pri. ei⁹ in iūtu libaret cui⁹ r. solone

b Isto casu. non proximo. c. C. §. seruus.

c C. §. seruus.

d C. §. seruus.

e C. §. seruus.

f C. §. seruus.

g C. §. seruus.

h C. §. seruus.

i C. §. seruus.

k C. §. seruus.

l C. §. seruus.

m C. §. seruus.

n C. §. seruus.

o C. §. seruus.

p C. §. seruus.

Probandum est. facit. Teo. l. si hominem.
Si coem. ubi: vel tibi 2 alij. ad qd est. s. e. l. si rem.
Jam reuerso. 2 liberato ia prescripnoe: vt subijcat.
sed quomodo tenet. vt. s. de fideiuf. l. si qs post. q. est co
tra. Sol. hic poterat restitudois iure teneri reus. ibi non.
ad qd est. Te. n. l. si
debitou. Et no. q

Presens hic presens resti
tra ab
sentem qd esse pot. vt. s.
q. re:
quid. ex cau. ma. l.
i. si te si qs. sed op
po. co. tra huc. s. si
qs. innuit em hic
s. q. infra annuz
fm possit restitui
lestus et post ac
ceptu fideiufsoz
sed co. tra videt: qz
dado fideiufsoz
agnoscat debitu. 2
sic interrumpit pre
scriptio. vt. C. de
prescrip. xxx. an.
no. l. cu non sumi.
s. sed: si qs. q. est
contra. sol. fm. R.
hec p illa corrigif.
Uel dic q. ibi ante
finita actione pre
scriptioe agnosce
bat debitu: h. post
et leuius est coser
uare q. suscitare.
vel forte ignorare
debitore interces
sit: qd fieri pot. vt
s. ma. da. l. ex man
dato. s. i. et. s. de fi
deiu. l. fideiube
re. vel dic etiam si
det nec per hoc a
gnoscat: qz nec lit. co. te. ppetual restio: sed demu restituti
one habita ppetual actio restituta. vt. C. de rep. in inte.
ref. l. si. vel dic q. no fatebatur reus se debere: sed dixit
do eum in eo qd apparuerit me debere.

badu e sicuti si coez soluisse
isqz vlsufru. manete decessisset
Pro eo contra quem pot in
integrū restitudo postulari po
test accedere fideiufsoz 2 cur
sus talis prodest reo presenti
et non absent. h. d. Bar.

Si quis pro reo tam reuer
so fideiufserit: qui cum reipu.
causa abesset actioe qua libe
ratus sit: deinde annus prete
rierit: an fideiufsoz liberet: qd
tul. no placebat: 2 quide si cur
fideiufsoze experitū potestaf
no fuit: sed hoc casu in ipsuz
fideiufsoze ex edicto actionez
restitu debere: que admodum
in eum fideiufsoze: qui homi
nem promissioe occiderit.

Si fideiufsoz debitor suc
cedit obligatio fideiufsoza ex
tinguit: secus i pignore. Bar.

Qui pro te apud ticiu fide
iusserat pignus in sua obliga
tionē dedit: post idē heredem
te instituit: quis ex fideiufso
ria causa no tenearis: nichilo
minus pignus tamē obligatu
manebit. at si idē aliū fideiuf
deiufoz liberati debitoris: ibi liberandi: qz hic no fuit in
mora debitor. ibi sic. vel plenus dic vt ibi.

Qua i. aliqua de iure ciuili.
Annus. i. vltis infra que poterat actor in integruz
restitu. hodie quadrienniu. vt. C. de in inte. resti. l. si. s.
tuc opponit quomodo poterit pterire: cu no potuit coue
nure fideiufsoze. vt subijcat. 2. s. de diuer. pscript. l. i. sed rñ.
q. mutat casum ibi. 2 quide rē. nā pmo fuit ptas expe
ritūdi: sic pterit. exinde no fuit potestas experitūdi 2 sic
no pterit. 2 fm hoc dices iul. male dixisse. qz si pterit
annus q. fuit potestas experitūdi: et sic liberat re: p. pns 2
fideiufsoz ex psona rei. vt. s. de exceptio. l. oēs. alij vt azo
dicūt annus. i. cōtinuus no vtilis. ppter id qd subijcat q.
no fuit ptas experitūdi. 2 sic tota lra de vno casu dicit. 2 de
ne dicit iul. nā cōstat q. nec anno cōtinuo nec biennio: nec
enā de cōtinuo liberat fideiufsoz si non fuit ptas ex
peritūdi: 2 ita no currit vltis annus. 2 pot esse q. non est
ptas experitūdi cū fideiufsoze vel reo: qz forte fuit absens
vel in dignitate positus vel in sili casu: vt plures sunt. s.
q. ex cau. ma. l. i. s. i. vsq. in fi. Itē si potuit puenire reuz 2

no fideiufsoze: nunqd preterit annus: Rñ. sic loquit ers
go cu non potuit couenire fideiufsoze: vel nec reū ex alt
qua causa. 2 ita sicut co. tra reū: ita co. tra fideiufsoze nomi
ne rei restituit infra vtilē annū. a. s. no cū possem reū con
uenire 2 interrūpere 2 p hoc fideiufsoz obligatiōe. vt
C. de duo. re. l. si.

An nus. etiā
p fideiufsoze ex p
sona rei liberato:
qz qui pot facere
vt possit rē. vt. s. s
reg. iur. l. qui pot
Alij dicunt q. fm
heciura no inter
rūpebat fideiuf
soz p hoc q. con
tra reū ageret. sed
hodie sic per. d. l.
vel illa in co. re. is
tū dicit no in reo
2 fideiufsoze: vt h
patet: cur dicit in
his casibus quos
nunc seruo.

Si pecunia deponat p de
bitore penes electū p credito
re periculū est ipi creditois.
sed si ipse debitor eligit ita de
mū est periculuz creditois si
ipse fuit in mora picipiēdi: sec
si debitor fuit in culpa offeren
di vel neuter fuit in mora vel
culpa: qz tūc ptinet ad ipm de
bitore: sed i debito spectet hoc
vltio casu qñ neuter fuit in mo
ra vel culpa periculū pertinet
ad ipm creditorem cum interi
tu spectet debitor liberet. s.

Solutur pecu Idē.
nā tibi iussu tuo signa
tā eā apud nūmulariū quoad
pbaret deposueri: tui periculi
eā fore mela lib. x. scribit: qd
verū est: cū tñ 2 illud maxime
spectet: an p te steterit qmū
icōtinēt pbaret. nā tūc p inde
hñdū erit: ac si pato me solue
re: tu ex aliq cā accipe molles

Occidit. ante morā rei. 2 post morā suā quo casu
vtilis actio in fideiufsoze dat. vt. s. de vsur. l. mora. s. fi.
Idem. f. fideiufsoz. m. C. de bitorem.
Tenearis. vt. s. de fideiufso. l. heres a debitorē.

Obligatū. hz em suas cōditiones hypothecaria: vt
duret donec debitu sit solutu. vel als satisfactuz. vt. s. de
pig. l. grece. s. etiā. hoc em pignus cū liceret ob chyrogra
phanā pecuniā etiā retinere: multo magis hoc casu te
nebit. hoc in secundo fideiufsoze nullo modo pot dici: vt
ob pecuniā in qua se no obligauit teneat. fm. R. et. y.

Idem. fideiufsoz. ad qd est. s. de fideiuf. l. grece.
Soluturus. eam fore. qz mala electio mali. s. num
mularij est in culpa. vt. s. de neg. gest. nā 2 seruus Electio
s. fina. 2 hoc in pmo dicto. vel si bene elegit: qz tamē di mala in
shulit accipere nocet ei: vt subijcat i secūdo dicto cū tamē culpa ē.
rē. pmo ergo no bene elegit: secundo 2 si bene: cū 2 per
eū steterit: tertū dictū incipit. nam tūc rē. in qua scz ter
tia: sic incipit quartum dictum.

Probaretur. pecunia.
Molles. ad qd est. C. qui po. in pig. ha. l. i. et. s. eo. l.

si debitor. r. s. de verbo. obli. inter d. in fi. r. i. e. l. qui de-
cem. et. s. como. l. si vt certo. s. abesse. sed cōtra. i. eo. l. cre-
ditor. in prin. sol. vt tibi.

A Oblulerim. ad hoc. C. eo. l. ob signatiōe. r. qd ibi di-
xi. r. s. de verbo. ob. l. qui romae. r. de vsu. l. mora. in prin.
B Deposuerit apud eūdem.

C Perfecta sit. ad hoc. s. de acti. emp. l. iul. s. offerri. Accur.

S Pro me. fa. cit. s. eo. l. sol. lutione. r. de neg. gest. l. soluēdo. ac.

U De possessiōe. imprompte cū causa legatorū ser uandorū nūsi sūt. vt. s. quo. le. l. i. s. q̄ sitū. heres enim possidere nō dicitur.

Interdictū. quorū lega. vt. s. quo. leg. l. i. s. que sitū. vel vti pos. vt. s. q. ex cau. in pos. ea. l. hec aut. s. fi.

Eo. scz credi tori.

Solui. vt et. i. de iure fil. aufer tur. s. in reata. r. i. e. l. quis. s. i. et. s. eo. q. si forte. s. qd ergo. exapit tamē crimē per duellio: nis. vt. C. ad. l. iul. maie. l. fi. que est cōtra. illud enī spe ciale est. itoz fallit in eo qui fugit: cu ms bona amittit. vt. i. de iure iur. vt. i. de requirēdis reis. l. fi. s. fi. q̄ est cōtra. r. facit. s. de dona. l. post con tractum.

Sed nec illd. nec a reo. scz debitorē.

In obus. li. berationum. ipso iure que sunt decē. vt in summa

in prin. siue hoc intenuat in persona rei: siue fideiusso ris. aliud cū per exceptionē: tūc enī distinguuntur. vt. s. de pac. l. et heredi. s. fi. et. l. nisi. r. l. idem. r. l. videlicet. et. l. quod dictum.

Appromissores. i. fideiussores.

Prieter q̄. hec exceptio dat itelligi locutū esse. s. siue reus liberetur ipso iure liberetur etiam fideiussor: siue e contra: aks non bene exaperet. s. m. q.

in qua specie nō vtiqz semper tuum periculū erit. qd enim si non oportuno tempore vel loco obtulerim: hīs cōsequēs esse puto: vt etiā si emptor: nū mos r. venditor: mercē q̄ inui cem parū fidei haberēt depo suerint: r. nūmi emptoris pe riculo sunt: vtiqz si ipse cū apd quē deponerent elegerit: r. nichilominus mers quozqz quia emptio perfecta sit.

Lōditio ignozātis pōt per aliu melior fieri. bal. M arcel.

S Pro me q̄s soluerit creditori meo lz ignozā te me: acquiri michi actio pi gnoratia. Itē si quis solue rit legata: debent discedere le gatarij de possessiōe: alioqn na scitur heredi: interdictuz vt eos deicere possit. Idem.

Rō criminis postula to interm nichil probi bet recte pecuniā a debitoribus solu: alioquin pleriqz in nocentium necessario sumptu egebunt. P aulus.

Sed nec illud prohibitū videtur: ne a reo: credi tori soluator.

Liberatio ipso iure a prin cipali tollit accessoria. Bal.

In obus. U lpanus. In speciebus liberationū etiā accessiones liberātur: pu ta appromissores: hypothece pignora: pter q̄m q̄ inter cre ditores et appromissores con fusiōe facta reus nō liberat.

Una solutio potest parere

Liberat. puta reus stipulādi successit fideiussor. vel ecōtra. aliud si successisset reo debēdi. vt. s. de fideiussor. l. heres. s. q̄ si stipulator. r. s. q̄ si idē. r. facit. s. titi. l. i. nouatione. r. i. i. l. et per iussurā. s. et fideiussor.

Numeratiōibus. vno momēto. r. si reus soluerit: liberatur etiā fide iussor: ecōtra. vt instit. qui. mo. tol. obliga. in prin. et s. eo. l. cuius quis. s. de peculio. hoc et qd hic subicit nō est bonū exēpluz. qz nō est numeratiō sed remissio: p eodez tñ est. vt. s. de odi. ob causaz. l. si mulier. Et idē in alijs exēplis in l. ista possit. vt nō sint bona exēpta ad hęc regulā: sed sint familia. Ac.

Aceptit. et sic naturaliter tñ tenetur.

Numerauit. i. soluerit.

In debitum sūt. qd dic natura le: qz p̄tin: p̄uber tati erat: aks nec naturaliter. vt. s. de acti. r. obli. pu pillus. si ei imple de ditiōis causa tñ daret heredi nō lputaret in fal. R. vt. s. ad. l. fal. l. si pupillus. r. facit s. quando dices le ga. ce. cuius illud. s. heres.

Sibi legata riu. de tāta pecunia restitūda fini to vsufructu. nec ob. s. eo. l. q̄ homi nē. s. fi. et de cōdi. l. de. l. cū ito. s. i. vbi eadē solo non par rit duos cōtrarios effectus qz hic nō sunt contrarij. Est enī alia cā liberā di et alia obligan

Calipodius respon. U lpanus stipulāti vxoi vir sponderit: dire pto matrimonio predia q̄ do ti erant: obligata in solutum dare: tamen satis esse offerre dotis quantitatē.

Per processum criminales inchoatum contra tutorē vel alium. administratores non in:

Calipodius respon. U lpanus stipulāti vxoi vir sponderit: dire pto matrimonio predia q̄ do ti erant: obligata in solutum dare: tamen satis esse offerre dotis quantitatē.

Per processum criminales inchoatum contra tutorē vel alium. administratores non in:

Calipodius respon. U lpanus stipulāti vxoi vir sponderit: dire pto matrimonio predia q̄ do ti erant: obligata in solutum dare: tamen satis esse offerre dotis quantitatē.

Per processum criminales inchoatum contra tutorē vel alium. administratores non in:

Calipodius respon. U lpanus stipulāti vxoi vir sponderit: dire pto matrimonio predia q̄ do ti erant: obligata in solutum dare: tamen satis esse offerre dotis quantitatē.

Per processum criminales inchoatum contra tutorē vel alium. administratores non in:

Calipodius respon. U lpanus stipulāti vxoi vir sponderit: dire pto matrimonio predia q̄ do ti erant: obligata in solutum dare: tamen satis esse offerre dotis quantitatē.

Per processum criminales inchoatum contra tutorē vel alium. administratores non in:

Calipodius respon. U lpanus stipulāti vxoi vir sponderit: dire pto matrimonio predia q̄ do ti erant: obligata in solutum dare: tamen satis esse offerre dotis quantitatē.

soluti. i. vir erat in possessione: r ideo satis est si debitor offerat creditori. ubi in possessione pignori fuerat creditore: unde debitor non licet offerre: vel ut ibi.

¶ **Evolutio.** facit. s. co. l. reo. r. l. qd si forte. s. quid ergo.

¶ **Quis alia.** p. s. lina obligatio. vt et. C. de sen. l. libe-

Sra. sed videt exceptio utilis p. euc. no puma. vt C. de euc. l. si predu. que est contra. Sol. hic loquitur cu non sit accipientis ubi accipientis fuit: licet esset alij obligata. vel dic vt d i pi l. d. l. libera. Itē in eo modo est contra. s. de pig. ac. l. elegāter. in prin. ubi quēdam modum pro soluto rē. So. hic eo modo accepit vt nō discederet a pūma obligatioe abs q̄ si fuerit facta eius res ubi vero nō ita: vel hic aliud pro alio. ubi aliud pro pecunia.

¶ **Assi** pro solido. sic. s. de i. d. i. adiec. l. q̄ si vno. cum suis cocot. d. Remanet in tegra. fec. si duos fundos redderit: r alter euincatur: vt. s. de euc. l. c. n. plures. que est contra. vt ibi dixi.

¶ **Pro solido.** nā non recessit ab obligatioe: nisi fretus hac adquisitioe.

¶ **Suscipientis.** est r alia ratio: qz nemo inuitus cōpellitur ad cōmunionē. vt. s. de con. di. inde. l. si nō forte. s. si centum.

¶ **Estimatus.** maxime subaudi. nā idem si nō pluris. cū abs dare no lebat nisi dolo induc. vt arg. s. de verb. ob. si q̄s euz.

¶ **Quis pupillo.** soluti est. i. cui est numerati id est pecunia mūno data est pupillo. nam in si. ponit aliu casum cum aliquis suus debitor soluerit ei.

¶ **Quo agit.** l. i. lit. cōf. vt. r. s. de mino. l. si minor. xv. au. filio. r de neg. ge. l. i. ius cōte. r. s. d. bona. l. i. r. xv. r. vpo.

teratit sibi administratio. d.

¶ **Idem frontoni m.** perseueranti tutori in tutele administratione: licet capitis reo postulato potuisse id qd pupillo bona fide debetur exolut.

¶ **Si species pro specie soluta euincat in totum vel in parte liberatio nō cōtingit.** hoc dicit Bar. Marcellus.

¶ **Quis alia rez pro alia** volēti soluerit: r euicta fuerit res remanet p̄stina obligatio. Sed si pro parte fuerit euicta: tamē pro solido obligatio durat. nam non accepisset rem integrā creditor: nisi pro solido ei fieret. Sed r si duos fundos verbī gratia pro debito dederit: euicto altero fundo remanet itēgra obligatio. tunc ergo res pro re soluta liberationē p̄stat: cum pro solido facta est suscipiētis. Sz et si quis per bolū pluris estimatus fundum in solutum dederit: nō liberabitur nisi id qd deest repleatur.

¶ **Quis aliquid esse locupletem** est cā actōis vāde v̄l denegāde t̄po litis cōf. inspicit. r ille dicitur locupletior qui non est pauperior. hoc. d. Barto.

¶ **Pupillo cui Idem.** sine tutous auctoritate soluti est si querat quo tēpo re sit locupletior: tempus quo agit inspicit: aut si exceptio doli mali opposita ei noceat: tēpus quo agit spectatur.

¶ **Plane vt scruola aiebat:** etiā si perierit res ante litē cōtestatā: interdū quasi locuple-

l. qd sit. s. r rei iudicate. vt. s. de peti. her. l. si a p̄fe. s. q̄ tpe k. ¶ **Exceptio.** vt cū debitor soluit ei. r facit. s. de doli excep. l. apud. s. si quis pupillo. Accur.

¶ **Quo agitur.** i. t̄ps litis contestate: vt. s.

¶ **Locupletior.** q̄ esset futurus si pecuniā nō accepisset.

¶ **Factus sit intelligitur** id est si necessariā rem sibi emit: quā necessario de suo erat empturus. naz hoc ipso q̄ non est pauperior factus locupletior est. sic r in filiofa. putabat ma cedoniani cessare: si in necessariā causas filii mutuā pecuniā accepit: r eā pdiderit.

¶ **In p̄torio pignore fructus extenuat debiti.** B. Marcel.

¶ **Ticia cum propter dotem bona mariti possideret:** omnia p̄ domina egit redditus exegit: et mouentia distraxit. quero an ea q̄ ex re mariti perceperit in dotem ei reputari debeāt: Marcellus respon. reputationem eius qd proponeretur non iniquaz videri. pro soluto enī magis habendū est qd ex ea causa mulier perceperit: sed si forte vsurarum quoqz rationez arbiter dotis recuperande habere debuerit: ita est computandum prout quodqz ad mulierē peruenerit: nō vt ex vniuersa summa decedat: sed prius in eam quantitate quam vsurarum nomine mulierē cōsequi oportebat: qd non est iniquum.

¶ **Verbum solutam iunctum cum verbo pecuniam importat veram et naturalem solutionem per quam debitor liberatur ipso iure siue soluat creditor siue eius legitimo administratori: siue cuiqz alteri de voluntate creditoris. sed verbum satisfactio importat etiā solutionē fictā que fit p̄ acceptilationē.** Pau. Marcellus.

nā t̄m de suo amississet. r fa. s. de peti. her. s. r si le. s. i. n. ¶ **Nō est pauperior.** soluēdo de suo. sed s. s. d. do. intervi. r vro. l. qd alit. s. r. l. si spon sus. s. xcella. Sol. vt ibi. r facit. s. de mino. l. veruz. s. itē non resti. et. C. d. resti. mi. l. s. r. s. qd me. c. s. l. si ipa.

¶ **Necessarias** cās. vñ tenet q̄si locupletior patet: licet non sit.

¶ **Perdiderit.** in pupillo aut fecus dico si ponas est pecuniā amissā senō rē ex ea erupā: qz restituedo erit. nec dicas q̄ si ei fuit soluti ex necessaria cā: t̄m datur ei restitutio si amissit. vt. s. de mino. l. aut p̄tor. i. p̄n. r facit. s. ad mace. do. l. si filius. et. l. itē. s. interdum.

¶ **Ticia.** dote. si ubi restituenti dam. Accur.

¶ **Possideret.** iudicis p̄missu: cū ab aliquo non defenderetur.

¶ **Reputari.** i. computari.

¶ **Habēdi est.** q̄ pluro: vt et. s. q. ex cau. i. pos. ca. l. fulcini. i. p̄n. r de bo. auē. i. i. pos. p̄re. tot. i. p̄n. r. s. de v̄e. in pos. mit. l. s. si. s. r̄ nō esse p̄ soluto. vt. i. e. s. i. s. h. s. si creditor. q̄ est s. Sol. h. bona obligata erāt: ubi si. vt

¶ **Fortē aucte iudicis possidebat:** ubi nō. v̄l ubi forte vt h̄s v. ¶ **Decedat.** i. scitis r vsurarum. (possedit. h̄ nō. licet sit arg. contra. s. de eo qd cer. loco. l. si.

¶ **Quantatē.** cōputandus est. ad qd. s. vt in poss. l. le. ga. is cui. s. quer. r. j. eo. paulus. s. i.

Soluta pecunia, sed et in iussu. facit. §. de pig. ac. l. fo-
luti. §. soluta. et de regu. iur. qd. iussu. et de excep.
do. si opa. sed extra de condi. ob. cam. l. qui se. §. si autē vere.
vbi dicit qd. non liberatur qd. viro soluit iussu mulieris credi-
trici. Sol. vt ibi. Item facit. §. de statulib. l. mortuo. et de
b. §. solutione.

Soluta pecunia, facta alij sine iussu
su domini.

Actori. pecu-
nijs exigendis. p-
posito. R. vt. §. eo.
si quis seruo.

Quod. nomi-
naliter ponitur /
et in neutro gne. s.
qd. erat hypotheca.
ca. hypothec. dico
obligata noie sti-
pulis: vt obligat
obligo: vel sine sti-
pulanoe: vt subij-
cit. l. nudo pacto.

Solutio. i. ac-
ceptilatio. nā
acceptilatio est so-
lutio seu dissolutio
obligatio. nam
sufficit vel proficit

vt alis est in ter. s.
vt tollat pignoris
obligatio subau-
di vt acceptilatio-
nis: sed vt satisfac-
tionis. satisfactio
ne em tollitur pi-
gnoris obligatio.
vt. §. de pig. act. l.
si rē. §. ois. et l. se.
et §. qui. mo. pig.
vel hypo. solui. l.
ut liberat. sic. §. i. i-
tu. i. si accepto. et
l. si. et §. de rescin.
vt. l. cum emptor.
vel aliter subaudi
in littera. ppter. i.

si acceptolatū sit illud principale debiti propter qd. et.

Solutio. i. acceptilatio. vt. §. dictū est. sed vide-
tur qd. debeat tolli obligatio pignoris tunc vt acceptila-
tionis. sed certe nō: qz obligatio pignoris nō trahit ver-
bis sed cōsensu. vt. §. de pac. l. si tibi. §. de pignore. alij di-
cunt deesse in littera: et eam esse falsam.

Satisfactio. alis satisfactio: alis satisfactio. §.
Sufficit. alis sufficit. alis proficit.

Item aurū. si nō reddas. hba exceptionis. vel dic-
q. factum denotat. et facit. §. de pig. act. l. eleganter.
§. q. reprobos. et §. de hen. emp. l. in venditōe. §. deinde
querit. et §. c. si is cui. Item facit. §. de regu. iur. l. cui. per. sed
ibi exponitur. i. irrevocabilis datio: hic est irrevocabi-
lis. nec em hic dicit qd. reuocari vel repeti possit. Item ar-
gu. contra. §. de hbo. ob. si id qd. et de pigno. act. l. i. §. dic
vt ibi. Item facit. §. de condi. inde. si non forte. §. si centū
et l. ncratus. et §. de iur. dof. si is qui. §. qd. dicit. in fi. et de
edil. edic. videamus. et l. illud. in fi.

Soluta pecunia intelligit
mus vtiqz naturalit / si
numerata sit creditore: sed et si
iussu eius alij solvatur: vel cre-
ditori eius: vel futuro debito-
ri: vel etiā ei cui donatur erat /
absolui debet. ratā quoqz solu-
tionē si creditor habuerit: idē
erit. Tutori quoqz si soluta sit
pecunia: vel curator: vel cura-
tor: vt cuiuslibet successori vt
seruo actori: proficit solutio.

Si acceptolatū sit qd. sti-
pulationis nomine hypotheca
erat obligata: vel sine stipula-
tione accepta sit: solutionis qd.
dem verbum nō proficit: sed
satisfactio sufficit.

Indebitū solutū scienti cō-
tra agētē ex eadē causa ope
exceptionis repetit. h. d. Bar.

Item aurū. si nō reddas. hba
bi promissum ignora-
ti quasi aurū es soluerim: nō li-
berabou: sed nec repetam hoc
qd. si indebitū solutum qd. sciens
fecit: petentē tamē aurū excep-
tione summouebo: si nō red-
das es qd. accepisti. I dem.

Impensatori qui ignorā-
te debitore remotus est
ab actu recte soluitur. ex volū

Impensatori liberabitur. facit. §. si cer. peta. l. eius.
et §. eo. si quis seruo. et l. quod seruus. et l. vero. §. i.
et in fi. man. §. recte. Accursius.

Satisfactio. i. datio fideiusseus vel pignoris. qd. acci-
cipe creditore volente. vt. §. qui. mo. pig. vel hypo.

tate eni dñi ei soluitur: quia si
nescit mutarā qui soluit / libe-
rabitur. **I**tem.

Satisfactio pro solutio-
ne est. **P**aulus.

Solueri pignorate et i-
uito cuiqz licet: cū sit iu-
re ciuili constitutū: licet etiā
ignorantis inuitiqz meliorē con-
ditionem facere. **P**aulus.

Solutio. i. verbū perti-
net ad oēm liberationē
quoquo modo factā: magis qz
ad substantiā obligatiois refer-
tur qz ad nūmōz solutionē.

Solutio que debet durare
momento ex pacto habito iter
partes nō liberat soluentē. b.
d. Pau. de cast. **I**tem.

Ut sic soluit vt recuperet
nō liberatur: quē ad mo-
dū nō alienant nummi qui sic
dantur vt recipiātur. **P**aul.

Ut mādāt soluit: ipse vi-
detur solueri.

Potestatio licet tollit faculta-
te soluenti circa rē adiectā ad
solutionē et circa psonam. hoc
dicit Barto. **I**tem.

Item qd. stipulari fuerit de
cep in melle: solui quidē
mel potest anteqz ex stipulatu

ge. Sol. vt ibi. Item. §. si cer. peta. l. si tibi. Sol. vt ibi. Item
contra. §. eo. l. si quis duos. Solu. vt ibi.
Ut mādāt. videtur. solutio facta a procuratore. ad
quod est. §. eo. solutam. Accur.
Item quis stipulari fuerit decē. quia decē sunt in obli-
gatione: sed mel est in solutione tñ. et sic dic. i. aut
mel. et ita est bonū simile quod sequit. Item si michi et
sicut video in adiecto qd. non querit obligatio: sic hic
mel est adiectū. Item pro hoc primo dicto facit. §. de re
iudi. l. miles. §. decē. et de pen. here. itē veniūt. §. cū pētri
mus. Ad scōm facit. §. de duer. et tēpo. pscript. l. si ex duo
bus. et de fideius. l. fideiusse. ob. §. si. vel pōt dici h pmi
dictū glose poni: vt dicam. i. vulgari. x. que michi debes
dabis michi in melle. i. solutione illoz decē factis i melle:
qz dabis decē cados melle. p illis decē auris. et sic
etiā decē sunt in obligatōe et mel in solutioe. Item facit. §.
de act. et ob. obligatio fere. §. acceptio. et ad le. fal. l. i. §.
itē si ita. et §. eo. l. §. i. et de verbo. obliga. l. si in silam.

fol. Item libera-
tur. §. qui parat.
et de pig. act. si rē.
§. fina. et l. sequē.
et in fi. de re. diut.
§. vedit. et §. de
re iudi. l. iij. §. ait
pctor.

Solueri. con-
stitutum. vt
§. de neg. gest. sol-
uendo. et §. eo. l. si
pro me. et §. de ex-
cep. doli. si opera.
sed cōtra. C. de iu-
re deli. l. nec eme-
re. Solu. per obli-
quum potest vt h.
non directus tibi.
et ibi solue. sic. §.
de do. l. hoc iure.
§. non potest. et §.
de reg. iur. l. iuto.

Solutio. i. h-
bum. solutio-
nem. i. numerati-
onem. et facit. §.
de verbo. signifi.
l. liberatione. et l.
solutio. et §. rem-
ra. ha. l. amplius.
ibi nam et si et.

Ut sic soluit
tur. ad quod est. §.
de dona. cau. mor-
tis. l. non videtur.
et §. cōmo. l. iij. §.
fina. et l. sequē. sed
contra. §. de doñ.
l. qui id qd. §. ea le

l. qui id qd. §. ea le
l. qui id qd. §. ea le

l. qui id qd. §. ea le
l. qui id qd. §. ea le

l. qui id qd. §. ea le
l. qui id qd. §. ea le

l. qui id qd. §. ea le
l. qui id qd. §. ea le

l. qui id qd. §. ea le
l. qui id qd. §. ea le

l. qui id qd. §. ea le
l. qui id qd. §. ea le

l. qui id qd. §. ea le
l. qui id qd. §. ea le

l. qui id qd. §. ea le
l. qui id qd. §. ea le

l. qui id qd. §. ea le
l. qui id qd. §. ea le

l. qui id qd. §. ea le
l. qui id qd. §. ea le

S quis aut. querendo et respondendo.
S habuerit. in medio tempore post solutionem an
 rathabitioem.

C habuisset. f.
 esset liberatus. rsi
 non haberet ratum
 non esset liberat.
 qsi aut dicat habe
 re ratu. dic vt. rez
 ra. ha. quo em. s. i.
 et facit. s. e. vero.
 s. i. et de condi. in
 de. l. si pcurator. r
 caue qz tota lex lo
 quitur eo qui non
 habet madatum.
 Itē facit. C. d. fur.
 l. falsus. et qd ibi
 no. r. de fur. l. fal
 sus. s. i.

S e dederit.
 anteq ipse ratum
 habeat quo facto
 iam non expectat
 sua rathabitio: s;
 patris adoptiu. r
 facit. r. r. ra. habe.
 l. pe. r. l. si. s. i.

Rata solutio
 alis ratas solutio:
 nem. r tuc subau:
 di esse.

Repetere. p
 codictione ob cas.
Reperit. f.
 posterior. ad qd
 est. l. eo. cu ex plu:
 ribus. s. i.

Ita. potest
 s. de pli. pe.
 si vero michi. con
 tra. so. ibi non est
 actu in constituen
 do vt soluat adie
 cto. et ideo no po
 test solui adiecto:
 sed solui michi: vel
 ecotra vt ibi.

Adicto. vt
 vtraq tollat obli
 gatio: sicut in casu
 sequenti quoad co
 currunt.

In peculio
 est. r liberabit pa
 ter insoludum. f. si
 suo r. nam secus
 si noie filij soluat.
 tuc enim nisi totu
 soluat: non liberat
 filium: cum filius
 in totus teneat. vt
 r ar. s. de pli. pes
 cu. l. in fi. et. l. ij.

agatur. sed si semel actu sit: et
 petita decez fuerint: amplius
 mel solui non pot. Item si mi
 chi aut ticio stipulat^o fuero da
 ri: deinde petaz: amplius ticio
 solui non potest: qzuis ante
 tem contestatam possit.

Solues ei q nuz hnt ma
 datu a creditore n liberaf nisi
 secuta rathitoe creditois: et
 si creditit se stati liberari pot
 stari repetere codi. ob cam: qz
 no e secuta ca ob qua ddit. p.

S qz offereti se i de
 negocijs Alienis bona
 fide soluerit: qrit quado libe
 retur: r ait iul. cu dñs ratu ha
 buerit: tuc liberari. Idē ait an
 teq dñs ratu habuerit an con
 diti ex ea causa possit: r ait in
 teresse qua mete solutio facta
 esset: vtrū vt statim debitor li
 beraret: an vero cu dñs ratum
 habuisset. p: ruz casu confessi
 posse codici pcuratori: r tuc
 demū extingui codictione cuz
 dñs ratu habuisset. posteriore
 tuc demū nasci codictione: cu
 dominus ratu habuisset.

Sacultas habendi ratum
 transit in vniversales successo
 re eius qui debet ratu habere
 r sufficit rathabitio illi. Pau.

Si creditor cuius ignoran
 tis pcuratori solutu est ad ar
 rogandū se dederit: siue ha
 buerit pater ratum/ rata solu
 tio^o est: siue non habuerit/ repe
 tere^o debitor potest.

Potestas ratificadi no per
 ditur facto alterius qz debentis
 ratum habere. Pau.

Et si duo rei stipuladi sunt
 quozū alterius absentis pcur
 ratoru datu est: r anteq is ra
 tum haberet interim alteri so
 lutu est: in pendenti est posteri
 o: solutio/ ac prior quippe in
 certum est debitum an indebi
 tum exegerit.

Sacultas solvendi adiecto

Iulianus. vt. s. eo. l. qui hominem in pun.

Nichil. qdum ad tres predictos casus huius. L.

non perdit per constitutu factu
 creditoru. r copetit ei qui tene
 tur accessorie: r solutus adie
 cto censetur solutu principali
 et ab eo repetitur si erat repe
 tendum tanqz indebitum solu
 tum. Pau. de cast. Paulus.

Ita stipulatus sim: mi
 chi aut ticio dare spon
 des: r debitor constituerit se mi
 chi soluturum: qzuis michi co
 petat de constituta actio: pot^o
 adhuc adiecto^o solvere. Et si a
 filiosa. michi aut ticio solvere
 stipulatus sim: patre posse ticio
 solvere qd in peculio est:
 sez si suo non filij noie solvere
 velt. dñi est adiecto solui: mi
 chi solui videt. r ideo si inde
 bitu adiecto solutu sit: stipula
 tori posse codici iul^o. putat: vt
 nichil^o intersit an iubea te ticio
 solvere: an ab initio stipula
 tio ita concepta^o sit.

Ascapio creditoris pro so
 luto liberat debitorem soluen
 tem. Barto. Idem.

S qui alienu hoien^o
 in solutum dederit: vsu
 capto homine liberatur.

Due cause lucratue non
 pnt pcurrere circa ides. Bar.

Quoties id qd ti i de.
 tibi debea ad te puenit:
 r tibi nichil absit: nec quod so
 lutum est repeti^o possit: com
 petit liberatio.

Debitu in seruitute factum
 minuit peculiu. sec^o si est actū
 i libertate. ite qd semel repro
 bati postea approbare n pos
 su ad actione se qndā. b. Idē

Dispensato: e^o meu testō
 liberu esse iussi: r pecu
 lium ei legavi: is post mortem
 mea a debitorib^o pecunia ere
 git: an heres meus retinere ex
 peculio ei^o qd exegit possit q
 rit: r siquidē post aditā^o here
 ditate exegerit pecunia: dubi
 tari non debet qn^o de peculio

interest tñ ad aliu
 vt. l. eo. l. antepe. r
 s. e. ho. s. i. q sunt
 contra.

Ccepta sit.
 sez michi aut ticio
 et facit. s. de codi.
 inde. l. si procura
 tor. s. i.

S qui alienu
 homine. facit
 s. de bona. ca mor
 tis. l. qui aliena. r
 s. manda. l. iulius.
 ait. s. i. et de euc.
 l. qui aliena. et de
 condi. inde. l. inde
 bitu. s. i. et. l. eo. l. si
 hominez.

Quotiens. ni
 chil absit. p
 pter pumū r scz
 contractum.

Repeti posse
 sit. i. quoquo mo
 do auocari. ad qd
 s. de leg. i. no quo
 cumq. in punci. et
 intellige hanc le
 ge qñ causa vtra
 qz erat lucratua:
 puta ex legato vt
 ex donatōe. secus
 si neutra vel altera.
 vt. s. de actio. r
 obliga. si is qui si
 chū. r. l. ex pmissi
 one. r cocor. s. fo.
 ma. no soluz. in fi.
 et. C. de re iudi. l.
 i. et de act. emp. l.
 non est noui. r de
 act. r obli. l. oēs. cu
 suis concor.

Dispensatoe.
 id est seruuz
 generaliter geren
 dis negocijs et p
 hoc debitoub^o exi
 gendis preposi
 tum.

A debitori
 bus hereditarijs
 non serui.

Post aditaz.
 quo ipse liber est.
 vt. C. de cadu. tol.
 s. in nouissimo.

Quin. als qz
 als quin.

Liber Octauus.

a **Debere.** et hoc qd iaz liber cepit debere nō minuit peculū. Itē qd dicit debere: dic act. nego. gest. si r nomine creditōis sit solutū r ratū habet: qd est eo ipso qd nesci ebat dñz mortuum r nō dñs vel heres dñi cōuenit eum.

b **Solutio.** qz ignoraucrunt mortuū creditōres. et hoc noie dñi ei soluebāt. vt. s. eo.

L. si qd seruo. i. pñ. Alij intelligunt in debitoribus pecuniaribus exactis. r hic dicit eos liberari. s. qz ignoraucrūt peculū ademptum. vt. d. l. si qd seruo. s. i. quod nō placet: qz p cer to ponit hec lex in pun. qz peculū ei fuit legatū. qd aut si illi nō liberant: vt qz scauerūt dñz mortuū: dicaz dispensatorē nō tenere dño sed tenetur exactis per condi. inde. vt. s. de condi. inde. pcurator et illi exacti tenentur heredibus: vt h. et facit. s. si cer. pe. l. eius qui.

c **Liberant.** s. ppter iustā ignorantiam.

d **De peculio.** tradēdo ipi manum nullo.

e **Debere.** naturalit' adhuc manens seruus.

f **Heredi.** imo prius hereditati.

g **Nō liberantur.** quis forte faciebant obisse creditorem.

h **Questio est.** l. locū habet alio in libera psona gerēte negociū meuz.

i **Accepis.** qd vis.

k **Non habuero.** semel me cerciozato.

l **Uelim.** qd hic heres facere nūq' rennēdo peculūz.

m **Indēnem.** aduersus debitorē soluetes.

n **Nō puto.** Item ra. ha. quo em. s. i. contra. sol. illud est quātum ad hoc vt possit agi vel nō ex ulla stipu. de ra. to. hic quo ad hoc vt datur actio michi nego. gest. vel nō datur contra procuratorem.

o **Nā sublata.** i. non habet locum. nam si dicerem nam eius voluntate: dicerem non tolli. vt. s. de neg. gest. l. pompomius. que est contra.

p **Et per hoc.** scilicet qd non habui ratum: constituitur michi debitor qui prius erat. id est remanet. sic. s. de iudi. l. iul. Alij dicunt: per hoc scilicet qd habuisset ratūz

eo noie retineri nichil debeat: qz liber factus incipit debere: si liberant' solutione debitorē. cū vero ante aditā hereditatē pecuniā accepit dispensator: siquidez liberant' debitorē ipa solutione: non est dubium quin de peculio id retinē dum sit: qz incipit debere hic heredi' quasi negociorū gestorū: vel mādati actione. si vero nō liberant' illa questio est: cū negociūz meū gerens a debitorib' meis accepit: dein de ego ratūz non habuero: et mor' agere velim' negociorū gestorū actioe: an vtiliter agā si caueā te indēnem futurūz: qd quidē ego non puto. nam sublata est negociorū gestorū actio eo qd ratūz non habuit: et per hoc debitor michi constituitur.

Ex re mea intelligitur michi queri etiā qd gratuito michi queritur. Val. Idem.

Debitor' sit serui fructuaris: potest is seruus per acceptilationē liberare eum: videbitur enim ex re eius acquirere. idem in pacto dicemus. Idem.

Am iussu' meo id quod michi deberes soluere solueris creditori meo: et tu a

debitor michi pstituit. i. constituet ille qui erexit: siue sit liber homo siue sit olim manumissus. Sed quicquid dicas inuenies ac. neg. gest. nasci: si vult habere ratū ab initio r si nō vult nō nasci: pendet ergo eius natiuitas ex voluntate vnius partis tñ: sic est cōtra. s. de nego. gest. pomponius. Sol. natiuitas pot' esse i suo spensio: vt hic: sed ex quo est nata nō pot' tolli vnius voluntate: vt ibi. r idē dicit. s. sublata id est nō nata. vel dicitur ibi dicitur.

Debitor. alius cuius extranei. s. fructuaris. qd habet usufructū in seruo. Et nō qz si cōditio debeat in persona pupilli impleri: aut est in factor' tūc enaz sine auctoritate tutoris implet: aut in dādo: et tūc nō.

Pupillus non obligatur factio suo nisi quatenus est factio locupletior. Bar. Idem.

Pupilli debitor subte eo sine tutoris auctoritate pecuniā creditori ei' numerauerit: pupillum quidez a creditore liberat: sed ipse manet obligatus: sed exceptioe se tueri pot'. Si autēz debitor pupilli non fuerat: nec pupillo condicere pot' qui sine tutoris auctoritate non obligatur: nec creditori cū quo alterius iussu cōtraxit: sed pupillus inq'ntū locupletior est factus: vt pot' debitor liberatus vtili actione tenebitur.

Ma res pot' solui ex duabus causis lucratiuis. item in q'ritatibus nō hz locū regula de duabus causis lucratiuis. Bar.

De duos homines promissit: et stichum soluit: eiusdem stichi poterit dominium postea cōsecutus dādo eum liberari. in nummis

Stichus. voluntate: alioquin contra. vt. s. eo. l. qui hō minem s. si gener.

Pupilli. eo. scilicet pupillo.

Obligatus. debitor sez pupilli.

Exceptioe. si expediat pupillo creditori suo solutū.

Contraxit. i. quasi cōtraxit soluēdo creditori pupilli iussu eius. vt in st. de ob. ex quasi cōtractu. s. ut is. Itē not. qz pupillus nō obligat cōditio. inde. sine tutoris aucte.

Utili actioe. mādati. vel neg. gest. ad qd est. s. de excep. l. pupillo. r de excep. doli. apud celsuz. s. si quis pu. s. de aucto. tu. l. pupillus. et de nego. gest. l. iij. s. pupillus.

Et de condi. inde. l. interdum.

Quis duos homines. in genere.

Consecutus. debitor.

Dando. et idēz stichū. Sed nōne fm hoc due lucra

pompomius. Sol. natiuitas pot' esse i suo spensio: vt hic: sed ex quo est nata nō pot' tolli vnius voluntate: vt ibi. r idē dicit. s. sublata id est nō nata. vel dicitur ibi dicitur.

Debitor. alius cuius extranei.

fructuaris. qd habet usufructū in seruo. Et nō qz si cōditio debeat in persona pupilli impleri: aut est in factor' tūc enaz sine auctoritate tutoris implet: aut in dādo: et tūc nō.

per acceptilationē. a creditore in serui factaz. ad qd est. s. de pac. l. si debitor. et de vsu. l. et si cui. et. s. acceptil. l. spēs.

Am iussu. idēz r si sine iussu. vt. s. de pig. actio. solutū. s. for. l. uaz. et de nego. gest. si liber hō.

Liberat. vna pstantione: videris eniz michi et meo creditori soluere fm. R. ad qd est. s. de dona. inter virum et vxorem. l. iij. s. si. et. s. eo. l. in numeratōib'.

Stichus. voluntate: alioquin contra. vt. s. eo. l. qui hō

pupilli. eo. scilicet pupillo.

Obligatus. debitor sez pupilli.

Exceptioe. si expediat pupillo creditori suo solutū.

Contraxit. i. quasi cōtraxit soluēdo creditori pupilli iussu eius. vt in st. de ob. ex quasi cōtractu. s. ut is. Itē not. qz pupillus nō obligat cōditio. inde. sine tutoris aucte.

Utili actioe. mādati. vel neg. gest. ad qd est. s. de excep. l. pupillo. r de excep. doli. apud celsuz. s. si quis pu. s. de aucto. tu. l. pupillus. et de nego. gest. l. iij. s. pupillus.

Et de condi. inde. l. interdum.

Quis duos homines. in genere.

Consecutus. debitor.

Dando. et idēz stichū. Sed nōne fm hoc due lucra

siue cause cōcurrūt in eadē seruū. r sic est cōtra. s. de leg. ij. l. meuius. §. duotū. Solu. ibi de stricto iure. hic de equitate. vel melius ibi debebat idē ex duob⁹ testamētis sic ex duabus lucratuius causis: iterū solui nō pōt. me frangat regula. at hic ex vna sola: r forte nō lucratua s. m. p. a. d. inoz. d. ubi tatio.

b **E**ū vellet. s. naturali solutio. c **E**fficere. vt debitor liberet naturalis solutione. d **E**t si. id est p̄uis.

e **Q**u. ratio est qua mouebant q dicebat p̄dicta nō posse fieri. r dices is. s. debitor. r pro eis. s. e. l. q. sic. vel ecōtra pōt esse ratio circa eos quasi male dicerent hoc modo. bene dixi male: q. is. s. credi tor: s. m. hoc: q. ita accepit vt reddat nō pōt videri soluisse potius debitor q. dedisse: imo pot⁹ videt donat se q. soluisse. nec ei creditor se obligauit ad reddendū. r sic nō ob. s. e. q. sic. nā ibi ex pacto se abstrinerat ad reddendū q. h nō fecit. r facit. s. si cer. pe. si tibi pe. r. s. de dona. l. qui id q. s. ea lege.

f **S**eruus. q. pōt s. d. in factō cōsistens. g **T**utoris. vt r. s. de cōdi. et demon. l. cū pupill. h **H**abeat. aliquid furiosus.

i **I**ustus sit. fuus: liber eē. k **A**licui. et libero. l **I**n oibus istis casibus. vbi datio vt ritur. m **D**epēdū. s. si fideliter fiat a seruo: als nō. vt. s. de ma nu. testa. q. siliuz. r pecunia in rēpu. vel furiosi verat. vt s. de s. i. c. h. i. u. m. s. v. s. m. f. r. u. i. b. i. d. q. i. t. a. r. e.

n **N**ō recte. s. in dādo: secus in faciēdo: vt p̄dixi. Itē et si in dādo est cōtra. s. eo. si stipulat⁹ fuero michi. Sol. ibi erat pecunia in utilitatē pupilli cōuersa. vñ ex postea eto vt bene soluisse. vt. s. de s. i. c. h. i. u. m. s. v. s. m. f. r. u. i. b. i. d. q. i. t. a. r. e. p̄muis p̄u. b. e. r. a. t. i. v. e. l. v. e. r. i. i. b. i. e. r. a. t. a. c. h. e. r. u. s. q. u. o. c. a. s. u. i. m. p. u. t. a. t. s. t. i. p. u. l. i. q. u. a. r. e. t. a. l. e. a. d. i. c. i. t. Itē p̄mo mō solue aliud contrariū. s. l. in pupillo. Item arg. cōtra. s. de con di. et demon. l. meuius cū. Itē ecōtra pupillus pōt p̄ r. e. r. e. v. t. s. de con di. et demon. l. conditionibus.

minor⁹ vel ppe nulla dubitatio est. nā et apud alphenū seruū utus at: eū qui nūmos a debitorē suo acciperet: et liberare eū vellet. An. posse septus illos nūmos accipiēdo ab eo: etq. retrō dādo: ac rursus accipiēdo id efficere: veluti si. c. debitorē. r. acceptis liberare creditor velit. vt cū. r. accepit eadē ei retro reddat: mox ab eo accipiat: ac nouissime retineat: r si in dubitationem a quibusdā hoc male deducat: q. nō possit videri is q. ita accepit: vt et a quo accepit retro reddat: soluisse potius q. dedisse.

Cōditio cōsistens in dādo in persona pupilli sine tutoris vel curatoris auctoritate non implet. secus si in faciēdo cōsistit. h. d. Barto. Idem.

Seruus est pupillo et liber esse: siue heres sit pupill⁹ siue tm cōditio in eū collata sit: an absente quoq. tutore pupillo dādo libertate consequat⁹: mo ueris cōparatiōe cōditionis q. cōsistit in factō: veluti si pupillo seruiert: q. pōt impleri cōtra interuentū quoq. tutoris: r quid inq. si curatore habeat: et furioso dare iussus sit: an curatori dādo liberet: r fin

S hominem. s. i. c. h. u. m.

Cōdēnat⁹ es. vt emēdes dāni: vel noxę des. q. i. c. h. u. d. i. c. a. t. v. t. s. de re iudi. l. iij. §. si. r. ar. s. e. q. de c. §. pe. r. §. si. r. de leg. iij. l. q. cōcubina §. si heres. s. vt dā n. de dolo. vt. s. de dolo. l. si oleuz. §. r. si tu. q. est. s. sol. ibi

agil de dolo. i. u. d. c. a. t. n. o. t. e. d. o. l. i. s. i. c. de dolo. l. i. v. l. s. o. l. u. e. r. t. i. b. i. Itē adhuc nō vt opus eē agi iudican: q. p̄ dationē hui⁹ p̄ n. s. r. a. d. e. n. e. g. a. t. y. u. f. r. u. c. v. e. l. p. i. g. n. o. r. i. s. p. s. e. c. u. t. i. o. v. t. s. de noxa. s. ex duob⁹. §. si. r. l. si noxale. in p̄n. r. de v. s. i. f. r. u. locū. §. p̄pictari⁹ et de dā. infec. h. e. c. ā. p. l. i. §. si. s. r. i. d. e. q. u. i. l. l. u. d. s. i. t. d. i. o. p. e. t. e. r. e. s. f. r. u. c. t. u. a. r. i. s. v. t. a. u. t. p̄ f. e. r. a. t. a. d. l. i. t. i. s. e. s. t. i. t. u. t. i. o. n. e. a. u. t. d. i. m. i. t. t. a. t. v. s. u. f. r. u. c. a. t. c. r. e. d. i. t. o. r. h. o. c. nō p. e. t. i. t. i. s. a. g. i. t. i. u. d. i. c. a. t. i. v. t. h. d. f. l. e. x. t. h. i. l. l. a. s. i. n. o. r. a. l. e. c. i. r. c. a. p. u. n. v. i. d. e. t. p. l. o. b. s. t. a. r. e. q. d. i. c. i. t. i. p. s. o. i. u. r. e. f. i. n. i. r. i. p. i. g. n. o. r. i. s. r. h. i. c. i. n. u. i. t. q. nō. nā q. d. u. r. a. u. i. t. h. i. c. p. i. g. n. u. s. a. g. i. l. i. u. d. i. c. a. t. i. s. o. l. u. i. b. i. c. r. e. d. i. t. o. r. e. r. a. t. p̄ s. e. n. s. q. h. i. s. s. e. r. u. u. s. f. u. i. t. p. n. o. x. a. d. a. t. u. s. n. e. c. v. o. l. u. i. t. e. ū. d. e. f. e. n. d. e. r. e. r. ō. n. e. s. u. i. i. u. r. s. v. n. e. i. p. u. t. a. t. i. s. nō. s. i. c. i. f. r. u. c. t. u. a. r. i. o. v. t. i. b. i. d. i. c. a. t. h. i. c. a. ū. t. c. r. e. d. i. t. o. r. f. u. i. t. a. b. s. e. n. s. v. l. a. l. i. t. e. r. i. b. i. s. o. l. u. i. t. p̄ s. g. n. u. s. i. p. o. i. u. r. e. s. e. z. p. r. e. t. o. r. i. o. h. i. c. n. o. n. i. p. o. i. u. r. e. s. c. i. u. i. l. i.

Non liberatur quis dando pro noxa seruū pignoratū vel in quo habetur usufructus hoc dicit Bartolus.

S hominē. s. i. c. h. u. m. s. i. n. q. u. o. v. s. u. f. r. u. c. t. u. s. a. l. i. e. n. i. u. s. e. s. t. v. e. l. q. u. i. e. r. a. t. p. i. g. n. o. r. i. t. i. c. i. o. o. b. l. i. g. a. t. i. o. n. e. n. o. r. e. d. e. d. i. s. t. i. t. u. t. e. r. i. t. i. s. c. u. i. c. o. n. d. e. n. a. t. u. s. e. s. t. e. c. u. m. a. g. e. r. e. i. u. d. i. c. a. t. i. s. n. e. c. e. x. p. e. c. t. a. b. i. m. u. s. v. t. c. r. e. d. i. t. o. r. e. u. i. n. c. a. t. s. e. d. s. i. v. s. u. f. r. u. c. t. u. s. i. n. t. e. r. i. e. r. i. t. v. e. l. d. i. s. s. o. l. u. t. a. f. u. e. r. i. t. p. i. g. n. o. r. i. s. o. b. l. i. g. a. t. i. o. e. x. i. s. t. i. t. o. p. r. o. c. e. s. s. u. r. a. m. l. i. b. e. r. a. t. i. o. n. e. m.

Debitor in diem certus potest diem p̄uenire in soluendo etiam inuito creditore hoc dicit Pau. Idem.

Quod in diem certū pro missus est: vel statim dari potest: totum enim medium tempus ad soluendum pro missorū liberum relinquitur intelligitur.

Nec expectabim⁹. ad hoc. s. de ac. emp. seru⁹. §. si. l. i. b. e. r. a. t. i. o. n. e. m. v. t. s. e. o. l. c. u. m. q. u. i. s. §. q. u. i. h. o. m. i. n. e. e. t. s. e. o. i. s. q. u. i. a. l. i. c. u. m. c. u. m. s. u. i. s. c. o. n. c. o. r. d. a. n.

Quod in diē liberū. vt soluat si vult: si nō vult nō cogatur. vt. s. de act. r obligatio. l. quisq. et de verb. obliga. l. cū qui §. quonies. r de re iudi. l. intra. et. C. de fi. dei. com. l. post mortē. hoc autē fallit cū grana eius cui debetur dies ponitur. vt. s. de leg. ij. si ita §. pegafus. et de v. s. i. r. l. in fideicō §. cum pollicius. et sic etiaz potest intel ligi. s. de constit. pecu. l. item illa. circa pun. Itē cōtra. s. de v. s. i. r. l. e. si v. s. i. r. u. m. i. c. h. i. v. b. i. c. t. i. a. a. n. t. e. b. i. e. n. n. i. ū. a. g. i. t. u. r. v. e. l. p. r. o. t. e. p. o. t. e. a. n. t. e. b. i. e. n. n. i. ū. s. e. d. i. b. i. b. i. e. n. n. i. ū. e. r. a. t. s. t. a. t. u. t. u. r. v. t. s. v. l. t. r. a. h. e. r. e. s. nō t. e. n. e. r. e. t. u. r. d. a. r. e. v. s. u. f. r. u. c. nō a. u. t. e. m. v. t. v. s. q. t. u. n. c. h. a. b. e. r. e. t. d. i. l. a. t. i. o. n. e. m.

Quam decem michi. si fideiussor. non debitor. Jo.
b **P**rocurator. falso vel ad alia constituto.
c **T**empus. fideiussor enim vsq; ad tempus certum.
d **P**resenti. creditor. sed contra. Item ra. ha. l. si. fi.
 Sol. hic rata habuit solutione eo tpe quo reus erat obli-

Quod per partis solutione facta
 creditor non tollit facultas sol-
 uendi adiecto alteram parte.
 hoc dicit Pau. Idem.

Quam decem michi aut ti-
 cio dari stipulatus sum
 et si. v. accipia reliquum pmis-
 sor recte ticio dabit.

Potest qd ratu habere ge-
 ntu noie suo si ius eius no erat
 extrinctu contra principale: li-
 cet esset extrinctu contra fide-
 iussorem solvente. h. d. Paul.

Si fideiussor procurator
 creditoris soluerit: et creditor
 post tempus quo liberari fide-
 iussor potuerit/ratu habuerit:
 tamen qd fideiussor cum adhuc
 ex causa fideiussionis tenere
 soluit/nec repetere potest: nec
 minus agere aduersus reum
 mandati potest: qd si tunc pre-
 sentu dedisset.

Actus medius interueniens
 facto hominis negocium geri
 non impedit: nec ratu habitio-
 nem retrahit. h. d. Bar.

Item si ignoras creditor p-
 curatoru suo solutu seruo debi-
 toris filiove acceptus fecerit:
 postea autem rem scierit et id ra-
 tu habuerit/cosfirmat solutio:
 et qd acceptolatu sit nullu mo-
 menti est. Et ecotra si ratu no
 habuerit: qd acceptum fecerit
 confirmatur. Sed si igno-
 ras solutu lite cotesstatus est:
 si pendere iudicio ratu habue-
 rit: absolui oportet illu cu quo
 actum est: si ratum non habue-
 rit/condemnari.

De perempta post oblatione
 debitor generi libera ope ex-
 ceptionis: sicut debitor ipso iure:
 idem in debitor generis ex cau-

tra. vt. s. de pericu. et como. rei vend. l. illud. Accur.
l **N**ummos. cum nummi essent dati in dotem.
m **I**psio iure. fauore dotis: vt inuitentur ad offerenda
 dotem. argu. C. de do. promif. l. ad exactores. et s. qd me.
 cau. si mulier. s. si dos. vel dic aliud esse in tractu bone

sa dotis. h. d. Bar. Marcia.
Quod si decem dicitur si eadem obtu-
 lita ca ea accipe recusauerit:
 deinde debitor ea sine culpa
 pdiderit/doli mali exceptio-
 ne pot se tueri: qd aliqui iter-
 pellatus no soluerit. etem no
 est equu teneri eu pecunia a-
 missa q non tenere si creditor
 accipe voluisset: qre p soluto
 id in q creditor accipiendo mo-
 ra fecerit opz ee: et sane si ser-
 uus erat in dotu/eqz obtulit
 maritus: et is seruus decesserit
 aut numos obtulit: eosqz non
 accipiete muliere pdiderit: ip-
 so iure desinit teneri.

Stipulatio adiuualis et io
 nouadi tollit effectum more si
 erat res p fens: als sec. Bar.

Si cu michi stichum debe-
 res et in soluendo mora fecisses
 sub conditioe eu pmisistis/pen-
 dente ea stichu decessit: vide-
 mus an qd nouari prior obliga-
 tio no pot: petitorio serui co-
 peat ea q copeteret si no inter-
 cessisset stiplo: sed in p doptu
 cotradictio est. debitor em cu
 stipulatu creditori sub conditio-
 ne pmisist: no videt in solutio-
 ne hois cessasse. nam vtz est
 eum qui interpellatus dare no-
 luit/ offerete postea periculo
 liberari. S; qd si ignorate
 debitor ab alio creditori eu
 stipulatus est: hic quoqz est
 madus est periculo debitor li-
 beratus: queadmodu si quoli-
 bet nomine eius seruum offe-
 rete stipulatu accipere noluit
 set. Idem rsum est si qs
 cum surreptus sibi seruus eet
 sub conditioe stipulatu fuerit:

liberari a periculo poblationem alterius. vt. s. de sbo.
 obliga. l. cum q ita. s. si. que est cotra. Solu. vt ibi.
v **R**sum est. q tollat pdictio. vt. s. d. pdi. fur. l. parui.

fidei q stricti iur: vt in bone fidei ip-
 so iure: in alijs p exceptione. argu.
 s. de lega. i. hmoi. s. ij. vel q dicit ip-
 so iure referas ad casum quado ser-
 uus erat in dotu. at quado peculiu
 dic liberatione co- tigez p exceptoez.
n **O**bligatio. ad qd cu existit condi-
 tio no inuenit vbi figat vel ponat pe-
 des suos. vt. s. de noua. l. quotiens. in puna.
o **S**ed i prom- ptu. nunc ridet.
p **S**ub conditio- ne. na no petetur serui: vt. d. l. quo- tiens. circa pn. ibi vnde et. et statim reddit hic romem. debitor em et. sed J huic et illi. l. quo- tiens. i. eo. titu. l. si rem. circa pn. ibi: nullu p pmisioe: et. Solu. vt in vtraz earum dixi.
q **C**essasse. pur- gavit autem mo- ra: vt. d. l. quoties r. Nam. a simi- li. Accur.
r **D**are noluit. post interpellatio- nem.
s **P**ericulo. ita et hic. vt. s. d. ver- bo. obli. scienduz. s. si. et. l. interdu. in fi. et. l. si seruus. s. sequit. et de per- icu. et como. reive di. l. illud.
v **E**u. scilicet stichum.
x **H**ic qz. no so- lum superiori ca- su. s; certe immo hoc casu no videt

Interpellatus, verum est ante oblationem: als co

tra. vt. s. de pericu. et como. rei vend. l. illud. Accur.
l **N**ummos. cum nummi essent dati in dotem.
m **I**psio iure. fauore dotis: vt inuitentur ad offerenda
 dotem. argu. C. de do. promif. l. ad exactores. et s. qd me.
 cau. si mulier. s. si dos. vel dic aliud esse in tractu bone

sa dotis. h. d. Bar. Marcia.
Quod si decem dicitur si eadem obtu-
 lita ca ea accipe recusauerit:
 deinde debitor ea sine culpa
 pdiderit/doli mali exceptio-
 ne pot se tueri: qd aliqui iter-
 pellatus no soluerit. etem no
 est equu teneri eu pecunia a-
 missa q non tenere si creditor
 accipe voluisset: qre p soluto
 id in q creditor accipiendo mo-
 ra fecerit opz ee: et sane si ser-
 uus erat in dotu/eqz obtulit
 maritus: et is seruus decesserit
 aut numos obtulit: eosqz non
 accipiete muliere pdiderit: ip-
 so iure desinit teneri.

Stipulatio adiuualis et io
 nouadi tollit effectum more si
 erat res p fens: als sec. Bar.

Si cu michi stichum debe-
 res et in soluendo mora fecisses
 sub conditioe eu pmisistis/pen-
 dente ea stichu decessit: vide-
 mus an qd nouari prior obliga-
 tio no pot: petitorio serui co-
 peat ea q copeteret si no inter-
 cessisset stiplo: sed in p doptu
 cotradictio est. debitor em cu
 stipulatu creditori sub conditio-
 ne pmisist: no videt in solutio-
 ne hois cessasse. nam vtz est
 eum qui interpellatus dare no-
 luit/ offerete postea periculo
 liberari. S; qd si ignorate
 debitor ab alio creditori eu
 stipulatus est: hic quoqz est
 madus est periculo debitor li-
 beratus: queadmodu si quoli-
 bet nomine eius seruum offe-
 rete stipulatu accipere noluit
 set. Idem rsum est si qs
 cum surreptus sibi seruus eet
 sub conditioe stipulatu fuerit:

liberari a periculo poblationem alterius. vt. s. de sbo.
 obliga. l. cum q ita. s. si. que est cotra. Solu. vt ibi.
v **R**sum est. q tollat pdictio. vt. s. d. pdi. fur. l. parui.

Interpellatus, verum est ante oblationem: als co

tra. vt. s. de pericu. et como. rei vend. l. illud. Accur.
l **N**ummos. cum nummi essent dati in dotem.
m **I**psio iure. fauore dotis: vt inuitentur ad offerenda
 dotem. argu. C. de do. promif. l. ad exactores. et s. qd me.
 cau. si mulier. s. si dos. vel dic aliud esse in tractu bone

sa dotis. h. d. Bar. Marcia.
Quod si decem dicitur si eadem obtu-
 lita ca ea accipe recusauerit:
 deinde debitor ea sine culpa
 pdiderit/doli mali exceptio-
 ne pot se tueri: qd aliqui iter-
 pellatus no soluerit. etem no
 est equu teneri eu pecunia a-
 missa q non tenere si creditor
 accipe voluisset: qre p soluto
 id in q creditor accipiendo mo-
 ra fecerit opz ee: et sane si ser-
 uus erat in dotu/eqz obtulit
 maritus: et is seruus decesserit
 aut numos obtulit: eosqz non
 accipiete muliere pdiderit: ip-
 so iure desinit teneri.

Stipulatio adiuualis et io
 nouadi tollit effectum more si
 erat res p fens: als sec. Bar.

Si cu michi stichum debe-
 res et in soluendo mora fecisses
 sub conditioe eu pmisistis/pen-
 dente ea stichu decessit: vide-
 mus an qd nouari prior obliga-
 tio no pot: petitorio serui co-
 peat ea q copeteret si no inter-
 cessisset stiplo: sed in p doptu
 cotradictio est. debitor em cu
 stipulatu creditori sub conditio-
 ne pmisist: no videt in solutio-
 ne hois cessasse. nam vtz est
 eum qui interpellatus dare no-
 luit/ offerete postea periculo
 liberari. S; qd si ignorate
 debitor ab alio creditori eu
 stipulatus est: hic quoqz est
 madus est periculo debitor li-
 beratus: queadmodu si quoli-
 bet nomine eius seruum offe-
 rete stipulatu accipere noluit
 set. Idem rsum est si qs
 cum surreptus sibi seruus eet
 sub conditioe stipulatu fuerit:

liberari a periculo poblationem alterius. vt. s. de sbo.
 obliga. l. cum q ita. s. si. que est cotra. Solu. vt ibi.
v **R**sum est. q tollat pdictio. vt. s. d. pdi. fur. l. parui.

Interpellatus, verum est ante oblationem: als co

tra. vt. s. de pericu. et como. rei vend. l. illud. Accur.
l **N**ummos. cum nummi essent dati in dotem.
m **I**psio iure. fauore dotis: vt inuitentur ad offerenda
 dotem. argu. C. de do. promif. l. ad exactores. et s. qd me.
 cau. si mulier. s. si dos. vel dic aliud esse in tractu bone

sa dotis. h. d. Bar. Marcia.
Quod si decem dicitur si eadem obtu-
 lita ca ea accipe recusauerit:
 deinde debitor ea sine culpa
 pdiderit/doli mali exceptio-
 ne pot se tueri: qd aliqui iter-
 pellatus no soluerit. etem no
 est equu teneri eu pecunia a-
 missa q non tenere si creditor
 accipe voluisset: qre p soluto
 id in q creditor accipiendo mo-
 ra fecerit opz ee: et sane si ser-
 uus erat in dotu/eqz obtulit
 maritus: et is seruus decesserit
 aut numos obtulit: eosqz non
 accipiete muliere pdiderit: ip-
 so iure desinit teneri.

Stipulatio adiuualis et io
 nouadi tollit effectum more si
 erat res p fens: als sec. Bar.

Si cu michi stichum debe-
 res et in soluendo mora fecisses
 sub conditioe eu pmisistis/pen-
 dente ea stichu decessit: vide-
 mus an qd nouari prior obliga-
 tio no pot: petitorio serui co-
 peat ea q copeteret si no inter-
 cessisset stiplo: sed in p doptu
 cotradictio est. debitor em cu
 stipulatu creditori sub conditio-
 ne pmisist: no videt in solutio-
 ne hois cessasse. nam vtz est
 eum qui interpellatus dare no-
 luit/ offerete postea periculo
 liberari. S; qd si ignorate
 debitor ab alio creditori eu
 stipulatus est: hic quoqz est
 madus est periculo debitor li-
 beratus: queadmodu si quoli-
 bet nomine eius seruum offe-
 rete stipulatu accipere noluit
 set. Idem rsum est si qs
 cum surreptus sibi seruus eet
 sub conditioe stipulatu fuerit:

liberari a periculo poblationem alterius. vt. s. de sbo.
 obliga. l. cum q ita. s. si. que est cotra. Solu. vt ibi.
v **R**sum est. q tollat pdictio. vt. s. d. pdi. fur. l. parui.

¶ Nam fur. a simili. hec est duo paria sunt stipula-
ri a fure qd d3. vt hic et. s. de ver. ob. scire. s. si. et offer
re fure: vt subicit. r. d. l. parui. in pn. qd intellige hoc se
cudo casu si postea pereat res: vt tuc tollat pdictio: s3 in
pimo stat post stipulatione: et tunc tenet ex stipulatioe.
¶ C. Eius. serui.

¶ Non poterit.
refert ergo sit ad-
sens vel pns. s3
in hoc. s. de codi.
fur. l. parui. Sol.
tibi facultatem ha
bebat ostendendi
serui: qz ppe ab-
sens erat. hic neq
qz facultate habe
re poterat ita abns
erat: vel plene dic
vt ibi notauit.

¶ Desierit. al-
tero ia motuo: et
sic obligatio solu
ta fm. d. vt arg. J.
in si. s. vel alit vt
ibi dices.

¶ Liberabit.
imo vt qd se cre
ditoris est ampli
ei solui no pot et
si suus ee desierit
vt. s. de leg. ij. me-
u. s. duob. Sol.
ibi loquit cu duo
hoiem in gne ali-
cui legauerit: qui
bus casib3 si vn
soluit alter eundē
soluere no potuit:
qzuis desit ee sti-
pulatoris: ne vi
deant due cause
lucratiue in eadē
re concurrere que
possunt ad oculū
demonstrari. secus
aut in dimidia su
di p indiuiso les
gata a duob3 r so
luta ab vno: qz il-
la ad oculū oñdi
no pot: vt ibidem
bz. hic aut vna cā

tm erat lucratiua: ibi non. vnde semel homo michi so-
lutus si desinat esse meus iterū solui pot: qz regu'a non
viciat. vna em erat obligatio. a30. Alij hic de equitate:
ibi de rigore. itē facit. s. eo. l. si quis duos.

¶ Quidē ipa. nā pmissio hoie in genere null' erat in
obligatioe. vt. s. de leg. i. l. cu incert. s3 si Stichū aut pā-
phyliū tūc vterq. vt. s. de ver. ob. l. si duo rei. in aliqbus
tm cōsonat hi pmissores. s. generis. r in alternatiuis vt
in dno. s. de condi. inde. l. cū. s. si. vel dic in ipsa: id est
ipso iure predicta ratione.

¶ Stipulatus est. fusi puta eius. s. stipulatoris.

¶ Reliquisset. fure legat si forte habes relinquet

quicqd fure facere dare oportet: nā fur' pdictione liberabit
si dñs oblatū sibi accipere no
luit: si tñ cum in puincia forte
seruus esset/itercesserit stipu-
latio: et finge priusqz faculta-
tem eius nancisceret fur vel
promissor decessisse seruū: nō
poterit rōni quā supra reddi-
dimus ee locus: nō em obtrū-
lisse eum propter absentiam
intelligi potest.

¶ In obligatione alternati-
ua res q no cadit tpe obliga-
tionis no cadit in solutioe. le-
cus in obligatione generis: vt
incerti de cernis. Bal.

¶ Stichū aut pāphyliū stipu-
latus sum cū esset meus pā-
phylius/ nec si meus esse de-
sierit liberabit' promissor pā-
phyliū dando: neutri em vide-
tur in pāphylo hoie constitit
se/ nec obligatio/ nec solutio:
s3 et q hoiem dari stipulatus
est: vnū etiā ex his q tunc sti-
pulatoris serui erat dando p
missor liberabit. vt quidē ipaf
at si is dari stipulatus est: quē
elus nō erat: fingamus ita sti-
pulatū: hoiem ex his qz sem-
pronius reliquit dare spōdes
cū tres sempromi' reliquisset
eorūqz aliqz stipulatoris fuis-
set: nunc morte' duob' qui
alter' fuerāt: superit illa obli-
gatio an non videamus: r ma-

¶ Fuisse. tpe stipulationis. h. vel dic postea.
¶ Doctus. an stipulationē interpositā: vt nō ptra di
cat pncipio: s3 lra videf tota post sup. interpositā: s3 fm
hoc videtur quodamō prin. s. repugnare fini. sed dic vt
modo dixi. Accur.

gis est deficere stipulationes
nisi ante mortē duoz desierit
ee reliquus seru' stipulatoris

¶ Qui iurum rem quā habe-
re creditorem non licet non li-
beratur. secus si sibi habere li-
cet qzuis vitem. Bar.

¶ Qui hoies debebat Stichū
cui libertas ex cā fidetōmissi
prestanda est soluit: non vide-
tur liberatus. Similitqz mo-
do si soluerit seruus qui noxa
soluit' non est: nō liberabitur
Itē qui hoiem noxe deditum
soluit nō liberatur: nā et min'
hic seruū dedit: qz ille q ser-
uum dedit nō dū noxa soluti.
Nam ergo et si vesptilionē
aut alā turpē dederit hoiem
idem sit: et sane datum nega-
re non possumus: sed differt
hec species a prioribus: habz
em seruū qui ei auferri nō po-
test. ¶ Promissor serui eū d3
hoiem soluere: quē si velit sti-
pulator possit ad libertatem
perducere.

¶ Pecuniam redactā ex rē-
datione pignoris pot' creditor
venire in quam causam vult
h. d. Bar.

¶ Triginta' nūmos pe-
cunie credite fideiusso-
rem in viginti dedit r pignus
in decē: et ex venditōe pigno-
ris creditor decē consecutus
est: vtrū ex vniuersitate id de-

tionē predicta. r caue: qz quidā habent hic minus in lra
p. Desperditionem. q nō videt in sero. vt et. s. de edil.
edit. l. si hoiem. vel. i. spoliatorē latronum: quasi vi spo-
liatorem. vel. i. in vili arte cōstitutū. vel. i. sepulchri vio-
latorem. vt. s. ad trebel. sed sciendum.

¶ Perducere. i. vt plene fiat stipulatoris. vt. s. de le-
ga. l. i. si a substituto. s. heres. et de verbo. obliga. l. vbi
autem non apparet. s. fina. item et plene dominus quā-
doqz non potest manumittere. vt. C. d. his qui non pos-
ad li. per. l. i. r. ij.

¶ Triginta. al's incipit vbi ob triginta: et al's ob tri-
ginta. Accur.

¶ Desierit. an qz
fieret stipulatio. r
no. mirabile qz re-
fert stipuler Stichū
aut pāphyliū: et
tūc si vn' est me'
nec obligatio nec
solutio pstat in eo
cū stipulor vnū ex
illis: vt in si. hui'
s. fm a30. r sic nō
est s3 pncipiū. s.
vt. s. de ver. ob. l.
si duo rei. q est cō-
traria huic fini. s3
p cor. cū pn. vnde
r pncipiū scdm
hoc est cōtrariū si
ni eadē ratione.
m. ¶ Nō videt. vt
et. s. e. l. cū qz. s. q
hoiem. et dixi. s. d
cōdi. inde. l. nera-
tius. et facit. s. de
lega. ij. l. q cōcubi
nam. s. si heres.
n. ¶ Nō liberabi-
tur. vt. s. e. l. si ho-
minē. r de sb. eb.
l. vbi agit. s. fi.
o. ¶ Nā et min'.
hic. l. q dedit sta-
tutib3 min' dat
qz ille qui dat no-
xe subdit: qz hūc
statutib3 stipu-
lator: tenere nō po-
test existente cōdi-
tione: sed noxe le-
gatū pot' retinere
dando estimatio-
nez litis. vel dic h
sez q dat seruū iā
noxe deditū min'
dat qz ille qui dat
seruū noxe subdi-
tū sed nō datū ra-

Putant. forte nō obstat eis. Ieo. l. cū ex pluribus et. s. e. in his. r. l. magis. cū suis cōcor. q. ille oēs loquit in debitoze ex pluribus causis: sed hic debebat ex vna causa tm. Accur.

Existimo. de equitate. vel dic q corrigit seipsum.

Solus. s. sine fideiussoze.

Acepto. qd et in id pign^o acceperat.

Id qd. pone exēplū in pena lega: vt si debitor surripit pignus creditoi. vt s. de pign. act. l. si pignore. r. s. fur. l. si sbitor. r. l. creditoi. r. s. de reg. iu. l. qd a quoq. r. s. de pdi. ide. l. pene. Itē et in cōditionali si mō erat actū rato manēte pacto. vt. s. de verbo. ob. l. ita stipulat^o. in si. si autem hoc nō esset dictū nō haberet locum hec lex cū rē excludat pene pstatio qd cōcurrit. vt. s. de excep. do. apb. celsum. s. labeo. et s. p. socio. l. si qd a socio. r. l. seq. r. de actio. emp. l. pdis sicut accepti latio in eū. s. quo facta est.

Confusio. s. perimit actiones. vt et. Ie. Stichū. s. ad i. et noli repetere in eum diem.

Odestinus respon. et bene.

Post solutionē. factā ab vno reo debendū: vel vno fideiussoze. Accur.

Sine vilo pacto. facto de actionibus cedendis.

Tutele. male administrate.

Cesse sunt. s. tutori q̄n solidū satisfecit pupillo.

Nulla actio. s. actou. sic. s. de fideius. l. cū is. habet est tutor in rē vtilē lz non cessam. vt. s. de tu. et ra. dis. l. i. s. nunc tractem^o. ibi. et si forte rē. sed videt ex interuallo etiā facta cessio valere. vt. s. de admi. tu. l. si minoris. q̄ s. Sol. ibi fuit actū tpe solonis vt p^o ea fieret cessio: vt hic subicit. Itē s. Ie. Stichū. s. nō mādato. vbi etiā ex inf u illo cedit. sed ibi soluerat p sua obligatione tm mādator et tutor: vt ibi no. vel actū fuit vt postea possent cedi et eisdē modis solue aliud s. r. s. de pec. leg. l. dñs Stichū. in pn. et aliō. s. de tute. et ra. dis. l. alteri^o. itē cōtra. s. man. l. pōponius. vbi soluēte mandatore vel fideiussoze nō liberat reus et sic superest actio: et pōt dici cedi. s. in eis plene dic vt ibi no. in tutoribus aūt et coreis serua qd s̄ dicitur. itē s. de lega. i. l. si res ob. in si. s. r. ibi ante solutionem facta fuit cessio.

Factum est. l. cessio.

cedit (vt quidā putant) sicut si in soluendis decē nichil debitor dixisset: sicut ego puto in totis decē fideiussoz cōtigerit liberatio: qz dicēdo potuit hoc efficere sbitor: vt vbi non dixit id potius solutū extimetur qd satisfdato debeaf magis tamen existimō dicitur se creditoi in id qd sol^o debebat re^o accepto^o ferre. **O** ob.

Id qd pene nomie a debitoze exactum est: lucro bz creditoz cedere. **I** dem.

Sicut acceptilatio i eū s̄ dem precedentes perimit actiones: ita et confusio. nam si debitor heres creditoi extiterit: confusio hereditatis perimit pe ttoris actionē.

Nō valet cessio facta post solutionē cōtra coreum pariter obligatum nisi pactum de cedendo precesserit. hoc dicit Bar. **I** dem.

Odestinus rñ. s. post solutionē sine vilo pacto

Conuenisset. ante solutionē vel in ipsa solutione.

Cū nouissimo. i. in posteriori casu.

Actionum. sed an in solidū contra coreū debēdū a creditore sint cedende actiones: et an in tutorib^o. Jodicit q nō sunt in solidū cedende: licet aliū cōtra: sed pro parte tam in coreis q̄n tutorib^o arg. s. de tu. et ra. dis. l. cum pupillus. et s. de cen. l. cum possessor. et de admi. tu. l. si plures. et. s. ad. l. rhod. de iactu. l. i. et. ij. sequissimū. et. s. de pecu. l. q̄ situm. s. sed si velis. alioquin lucrā retur. sed lex illa cum pupillus. agte videtur contra Jo. sed eam puncta vt ibi no. Alij dicunt aliud i tutoribus vt scz fiat cessio in solidū q̄ in coreis: qui scz tutores et non cessio actione habent vtilem pro parte si eū tutor ex se habz actionē pro parte s̄ cessio fuit in solidū ne nichil cessio operet: sicut cū primo grē post lego alteraz partē videoz legare aliā. vt. s. de lega. ij. l. meū. s. duorum. sed hoc nichil est. Itē si cessio fiat vni ex trib^o an fiet in solidū saltē pro duab^o partibus: qd si est: an cedet tpe act. illi quem in solidū conuenit pro tertia. In fideiussozibus autē et mandatoribus dic vt no. s. man. l. papinianus. itē facit ad hoc. C. de cōtrario iu. tu. l. i. et ij. et. C. de ac. et ob. l. i. r. s. qui. mo. pig. vel hyp. so. l. soluitur. s. si conuenit.

Idem. **I**n liberto antiquoz cōtractus operarum esse non potest: sine quibus libertas et data non esset.

Commixtione nummoz reconciliatur solutio. h. d. s. s. abolenus.

Solent nummi in scio vel inuito domino soluti sunt: manent etus culus fuerunt: sed si mixti alijs sint ita vt discerni nō possint: et

duorum. sed hoc nichil est. Itē si cessio fiat vni ex trib^o an fiet in solidū saltē pro duab^o partibus: qd si est: an cedet tpe act. illi quem in solidū conuenit pro tertia. In fideiussozibus autē et mandatoribus dic vt no. s. man. l. papinianus. itē facit ad hoc. C. de cōtrario iu. tu. l. i. et ij. et. C. de ac. et ob. l. i. r. s. qui. mo. pig. vel hyp. so. l. soluitur. s. si conuenit.

In liberto antiquoz. i. anterior. **C**ontractus. quo ipse liber factus teneat. nā de contractibus in seruitute non tenetur. post manumissionem autem iste primus est: quia in ipsa manumissione vel paulopost fit. vt. s. de libera. cā. l. si. et. C. de oper. liber. l. i. Item qd dicit operarum / supple q̄: apparet et go q si nulla causa pregrauaret: et libertus solueret in hunc contractum patronus accepto ferret. vt. s. eo. l. in his. in prin. Accur.

Sine quibus. i. sine operis impositione.

Non esset. forte.

Alieni nummi. soluti sunt. sciēti creditoi: vt scz etiam ignozanti. vt argu. s. de acquirē. rerum domi. l. traditio.

Fuerunt. et hoc casu loquitur Ieo. si is cui. in prin. et ita non sunt accipientis.

Mixti. cum alijs nummis.

fur qñ
rei
furtive
dñum
trāssert

Accipit. quāsi sint cōsumpti p̄ imitacionē cū alio: vt hic r. s. si cer. pe. l. nā et si. in fi. et. l. nō ois. s. fi. r. l. sti. de usufr. s. s. tit. l. s. de rei ven. si frumētū. in pn. et in l. de re. diu. s. qñ si frumētū. Sol. spāle est hic i pecunia. ar. s. si cer. pe. l. singularis. vt debiti hic dicatur suscepisse. itē fa-

ci. s. eo. l. is q. itez hoc si bōa fide acceperit. qd autem si mala. itē no. fm quosdā q̄ hic est casus quo fur rē furtiuā dādo dominū trāssert s̄ quosdam.

Dominio. nō motum. **C**ū eo. f. de bitore. **D**edit. i. soluit. **C**ompeteret. qñ scis alienos soluit ceru conditio. ar. s. si cer. pe. ta. l. si cū seruum.

Pecunia. als si pecunia r̄ als pecuniam in cipit hecler. **D**ea eē. naz cū possessio q̄rat. vt. s. de acq. pos. l. i. s. pe. et. l. quod meo. s. s. v. ditor. r. l. pe. s. fi. s. r. do-

minū qd ab eo se parari nō pōt. r. fa. cit. j. de fur. l. fals. s. q. et d. tur. do. l. si ego. s. dotis. ibi: quid em̄ interest. r. Accur.

Dicit. i. quia. **D**icit. i. creditoi. **L**onga. no. aliter dicitur breuis manus. vt. s. de iure do. licet. s. i.

Rout. q̄sq. als prout quicq̄ cōtract⁹ est: als prout quodq̄ cōtractū est alio r̄ alio modo celebratum. **S**olut. i. resolui. et dic. dz. l. pōt. nā pōt solui r̄ alijs modis vt cōpensatione et cōfusione et similib⁹. vñ Ro. dixit meli⁹ dixisse pōt. et sic est. s. de offi. pcō. l. ob seruare s. fi. vel. pprie ponit: nō em̄ excludit qñ alijs modis fieri possit. et facit ad hanc r̄am. s. de acq. pos. l. spuis sal-

tuus. et j. de reg. iur. nichil tam. et. l. fere. **C**um re. vt in mutuo. **C**ontraxim⁹. cōtrahit est obligatio q̄sq̄ re: r̄ qñq̄ verbis et alijs modis. vt. s. de act. et ob. l. i. s. i.

Debet. vt. Ieo. verborum. **Q**ue. re. i. solutione facta. **P**romissio. i. a creditore. **E**que. i. similit̄: pereque. i. sent.

Cōtrahi pōt. nō submixta re: vel verbis. **P**ōt. si res integra est. vt. C. qñ li. ab emp. d. l. i. **S**tipulatus. ticus. adiectus.

Heredi. tacitū em̄ mādātū ita morte mādā-

tarū finitur vt exp̄sum. vt in l. man. s. itē si. s. h̄c ra- tionē hic adūgere nō placz: q̄ hic exp̄sum renocari nō posset. vt. s. e. vero. s̄ nec tacite deberet renocari: qd falsū est. vt. s. si q̄ stipulas. s. itē nec tacitū mādātū h̄ inf uenit: nisi aliud actū sit vt diximus. s. e. l. fo. in pn. et fa

ci. s. de hb. obl. si stipulat⁹. i. pn. r. l. cū q̄a. in pn. r. l. fi. in pn. r. s. e. cū q̄a in pn. et j. e. nichil s. v. usufru. et de cō di. et demō. l. q. be redi. s. ar. s. s. de ver. ob. l. i. q. ibi nō em̄ ex persona he redis r̄.

Heres adiecti non potest solutionem recipere. hoc dicit Bar. **I**dem. **S**tipulat⁹ sum michi aut ticio dari: si ticus decesserit: heredi⁹ eius solue re non poteris.

Heres individua quo ad solutionē pōt quibusdā ex heredibus solui mandato iudicis. h. d. Bar.

Si lancē depouerit apud me ticus et pluribus heredi bus relicto decesserit: si pars heredū me interpellat opti mū quidē esse si p̄tor aditus iussisset me parti heredū eaz lancē tradere: quo casu depo sit me relicto coheredibus non teneri. Sed et si sine pre tore sine dolo malo hoc fece ro: liberabor: aut quod veri⁹ est: non incidā in obligationē: optimum autem est id p̄ ma gistratum facere.

Si lancē. et sic individui. vt s. de positi. l. i. s. si pecuniam. **H**eredum. si autē om̄es dic vt d. s. si pecuniam. Accur.

Interpellet. vt lancem deposti tam reddam. **A**dit. a me. Accur.

Heredū. intpellantium. **N**ō teneri. i. ipso iure liberari. Accur.

Sine dolo postū. i. qd nerua. **L**iberabor. quia tñ dolum cohercet.

Non incidam. ratione doli: sed ratione rei restitue de incidā in obligationem et in actionē depositi: q̄ na scitur obligatio et actio ex die depositionis. vt. s. depo si. l. i. s. idem pomponi⁹. ibi: plane si r̄. s. cū autem. et ideo liberor quo ad hoc. sed aliū dicunt q̄ nō nascitur actio depositi nisi dolo cōmisso. pro quibus est ar. s. de positi. l. i. si quis inficiatus. sed ibi de cōdictione furtiuā dicit q̄ pro dolo depositarij datur. itē pro eis hec ler: sed eā expone vt dixi. p̄terea cū ipsi fatentur obligationē na scilicet non actionē: quomodo hic exponunt non incidam in obligationē. sed forte dicunt non incidam vt possim cōueniri: r̄ ita fm eos obligatio nascitur: non actio. Item pro eis qd diximus in multis alijs casibus in quib⁹ obligatio nascitur: nō actio. vt no. C. de rerum permu. ex placito.

Optimum. vt omnino doli suspicionem effugias. ad quod est. s. de minori. l. aut p̄tor s. permittitur. Accursus.

Facere. Nota q̄ aliquid possum per me facere: quod est utilius per p̄torem. vt. C. de pigno. l. cre ditores. Accur.

S cum cornelius extraneus.

b De eo fundo.

c Reddendo sibi cornelio.

d Causisset. s. cornelius. 7 p hoc videt mulieri donati

vt. C. de pac. co. l. ex morte. in fi. 7. 3. fo. ma. si cuz dotē. in

plinci. 7. C. de rei

vxo. ac. s. accedit.

e Effectit. cor-

nelius.

f Scia. vxor.

g Cornelio. tā

q̄ suo. pcurator. f. 7

seu. R. nā si vt ei-

dē donaret: aliud

esset dicēdum fm

quosdā: imo puto

idē esse. ar. 3. C. 6

act. 7 oblig. l. si q̄-

dē. 7. 3. de dona. l.

ij. s. pecuniā. 7. l.

hoc iure. s. ij.

h Veritate scia.

cū ipsa iussit.

i Sicuti. s. sic

non recte cornelio

redderetur.

k Non tuto. i.

non tuto.

l Redderetur.

vt. Je. l. aliud.

m Reddidisset.

vir.

n Facturū esse

certe bene facit.

o Reddi. i. bh

fecisset si ei reddi-

disset nec eē redus

vel melius si seie

reddidisset. ad q̄b

est. C. de p̄hen. si-

pu. l. iij. 7. 3. depo-

si. l. quod seru⁹. 7

de acq. pos. l. fūdū

S tuo seruo.

non repeter.

remanet em̄ natu-

raliter debitor: et

ideo impeditur re-

petitio. vt. 3. de cō

di. ide. l. frat. 7. l.

naturalr. 7. l. si q̄b

sz ciuilit nō. vt. 3.

de noxa. l. si alien⁹

Sisti. libera-

tos. de eo q̄b

non erat in pecu-

lio ei⁹ q̄ debebat.

r Fideiussores

quia nō soluit to-

Pactum de soluēdo tertio
ex lteruallo appositū idē ope-
ratur q̄b simplex mandatum.
hoc dicit Bar. Proculus.

S cuz cornelius fundū
suum noie seie viro ei⁹
doti dedisset: nec de eo sibi red-
dēdo quicq̄ cauisset: effectit:
vt vir 7 scia inter sese pacifce-
rētur vt diuortio facto is fun-
dus cornelio redderetur: non
puto diuortio facto virū vetā
te scia euz fundū cornelio red-
diturū esse: sicuti si cū pactum
conuentū nullū intercessisset:
diuortio facto mulier iussisset
eum fundum cornelio reddi:
deinde anteq̄ redderetur ve-
tuisset: non tuto redderetur.
Sed si anteq̄ seta vetaret cor-
nelio eum fundū reddidisset:
nec causaz habuisset existimā
dī id iuita scia se facturū esse:
nec mel⁹ nec equius eē existi-
marē eū fundū seie reddi.

Qui soluit debiti naturali
ter tñ nō repetit. Bar. P. 6p.

S tuo seruo credidero
eūq̄ redemero: 7 is ma-
numissus michi soluerit: non
repetet.

Utr duob⁹ obligatis ad idē
debitū vno conuento alter nō
liberatur: sed vno soluente sic.
hoc dicit Pau. Procul⁹.

Adisti de peculio serui
nomine cum dño: nō eē
liberatos fideiussores ei⁹ res-
pon. At si idē seru⁹ ex pecu-
lio suo permissa administrā-
tione eius peculij nūmos sol-
uisset: liberatos esse fideiusso-
res eius recte legit.

Istam nichil refert si debiti
efficax est soluti: si scilicet
hoc est indebitū: obtinet tunc q̄b
di. 3. de condi. inde. si p-
curator. in prin. Itē facit. 3. de pac. l. sz id quoz-

Alie. et res. filie.

S Dedit. mater.

S Soluerit. matri.

Administratōe. nā alias nulla ratione seruis alie-
nare potest. R.

Soluitet. in solidum.

Solidum. s. i. si nō soluit totū quod debebat.

Sicuti q̄ dicit d3 7 soluit q̄m: 7 ita qui debet ho-

die vel cras: si sol-
uit post cras si sol-
uit solidū. ad q̄b
est. 7. de ver. signi.
l. si cui. i. fi. 7. l. mi-
nus. 7. infi. de fi-
deius. s. antepe. 7
de act. s. plus.

Qui tardius dat minus da-
re videtur. Paulus. C. alistra.

Solidum nō soluitur: nō
min⁹ q̄titate q̄ die.

Procurator liris nō potest
solui nisi ad hoc datus sit. hoc
dicit Bar. Paulus.

Hoc iure vtimur: vt li-
tis procurator non re-
cte soluatur: nam 7 absurdus
est cui 7 iudicari actio non da-
tur: et ante rem iudicataz solui
posse: si tamen ad hoc datus
sit vt 7 solui ei possit: soluēdo
ei liberabitur.

Generalis procurator ad
negotia potest soluere credi-
torib⁹ dñi nec requiritur alia ra-
tio habitio dñi. Pau. Celsus.

Quodlibet debiti solu-
tum a pcuratore meo
non repeto: qm cum quis pro-
curatozem omniū rerum sua-
rum constituit: id quoz man-
dare videtur: vt creditoribus
suis pecuniā soluat: neq̄ post
ea expectandum est vt ratum
habeat.

Utr pupilli per extraneū
non tutorem sibi non queritur
nisi in subsidū. Pau. C. cenola.

Ille intestato patre he-
reditis negotia mī ges-
tit: res vendendas per ar-
gētarios dedit: idq̄ ipsum in
codice rationum conscriptum
est: argētarij tūc sum redac-
tum p̄cium venditionis sol-
uerunt: 7 post solutionem no-
uem fere annis quicquid agē-
dum erat nomine pupille ma-
ter egit: eamq̄ marito nuptui
collocauit: 7 res tradidit ei: q̄

Alle intestato patre he-
reditis negotia mī ges-
tit: res vendendas per ar-
gētarios dedit: idq̄ ipsum in
codice rationum conscriptum
est: argētarij tūc sum redac-
tum p̄cium venditionis sol-
uerunt: 7 post solutionem no-
uem fere annis quicquid agē-
dum erat nomine pupille ma-
ter egit: eamq̄ marito nuptui
collocauit: 7 res tradidit ei: q̄

Alie. et res. filie.

S Dedit. mater.

S Soluerit. matri.

Hoc iure. pro-
curatori. i. p-
curatori ad liti-
gā dñi cōstituto. Be.

Nō recte sol-
uatur. ad hoc. 3. 6
pac. l. sz tantum
7. C. de trāfactio.
l. transactionis.

Judicari. in
dicari tamē agit
casu. vt. 3. de pecu-
ra. l. actio. ergo
recte ei tunc solui-
tur. Joan. 7 alijs
duobus scz quan-
do in rem suam 7
quādo ad hoc h3
mandatū. vt. 3. de
procu. l. si pcura-
tor. 7 hic subijcit.
et. 3. eo. l. vero.

Uodlibet d-
bitū. etiā na-
turale: vt dicunt
q̄b est verū si sol-
uit de suo. nā nil
ratū habet nō re-
peto. sz nec sic q̄si
ego soluissem
sic videt q̄ sic q̄si
non videat ei esse
mādatū. vt. 3. e. si
is cui. s. flaut. i. fi.

Solutus. de
bursa pcuratoris
7 a procurato-
re. ignozante me-
turi exceptōe. vt
3. māda. idēq̄ s-
gnaliter. sz illd est
q̄stū ad actōez mā-
dati dādā: vel de
negādā pcurato-
ri: sz q̄stū ad partē

Uodlibet d-
bitū. etiā na-
turale: vt dicunt
q̄b est verū si sol-
uit de suo. nā nil
ratū habet nō re-
peto. sz nec sic q̄si
ego soluissem
sic videt q̄ sic q̄si
non videat ei esse
mādatū. vt. 3. e. si
is cui. s. flaut. i. fi.

Solutus. de
bursa pcuratoris
7 a procurato-
re. ignozante me-
turi exceptōe. vt
3. māda. idēq̄ s-
gnaliter. sz illd est
q̄stū ad actōez mā-
dati dādā: vel de
negādā pcurato-
ri: sz q̄stū ad partē

Alle intestato patre he-
reditis negotia mī ges-
tit: res vendendas per ar-
gētarios dedit: idq̄ ipsum in
codice rationum conscriptum
est: argētarij tūc sum redac-
tum p̄cium venditionis sol-
uerunt: 7 post solutionem no-
uem fere annis quicquid agē-
dum erat nomine pupille ma-
ter egit: eamq̄ marito nuptui
collocauit: 7 res tradidit ei: q̄

Alie. et res. filie.

S Dedit. mater.

S Soluerit. matri.

a **Q**uando alio quando et alio quoniam!

b **S**olutio. matri puella facta p argentarios.

c **L**iberatos. lmo nō. vt. s. de neg. gest. q alienā. que est s. So. ibi sciuit: hic ignotauit debitor. vel hic soluit ex posteriori cōtractu: ibi ex pcedēti. vel ibi loquitur de debito: filie: hic de mris debitoribus. vel ibi erant debitoribus hereditarij: hic nō: vel h ignorabāt debitoribus eē pupillares vel etiā sciētes cū mater erat soluedo: vel ibi erāt sciētes et mat erat soluendo.

d **C**laudi. no tās scenolā q minus sufficiēter dīgerat. ac.

e **E**x iurisdīctione. a iudice ex aminanda.

f **S**ciēbāt esse. siue habeas q scz argentarij. siue q scz pūcia: dic scēbāt eē pu. scz res venditas fm. R. vel eē pupille. f. pūcia pūcia: dic. i. deberi pupille: qz procuratorio nomine erat stipulata: ex qua stipulatione pupilla hz vtilē forte. vt ar. s. fo. ma. l. gaus. et. C. de pac. cōuētis. l. pf. in substdiū tñ vt hic: s. si ignorabāt liberātur: vt dixi.

g **S**ciēbāt. scz res fuisse pupille R. vel deberi filie pūcia.

h **N**ō liberant argentarij a filia

s **E**x pluribus. nicias ego.

k **M**eus. creditot. Accur.

l **E**t habere. verbotum inculcatio.

m **G**atio. f. dño debitoris. et no. q iure pacti de non petendo accipiuntur hec verba. vt. s. de pac. l. tale.

n **R**eliquū. qz puus partem acceperat.

o **P**ropositam. l. redditam.

p **O**bligatōnem. i. per pecuniam.

q **P**roponeret. pponit aūt solutū ex reliquis rōnib⁹ serui: vt ex verbis nūq p3. Itē talis cōfessio extra iudicium facta nō videt q iudicet: nisi post. xxx. dies. vt. C.

de nō nu. pec. l. in cōtractib⁹. s. super. r. s. de pac. l. tale. l. pn. et facit. C. de transact. l. si de certa. et. s. de arbi. l. de his rebus. et de transac. l. cum aquiliana.

r **L**ucius. ita cōstrue: l. uci scripte scio: vt vnus chyrogaphi ex duob⁹ chyrogaphis qd⁹. cccc. et a scio debāf. f. altero. c. altero. ccc. p meuiam r.

s **S**cio. debito rī. Accur.

t **U**t vni⁹. non addito ex q vellet sibi solui.

v **N**ō eē liberatū. in. c. ex illis ccc. si non de hoc mādauit. s. nunqd licuit debitori eligere. vt. s. e. l. i. Rñ. illud locū habet pte cōstituto vtroqz vel debito rī. pcuratore. s. hie erat in absentia r actor misit pcuratorē s3. R.

x **L**uci. nicias creditor.

y **M**aioribus hoc faciebat dubitationem.

z **D**ie obligauit. diuersis horis.

a **S**eptēbub⁹. id ē. xv. kalendis octobris.

b **A**b altero. i. neqz a debitorē soluet neqz a creditore recipiente.

c **E**am stipulationē. vtrū ē stipula. de. xv. vel. xx.

d **S**ortis note

e **S**ortū. xx.

f **E**x vsu. vt in vetustiore obligatōnem soluto cedat: non inspecta cā vsurarij. et fasc. s. eo. l. in his. circa pn. r. j. e. l. cū ex plurib⁹. in fi. i. rñ. si aūt eiusdez eēt diei vel hore: qz. s. posuit q eadē die diuersis tñ horis. inspicere cā durior. vt. s. e. l. i. et. ij. et. iij.

h **F**ilius. minor.

i **A**ceptit. et dic vel cū iudice: vel q eā habeat saluā minor: vt quā cōtra eū defensionē haberet debitor habeat contra curatorem bonoū. vt insti. qui. auc. lic. s. fi. et facit. s. de bo. auc. iudi. possi. si non expe. s. i. et. s. de re iudi. ex sctū. et. s. de mlo. l. si mulier. r. i. interest.

i **A**bstinuit. p in integ. res. a paterna hereditate.

a Sempronium. cui filius mutauit. Accur.
b Actionem. pot est exercere actionem. vt. s. de cura
to. bo. dan. l. q. Accur.
c Liberat. hoc veru est si salua haberet pecuniam
quam cum iudice soluit.
d Effer. no. no

posse liberari de-
bitore inuita pro
con. p acceptila-
tionem: s; si ab alto
stipulatur qd ipe
michi debet libe-
ratur inuitus.

Si debitor. cre-
ditoru loqui
tur. Accur.

Soluti. i. li-
berari.

Supponen-
do. f. aliquem.

Stipuleris.
vt et. s. de accep.
et per iustur. s. tutor
et. s. de noua. l. si
chū. s. si. r. l. si qd
absente. r. de neg.
gest. si ex duob. r.
s. de pnt. pe. vtrū.
sed. s. de regu. iur.
inuito. tra: expo-
ne vt ibi: qd no di-
recto: s; p medisi.

No feceris. i.
postq stipulatus
es ab hoc suppo-
sito no liberas es
Ketinet. p sti-
pulationē scbam.

Res. i. obliga-
tio illa prima.

Petentez. a
secundo.

Prescriptio.
id est exceptio.

Excludet. se-
cūdu ergo p ex-
cep. qd hoc pacto
promisit: qd et de-
berē est accepto li-
berare. prim. a st
ipso iure liberat. e.

Si michi. seruū.
pone stichet ita in specie

Justus. ab eo qd te heredem instituit.

Similis. no. manumissionē simile morti. vt r. s. de

Tenearis. immo l. bereris interitu speciei.

Seruum. scertum pone ticq.

A domino. i. a ticio.

Scriptus. f. promissor.

Liberabitur. vt et. s. de statulibe. l. statuliberū me-

Sillud. sed contra. s. de condi. inde. l. neranus. s. o.

Hic alienum: ibi suum promisit. et sic ibi statuliberū suo

Facto: hic non: vt ibi plene diximus. et facit. s. de verbo

statutus an aduersus sempro-
ntum. vtilē actionē habeat?
Nā. nichil proponi cur non ts
q soluisset id qd mutuū ita ac-
ceperat / liberatus esset.

De nouationē debitor in-
uitus et contradicens potest
liberari. Bar.

Idem.

Si debitor tuus nō vult
a te liberari / et pns est:
non pot inuitus a te absolui:
pau. imo debitorē tuū et p sen-
tem et inuitū liberare ita pote-
ris: supponendo a quo debi-
tum nouādī cā ita stipuleris:
qd etiā si acceptū nō feceris:
tamen statim quod ad te atti-
net res peribit. nam et peten-
tez te doli mali pscriptio ex-
cludet.

Manumissio similis ē mor-
ti. Bar.

Si michi alienū seruū
dari promiseris: aut testō ius-
sus dare fueris: s; serū an-
teq per te staret q minus da-
res a dño manumissus sit: hec
manumissio similis morti est:
si aut decessisset / nō tenearis
Sed et si qd seruū quez dare
promisit hēs a dño scriptus
statuliberum dederit / libera-
bitur.

Obligatio principalis per
cōfusionē extinguit accessori

obliga. l. si seruum. Accur.

Si duo rei. non confundi. hic subicit questionē se-
cundam. s. an cogatur eligere agat propria vel he-
reditaria: et videtur q non: sed tamen dicit q sic: r red-
dit rationē: et dic non confundi conijungendo q pro sed

am. secus in alia eque princi-
pali. itē cui ad idē competunt
due actōes vs expimere quā
pnter. Bar. **S** cetola.

Si duo rei sint stipulādī
r alē alterū heredē scri-
psit: videndū an cōfundatur
obligatio: et placet non cōfun-
di: qd bonū est dicere. **S** si
intēdat dari sibi oportere: vel
ideo dari oportere q ipsi he-
res extitit: vel ideo q proprio
nomine et deberetur. atquin
magna est hulus rei differen-
tia: nā si alter ex reis pacti cō-
uenti tpiā exceptioē summo-
ueri poterit: intererit is qd he-
res extiterit: vtrū ne suo noie
an hereditario experiat: vt
ita possit aia duertere an exce-
ptio locus sit / necne. **S** itē
si duo rei sint promittendi: et
alter alterū heredē scripserit
non cōfunditur obligatio: s;
si reus heredē fideiussozē scri-
pserit confunditur obligatio:
et quasi generale quid retine-
dum est: vt vbi ei obligatio
que sequele obtinet locū prin-
cipalis accedit: cōfusa sit obli-
gatio. quotiens vero due sint
principales: altera alteri po-
tius adiicitur ad actionem q
confusionem parere. quid er-
go si fideiussoz reum here-
dem scripserit: confundetur

Ex reis. sti-
pulandi.

Exstiterit. al-
teri. accur.

Ut ita possit.
als possis: alias
possit.

Aiduertere
debitor.

Necne. hic
non erant focū:
als pactum vni
aliti noceret. vt. s.
de arbi. si duo. ni-
si ab alio sit lis cō-
testata. r p ea ali-
us paciscatur. vt
s. de duob. reis. l.
ex duobus. et fra-
cit. l. si reus pro. et
s. de pacto. si vn
in prin. et de fide-
iusso. si reus. et. l.
generaliter. s. l. et
s. p. p. r. r.

Obligatio. vt

Si de duo. reis. l. si reus promittendi.

Non confunditur. als deest non: et tunc interroga-
tue lege. et respon. non omnis sed fideiussozia tm.

Obligatio. i. quia fideiussozia tm.

Sequele. vt fideiussozie.

Accedit. per successionem. Accur.

Obligatio. fideiussozia.

Alteri. f. obligatio.

Parere. f. videatur. et facit. s. p. r. r. respon. cum su-
is concor. Accur.

Reum. principalem.

Cōfidei. nisi in casu. vt. s. de fideiusso. hēs a de-
s. qd si h. et in alio casu: vt in cōtrario. s. e. stich. s. aliq.

Manu-
missio qd
ad aliq
sitis est
morti.

- a Obligatio. accessoria. Accur.
- b Procul. male: et sic aduersatiue non correctiue.
- c Dissentiat. aduer. sando.
- d S. is. creditor. Accur.
- e Nūmis integris. i. nō cōmixtis: nā tūc aliud esset. vt. s. e. si alitern. et facit. s. de pig. ac. l. elegant. §. q. reptobos. et s. si cer. pet. l. non ois. et. s. e. l. si cuz aurum.
- f Pergat. i. tētat.
- g Petere. ad huc.
- h Nec offerat debitou.
- i Credā. i. mntuem.
- k Pro pte. sic s. si cer. pet. si so: cius.
- l Nasce. f. qñ mutuauit.
- m Liberatio. qñ solui.
- n Intelligat. qd est verū de rigore iuris. azo.
- o Excogitet. qd est veri. az. vt s. si cer. pe. nā r si fur. in fi. et facit. s. e. cū stichū et pāphy. et ad trebel. deducta. §. nūmis.
- p Sed quanti tate. f. vt qñtaz dimidiū meū sit scz decem.
- q Agere pōt. §. debitore: qd psumptione. suis libera tus.
- r Soluat. fidei iussor.
- s Mādāt ager nō expectata consumptione.
- t Furti. nō. f. pñterit rē et pe. nā. vel ex cā cōditiois rem tñ. vel pone illud vel. pet.
- v Cum t. aus. debitor.
- x Sato seio. creditoi.
- y Quantitatem. pura centum.
- z Camūdem. i. alia centum.
- a Que peni. veluti vsura ex nudo pacto.
- b Penionem. i. repetitionem.
- c Ticij. debitoi.
- d Actor. etiam habens liberam.
- e Summam. f. centum.

f Cautus. a galo seio;
 g Solutum. dicē cōfiteor me accepisse qd debes nō q de toto te liberare vellē sentiens me forte accipere p rata de vtrog. sed tamen et verba et mēs soluentis est contra: que preualent.

summā q̄ sufficeret ad q̄nta tem vnus debitt: cautū q̄ est et solutū ex vnuerso debito: q̄ro id qd solutū est in quam cāz acceptū eē videat: Bñ. si qdē ticio seius ita caussit: vt sibi solutū ex vnuerso credito significaret: crediti appella tio solius fideicommissi pecuniam demonstrare videt: non eā pecuniā q̄ petitionē quidē non hz: solutiōe aut facta re peti pecunia non potest. cum vero seruus ticij a croz absente domino pecuniā solueret: nec dominiū quidē nūmo rum in ea specie obligationis que habuit auxiliū exceptio nis translatum foret: si ex ea causa solutio facta proponeretur: quia nō est verisimile do minū ad eam speciem de soluendis pecuniis seruū pro posuisse que solui non debue rint: non magis q̄ vt nūmos pecuniales ex causa fidei iussoris quam seruus non ex vtilitate peculij suscepit sol ueret.

In obligatione altermatia sine culpa debitoris altera re perēpta in supstite obligatio tñ durat: idem si villoz perit eius facti: et per interitum alterius postea contingētem liberatur debitor a directā: s; ad estimationē prioris
 Stichū aut pāphyllum

qui valet. x. et occidit pāphyllū: nam remanet sic huius in obligatione: nec liberatur debitor offerendo precium pāphylli mortui: et hoc in sui odium. quartus casus incipit ibi: tam et si alter. vbi dicit qd si postea decedat stichus videtur debitor liberatus tunc: quia stichus decessit sine mora: et eius interitu est liberatus: nec ad precium pāphylli tenetur: vt dictum est: et hoc de rigore sed de equitate tenetur vtili ex stipulatu ad precium pāphylli argu. debitoris decedentis sine herede. nam licet liberetur fideiussor a directa: per hoc qd principalis est

h Appellatio crediti cū dicitur: rat dicit qd exigi pōt: sicut et crediti: bñ: tñ qd habet actionem: siue excep. vt. de s. b. sig. l. creditores. r s. de ac. et ob. l. is cui. r.
 i U. def. aliud i p̄cio redacto ex venditiōe pignoris. vt. s. e. in his. §. imperator.
 k Nō pōt. qd vna solo non parit liberationē et repetitionem.
 l Solueret. dicitur ex credito vniverso.
 m Debuerint. vt. et. s. de pac. l. §. iuris. §. si. et de pecu. libera. et ar. s. de pign. l. obligatiōe. et. s. de condi. inde. l. si pcurator in p̄nci. nec obstat. s. e. l. que d. libet. vt ibi dicit.
 n Suscepit. nec in rem dicitur qñ teneret fideiussio seruū. nō alio vt. s. de pec. l. §. §. pe. et de fideiuss. seruus inficio.

Stichum. q. tuos pōit casus. primus et secundus plani sunt tertius incipit ibi esse uero r. vbi electio erat debitor qui promiserat stichum qui valebat r. aut pāphy uz

comunes

extincta: tenetur tamē vtili fideiussor.

a **U**trum ego stipulator.

b **M**ortuo. ante petitionē meam stipulatoris.

c **P**etetur. i. solus remanet in obligatione et solutione

d **E**que peti. ac si solus in obligatione deductus fuerit

vt et superiori ca:

sur: vel eque. i. sicut

dictum est in supe

riori cāu: quando

stipulator erat elec

ctio. Item hoc nisi

tiam pmissor alii

elegerit. vt. r. s. de

leg. l. huiusmodi

§. Stichum. et faci

cit. s. de eo qd cer.

lo. l. ij. §. qd Stichus.

et de leg. ij. statuli

berū. §. si. et de cō

di. inde. c. is qui

in prin. et de sbo.

obl. si quis stipu

latus. et de sphen.

emp. in empn. §.

penul. r. ad le. aq.

l. Stichus. in prin.

e **Q**uāuis. l. qz

f **I**nterim. ma

le videtur aduer

sari ad id qd dicit

defuncti nō posse

offerri estimatio

nem: imo videt eē

ratio ad illud: et

ideo dic s̄uis. i.

qz. et qd dicit. Ita

est. i. s̄uis alter

tc. Item nec respī

cit hoc s̄uis illō

tamen qd est. Ita

rōne: qz magis eēt

ratio: vt qz solus

viuens possit peti vt liberetur pmissor eius interitu. ex

pone ergo. Ita r. si. i. s̄uis alter tc. r. suspensue lege vsqz

illuc constitit r. r. tunc accipe nullo tc. r. postea s̄uis.

g **N**eqz defuncti. quē se elegisse ad soluendū dicit.

h **Q**uā id. vt nō possit offerre estimatiōē vltoris.

i **C**onstitutū est. si ergo stipulator vult id precisi: pōt

accipere. s̄ contra. s. de lega. i. cum res. §. qua ratione

Sol. ibi decessit sine culpa heredis: hic cō culpa. pmissor

is: quia eum interfecit. vel aliter ibi dicit fortassis: non

precise asserit: quare sic erit dicendū vt hic dicit.

k **T**am est. hoc totum pone p s̄uis.

l **N**ullo modo. de stricto iure subaudi: sed de equita

te sic. vt. dicit. r. sic tenebitur vtili actione ex stipulatu:

nec dicas immo videtur ipso iure liberatus interitu spe

ciei ab act. ex stipulatu: qz interitū facto suo: quādo non

liberat. vt. s. de ver. obl. l. si ex legat. r. l. si seruū. r. l. mo

ra. in fi. r. l. cū fili. circa p̄cipiū. r. de v̄suris. l. mora. §. si.

m **A**dmissa. admissus fuit i eo qz p̄m decessit c̄pa ei

r. facit. s. ad. l. aq. l. ita vulnerat. r. v̄ fideiuf. si a reo. §. si.

n **D**oli actio. i. ex stipulatu vtili ob doli. vt. s. de v̄sur.

l. mora. in fi.

o **N**ō immerito. i. immeritū eēt si alis desideraretur

vt rum ego volā dare spōdes altero mortuo^b qui vult solus petetur. nisi mora facta sit in eo mortuo quē petitor elegerit: tunc em̄ perinde solus ille qui decessit debetur: ac si sol⁹ in obligatiōē deduct⁹ fuisset

Q si pmissoris fuit electio defuncto altero qui superest eque peti⁹ poterit. Entiuero si facto debitoris alter sit mortuus: cū debitoris eēt electio: q̄uis^c interm̄ non alius peti possit q̄ q̄ solutū eēt potest: neqz defuncti⁹ offerri estimatio pōt si forte longe vltior: quoniam^d id pro petitore in penam pmissoris constitutum estⁱ.

Tamet^h alter seruus post ea sine culpa debitoris mortuatur: nullo modo^l ex stipulatu agi poterit: cum illo in tempore quo moriebatur non cōmiserit stipulationem. Sane qm̄ impunita non debent esse admīssa^m: doli actioⁿ non immerito^o desiderabitur aliter^r q̄ in personaz fideiussoris qui promissum hōiez interfecit⁹: quia

tenetur ex stipulatu^a actione fideiussor: quēadmodū tenebatur si debitor^f sine herede decessisset.

Aditio hereditatis quādo q̄ confundit^g: quādoqz habetur p solutione: quādoqz inducit obligatiōis confirmatiōem. **h. d. Bal.**

Aditio h̄ditatis nōnunq̄ iure confundit obligatiōem: veluti si creditor debitoris vel econtra si debitor creditoris adierit hereditatē: aliquando pro solutiōe credit⁹: si forte creditor qui pupillo sine tutoris auctoritate nummos crediderat / heres et extiterit. non em̄ quanto locupletior factus pupillus est consequetur: sed insolidū creditū suum ex hereditate retinet^r.

Aliquādo euenit: vt inanis⁹ obligatio additiōe hereditatis confirmetur⁹. nam si heres⁹ qui restituit ex trebelliano hereditatem defuncti commissario heres⁹ extiterit⁹: vt mulier que pro ticio intercesserat⁹ eidez heres extiterit: inci

missarium preter quartā trebellianicā. r. facit. s. qn̄ dies leg. ce. l. cū illud. §. heres me⁹. r. de separatio. l. i. §. si. r. de peti. here. l. si qd̄ possessor. r. s. de euc. si ei. §. si is. r. ad. l. fal. querebatur. r. i. priori. §. quod vulgo.

Inanis. cōtra herede debitoris: q̄ rogat⁹ fuerat hereditatem restituere pone seio.

Confirmetur. postea.

Nam si heres. extiterit. seio fidei commissario.

Heres. rogatus restituere fidei commissum.

Extiterit: q̄ licet prius heres erat ex quo semel fuit nō tamen tenebatur nisi retinuit quartam et tunc prarta: sed ammodo insolidū r. cum effectu tenebitur. ad qd̄ facit. s. ad trebel. l. i. §. i.

Intercesserat. alomouādi. r. vide modū intercedendū. sunt em̄ plures modi intercedēdi: qz per mandatum modi sit propiti cuiusqz eorū: dicit. s. man. si vero non re. §. si plures post. Porro expromissor d̄ q̄ nōle alteri⁹ se obligat illo sunt. nō obligato. vt. s. de dolo. r. elegāter. §. seru⁹ pactiōis. r. in quarto modo h̄ casus ponit. nā in alijs ipso iure p successiōē extinguit accessoris obligatio. vt. s. de fideiuf. l. ḡnalter. et. l. heres. §. quid si. r. s. e. si duo rei. i. r̄.

et sic aduerbiū nō adiungit verbo desiderabitur.

Alter. qd̄ habet aliter: r. alij h̄nt alio. r. dic. l. eadez equitate: et tunc alia dabit hic ex stipulatu actio p̄ ter doli: sicut dat cōtra fideiussorē: nec em̄ debet esse p̄ctuz inter verbū illud desiderabit et sequē aduerbiū aliter:

licet quidā dicant ibi esse p̄ctandū et dicit h̄ic teneri actione de dolo: s̄ fideiussorem vtili actiōe ex stipulatu s̄ certe fideiussor actiōe de dolo t̄m̄ tenet q̄h̄qz. l. quādoqz motū suam occidit. vt. s. d. dolo. si fideiussor. nō ergo hec esset bona differentia.

Interfecit. post motū suū: tamē agit alis actiōe de dolo. vt. d. l. si fideiuf. q̄ est s̄. vbi de hoc plene dicit.

Ex stipulatu vtili. vt. d. l. de v̄suris. mora. §. si.

Si debitor. nā et hoc casu tenetur vtili p̄ncipaliter extincta sicut dicitū est si vbi vs̄ p̄sequi similitudinē

Hereditatez. vt. C. de pac. l. debitorū. r. ibi dicit.

Cedit. aditiō h̄ditatis.

Retinet. s̄ legatarios p̄ter fal. vt s̄ ḡnale fidei cō

missarium preter quartā trebellianicā. r. facit. s. qn̄ dies leg. ce. l. cū illud. §. heres me⁹. r. de separatio. l. i. §. si. r. de peti. here. l. si qd̄ possessor. r. s. de euc. si ei. §. si is. r. ad. l. fal. querebatur. r. i. priori. §. quod vulgo.

Inanis. cōtra herede debitoris: q̄ rogat⁹ fuerat hereditatem restituere pone seio.

Confirmetur. postea.

Nam si heres. extiterit. seio fidei commissario.

Heres. rogatus restituere fidei commissum.

Extiterit: q̄ licet prius heres erat ex quo semel fuit nō tamen tenebatur nisi retinuit quartam et tunc prarta: sed ammodo insolidū r. cum effectu tenebitur. ad qd̄ facit. s. ad trebel. l. i. §. i.

Intercesserat. alomouādi. r. vide modū intercedendū. sunt em̄ plures modi intercedēdi: qz per mandatum modi sit propiti cuiusqz eorū: dicit. s. man. si vero non re. §. si plures post. Porro expromissor d̄ q̄ nōle alteri⁹ se obligat illo sunt. nō obligato. vt. s. de dolo. r. elegāter. §. seru⁹ pactiōis. r. in quarto modo h̄ casus ponit. nā in alijs ipso iure p successiōē extinguit accessoris obligatio. vt. s. de fideiuf. l. ḡnalter. et. l. heres. §. quid si. r. s. e. si duo rei. i. r̄.

Intercedendū modi sunt. nō obligato. vt. s. de dolo. r. elegāter. §. seru⁹ pactiōis. r. in quarto modo h̄ casus ponit. nā in alijs ipso iure p successiōē extinguit accessoris obligatio. vt. s. de fideiuf. l. ḡnalter. et. l. heres. §. quid si. r. s. e. si duo rei. i. r̄.

Intercedendū modi sunt. nō obligato. vt. s. de dolo. r. elegāter. §. seru⁹ pactiōis. r. in quarto modo h̄ casus ponit. nā in alijs ipso iure p successiōē extinguit accessoris obligatio. vt. s. de fideiuf. l. ḡnalter. et. l. heres. §. quid si. r. s. e. si duo rei. i. r̄.

Intercedendū modi sunt. nō obligato. vt. s. de dolo. r. elegāter. §. seru⁹ pactiōis. r. in quarto modo h̄ casus ponit. nā in alijs ipso iure p successiōē extinguit accessoris obligatio. vt. s. de fideiuf. l. ḡnalter. et. l. heres. §. quid si. r. s. e. si duo rei. i. r̄.

Intercedendū modi sunt. nō obligato. vt. s. de dolo. r. elegāter. §. seru⁹ pactiōis. r. in quarto modo h̄ casus ponit. nā in alijs ipso iure p successiōē extinguit accessoris obligatio. vt. s. de fideiuf. l. ḡnalter. et. l. heres. §. quid si. r. s. e. si duo rei. i. r̄.

Intercedendū modi sunt. nō obligato. vt. s. de dolo. r. elegāter. §. seru⁹ pactiōis. r. in quarto modo h̄ casus ponit. nā in alijs ipso iure p successiōē extinguit accessoris obligatio. vt. s. de fideiuf. l. ḡnalter. et. l. heres. §. quid si. r. s. e. si duo rei. i. r̄.

Intercedendū modi sunt. nō obligato. vt. s. de dolo. r. elegāter. §. seru⁹ pactiōis. r. in quarto modo h̄ casus ponit. nā in alijs ipso iure p successiōē extinguit accessoris obligatio. vt. s. de fideiuf. l. ḡnalter. et. l. heres. §. quid si. r. s. e. si duo rei. i. r̄.

Intercedendū modi sunt. nō obligato. vt. s. de dolo. r. elegāter. §. seru⁹ pactiōis. r. in quarto modo h̄ casus ponit. nā in alijs ipso iure p successiōē extinguit accessoris obligatio. vt. s. de fideiuf. l. ḡnalter. et. l. heres. §. quid si. r. s. e. si duo rei. i. r̄.

Intercedendū modi sunt. nō obligato. vt. s. de dolo. r. elegāter. §. seru⁹ pactiōis. r. in quarto modo h̄ casus ponit. nā in alijs ipso iure p successiōē extinguit accessoris obligatio. vt. s. de fideiuf. l. ḡnalter. et. l. heres. §. quid si. r. s. e. si duo rei. i. r̄.

Intercedendū modi sunt. nō obligato. vt. s. de dolo. r. elegāter. §. seru⁹ pactiōis. r. in quarto modo h̄ casus ponit. nā in alijs ipso iure p successiōē extinguit accessoris obligatio. vt. s. de fideiuf. l. ḡnalter. et. l. heres. §. quid si. r. s. e. si duo rei. i. r̄.

Intercedendū modi sunt. nō obligato. vt. s. de dolo. r. elegāter. §. seru⁹ pactiōis. r. in quarto modo h̄ casus ponit. nā in alijs ipso iure p successiōē extinguit accessoris obligatio. vt. s. de fideiuf. l. ḡnalter. et. l. heres. §. quid si. r. s. e. si duo rei. i. r̄.

Intercedendū modi sunt. nō obligato. vt. s. de dolo. r. elegāter. §. seru⁹ pactiōis. r. in quarto modo h̄ casus ponit. nā in alijs ipso iure p successiōē extinguit accessoris obligatio. vt. s. de fideiuf. l. ḡnalter. et. l. heres. §. quid si. r. s. e. si duo rei. i. r̄.

Intercedendū modi sunt. nō obligato. vt. s. de dolo. r. elegāter. §. seru⁹ pactiōis. r. in quarto modo h̄ casus ponit. nā in alijs ipso iure p successiōē extinguit accessoris obligatio. vt. s. de fideiuf. l. ḡnalter. et. l. heres. §. quid si. r. s. e. si duo rei. i. r̄.

Intercedendū modi sunt. nō obligato. vt. s. de dolo. r. elegāter. §. seru⁹ pactiōis. r. in quarto modo h̄ casus ponit. nā in alijs ipso iure p successiōē extinguit accessoris obligatio. vt. s. de fideiuf. l. ḡnalter. et. l. heres. §. quid si. r. s. e. si duo rei. i. r̄.

Intercedendū modi sunt. nō obligato. vt. s. de dolo. r. elegāter. §. seru⁹ pactiōis. r. in quarto modo h̄ casus ponit. nā in alijs ipso iure p successiōē extinguit accessoris obligatio. vt. s. de fideiuf. l. ḡnalter. et. l. heres. §. quid si. r. s. e. si duo rei. i. r̄.

Intercedendū modi sunt. nō obligato. vt. s. de dolo. r. elegāter. §. seru⁹ pactiōis. r. in quarto modo h̄ casus ponit. nā in alijs ipso iure p successiōē extinguit accessoris obligatio. vt. s. de fideiuf. l. ḡnalter. et. l. heres. §. quid si. r. s. e. si duo rei. i. r̄.

Intercedendū modi sunt. nō obligato. vt. s. de dolo. r. elegāter. §. seru⁹ pactiōis. r. in quarto modo h̄ casus ponit. nā in alijs ipso iure p successiōē extinguit accessoris obligatio. vt. s. de fideiuf. l. ḡnalter. et. l. heres. §. quid si. r. s. e. si duo rei. i. r̄.

Intercedendū modi sunt. nō obligato. vt. s. de dolo. r. elegāter. §. seru⁹ pactiōis. r. in quarto modo h̄ casus ponit. nā in alijs ipso iure p successiōē extinguit accessoris obligatio. vt. s. de fideiuf. l. ḡnalter. et. l. heres. §. quid si. r. s. e. si duo rei. i. r̄.

Intercedendū modi sunt. nō obligato. vt. s. de dolo. r. elegāter. §. seru⁹ pactiōis. r. in quarto modo h̄ casus ponit. nā in alijs ipso iure p successiōē extinguit accessoris obligatio. vt. s. de fideiuf. l. ḡnalter. et. l. heres. §. quid si. r. s. e. si duo rei. i. r̄.

Intercedendū modi sunt. nō obligato. vt. s. de dolo. r. elegāter. §. seru⁹ pactiōis. r. in quarto modo h̄ casus ponit. nā in alijs ipso iure p successiōē extinguit accessoris obligatio. vt. s. de fideiuf. l. ḡnalter. et. l. heres. §. quid si. r. s. e. si duo rei. i. r̄.

Intercedendū modi sunt. nō obligato. vt. s. de dolo. r. elegāter. §. seru⁹ pactiōis. r. in quarto modo h̄ casus ponit. nā in alijs ipso iure p successiōē extinguit accessoris obligatio. vt. s. de fideiuf. l. ḡnalter. et. l. heres. §. quid si. r. s. e. si duo rei. i. r̄.

Intercedendū modi sunt. nō obligato. vt. s. de dolo. r. elegāter. §. seru⁹ pactiōis. r. in quarto modo h̄ casus ponit. nā in alijs ipso iure p successiōē extinguit accessoris obligatio. vt. s. de fideiuf. l. ḡnalter. et. l. heres. §. quid si. r. s. e. si duo rei. i. r̄.

Intercedendū modi sunt. nō obligato. vt. s. de dolo. r. elegāter. §. seru⁹ pactiōis. r. in quarto modo h̄ casus ponit. nā in alijs ipso iure p successiōē extinguit accessoris obligatio. vt. s. de fideiuf. l. ḡnalter. et. l. heres. §. quid si. r. s. e. si duo rei. i. r̄.

Intercedendū modi sunt. nō obligato. vt. s. de dolo. r. elegāter. §. seru⁹ pactiōis. r. in quarto modo h̄ casus ponit. nā in alijs ipso iure p successiōē extinguit accessoris obligatio. vt. s. de fideiuf. l. ḡnalter. et. l. heres. §. quid si. r. s. e. si duo rei. i. r̄.

Intercedendū modi sunt. nō obligato. vt. s. de dolo. r. elegāter. §. seru⁹ pactiōis. r. in quarto modo h̄ casus ponit. nā in alijs ipso iure p successiōē extinguit accessoris obligatio. vt. s. de fideiuf. l. ḡnalter. et. l. heres. §. quid si. r. s. e. si duo rei. i. r̄.

licet quidā dicant ibi esse p̄ctandū et dicit h̄ic teneri actione de dolo: s̄ fideiussorem vtili actiōe ex stipulatu s̄ certe fideiussor actiōe de dolo t̄m̄ tenet q̄h̄qz. l. quādoqz motū suam occidit. vt. s. d. dolo. si fideiussor. nō ergo hec esset bona differentia.

Interfecit. post motū suū: tamē agit alis actiōe de dolo. vt. d. l. si fideiuf. q̄ est s̄. vbi de hoc plene dicit.

Ex stipulatu vtili. vt. d. l. de v̄suris. mora. §. si.

Si debitor. nā et hoc casu tenetur vtili p̄ncipaliter extincta sicut dicitū est si vbi vs̄ p̄sequi similitudinē

Hereditatez. vt. C. de pac. l. debitorū. r. ibi dicit.

Cedit. aditiō h̄ditatis.

Retinet. s̄ legatarios p̄ter fal. vt s̄ ḡnale fidei cō

missarium preter quartā trebellianicā. r. facit. s. qn̄ dies leg. ce. l. cū illud. §. heres me⁹. r. de separatio. l. i. §. si. r. de peti. here. l. si qd̄ possessor. r. s. de euc. si ei. §. si is. r. ad. l. fal. querebatur. r. i. priori. §. quod vulgo.

Inanis. cōtra herede debitoris: q̄ rogat⁹ fuerat hereditatem restituere pone seio.

Confirmetur. postea.

Nam si heres. extiterit. seio fidei commissario.

Heres. rogatus restituere fidei commissum.

Extiterit: q̄ licet prius heres erat ex quo semel fuit nō tamen tenebatur nisi retinuit quartam et tunc prarta: sed ammodo insolidū r. cum effectu tenebitur. ad qd̄ facit. s. ad trebel. l. i. §. i.

Intercesserat. alomouādi. r. vide modū intercedendū. sunt em̄ plures modi intercedēdi: qz per mandatum modi sit propiti cuiusqz eorū: dicit. s. man. si vero non re. §. si plures post. Porro expromissor d̄ q̄ nōle alteri⁹ se obligat illo sunt. nō obligato. vt. s. de dolo. r. elegāter. §. seru⁹ pactiōis. r. in quarto modo h̄ casus ponit. nā in alijs ipso iure p successiōē extinguit accessoris obligatio. vt. s. de fideiuf. l. ḡnalter. et. l. heres. §. quid si. r. s. e. si duo rei. i. r̄.

Intercedendū modi sunt. nō obligato. vt. s. de dolo. r. elegāter. §. seru⁹ pactiōis. r. in quarto modo h̄ casus ponit. nā in alijs ipso iure p successiōē extinguit accessoris obligatio. vt. s. de fideiuf. l. ḡnalter. et. l. heres. §. quid si. r. s. e. si duo rei. i. r̄.

Intercedendū modi sunt. nō obligato. vt. s. de dolo. r. elegāter. §. seru⁹ pactiōis. r. in quarto modo h̄ casus ponit. nā in alijs ipso iure p successiōē extinguit accessoris obligatio. vt. s. de fideiuf. l. ḡnalter. et. l. heres. §. quid si. r. s. e. si duo rei. i. r̄.

Intercedendū modi sunt. nō obligato. vt. s. de dolo. r. elegāter. §. seru⁹ pactiōis. r. in quarto modo h̄ casus ponit. nā in alijs ipso iure p successiōē extinguit accessoris obligatio. vt. s. de fideiuf. l. ḡnalter. et. l. heres. §. quid si. r. s. e. si duo rei. i. r̄.

Intercedendū modi sunt. nō obligato. vt. s. de dolo. r. elegāter. §. seru⁹ pactiōis. r. in quarto modo h̄ casus ponit. nā in alijs ipso iure p successiōē extinguit accessoris obligatio. vt. s. de fideiuf. l. ḡnalter. et. l. heres. §. quid si. r. s. e. si duo rei. i. r̄.

Intercedendū modi sunt. nō obligato. vt. s. de dolo. r. elegāter. §. seru⁹ pactiōis. r. in quarto modo h̄ casus ponit. nā in alijs ipso iure p successiōē extinguit accessoris obligatio. vt. s. de fideiuf. l. ḡnalter. et. l

a Interdictum. alias in creditum.

b Mulieris. in vtroq; casu. et sic facit. **§. de pdi. et de mon. interdū. §. Stichus. et de cura. l. si qd cū. pcurato. §. cōtra. De re. iur. l. qd in initio. r. §. de ac. r. ob. oēs. Solu. ibi de reprobatō: hic de non approbatō.**

c Periclitetur

vt. **§. ad velle. l. §. nis. §. si mulieri.**

c Periclitetur

qz hic conuenit vt

heres: r. hīs r. de-

functus vna psona

consent: et ita

ex psona defuncti

non sua queritur.

d Liberari. vt

et. **§. de fideiuf. l. generalr iul. nisi**

vt. **§. ptoxi. §.**

e Verum est. in

dubitanter.

f Plenior. id ē

plena r. efficac: ci-

nilis r. naturalis.

aliud si tm natu-

ralis. vt. **§. de fide**

iusso. heres. §. qd

fide. et facit. **§. de**

pac. l. nisi hoc.

g Dūtaxat. i.

oīno. vel reus dū-

taxat. i. reus q nō

est fideiussor. nam

fideiussor qz res

est. **§. maxime si**

alium fideiussorez

dat. vel dic. i. sim-

pliciter vel absolu-

te obligat: vt ei

obligationi nō co-

hereat exceptio vt

auxiliū. **§. hēc**

est eadē cū prima.

h Liberabit. a

sua obligatione.

i Eccontrario. **§. em**

posuit casum indubitable

quare

reus nulla tuebatur

exceptione: r. nichilominus

dicat exm

qui obligationē fideiuf.

p in integ. resti. sic r. fit. **§. qui res**

§. michi. §. quidā. vt. R. dicit

hic non extingui: qz deest

eis dicitio nō: r. habēt talē

litteram: ecōtra nō pōt dici tol-

li r. et verbū inferius retinere: ponit

p impedire: vel **§. cā**

litterā dic nō tolli ipso iure: sed p in

integ. resti.

k Defensionem. que non cōpetebat

fideiussori vt her-

redi. vt pote psonalis nō realis. r. quod

subiicit nam r. c.

simile adducit.

l Bona fide. r. sic nō fuit

decepto dolo aduersarij.

m Fideiussore. **§. r. relicto.**

n Difficile. i. impossibile. sic

ecōtra. **§. de his q deie. l. i.**

sed fm. **R. i. graue.**

o Honorarij. i. in integ. resti. q a

pote est introducta.

p Retinere. i. facere eam durare. **§. fed. R. f. facere**

eam impedire.

q Que. i. cā in integru restitutionis iuris

pit obligatio ciuillis ppter hereditatez eius qui iure tenebatur auxilliū exceptiōis amittere. et em interdicitū est subuenire sexui mulieris q suo nomine periclitetur.

¶ Si fideiussor successit reo efficaciter obligato tollit obligatio fideiussoria. **Wal.**

¶ Dū vulgo tactatur fideiussorem qui debitor heres extiterit ex causa fideiussoria liberari: totiens verum est quotiens ea plenior rei promittēdi obligatio inuenitur. nam si reus dūtaxat fuit obligatus: fideiussor liberabitur. Et ecōtrario: non potest dici nō tolli fideiussoris obligationē: si debitor propriam r. personalem habuerit defensionem. naz si minor. **xxv. annis bona fidei pecuniam credidistis: isqz numeros acceptos perdidit: r. ita tēpora in integru restōnis decessit herede fideiussore: difficile est dicere causaz iuris honorarij que potuit auxilio minoris esse: retinere fideiussoris obligationē: que pncipalis fuit: r. cui fideiussoris obligatio**

¶ Principalis. s. obligationis.

¶ Et cui. principali.

¶ Fideiussoris. als fideiussoris: r. subandias obligatio si non habeas. als fideiussor: r. tunc nil subandias.

¶ Sine ptemptatione. quis deceptus forte fuit minor

facilitate: r. iō nō restituitur fideiussor. vt. **§. de exceptio. l. exceptiōes. §. si. r. C. de fideiuss. mi. l. i. r. ij. nisi esset heres: vt hic subiicit. l. si. §. glo. ista psequit dictū dñi. **R. tm.****

¶ Naturalis obligatio pacto et iure iuran. tollitur ipso iure: qd pdest fideiussori. **Bar.**

¶ Naturalis obligatio vt p cuncte numeratiōes tollitur: ita iusto pacto vt iure iurādo ipso iure tollitur: qz vinculi equitatis quo solo sustinebatur: cōuentiōis equitate dissoluitur: ideoqz fideiussor quem pupillus dedit: ex istis causis liberari dicitur.

¶ Tunc pater potest adijci a filio ad solutionem cum patri actio non queritur: sed filio distincte a patre adijci. **Bar.**

¶ Questū est an ita stipulari qz possit: michi aut filio meo decē dari: vel ita michi aut patri: sed nō incommode potest adhiberi distinctio: vt filio qui dem stipulāte p̄ris tūc adijciatur persona cum stipulatio ei acquiri non possit. ecōtrario autem nichil prohibet patre stipulāte filij personam adijci

¶ Naturalis. i. de iure gentium.

¶ U. i. scur. **b** Numeratiōe. i. solutione.

¶ Iusto pacto. nā similia sunt. vt ar. **§. de pac. si vnus**

§. §. si stipular. r. azo. Apparet §. q obligatio naturalis

p pactu introducta ipso iure p aliud pactū tollit. **§. ptra**

§. de pac. l. si vn. §. pact. ne. Sol. aliud est tollere obliga-

torū pactū: qd fieri potest vt hic. aliud liberatori si qd fieri non potest ipso iure vt ibi: qz prompiores r. vt. **§. de**

act. r. ob. l. arrianus. vel dicit ibi. Itē facit. **§. de iure iur.**

l. si. r. C. de pact. l. creditori. r. §. ad. l. fal. l. si pupillus.

d Equitatis. vñ etiā soluta pecunia repetitur. vt. **§. de condi. inde. l. qui ex. §. si.**

¶ Dicit. si supradictis modis tollit obligatio pupilli

vel si talia faciat fideiussor. r. facit. **§. e. l. si. §. si.**

¶ Adijciat. id est adijci intelligatur: et adijci possit

vt sit adiectus.

¶ Cuz stipulatio. veluti si filij familias miles de ca-

sirensi peculio stipulatur. Et cū patri potest queri: nulla

videtur stipulatio fm. **R. vt. §. de stipula. seruo. l. item si**

in fl. r. l. sed r. si. r. Je. l. qui. r. sed r. si seruus. hic th. ptra
dici p. r. r. valcat: et p. r. th. queraf ad obligatoez fz azo.

a **C** Ipse. pater.
c **N**o est. fz dixit p. mittio filio meo dari: quo casu nō
recte soluitur filio. vt. s. de ver. obli. l. e. s. qui ita. ar. hic

b **S**ibi. patri.

in persona sui po-
sunt: vnde valet: et
est adiectus. vt. s.
de sbo. obli. l. enz
qui. s. qui sibi. sed
distinguitur: si pē
acquiri patri quā
do stipulatur filio:
tenet. alias nō. vt
s. de verbo. obli.
l. dās suo. r. l. qd
dicitur. et insti. de
sui. stip. s. ei qui.
d **N**o infadit
vt. s. eo. l. c. s. qo in
prin. cōtra. so. hic
scru fuit nomina
tim vt capite mi-
nuto soluitur. vt
speciale in usufru.
vel hic capite mi-
nutus in meliozes
statum deductus
qz emācipatur. vt
s. de verbo. obli. l.
qui ita. s. qui sibi.
r. ar. insti. de capi.
di. s. minima. sic s.
adiectio solutio-
nis nō tollitur ea.
di. l. z usufruc. tol-
latur. h.
e **N**am est. be-
ne dixi solui posse
capite minuto. nā
r. alū facta solutio
p. adiecto parit li-
beratoez: vt si fiat
tutori cū pupillō
fuit adiectus.
f **T**utori. pu-
pilli.
g **C**uratori. fu-
rioss.

cum tollens qd filio pater sti-
pularur sibi stipularur intelligi-
tur: cum ipse sibi stipularur nō
est: r. in pposito manifestum
est nō obligatiois sed solutio-
nis gra filij psonam adiectam
Cetā statu murato pōt sol-
ui adiecto: et si furiosus vel pu-
pillus adijcitur solutioni vel
cōditioni potest impleri in per-
sona tutoris vt cura. et si seruus
adijcitur solutioni vel cōditio-
ni implēde nō receditur a per-
sona nisi de consensu ipsius adie-
cti. et casus qui resoluti vsum
fructum formatū nō impedit
formandū. h. d. Bal.

Cum fructus michi aut tici-
cio dari stipulatus sum: ticio
capite dimittito facultas sol-
uendi ticio non intercedit: qz
et sic stipulari possumus: mi-
chi aut ticio cuius capite minur
erit dari. nam r. si furiosus vel pu-
pilli persona adiecta sit: ita tu-
toris vel curatoris pecunia re-
cte dabitur: sicuti conditionis
implēde causa recte pecunia
tutori vel curatoris datur: quod
quidē labeo r. pegafus puta-
uerūt vtilitatis causa esse reci-
plendū: idqz ita recti potest:
si pecunia in rē vel pupilli vel
furiosi versa est: quomodo si
dño dare iussus seruo dedisset

m **D**ederit. quia a persona non est recedendum. vt. s.
eo. l. in omnibus.

n **S**tipulatus. pone mentis.

o **S**oluerit. non aliter contingit liberatio: qz si ex vo-
luntate serui dederit domino. vt. s. e. si stipulatus sum. in

prin. r. facit. s. de
cōdi. et demōstra-
tio. l. q. h. di. r. de
ver. obli. stipu-
latus ista. s. h. q.
p **N**on perti-
nentem. sed ad ali-
um. Accur.
q **P**ossedit. ma-
la fide. Accur.
r **P**ervenit. de
hereditate debi-
toris.

C Liberari. s. non merōne cōpen-
satis que potest
obijci ab vtraqz
parte sunt ipsi li-
berati: r. debitor:
Respondeo. s. m. ve-
tera iura non li-
beratur per cōpē-
sationē quis ipso
iure: nisi implota-
to officio iudicis:
vt institui. de act.
s. in bone fidei. et
s. s. in stricti. r. ar-
gumē. s. de nego.
gest. l. debitor. vel
quod dicit non li-
beretur: subaudi
eoipto qz ipse per-
cepit tantum de
hereditate. sed li-
beratur iure com-
pensationis cum
ea opponitur. r. fa-
cit. s. de peti. here.
si quid pos. s. dā
tamen. r. de inoffi-
cio. testa. l. eum q.
s. fina.

C Si creditor debitoris here-
ditate ad se non pertinentem
possedit: et tantum ad eum p-
uenit quantum si quislibet alius
bonorum possessor et solueret
liberaret hīdē: nō potest dicit
fideiussores liberari. neqz enī
ipsius sibi soluisse pecuniā cre-
dētū est a q. hereditas euicit.
C Perceptione rei oēs liberan-
tur sed perceptione pretij nō
liberatur possessor rei. Bar.

Dolo fecisti. quomōdo pos-
sideres qd ex hereditate ad
alium pertinente apprehēde-
ras: si possessor corp⁹ aut li-
tis estimationez prestiterit: ea
res tibi proderit: quia nichil
petitoris interest ceterū si tu
ante conuentus ex preterito
dolo pstitit: nichil ea res pos-
sessori proderit.

Quādo obligationes sunt

- 3. eo. ticia. contra. solue vt ibi.
- v **C**uincitur. vnde non videtur solutus si nō durat.
- r **D**olo fecisti. et ita teneris ad litis estimationem
doli clausula.
- v **A**pprehenderas. puta fundum vnum.
- z **T**ibi. qui dolo defūisti possidere.
- a **P**roderit. s. vt libereris ab vtili rei vē. nō vt libereris
ab illo edicto. de alt. iudi. mu. cau. fa.
- b **S**i tu. qui dolo possidere defūisti.
- c **C**onuentus. vtili rei vendi. nam si per edictum de
alie. iudi. mu. cau. fac. nullum esset dubium. et facit. s.
de peti. here. l. etiam. s. item si quis: et quod ibi no. et
s. de tabu. exhi. locum. s. condemnatio. r. s. de rei vendi.
l. is qui dolo.
- d **P**restiteris. litis estimationem.

t **N**eg ipsum

Soluta sit. a mandatore. Debitorem. cui pecuniam mutua sit. Suis. pupilli. Cum altero. puta tutore lite contestata. Idem et econtra in hoc casu.

Al. f. obitor Debitou. pupilli. Agendi. co- tra pupillum.

Si mandato meo ticio pecuniam credidisses: et si modis contractus similis est tutori et debitori pupilli: ideo mandato conuenio et dantur (quod pecunia soluta sit) non liberari debitorem ratio suadet: sed et prestare debet creditor actiones mandatorum aduersus debitorem ut ei satisfiat: et ad hoc pertinet tutoris vel pupilli debitoris nos fecisse comparationem: nam cum tutor pupillo tenetur ob id quod debitor eius non conuenit: neque iudicio cum altero accepto liberatur alter: nec si damnatus tutor soluerit: ea res proderit debitori: quin etiam dici solet tutore contraria actione agendum esse: ut et pupillus aduersus debitorem actionibus suis cedat.

Si creditor non potest cedere actionem mandatorum vel si de iussu exceptione cedenda repellitur. Bar.

Si creditor a debitore petens culpa sua ceciderit: prope est ut actione mandati nichil a mandatore consequi debeat: cum ipsius uictio accidit ne mandatorum possit actio-

nis. i. pupilli. et sic iste creditor tenet actionem in factu: et si hoc istud edictum est. q. in fraude creditorum. l. i. et inuenitur in. l. ij. eiusdem tituli. ibi siue ibi numerauerit et c. et sic intelligitur. d. l. si postulante. s. ad trebel. hic enim debitor et is cui solutum est commisit fraudem.

Si creditor. q. mandato meo pecuniam mutua uerit. C. si ven. pi. aga. l. i. et l. pe.

Participasse. ut fraudaretur pupillus: qui creditor conueniturus erat tutorem ut dixi. Itē facit. s. pro empti. qui fundus si tutor. contra. solue ut ibi.

Si cum pupilla. tutores. s. pupille. Adolescente. quondam.

Tutore. soluente pecuniam: alias tutore soluente pecuniam libera: alio tutore pecunia liberata. et sic soluente ex ca-

Acceptus. a sponte dante. ut. s. de euic. l. iij. Liberabit. ipso iure: ut l. ij. q. b. modis tollit obligatio. s. ff. de pactis. l. ab emptio. et c. q. ij. ab emp. di. l. i. et ij. s. v. p. exceptione non ipso iure. ut. s. de rescin. v. l. cu emptio. s. solue ut ibi. Itē facit. s. de pactis. l. nisi.

nibus cedere. Si principale ipso iure resoluatur: eodem modo resoluitur accessoria stipulatio. Bal.

Si inter emptorem et venditorem conuenit prius aliquid ex alterutra parte solueretur: ut ab emptione discedatur: si de iussu eo nomine acceptus soluto contractu liberabitur.

Delegatio tutoris liberat debitorem pupilli: ita demum si fuerit facta bona fide. B. I. de

Pupilli obitor tutore delegante pecuniam creditore tutoris soluit: liberatio contingit si non malo consilio cum tutore habito hoc factum esse probetur: sed etiam inter dicto fraudatorio tutoris creditore pupillo tenetur: si eum consilio fraudis participasse constabit.

Transfatione rescissa ex qua inducebatur exceptio tollitur exceptio effectus per transfationem inductus. Bar.

Si cum pupilla magistratus qui per fraude pupillo tutorem dederit heres extitisset et tutores eius cum adolescente transegerunt: eam transfationem pupilla ratam habere noluerit: nichilominus tamen erit tutore soluente pecuniam

Pupilli. creditore. tutoris. Cui tutore. et cum debitore pupilli. alioquin ipso iure cotingeret liberatio cui licuit sic soluere: ad hoc ut cotpetat liberatio ipso iure. ut. s. de admini. tuto. l. lucius. s. si. et s. r. r. tele. s. poterit post dari pupillo in integrum restituito: ideo q. sic dari debeat q. solutus est pupillo cum auctoritate tutoris. vel ipsi tutori non alij: ut hic pingit.

Probet. super ergo contra si malo consilio non liberat: s. etiam et c.

Interdicto. alibi non inuenitur aliquid de hoc interdicto: unde dicunt fuisse interdictum hoc casu s. m. d. immo certe inuenit. ut. s. ad trebel. l. si postulare. s. s. et si filius. s. hoc est uerum quod aliquis titulus de hoc interdicto non inuenit. vel dic dari actionem in factu: et s. m. hoc edictum istud est. q. in fraude creditore. q. iste tutor uidet alienasse in fraude sui creditore.

Interdicto. alibi non inuenitur aliquid de hoc interdicto: unde dicunt fuisse interdictum hoc casu s. m. d. immo certe inuenit. ut. s. ad trebel. l. si postulare. s. s. et si filius. s. hoc est uerum quod aliquis titulus de hoc interdicto non inuenit. vel dic dari actionem in factu: et s. m. hoc edictum istud est. q. in fraude creditore. q. iste tutor uidet alienasse in fraude sui creditore.

Interdicto. alibi non inuenitur aliquid de hoc interdicto: unde dicunt fuisse interdictum hoc casu s. m. d. immo certe inuenit. ut. s. ad trebel. l. si postulare. s. s. et si filius. s. hoc est uerum quod aliquis titulus de hoc interdicto non inuenit. vel dic dari actionem in factu: et s. m. hoc edictum istud est. q. in fraude creditore. q. iste tutor uidet alienasse in fraude sui creditore.

Liber Octauus.

transactiois. vel dic ex ea prioris debiti: et idem erit. sed nunquid per in integrum restitui. repetet pupilla: Rñ. non quia nichil egit ipsa nec soluit sed tutores.

a **Liberata.** forte per exceptionem. alioquin non posset restitui scitari quod dicit statim. vt Ie. qui res s. aream.

b **Actione.** in debiti.

c **Nec vtilem.** non solum directam

d **Si adulescens**

e **quodammodo**

f **nunc aduersus**

g **heredes magister**

h **intendebat: quia**

i **fraudem magistratus**

k **sibi dedit tutorem.**

l **Rescisso.** vtriusque sensu. vt. C. de transac. l. si diuersa. ac.

m **Utile.** s. in factu subsidiariaz. vt in l. de satisf. tu. et cura. s. si.

n **Accipiet.** scz adulescens.

o **Soror.** vt no mine sibi cesso a fratre cuiusdam hereditarij debiti = ris. Accur.

p **Nulla delegatio.** s. debitoris a fratre. s. que fit per stipulationem. vt C. de noua. l. i.

q **Secura esset**

r **ipso iure.** sed tñ cesso. Accur.

s **Ad ea.** quod dic vt. s. de here. ven. l. si nomē. r. l. seq. Item facit. s. manda. l. inf. causa. s. si. sed arg. cōtra. s. solu. ma. l. si cū dote. s. si mulier. so. spectabile ibi in dote.

t **Cū in eodem**

u **tempore.** ex venditione dicit michi tici? decem. ex locatione quicq; nsc. pvtro qz debito obligat michi codicē suti.

v **Pro modo.** i. p rata. et sic est arg. s. s. e. in his.

w **Impator.** ibi si ho sūma rē. et de dā. infec. ptois. s. i. o.

x **Eius.** s. creditoris.

y **Omni.** vtriusque obligationis.

z **Discreti.** i. diuersi. nā cū pto obligasset: r postea

liberata: nec tutores contra adulescētē actionē directam nec vtilē habebunt / q suū recuperauit. plane si adulescēs pecuniā restituere tutori pupille maluerit rescisso quod gestum est: actionē vtilē in pupillam heredem magistratū accipiet.

Periculi nos cessi pmet ad cessionarium. Bar.

Soror: cui legat si ab here de fratre debebat: post mortē legati qstionē transegit: vt no mine debitoris cōtēta legatū non peteret: placuit qz nulla delegatio facta: neq; liberatio secuta esset: tñ nominis periculū ad eā pertinere. itaq; si legatū cōtra placitum peteret: exceptionē pacti non inutiliter opponit.

Preciū pignoris dicit cōuerit in oē debitū in quo pignora sunt obligata. Bal.

Cum in eodem tempore pignora duobus contractib; obligātur precii eorū pro modo pecunie cuiusq; tractus creditor accepto facere dicit: nec in arbitrio eius electio erit: cū debitor precii pignoris sortis omni subiecerit. Si si tñ discretis superfluis pignoris obligari placuit: prius debitū pto pignoz iure soluet: scdo superfluum compensabitur.

Bus supueniens recipienti inducit liberationē que prius inducta non erat. Bal.

Cū institutus deliberaret substituto pecunia per errorem soluta est: ad eum hereditate postea deuoluta causa con

scdo obligat: non obligat nisi residuum. Accur.

Supflui. i. id quod plus est in pignoris estimatōe: qz esset debitū prius pro quo fuerit iam obligata res.

Placuit. secundo debito.

Soluet. i. dissoluetur: et quidem totum.

dictiois euanescit: que ratio facit vt obligatio debiti soluitur.

Solutus simpliciter credit primo in causam duriorē: et si non sit durior credit in antiquorem. Pau.

Idem.

Am ex plurib; causis

debitor pecuniam soluit: vtriusque demonstratione cessante potior habebitur cā eius pecunie que sub ifamia deberetur: mox etus que penam continet: tertio que sub tute hypothecē vel pignore

scita ē. post hūc ordinē potior habebitur ppria qz aliena cā

veluti fideiusoris. qd veteres ideo diffinierunt: qz verisimile videretur diligentem debitorē admonitū ita negocium suū gesturum fuisse: et si nichil horum interueniat: veltustoz cōtractus ante solueret.

Si maior pecunia numerata sit qz ratio singulorū

expositulari: nichilomin; ex primo contractu soluto qui potior erit superfluum ordinem / se cundo vel in totum / vel pro parte minuēdo videbitur datum.

Electa re pro alio debito iolutum data prima actione agitur nisi dolus creditor imputetur. Item ad liberationē sufficit rem solutam perfecte ex postfacto creditoris fieri. h. d. Bar.

Paulus.

Qui res suas obligauit

postea aliquam possessionem ex his pro filia sua promittendo dotem obligauit et soluit: si ea res a creditore

ok In totum. si tantum est.

Qui res suas. s. generaliter vniuersas.

Et soluit. i. dedit in solutum possessionem pro dote que erat in pecunia promissa.

Cū institutus

deliberaret. de ad eunda hereditate.

Soluta est. a

debitore hereditario

Conditiois.

indebiti qz cōpete

bat soluti. ad quod est. C. de edi. diui adriani. l. i. ex quo est cessat cā: cessat et conditio.

Ut obligatio

no. qz breuissimo

tempore tollit dicitio

debiti: nec miruz

qz et rati habitio:

ne. ad quod facit. s.

Am ex pluribus

debitis et creditis

Sub ifamia

i. ex ea cā qz si potior naretur esset ifamia

et hoc iur' iuc cedente in eligēdo.

Penā. ex contractu pmissam.

Fideiusoris.

veluti si ipse fideiusoris nōle tene retur. acc.

Admonituz. sua discretio: vel ab amicis.

Nichil horum. qz altera habeat potior altera: r facit. s. de reg. iur. l. si in duabus. r. s. eo. l. r magis. r. l. si quid ex fa. et. l. in his. in prin.

Solueretur. i. dissolueretur.

Singulorū. debitorū neutrali

Ex pto. sic lege pto soluti videbitur datus ex contractu qz potior erit. qz autē sit ille habes hac. l.

A Dissoluerit. ea mēte vt reficiat. alias contra J. pri. ibi homini autem et. Accur.

C cessare. ad hoc facit. S. de ritu nup. l. palam. S. non solum. et. S. de verbo. obliga. inter stipulāte. S. sacram. et de iudi. l. proponebatur. et de seruiciu. verba. predio. si ser

mius. S. si sublatū et de lega. l. quod in rerum. S. si. et de usufruc. l. qui usufruc. et. S. de pigno. paulus. S. dñs.

C homini aff. quasi diceret in su periori casu si fuit argumentū bonū quando ea mente dissoluit vt eisdez tabulis construe ret. sed nō est bonum quonā alia mente. vt. S. de ver bo. obli. iter stipu lantez. S. sacram.

C fiet. tunc. Accur.

C his. l. supra dictis in seruo.

C Impositū est post promissionē.

C Natura esse cōstructo edificio. Accur.

C Maxima. ad qd filii. S. de leg. l. l. sui filii. S. si aree. et. S. qui. mo. usufruc. amitta. quid tamen. S. pe. et de leg. ij. si aree. et. l. si ita leg. S. si domi.

C et de usufruc. l. qui usufructu. et de pigno. paulus. S. domus. et ad treb. l. ex facto. S. ex facto.

C Ante diez. vt datur em obligatio accepisse dilacionem donec rediisset ab hostibz. Accur.

C Si scit. scilicet alienū id est si mala fide iniurixit: et dic qd ad inter esse procedit condemnatio p iustu

ram. in litem: quia dolo desit possidere: vt argumen. S. de acqui. posses. qui vniuersas. et. S. de rei vendi. l. qui restitueret. nichilominus tamen potest agi actioe de signo iniuncto: qua consequatur in duplum si ei hoc placuerit ne melioris cōditiois sit qd qui bona fide iniurixit. et ad de qd notatur. S. de rei vendi. l. in rem. S. tignum. et facit

C Si non interest creditoris potest ei solui pecunia etiā alteri forme qd sit pmissa. Bal.

C Paulus rñ. Paulus. creditorē nō esse cogē dum in aliaz formā nūmos accipere: si ex ea re dānū aliqđ passurus sit creditor.

C Solutio pertinet ad illos q

stratoribus recipi. quibz cessantibz extigere fideicō. recipi. relicti heres desit esse soluendo: vñ debitores recipi. cō stituti sunt. vt. S. de administra. tuto. lucius. S. si.

C Intulerunt. potest per condi. indebi. repeti qd non debite solutum est. Accur.

C In quam causam. vt. S. e. l. l.

J. de tign. iniuncto. l. i. et de acquen. re. do. adeo. S. cum in suo. et. S. ad exhiben. gemma.

C Dari. qd in litem iurati fuerit: ita ergo in area. Paulus. si ex ea re. maxime. vel si. i. qz semp intelli gatur aliqđ damnum pati hoc ipso qd ei auferat qd

sibi placet. vt l. l. de actio. S. preterea. Itē ad hoc. S. si cer. peta. cuz dō vel expone tertio ita plane vt dicit littera: sic cogitur recipere l. aliā for maz h dānū ei nō est. Sed tunc est J. C. de solu. et. i. S. si cer. peta. l. ij. S. mutui. Sed dices nō est aliud fictio ne hui. l. licet sint diuerse forme vt tres bonoñ. p. vno imperiali. arg. S. de aur. et argē. leg. l. i. S. si. et. l. i. t. i. et fm hoc est J. C. S. dona. l. si qz argē. in pūn. que est cō tra fz pmos duof stellect. et ibi ple nius dicit. Itē ad de qd no. in dicto S. mutui. Itē fa cit. S. de re iudi. l. si se. S. ait pretor.

C Uero. datio. et in prouin cialibus negotijs tantum.

C Nō sustinerēt sic etiā si necrome p Administratōe qd Italici tñ.

C Sibi. als vt sibi rome reddere tur et.

C Curauerūt. vt in casu hui. l. fuit. et facit. C. de admini. tu. l. ij. S. i. et. J. in. solui. si qz apud. S. si tutor.

C Anl. rñ. viri lē. puta plu res coheredes.

C Ex collegis. id est coheredibz: vel dic de admini

stratoribus recipi. quibz cessantibz extigere fideicō. recipi. relicti heres desit esse soluendo: vñ debitores recipi. cō stituti sunt. vt. S. de administra. tuto. lucius. S. si.

C Intulerunt. potest per condi. indebi. repeti qd non debite solutum est. Accur.

C In quam causam. vt. S. e. l. l.

C Solutum quod potest res peti non parit liberationem. hoc dicit Bar.

C Idem. Paulus respon. nō ideo eos qui virilem portio nez ex causa fideicōmissi. infer re debuerant liberatos vide ri: quoniam quidē ex collegis per errorem plus debito: intulerunt. S. Paulus respondit aliaz causaz esse debitoris sol uētis: alia creditoris pign. di strahētis. nā cū debitor soluit pecuniā: in pte ei esse cōme morare i quā causam soluerit. cum autem creditor pignus distraheret: licere et pectum inde acceptum referre etiam

stratoribus recipi. quibz cessantibz extigere fideicō. recipi. relicti heres desit esse soluendo: vñ debitores recipi. cō stituti sunt. vt. S. de administra. tuto. lucius. S. si.

C Intulerunt. potest per condi. indebi. repeti qd non debite solutum est. Accur.

C In quam causam. vt. S. e. l. l.

C Solutum quod potest res peti non parit liberationem. hoc dicit Bar.

C Idem. Paulus respon. nō ideo eos qui virilem portio nez ex causa fideicōmissi. infer re debuerant liberatos vide ri: quoniam quidē ex collegis per errorem plus debito: intulerunt. S. Paulus respondit aliaz causaz esse debitoris sol uētis: alia creditoris pign. di strahētis. nā cū debitor soluit pecuniā: in pte ei esse cōme morare i quā causam soluerit. cum autem creditor pignus distraheret: licere et pectum inde acceptum referre etiam

stratoribus recipi. quibz cessantibz extigere fideicō. recipi. relicti heres desit esse soluendo: vñ debitores recipi. cō stituti sunt. vt. S. de administra. tuto. lucius. S. si.

C Intulerunt. potest per condi. indebi. repeti qd non debite solutum est. Accur.

C In quam causam. vt. S. e. l. l.

C Solutum quod potest res peti non parit liberationem. hoc dicit Bar.

C Idem. Paulus respon. nō ideo eos qui virilem portio nez ex causa fideicōmissi. infer re debuerant liberatos vide ri: quoniam quidē ex collegis per errorem plus debito: intulerunt. S. Paulus respondit aliaz causaz esse debitoris sol uētis: alia creditoris pign. di strahētis. nā cū debitor soluit pecuniā: in pte ei esse cōme morare i quā causam soluerit. cum autem creditor pignus distraheret: licere et pectum inde acceptum referre etiam

stratoribus recipi. quibz cessantibz extigere fideicō. recipi. relicti heres desit esse soluendo: vñ debitores recipi. cō stituti sunt. vt. S. de administra. tuto. lucius. S. si.

C Intulerunt. potest per condi. indebi. repeti qd non debite solutum est. Accur.

C In quam causam. vt. S. e. l. l.

C Solutum quod potest res peti non parit liberationem. hoc dicit Bar.

C Idem. Paulus respon. nō ideo eos qui virilem portio nez ex causa fideicōmissi. infer re debuerant liberatos vide ri: quoniam quidē ex collegis per errorem plus debito: intulerunt. S. Paulus respondit aliaz causaz esse debitoris sol uētis: alia creditoris pign. di strahētis. nā cū debitor soluit pecuniā: in pte ei esse cōme morare i quā causam soluerit. cum autem creditor pignus distraheret: licere et pectum inde acceptum referre etiam

stratoribus recipi. quibz cessantibz extigere fideicō. recipi. relicti heres desit esse soluendo: vñ debitores recipi. cō stituti sunt. vt. S. de administra. tuto. lucius. S. si.

C Intulerunt. potest per condi. indebi. repeti qd non debite solutum est. Accur.

C In quam causam. vt. S. e. l. l.

C Solutum quod potest res peti non parit liberationem. hoc dicit Bar.

de actio. S. preterea. Itē ad hoc. S. si cer. peta. cuz dō vel expone tertio ita plane vt dicit littera: sic cogitur recipere l. aliā for maz h dānū ei nō est. Sed tunc est J. C. de solu. et. i. S. si cer. peta. l. ij. S. mutui. Sed dices nō est aliud fictio ne hui. l. licet sint diuerse forme vt tres bonoñ. p. vno imperiali. arg. S. de aur. et argē. leg. l. i. S. si. et. l. i. t. i. et fm hoc est J. C. S. dona. l. si qz argē. in pūn. que est cō tra fz pmos duof stellect. et ibi ple nius dicit. Itē ad de qd no. in dicto S. mutui. Itē fa cit. S. de re iudi. l. si se. S. ait pretor.

Quiritatem. I3 pro ea pignus non erat obstrictuz
a s nō videt̄ hec lex notare dñiam aliquā. vel veri⁹ dic
cū pign⁹ in hoc sit obstrictū. et erit dñia: qz pmo casu po
test eligere debitor: scdo creditor. et hic est veri⁹ sensus:
sed si nō eligit debitor soluēdo i pmo casu tūc serua qd
dicif. s. in his. §. i
perator. et facit. s.
de pig. act. l. cū et
fortis. et de fidei
iur. l. fidei iutores.
§. pro aurolio.

Reditor. qd
dam habet
herosa. et tūc mor
pecunia iussu p̄si
dis sublata est q
scz pecunia vtēba
tur respub. vel s3
2d. ere egens vel
herosa. i. dñabilif
et potēs p pecuni
a: m quaz tenebat
vt idē potēs vide
retur. arg. s. pmo.
lii. in fi. et. l. seq.
definētia em̄ l. o
plenitudinem no
tant. sic em̄ oll cō
suevit facere res
pub. cū egeret vel
vellet videri pos
tens. alij habent
heros respu. 7 tūc
dic eodē mō. i. do
minās. nā heros
potēs dicit. vt. s.
ad. l. adq. itē mela
§. legis. et scias
q. alij habēt qua:
et alij qz: q in idē
sunt.

Credi. v. for
te in emptionē p̄
diorū. vt. s. de ad
mi. tu. l. ita autez.
in prin. ac.
d. Seruata. i. tu
to loco a tutore.

Interempta est. per iussu reipublice.

Nec creditor. imo creditoris. vt. s. c. l. q. decē. i. p̄n.
7. l. si solutor. q. sunt. §. So. hic fuit oblata nō p̄gruo lo
co et tpe. vt. d. l. si solutor. §. m. R. Alij dicit q. est sp̄ale
respub. aufert. arg. s. de emic. lucius.

Cū de sorte. tici. michi decē. p. sorte d3: vsuras a sit
nudo pacto: postea michi puenit 7 soluit pro trib⁹ mēsi
bus puta: nūc perij vsuras. p. reliq̄s trib⁹ mēsi⁹: cum
tūc steteri: fors. at debitor d̄t se nō teneri: imo dicebat in
debitas p̄mas solutas. Judicatu est p iudicē appella
tōis de p̄mis non repetēdis: de sc̄dis non soluendis:
postmodū debitor soluit quinqz simplr: de q̄bus q̄ritur
an sorti cedant̄ et dicitur q. sic. ad quod est. s. de cōdi.
inde. si non fortē. in prin.

Debita. non erat ergo soluta fors.

De vsuris. cū creditor diceret eas debitas esse ciui

In eaz quātitatē q natura tm̄
debeatur: 7 ideo deducto eo
debitum peti posse.

Si creditoris vel tutoris
culpa nō p̄cessit periculum
pecunie p̄inet ad debitore v̄l
pupillum. Bar. Sec.

Reditor. oblata a de
bitore pecunā vt alia die ac
cepturus distulit: mor pecu
nia qua illa respública vtēba
tur q̄n herosa iussu p̄sidis sub
lata est. item pupillaris pecu
nia vt possit idoneis noibus
credi seruata: ita intemp̄ta ē
questitū est cui⁹ detrimētū es
set: Rñ. fm ea q p̄ponerent:
nec creditoris nec tutoris de
trimentum esse.

Pecunia cedit in cām exp̄s
iam a solvente. Bar.

Cū de sorte. debita cōsta
ret: et de vsuris litigatū esset:
nouissime ex appellatōe p̄o
nunciatū est solutas qdē vsu
ras nō repeti: in futurū vero
nō debent: q̄ro pecunia data
vtrū in vsuris cedere deberet
et qd petitor. defenderet. an
s̄o sorti proficeret: Rñ. si is q
dabat in sortē se dare dixit: q
vsuris non debere pro ficere.

Solutuz in dubio cedit in
cām antiquiorē. Bar.

liter: debitor naturaliter tm̄. Accur.

Ex appellatōe. fuerat ei pelo iudicatū i cā p̄ncipali

q̄d repeti. naturali cā inhibēte repetitionem.

In futurū. i. noie et⁹ t̄pis qd transisset post solutio
nē: nō aūt dixit iudex i futurū post sciam: qz ad iudicē
nō p̄inet tractus
futuri t̄pis. vt. s.
de vsur. l. i. s3 hoc
dic non debent. f.
ciuiliter.

Data. i. solu
ta post dictā sen
tentiam.

Petitor. id ē
creditor.

Defenderet.
id est allegaret.

Dirisset. idē
est et si simplr sol
uisset: cū vsure ne
qz ex stipulatione
neqz ex pignoris
retēnone poterāt
erigi. vt. s. e. l. in
his. et. Leo. l. cū ex
plurib⁹. I3 sc̄uo
la surda aure trā
stiens huic q̄stioni
non respondent.

Ualeri. s̄po
st⁹ pecunijs expi
gendis.

Marino. qui
marin⁹ erat debi
tor ex plurib⁹ cau
sis: admistratū
em̄ negōcia domi
ni sui tici p̄ duos
annos forte. et in
p̄mo anno factus
est debitor ob ma
lā admistratio
nē ex p̄tibus cau
sis: et sic p̄tes sū
mas debebat: sed
ex vna cā debebat
maiorē p̄tatem
q̄ ex alijs: et i dez

U Am ex pluribus cau
sis debitor pecuniam
soluit: Iulianus elegantissi
me putat ex ea causa eum sol
uisse videri debere: ex q̄ tunc
cum soluebat compelli pote
rat ad solutionē. Idem.

Atte restitutam herē
ditatem solutiones et

fecit in secundo anno. Accur.

Superioris. i. p̄mi.

Reliquator. i. debitor ex mala gestōe: et est ajs reli
quator. als reliquatū. i. debitū p̄ctum ex mala gestōe.

Proficere. q̄si in vetustiore. vt. s. e. l. cū ex plurib⁹.
in fi. i. rñ. et. §. fi. et. s. e. in his. in prin.

Semisses vsuras. i. maiores.

Solutū esset. facit. C. de vsur. l. creditor. et. l. indebi
tas. et de pac. l. si certis annis. 7. s. de ope. liber. l. opis.
et de leg. ij. l. q̄ fidei cōmis. s3 ar. §. C. de fidei cōmis. l. i. et
s. de vsur. l. cū de in rem verso.

Um ex plib⁹. ad solutionē: qz dies venit. vt. s. e. l. iij
i. fi. 7. facit. s. e. l. i. si q̄s. 7. s. pr. §. 7. I. de re. iur. si in duob⁹.
7. s. de transac. l. fi.

Hereditatem. fidei commissario.

Solutiones. facte heredis debitoribus heredita

res. vel hic solutiones obligationum. et facit. ad trebel. l. marcellus. §. res que. et l. mulier. §. sed enim. et l. si heres institutus. §. si heres.

Liberationes. vel p. eodē. vel q. soluit creditoribus. **H**abebuntur. a fideicommissario. post restitutionē.

Quod dicitur ab eo. f. h. de iustore.

Solutū est. scilicet ei apud quem fideiussit pro defuncto.

Intelligentiā est. de cetero dicitur forte. ut. §. de consensu. pecu. l. promissor. vel q. magis. et. ut. §. eo. l. rati. et facit. §. de legat. §. cum quidā. f. si. et de adm. tuto. l. tutor qui reperitur. §. si tutor. et de legat. l. dom. §. q. p. h. et in. §. si. de iust. stipu. §. si. et de col. bo. l. si quis filius. §. stipulatio. et de nego. gest. l. diuortio.

Adire dicitur. si heres hereditatē. vel aliter nō dicitur adire eū. §. si fideiussor non statim dicitur adire heredē seu cōueniens. sed cum aliquo tēpore. ut in hac. l. dicitur.

Liberatio est iure. et ratio. ut adiecto. Accur.

Solutū potest. si te non testata. ut §. e. l. §. si stipular. §. itē. vel nō mutato statu eius. ut. §. eo. l. cum quis.

Ne ei solueretur. facit. §. e. l. vero. procuratori. §. l. Erborum. sine culpa. alis mora.

Desistit. nichilominus civiliter etiā dicitur modo obligatio. ut. C. de pac. l. creditor.

Deuēnit. iure successionis. ut. §. eo. Stichus. §. aditio. et facit. §. de h. ob. l. Stichus. certo die. et §. e. l. put quisq.

Qui mandato. duo dicitur hec lex. primo ticius stipulatus est me mandante. et me viuente a debitore meo de cetero tibi ticio dari. post mortē meam recte et soluitur. vel me viuente. vel me mortuo. vel me volente. vel etiam inuito et penitente. q. talis. et id est q. h. actionē et sua stipulatione. In scdo mandauit debitori meo ut soluat ticio. nā soluens post mortē meā non liberat ab hereditate meis. q. morte soluit mandatu. ut. §. m. l. si q. aliquid. §. morte. et l. iter. cās. in prin. nec enim creditor fuit stipular. hoc casu. Et huc scdo casu est. §. de iur. do. l. si ego. §. si res. So.

liberationes facte ab herede rate oīno habebunt. **P**aul.

Quod dicitur in eo herede de q. fideiussori testatoris id q. ante aditā hereditatem ab eo solutū est debere statim soluere. cū aliquo scilicet temperamento tēpore itel ligendū est. nec enim cum sacco adire debet.

Qus questio ex conuentione nō tollit vnius partis reuocatione. secus in mandato. hoc dicit Barto. **A**ulus.

Aliud est iure stipulationis ticio solui posse. aliud postea pmissu meo id cōtingere. nā cui iure stipulationis recte soluitur. et ei prohibete me recte solui potest. cui vero alis permisero solui. ei nō recte soluitur. si priusq. solueret nunciauerim promissori ne et solueretur. **P**omponius.

Uerborum obligatio aut naturaliter resoluitur. aut civiliter. naturaliter veluti solutione. aut cū res in stipulatione deducta sine culpa promissoris in rebus humanis eē desistit. civiliter veluti acceptilatione. vel cum in eandem personam ius stipulantis promit

speciale ibi in dote. ut ibi dicit. et plenius dicit ut ibi. **I**tem p. tra. §. de dona. cau. mor. l. mortis cā. §. nica. Sol. ibi mandauit ut post mortē daret infra debitore. hic ut in vita mea. et fm hoc hec sba post mortē meā determinat verbum soluit. et nō verbū soluere. et hoc eodē modo poterit

tentisq. deuenit. **S**tipulati post mortē meā vel simpliciter sibi dari me mortuo recte soluitur. sed si mandato alicui dare. me mortuo nō recte soluitur. **Bal.** **P**aul.

Et q. mandato meo post mortē meā stipulatus est. recte soluit. q. talis ē lex obligatiois. ideoq. etiā inuito me recte ei soluitur. ei autē cui iussit debitore meū post mortē meā soluere. nō recte soluit. q. mandatū morte dissoluitur.

De acceptilationibus. Titu. liij. Modestinus.

Acceptilatio est liberatio p. mutua interrogacionem q. vtriusq. cōtingit ab eodē nexu absolutio. **A**lpia.

Upillum per acceptilationem et sine tutoris auctoritate liberari posse placet. **P**omponius.

Per procuratorem nec liberari nec liberare q. acceptilatione sine mandato potest. **P**omponius.

Lex. i. sua stipulatio. **De acceptilationibus.** Dixit de naturali liberatioe. nūc de civili. vel dixit in genere de liberationibus. nunc in specie.

Acceptilatio. interrogacionē. scilicet interrogatus et interrogati. vel inspecta nouatione q. etiā plerūq. acceptilationē pcedit. **A**ccur.

Nexu. quo vnus tenet et alius tenet. et sic dicitur q. libet absolutio. sic. C. de iur. de iur. l. cum antiquo. §. quinsimo. et creditor dicit lib. erari. ut. §. de exercitio. l. §. non autē. et de adm. tuto. l. quotiens. §. sicut. Alij dicunt q. vterq. debebat. sed non placet. quia sic essent due acceptilationes.

Upilli. placet. q. cōditio ei. melior sit. scilicet pcedere debeat obligatio acceptilationē. nūq. obligat. **R**h. si cū fiat ob suū cōmodū ut acceptilatio scatur. **I**o.

Procuratorē. sine mandato. speciali facto a creditore ut liberet. idē dicit **A**zo si gñale cū libera nisi.

solui aliud p. tra. §. mada. l. si nō non re. §. si. et l. seq. vbi mandauit fieri momentum post mortē meā. **I**tem et fm hoc non ob. aliud cōtra. §. de leg. ij. cum pater. §. me. uio. q. ibi mandaui debitori ut solueret me viuente ei cui volebam donare cā. mor. q. michi dbebat. nā quia hoc mandatum fit in vita. sed tamen habet effectū irreuocabilem demū post mortē distinguit ut ibi. an sciens debitor me mortuū et nō liberatur. alis sic. vel de cas. q. hec verba post mortē determinēt sba soluere. et dices ad. l. de dona. cau. mor. q. aliud sit in donatione cā. mor. **E**t ad illā de lega. ij. q. mandauit q. in vita mea solueret. ut modo dixi. et ad illā mandati. sol. ut ibi. et facit. §. e. l. aliud.

Stipulatus est. f. solui.

Recte soluitur. et me mortuo.

De acceptilationibus.

Upilli. placet. q. cōditio ei. melior sit. scilicet pcedere debeat obligatio acceptilationē. nūq. obligat. **R**h. si cū fiat ob suū cōmodū ut acceptilatio scatur. **I**o.

Procuratorē. sine mandato. speciali facto a creditore ut liberet. idē dicit **A**zo si gñale cū libera nisi.

C Non obligat. sed pretorio iure quandoq. **b** Nichil agit. pacto vero liberatur pater. vt. s. de lib. leg. l. si quis reum. §. idem iulianus. **c** Obligatus. ciuilitur: sed de peculo iure pretorio. s. non est ratio: q. seruus non est obligatus ciuilitur: accepto tamen rogare potest: vt subicit. sed dices verbis obligatum seruū naturaliter.

d Honorarie. ergo et quod non sibi contractum est per acceptationem tamen tollitur. **h** hoc non principaliter fieri: sed per quandā consequentiam. nā principalis ciuili sublatā ille pretorie non remanent. et sic in superiori casu erit vt. s. de h. ob. l. cum filius. et facit. Ieo. l. species. §. sed et si seruo. **I**te dicitur tollitur h. ipso iure p. nouationē. nā obligatio magis dicitur transfundi q. tolli: q. p. cum alia in locū prioris substituitur non tollitur obligatio cum non ptingat liberatio: licet tollatur ex p. ma causa. et arg. h. q. potest colligi ex duabus. l. vt. s. de do. pos. l. ex testamento. m. l. si. titu. et de m. l. test. Lanthepe. **Q**uia. recte accepto ferat seruus: q. hoc. r. s. **U**tiurigenus. nū. per approbationem vel ppter pactū qd in se continet. **J**oh. **E**rideo. non est bonum hoc id: q. idē est si esset s. solo iure ciuili. et fa. l. h. ob. mo. tol. ob. §. sed et grece.

Tra. facit insti. qui. mo. tol. ob. §. sicut autē. et de lib. leg. non solum in p. et s. l. pluribus. **E**d et si nō numerata. quō. i. sicut. diuiditur em obligatio inter coheredes: et pars vni ex heredib. cōpetens accepto fieri pot. vt. s. de verbo. obli. l. i. §. idē q.

Item facit. s. h. l. l. si stipulatus sum. §. qui decem. **S**pecies obligatione. ciuili. **P**otest. vt. s. de usufruc. sed et si cui. et de pac. l. si debitor. et de solu. l. si debitor sit. **I**dem fiet. vt. r. s. de vsu. et ha. l. per seruū. in p.

bis seruit: et in ceteris qui nō sibi subiecti sunt. Sed et si seruo qd ipse michi pmisit acceptū fecero: iutiles michi erūt aduersus dñm honorarie actiones que de peculio vel de in rem verso dantur. **S**i seruo hereditarius ante aditā hereditatem acceptū rogasset qd defunctus michi pmiserit: verius puto cōtingere liberationē: vt p hoc hereditas ipsa liberet. Sed et si dñs apud hostes sit: dicendū est iure postliminij cōfirmari acceptationē. nam et stipulari et qui apud hostes est: seruus potest.

Pomponius. **Q**uid in die vel sub cōditione debet: acceptatione tolli potest: sed ita id factū apparebit si cōditio stipulationis extiterit: vel dies venerit. **O**bligatio iuramenti potest acceptatione resolui. hoc dicit Bal. **U**lpianus.

Et per iusiurandum liberti interpositam operationum obligationem: per acceptationem tolli verius est. **S**i id quod in stipulatione deductum est diuisionem non recipiat: acceptatio in partē nullius erit momenti: vt puta si seruitus fuerit predij rustici vel vrbani. plane si usufructus sit in stipulatum deductus: puta fundi ticiani: poterit p parte acceptatio fieri: et erit reliquę partis fundi usufructus. si tñ vtiā qd stipulatus sit: et acceptū iter vel actū fecerit: ista acceptatio nulli erit momenti.

bo. obli. l. i. §. i. et ad le. fal. l. i. §. si usufructus. **S**i tamen viam. que et ipsa diuisione non recipit: vt. r. s. de verbo. obli. stipulationes non diuidunt. **D**omēti. s. si ser. v. loci. §. i. s. sol. aliud ē a principio constituere separatim: aliud post qdōz separare. sic et eodē.

Sed et si seruo alieno. **P**romisit. ex causa peculiari. **A**ctioes. vt. r. s. l. an inutilis. §. fina. **D**icendum est. videtur facta quasi i ciuitate sit is cui seruus sit: cum contra eū ex postfacto in ciuitate esse credat. **S**eruus potest. et valet si redit dñs. vt. s. de stipu. ser. l. si seruus cōmunis. §. seruus.

Quid in die. incertus: me sit cōtra. s. de noua. si sicutum. §. legata. vel solue vt ibi. Accur.

Ex titerit. vt simul cōmittat et tollatur. vt. s. de noua. sicutum. §. si quis ita. et facit. s. de sol. l. sub conditione. et de iure do. l. l. et in p.

Et iusiurandū. obligatio. que h. bis fit non dico stipulationis: q. tunc non esset dubiū: s. iusiurandum. interueniat.

Ceterius est. nam et hec obligatio quodāmodo verbis est. et facit. s. de ope. lib. l. vt iuris. Accur.

Partis fundi. q. recipit diuisionē. vt. s. de usufruc. l. v. sed p diales seruitutes nō: vt hic. r. s. de ver.

modo soluitur aliud contra. s. de ser. rusli. pcedi. qui set la. in prin. et. s. qui riam.

a ¶ No sunt immo vsufriu. est pars fundi. vt. s. de verbo. oblig. qui vsufriu. r. de fideiussor. si a reo. s. si reo. que est. s. sol. hic in obligatione erat causalis qui no pot sepa rari a proprietate

sed in cotrarij de formali loquitur.

b ¶ Dict. 23. i. ce. naculu. vt. f. de ex traor. cri. l. sacula riy. s. ite qui dicta.

c ¶ Si qd vsufriu ctuz stipulatus. i. i quo inest vsus.

d ¶ Debito. i. fer uitur vsus. debet em vsus vt como ditas: no vt seruitus constituto vsu fru. r. facit. s. qui. mo. vsufriu. amit. is qui vsufriu.

e ¶ No cotinget. scz in aliquo.

f ¶ Valere. sic ar gumentaf. pot co stitui vsus separa tim. ergo etia rez mitti separatiz. vi det ergo q rema neat fructus sine vsu. qd no pot ee. vt. s. de vsu et ha. per seruum. s. i. i. ibi et fructus quid e r. r. ibi deniqz si tibi r. r. ibi. sed r. si vsufriu. r. que est cotra. so. no po test dici quasi hic tollat seruit? vsu fru. vt dicit vsufriu. sine fuitute vsus remaneat: sed no sine comoditate: li cet ibi sic notent

quida: qz hic no erat nisi seruitus vsufriu. sed potes dice re q valet hec remissio vt tu. ppuetarius iam possis alij dare vsu. r. ego habeo comoditate vsus cu fructu si sup est aliqd: als no. vt in eo. ti. l. fundi. r. de vsufriu. l. si alij.

g ¶ Totu. s. de pac. l. si vnus. s. sed si gñaliter. s. sol. hic in totu renuiciauit obligatiõ. s. non. fecit em pactu de no petedo sicuti tñ: sed aliu petere debebat. vel forte aliud in pacto aliud in acceptatione diceddu est. vel hic erat cle ctio. pmissoris: ibi stipulatoris. Itē fm yr. aliter in seruo legato in genere: quo casu si pampylus repudiatur nil obest. vt. s. de opti. le. l. hominem.

h ¶ Inuito. ad hoc facit. s. si cer. pe. l. ij. s. i. Accur.

i ¶ De dolo malo. siue fuit expssa in. pmutedo clausula doli siue no: no pot accepto ferri an doli pmissum: qz nichil p dolo debet vt hic dicit. sed si ita erat pmissum remit ti pot. vt. s. de pact. l. si vnus. s. si illud. r. s. pacta q turpē. Sed videt etiā p futuro valere r expectare euz commi.

Hoc idē est probādū si actus fuerit acceptolatus. si aut iter et actus accepto fuerit latus: cōsequens erit dicere libera tum eū qui viā promisit. ¶ Il lud certum est eū qui fundum stipulatus est/ vsufructum vel viam accepto faciat: in ea esse causa vt acceptilatio nō vale at. qui eni in accepto facit: vel totum vel partē eius qd stipu latus est debet accepto face re. he aut partes nō sunt non magis qz si quis domū stipu latus accepto ferat cementa/ vel fenestras/ vel parietez/ vel dietaz. ¶ Si quis vsufructū stipulatus vsu accepto tulerit: siquidē sic tulerit acceptū quasi ex vsu debito/ liberatio non cōtinget: si vero quasi ex vsufructu euz possit vsus sine fructu cōstitui: dicendū est ac ceptilationem valere. ¶ Si is qui hominē stipulat⁹ est sti chuz accepto tulerit. lul. li. iij. di. scripsit acceptilationem ali quid egisse: tulisseqz totā obli gationē. qd eni stipulatore in uito pmissor soluere potest: id et acceptolatū liberationez pariet. ¶ Eum qui fundū sti pulatus est: non posse de dolo

malo clausulā accepto ferre

stat. nō ei i partē debiti id cō stitit: r aliud est qd debet: et aliud qd accepto fertur.

¶ Si acceptilatio non valet in expso nō valet i tacito. B.

¶ Si stichū aut decē sub con ditione stipulatus stichū ac ce ptū fecerit: et pendēte condi tione stichus decesserit: de cez in obligatiōe manebunt/ per inde ac si ea acceptilatio inter posita non fuisset.

¶ Acceptilatio iterposita su per obligatione per consequē tiaz tollit obligatiōē alio mo do contra etiam. Bar.

¶ Et si fideiussor⁹ accepto fuerit latū cū reus re non ver bis fuisset obligatus: an reus quoqz liberetur. r hoc iure vti mur: vt licet reus non sit ver bis obligatus: tamen accepti latione per fideiussorem libe retur.

¶ Acceptilatio facta fideiuf sori pendente conditione cus tus existētia non fingit quem retro obligatum/ non prodest principali. hoc dicit Bar.

¶ Si legatorū sub cōditōe relictoz fideiussori dato ac ceptolatū sit: legata debebunt

vt arg. s. e. l. qd in die. sed hoc esset p bonos mores expe ctare. vt. d. l. de pactis. r. s. de positi. l. i. s. si cōuenit. Itēz dolo cōmissio fieri pot acceptilatio etiā si nō fuerit stipula tus expsse doli malū abesse: qz ex pmissione fundi: r ita verbis tenet ad non cōmittēdū doli malū. vt arg. s. eo. l. ij. in prin.

h ¶ Accepto fer re. nichil em ex ea debet ante dolum cōmissum. Accur.

l ¶ Consiunt. scz doli clausula.

m ¶ Ferri. vñ nō valet. vt. s. e. l. plu ribus. in fi. Accur.

n ¶ Manebunt. s. de pac. l. si vn⁹. s. sed si stipular⁹.

o ¶ Sed non est qz vbi acceptilatio ē in vno facto: r tes ner: tota facta tol lit obligatiō vbi qz fuit pura stipu latio l. alternati ua. hic aut non ten nit re perempta pendēte cōditōe: vnde cū in ea non tenuit: ne cū alte ra q iam inerat ta cite valet. vt arg. s. de serui. ru. pre. l. itē qui habet.

p ¶ Et si fideiuf soz. efficacit obli gato vel nō. vt. s. ad velleia. l. qzuis s. marcellus. r. s. si mulier. azo.

q ¶ Liberef. hic est cotra. s. eo. an iualis. s. accepto sol. cōsequit reus per aliū qd per se nō pot. arg. s. que res pigno. ob. pos.

l. aristo. vel nō per acceptilationē: sed p cōsequētiā vñ p ex ceptionē. Itē s. j. pri. s. si legatorū. sol. vt ibi. Itēz s. j. eo. s. qui ita. sed ibi apparet solo in fi. Itē fact. s. māda. l. in ter causas. s. si is. r. l. idēqz. s. si. et. l. si vero non remu. in pñci. et de transac. l. post rem. s. i.

r ¶ Si legatorum. scz nomine.

r ¶ Debeunt. a reo. ergo p acceptilationē factam fide iussori nō porrigit liberatio ad reū. r sic est s. s. pri. s. sol. hic in psona fideiussoris tñ r sic psonalis: ibi in re facta fuit acceptilatio fm. R. et yr. vel pone hic casuz vt. s. de fideiussor. l. penul. vel dic speciale in legato cōditionali in quo sicut interim legatar⁹ nō est creditor: sic nec ali⁹ de bitor. vt. s. de act. r obli. l. is. cul. r sic nō pot accepto ferri etiā in re vt reo. pñciat. vt ar. j. pri. s. ipe tñ fideiussor et obligabit et libabit eodē tpe vt ibi dices. siue in psonā si ue in rem fuit facta. et eisdē modis solue aliud contra. s. man. idēqz. s. si. r. l. si nō re. in prin. Itēz cotra huc et

l. aristo. vel nō per acceptilationē: sed p cōsequētiā vñ p ex ceptionē. Itē s. j. pri. s. si legatorū. sol. vt ibi. Itēz s. j. eo. s. qui ita. sed ibi apparet solo in fi. Itē fact. s. māda. l. in ter causas. s. si is. r. l. idēqz. s. si. et. l. si vero non remu. in pñci. et de transac. l. post rem. s. i.

q ¶ Si legatorum. scz nomine.

r ¶ Debeunt. a reo. ergo p acceptilationē factam fide iussori nō porrigit liberatio ad reū. r sic est s. s. pri. s. sol. hic in psona fideiussoris tñ r sic psonalis: ibi in re facta fuit acceptilatio fm. R. et yr. vel pone hic casuz vt. s. de fideiussor. l. penul. vel dic speciale in legato cōditionali in quo sicut interim legatar⁹ nō est creditor: sic nec ali⁹ de bitor. vt. s. de act. r obli. l. is. cul. r sic nō pot accepto ferri etiā in re vt reo. pñciat. vt ar. j. pri. s. ipe tñ fideiussor et obligabit et libabit eodē tpe vt ibi dices. siue in psonā si ue in rem fuit facta. et eisdē modis solue aliud contra. s. man. idēqz. s. si. r. l. si nō re. in prin. Itēz cotra huc et

l. aristo. vel nō per acceptilationē: sed p cōsequētiā vñ p ex ceptionē. Itē s. j. pri. s. si legatorū. sol. vt ibi. Itēz s. j. eo. s. qui ita. sed ibi apparet solo in fi. Itē fact. s. māda. l. in ter causas. s. si is. r. l. idēqz. s. si. et. l. si vero non remu. in pñci. et de transac. l. post rem. s. i.

q ¶ Si legatorum. scz nomine.

r ¶ Debeunt. a reo. ergo p acceptilationē factam fide iussori nō porrigit liberatio ad reū. r sic est s. s. pri. s. sol. hic in psona fideiussoris tñ r sic psonalis: ibi in re facta fuit acceptilatio fm. R. et yr. vel pone hic casuz vt. s. de fideiussor. l. penul. vel dic speciale in legato cōditionali in quo sicut interim legatar⁹ nō est creditor: sic nec ali⁹ de bitor. vt. s. de act. r obli. l. is. cul. r sic nō pot accepto ferri etiā in re vt reo. pñciat. vt ar. j. pri. s. ipe tñ fideiussor et obligabit et libabit eodē tpe vt ibi dices. siue in psonā si ue in rem fuit facta. et eisdē modis solue aliud contra. s. man. idēqz. s. si. r. l. si nō re. in prin. Itēz cotra huc et

l. aristo. vel nō per acceptilationē: sed p cōsequētiā vñ p ex ceptionē. Itē s. j. pri. s. si legatorū. sol. vt ibi. Itēz s. j. eo. s. qui ita. sed ibi apparet solo in fi. Itē fact. s. māda. l. in ter causas. s. si is. r. l. idēqz. s. si. et. l. si vero non remu. in pñci. et de transac. l. post rem. s. i.

q ¶ Si legatorum. scz nomine.

r ¶ Debeunt. a reo. ergo p acceptilationē factam fide iussori nō porrigit liberatio ad reū. r sic est s. s. pri. s. sol. hic in psona fideiussoris tñ r sic psonalis: ibi in re facta fuit acceptilatio fm. R. et yr. vel pone hic casuz vt. s. de fideiussor. l. penul. vel dic speciale in legato cōditionali in quo sicut interim legatar⁹ nō est creditor: sic nec ali⁹ de bitor. vt. s. de act. r obli. l. is. cul. r sic nō pot accepto ferri etiā in re vt reo. pñciat. vt ar. j. pri. s. ipe tñ fideiussor et obligabit et libabit eodē tpe vt ibi dices. siue in psonā si ue in rem fuit facta. et eisdē modis solue aliud contra. s. man. idēqz. s. si. r. l. si nō re. in prin. Itēz cotra huc et

l. aristo. vel nō per acceptilationē: sed p cōsequētiā vñ p ex ceptionē. Itē s. j. pri. s. si legatorū. sol. vt ibi. Itēz s. j. eo. s. qui ita. sed ibi apparet solo in fi. Itē fact. s. māda. l. in ter causas. s. si is. r. l. idēqz. s. si. et. l. si vero non remu. in pñci. et de transac. l. post rem. s. i.

q ¶ Si legatorum. scz nomine.

r ¶ Debeunt. a reo. ergo p acceptilationē factam fide iussori nō porrigit liberatio ad reū. r sic est s. s. pri. s. sol. hic in psona fideiussoris tñ r sic psonalis: ibi in re facta fuit acceptilatio fm. R. et yr. vel pone hic casuz vt. s. de fideiussor. l. penul. vel dic speciale in legato cōditionali in quo sicut interim legatar⁹ nō est creditor: sic nec ali⁹ de bitor. vt. s. de act. r obli. l. is. cul. r sic nō pot accepto ferri etiā in re vt reo. pñciat. vt ar. j. pri. s. ipe tñ fideiussor et obligabit et libabit eodē tpe vt ibi dices. siue in psonā si ue in rem fuit facta. et eisdē modis solue aliud contra. s. man. idēqz. s. si. r. l. si nō re. in prin. Itēz cotra huc et

l. aristo. vel nō per acceptilationē: sed p cōsequētiā vñ p ex ceptionē. Itē s. j. pri. s. si legatorū. sol. vt ibi. Itēz s. j. eo. s. qui ita. sed ibi apparet solo in fi. Itē fact. s. māda. l. in ter causas. s. si is. r. l. idēqz. s. si. et. l. si vero non remu. in pñci. et de transac. l. post rem. s. i.

q ¶ Si legatorum. scz nomine.

r ¶ Debeunt. a reo. ergo p acceptilationē factam fide iussori nō porrigit liberatio ad reū. r sic est s. s. pri. s. sol. hic in psona fideiussoris tñ r sic psonalis: ibi in re facta fuit acceptilatio fm. R. et yr. vel pone hic casuz vt. s. de fideiussor. l. penul. vel dic speciale in legato cōditionali in quo sicut interim legatar⁹ nō est creditor: sic nec ali⁹ de bitor. vt. s. de act. r obli. l. is. cul. r sic nō pot accepto ferri etiā in re vt reo. pñciat. vt ar. j. pri. s. ipe tñ fideiussor et obligabit et libabit eodē tpe vt ibi dices. siue in psonā si ue in rem fuit facta. et eisdē modis solue aliud contra. s. man. idēqz. s. si. r. l. si nō re. in prin. Itēz cotra huc et

l. aristo. vel nō per acceptilationē: sed p cōsequētiā vñ p ex ceptionē. Itē s. j. pri. s. si legatorū. sol. vt ibi. Itēz s. j. eo. s. qui ita. sed ibi apparet solo in fi. Itē fact. s. māda. l. in ter causas. s. si is. r. l. idēqz. s. si. et. l. si vero non remu. in pñci. et de transac. l. post rem. s. i.

q ¶ Si legatorum. scz nomine.

r ¶ Debeunt. a reo. ergo p acceptilationē factam fide iussori nō porrigit liberatio ad reū. r sic est s. s. pri. s. sol. hic in psona fideiussoris tñ r sic psonalis: ibi in re facta fuit acceptilatio fm. R. et yr. vel pone hic casuz vt. s. de fideiussor. l. penul. vel dic speciale in legato cōditionali in quo sicut interim legatar⁹ nō est creditor: sic nec ali⁹ de bitor. vt. s. de act. r obli. l. is. cul. r sic nō pot accepto ferri etiā in re vt reo. pñciat. vt ar. j. pri. s. ipe tñ fideiussor et obligabit et libabit eodē tpe vt ibi dices. siue in psonā si ue in rem fuit facta. et eisdē modis solue aliud contra. s. man. idēqz. s. si. r. l. si nō re. in prin. Itēz cotra huc et

l. aristo. vel nō per acceptilationē: sed p cōsequētiā vñ p ex ceptionē. Itē s. j. pri. s. si legatorū. sol. vt ibi. Itēz s. j. eo. s. qui ita. sed ibi apparet solo in fi. Itē fact. s. māda. l. in ter causas. s. si is. r. l. idēqz. s. si. et. l. si vero non remu. in pñci. et de transac. l. post rem. s. i.

q ¶ Si legatorum. scz nomine.

r ¶ Debeunt. a reo. ergo p acceptilationē factam fide iussori nō porrigit liberatio ad reū. r sic est s. s. pri. s. sol. hic in psona fideiussoris tñ r sic psonalis: ibi in re facta fuit acceptilatio fm. R. et yr. vel pone hic casuz vt. s. de fideiussor. l. penul. vel dic speciale in legato cōditionali in quo sicut interim legatar⁹ nō est creditor: sic nec ali⁹ de bitor. vt. s. de act. r obli. l. is. cul. r sic nō pot accepto ferri etiā in re vt reo. pñciat. vt ar. j. pri. s. ipe tñ fideiussor et obligabit et libabit eodē tpe vt ibi dices. siue in psonā si ue in rem fuit facta. et eisdē modis solue aliud contra. s. man. idēqz. s. si. r. l. si nō re. in prin. Itēz cotra huc et

l. aristo. vel nō per acceptilationē: sed p cōsequētiā vñ p ex ceptionē. Itē s. j. pri. s. si legatorū. sol. vt ibi. Itēz s. j. eo. s. qui ita. sed ibi apparet solo in fi. Itē fact. s. māda. l. in ter causas. s. si is. r. l. idēqz. s. si. et. l. si vero non remu. in pñci. et de transac. l. post rem. s. i.

q ¶ Si legatorum. scz nomine.

r ¶ Debeunt. a reo. ergo p acceptilationē factam fide iussori nō porrigit liberatio ad reū. r sic est s. s. pri. s. sol. hic in psona fideiussoris tñ r sic psonalis: ibi in re facta fuit acceptilatio fm. R. et yr. vel pone hic casuz vt. s. de fideiussor. l. penul. vel dic speciale in legato cōditionali in quo sicut interim legatar⁹ nō est creditor: sic nec ali⁹ de bitor. vt. s. de act. r obli. l. is. cul. r sic nō pot accepto ferri etiā in re vt reo. pñciat. vt ar. j. pri. s. ipe tñ fideiussor et obligabit et libabit eodē tpe vt ibi dices. siue in psonā si ue in rem fuit facta. et eisdē modis solue aliud contra. s. man. idēqz. s. si. r. l. si nō re. in prin. Itēz cotra huc et

l. aristo. vel nō per acceptilationē: sed p cōsequētiā vñ p ex ceptionē. Itē s. j. pri. s. si legatorū. sol. vt ibi. Itēz s. j. eo. s. qui ita. sed ibi apparet solo in fi. Itē fact. s. māda. l. in ter causas. s. si is. r. l. idēqz. s. si. et. l. si vero non remu. in pñci. et de transac. l. post rem. s. i.

q ¶ Si legatorum. scz nomine.

r ¶ Debeunt. a reo. ergo p acceptilationē factam fide iussori nō porrigit liberatio ad reū. r sic est s. s. pri. s. sol. hic in psona fideiussoris tñ r sic psonalis: ibi in re facta fuit acceptilatio fm. R. et yr. vel pone hic casuz vt. s. de fideiussor. l. penul. vel dic speciale in legato cōditionali in quo sicut interim legatar⁹ nō est creditor: sic nec ali⁹ de bitor. vt. s. de act. r obli. l. is. cul. r sic nō pot accepto ferri etiā in re vt reo. pñciat. vt ar. j. pri. s. ipe tñ fideiussor et obligabit et libabit eodē tpe vt ibi dices. siue in psonā si ue in rem fuit facta. et eisdē modis solue aliud contra. s. man. idēqz. s. si. r. l. si nō re. in prin. Itēz cotra huc et

Fragmentary text from the right edge of the page, including words like "p", "q", "r", "s", "t", "u", "v", "w", "x", "y", "z" and various Latin phrases.

inferiori §. Teo. si ex pluribus §. si. Sol. ut ibi.
a Cōditione. siue legatarius eū remunerare voluerit: siue alio donaturus erat. ad qd̄ facit. §. mā. Lidē. in fi.
b Quādo dicitur. alio q̄nq̄. alio quādo dicitur. Accur.
c Et. l. ticio. d Reo. tunc em̄ obligat et

liberat: ut hic. r. §. de noua. si Stichū. §. si quis ita.
e Possunt em̄. ut. §. noua. l. no. uare. §. pupillus.
f Tis. etiā pu. illi vel dñi noie accipiētibz: nisi sp̄ale mādātū p. curator hz a dño. ut. §. eo. l. per pro. curatorem.
g Liberet. ut §. n. i. l. si debitor tuus.
h Ex pluribus reis. l. q̄ sunt socij
i In solidū. ut §. de pac. si. vñ. l. rñ. tra. sol. aliud in acceptatione q̄n pacto. arg. §. de libe. leg. si quis rei. §. si. r. i. p. vñ. rñ. r. facit. §. d. duo b̄ reis. l. cū duo. r. de ioff. testa. l. nichil. §. si. r. d. noua. l. si rē. §. si duo. r. e. idē q̄ ut mo de. bitore liberato al. ter liberet si socij sūt in vtroq̄ casu.
N si p̄sentat. verū ē. i. nisi id se debet qd̄. ē.
l Verbis. acce. ptatorijs.
m Verba. obli. gatoria.
n Persolui. i. dissolui q̄ rē. ut. §. eo. an. iustis. §. ac. ceptum. Accur.
S is qui sti. chū. p. sup. uacuo. sicut i obli. gādo nō nocet su. perfluitata nec in. dissoluēdo. ut. §. d. p̄bo. obli. l. q̄ extri. secus. r. l. v. §. si. r. l. si michi.

postea cōditione eoz existēte
Aut ita stipulat a fideiusso re qd̄ ticio credidero fide tua esse iubes: deinde ante qd̄ crediderit acceptū fecit fideiussor: reus nō liberabit: s; q̄nq̄q̄ b̄ et creditū fuerit teneat. nā et si fideiussore nō ante liberatum esse credim⁹ q̄ cū fuerit creditū reo: nō tñ reus antiq̄ore acceptilatione q̄ obligatio eius est: liberari potuit. Tutor r curator furiosi vel pd̄ij acceptū ferre nō potuit: nec pcurator qd̄ pōt facere acceptū: s; h̄i oēs debēt nouare. possunt enim r sic accepto facere: nec h̄is qd̄d̄ accepto fieri pōt: sed nouatiōe facta poterūt libera ri p acceptilationē. nā r in absentiū psona hoc remedio vti solem⁹: cū stipulamur ab aliq̄ id nouādi cā qd̄ absens nobis dz: r ita accepto liberam⁹ eū a quo stipulati sum⁹: r ita fiet vt absens nouatiōe: p̄sens accep. ptilatōe liberet⁹. Veres q̄z et liberare et liberari accepto pōt: et honorarij successores.
Ex plurib⁹ reis stipulādi si vnus acceptum fecerit: libera tio contingit in solidum.
Si in acceptilatione venit aliud q̄ sit in obligatione non valet. h. d. Barto. Paulus.
N si cōsentiat acceptila tio cū obligatiōe: r nisi verū est qd̄ i acceptilatōe de mōstratur: imperfecta est libera tio: q; p̄bis verba ea demum persolui possunt: que inter se congruunt.
Adiectio vltra debiti acce

ptio. nō solum Stichū in superiori casu. r facit. §. de pac. l. si vnus. §. si cum michi. r. §. pro emp. l. emptor.
Ex pluribus. nō solus liberat. imo cōtra. ut. §. de p̄bo. obli. l. ij. §. si tñ. So. ubi in psonā h̄ic in rē accep. ptilationē factā intellige: vel vtrū. r. fa. C. d. diuer. re. l. i.

r Soluisse. solutione vnus ceteri liberantur. ut. §. de libe. leg. l. non solum. §. i.
f Et iudicat⁹. ut. §. e. si iusurandū. §. si legatariū. r. §. qui ita. §. sol. h̄ic etiā ante sententiā erat obligat⁹ et si nō condēnatus: ibi non. vel dic q̄ h̄ic fuit fideiussor iudica. ti. i. condēnati ho. minis tā. p̄ma pla. cet. r. facit. §. de le. ga. i. non quocūq; §. qui gaum.

ptilationē nō viciat. h. d. Bar.
S is q̄ Stichū p̄ o. p̄o. expromisit ita interro. get q̄ Stichū pmisi Stichum r pamphilū habes ne acceptū: puto recte acceptolatū et p̄ su peruacuo p̄aphili mētionē fa. ctā: quē admodū si is q̄ decem promisit ita interroget: q̄ tibi decē pmisi et. xx. habes ne ac. cepta: etiam decē nomine erit liberatus.
Acceptatio facta vni ex pluribus reis debēdi ceteros liberat sicut solutio. h. d. Bar.
Iulianus.
S ex plurib⁹ obligatis vni accepto feratur: ipse nō solus liberat⁹: sed r h̄i q̄ se. cū obligant. Nā cū ex duob⁹ pluribusve eiusdē obligatiōis participib⁹ vni accepto fertur ceteri quoq; liberant⁹: non qm̄ ipsis acceptolatū est: sed qm̄ velut soluisse videt⁹ is q̄ accep. ptilatione solut⁹ est. Si iudicari fideiussor sit datus r ac. cept⁹: ei q̄ acceptolatū sit: libe. rabitur r iudicatus.
Pars vnus ex rebus alter natue debet: potest p accepti lationem ab obligatione sub. duci. Barto. Iulianus.
Al hoīem aut decē sti. pulat⁹ est si qnq; acce. pto fecerit: partē stipulatiōis peremit⁹. et petere quinq; aut partē hominis pōt. Loren.
Vno ex plurib⁹ tra. ctibus vel certis vel in certis: vel q̄busdā exceptis ce. teris r oibus ex causis vna ac. ceptilatio r liberatio fieri pōt

ti. i. condēnati ho. minis tā. p̄ma pla. cet. r. facit. §. de le. ga. i. non quocūq; §. qui gaum.

Ut hominē. dicas hoīez certū. et qd̄ subij. cit aut. r. dic nō s; mul r. et sic ē dis. iunctio legi nō ho. minis. r sic h̄a sūt que sequuntur: vt v. acceptolat⁹ tol. lat⁹ in. v. obligatio r parte Stichū acce. ptolata tollat⁹ pro ea pte obligatio. ad qd̄ est. §. n. i. si stipulat⁹. §. q̄ decē r s; hoc nichil est cōtra. si autē dice. res hoīem in ge. nere. pmissum p. tē Stichū acceptola. tā: tunc nō libera. ris etiā i parte ne. plus op̄et accepti. latio q̄ solutio: vt d. l. i. stipulatus. q̄ eēt §. Sed cōtra dicere posse q̄ h̄z partē petere possit: non tñ sequitur q̄ in parte liberetur. Itē si diceres q̄ esset alternatis. ua stipulatio tunc esset tra. §. de cō. di. inde. si non for. tem. §. si. sed solue. vt ibi. r. facit. §. de. rescin. ven. l. pro. culus.

Ut hominē. dicas hoīez certū. et qd̄ subij. cit aut. r. dic nō s; mul r. et sic ē dis. iunctio legi nō ho. minis. r sic h̄a sūt que sequuntur: vt v. acceptolat⁹ tol. lat⁹ in. v. obligatio r parte Stichū acce. ptolata tollat⁹ pro ea pte obligatio. ad qd̄ est. §. n. i. si stipulat⁹. §. q̄ decē r s; hoc nichil est cōtra. si autē dice. res hoīem in ge. nere. pmissum p. tē Stichū acceptola. tā: tunc nō libera. ris etiā i parte ne. plus op̄et accepti. latio q̄ solutio: vt d. l. i. stipulatus. q̄ eēt §. Sed cōtra dicere posse q̄ h̄z partē petere possit: non tñ sequitur q̄ in parte liberetur. Itē si diceres q̄ esset alternatis. ua stipulatio tunc esset tra. §. de cō. di. inde. si non for. tem. §. si. sed solue. vt ibi. r. facit. §. de. rescin. ven. l. pro. culus.

peremit. q̄. tum ad se: q̄ non potest ampli⁹ pe. tere homines aut decē sicut poterat prius. sed nō q̄tū ad reum qn̄ possit soluere. r. adhuc: et sic. r. vel hoīem integrum s̄m. l. i.

Aut partem. et si partem hominis quam stipulat⁹ est acceptam fecit. Accur.

Vno. vel certis. vbi dandum incertis vbi facien. dum continetur in stipulatione.

Fieri p̄r. ad qd̄. §. e. l. plurib⁹. r. §. si. i. l. si ex plurib⁹. R ij

Aut partem. et si partem hominis quam stipulat⁹ est acceptam fecit. Accur.
Vno. vel certis. vbi dandum incertis vbi facien. dum continetur in stipulatione.
Fieri p̄r. ad qd̄. §. e. l. plurib⁹. r. §. si. i. l. si ex plurib⁹. R ij

a C. Resto. in personam. Accur

b C. Penio. in rem.

c C. Persecutio est. i. si de commissi.

d C. Stipulatus est. de prima persona transit ad tertiu.

e C. de in ius vocan. l. fina.

e C. Qd numeri- no. hic finitur sti- pula. aquil. 7 inci- pit acceptatio. s3 qualiter nonatur rei vedit. Rñ. stipu- labor pñti rei. vñ queda veditio in- telligit interueni- re / solum preciu deberi.

S Acceptola- tu. sed exce- ptione. p hoc app-aret q non iure acceptationis s3 pacti. vt. s. de res- cin. vendi. l. cum emptor.

S C. pot. distin- guit ergo qre ac- ceptatio deficiat Joa. vt no. s. e. an- fuitis. in pn. 7. s. s. pac. si vn. s. pe.

h C. Apocha. sit em apocha vt er- ea solutio pbec q- consistitur creditor sibi solutu / er dat- debitor: sed anti- pocha est. vt. C. de fide instr. l. plu- res. Accur.

S C. accepto. qd verbu so- nat. f. soluere con- demnatione.

k C. Stipulatio- nis. f. de dolo 7 de defensione. Fr. vt. Jaudi. fol. l. iudi- catum solui.

S C. sub condi- noe. datu. i. relictum.

m C. Nouadi ca.

aphibologia. naz vel legatu puru 7 stipulatio condicionalis. vel econtra le- garu pditionale stipulano pura. vt. s. de noua. l. quonies in pn. 7. s. 4. vt 7 illa: verum est canem comedere panem.

S Eruus. facere potest. qd dno debet nisi pmo sibi sti- pulet animo nouadi. vt. s. e. 7 piusuradu. s. tutor.

S Ego tibi p acceptatione: no natura acceptatio- nis sed conuentio. vt. s. de res. cin. v. l. cu emptor. et sic non ob. s. eo. an inutilis. s. acceptu. Jte contra huic l. s. de pac. l. si conuenit. Sol. hic erat res integra: bi no. vel vt ibi. Et eode mo sol. aliud contra. s. loca. l. si tibi ha- bitationem. Item nec contra. s. de contrah. emp. l. sed

Cius rei stipulatio quam ta- lis acceptatio sequat: a gallo aqno talis exposita e. qdqd te michi ex quacumqz ca dare fa- cere optet oportebitve pñens in dieve: quaru cumqz reru mi- chi tecu actio / qve aduersus te petitio: vel aduersus te p- secutio est eritve: qdve tu me- cu habes tenes possides / qtri queqz earu reru res erit: tantu pecunia dari stipulat est au- lus augerius / spopodit nueri negidius. qd numerus negi- di aulo augerio pmisit spopo- ditve id habes ne acceptum: nueri negidius aulu augeriu rogauit: aulus augeri nume- rio negidio acceptum fecit.

S C. acceptolatu U lpi. fuerit ei q non verbis s3 re obligat est no liberabit q- de: sed exceptioe doli mali vt pacti pueti se tueri pñ. C. In- ter acceptatione et apocha hoc interest: q acceptatione oimodo liberatio ptingit: lz pe- cunia soluta no sit: apocha no als qd si pecunia soluta sit.

S C. accepto fue- I de. rit lata ob rem iudicatā clausula: marcell aut ceteras ptes stipulationis euanuisse. propter hoc enim tñ interpo- nitur vt res iudicari possit.

S C. sub conditio- ne legatu michi datum nouandi

S C. sub conditio- ne legatu michi datum nouandi

actus. s. si fundus. qz ibi fuerit facta pacta in casum il- lum quando non esset res integra. Item ibi agebatur vt ex altera parte tolleretur obligatio.

De pctorijs stipulationibus. Dixit. s. de verbo. ob. de stipulatione in genere: nunc in specie. vel ibi de ciuili- bus pncipaliter: hic de pctorijs.

Cum stipulatus sum: 7 ante existe- tem pditione acceptu fecero: nerna fili? ait: etiā si conditio ex- titerit / neqz ex testō cōpetitu- rā actione qz nouatio factā sit: neqz ex stipulatu que accepti- latione soluta sit. **g** alus.

S Eruus nec iussu dñi ac- ceptum facere potest.

C Resoluta vna parte contra- ctus: totus tractus soluitur. **h. d. Bar.** **I** abolenus.

S Ego tibi acceptu feci nichilomagis ego a te liberat sum. Paul. rñ. imo cu locatio / cōductio / emptio / ven- ditio / cōuentioe facta est: 7 nō- dū res intercessit: vtriqz p ac- ceptatione (tācti ab alteru tra pte dūtarat intercessit) om- nes liberantur obligatione.

De pctorijs stipulatio- bus. **Titu. v.**

Hec lex diuiditur in qrtuor partes. primo ponit diuisione stipulati. scdo quilibet parte diuisionis. tertio dñt qñ debet interponi. quarto ad cui? iuris- ditione spectat cognitio super eis. secunda ibi iudiciales. ter- tia ibi stipulationum. quarta ibi q si sit.

Barro.

Ulpianus. Actonariū stipulationū tres videtur esse species:

titu. accipit. Iudicialis etiā accipit duobus modis: vno illa in qua no aditur iudex ob hoc ipsum: 7 ita ibi. Et dñ a iudice: qz offi. iudi. interponit ad iud. ob aliā cam. 7 exinde incipit posse peti / vt ibi. hic autē illa tñ que in iudicio fit: vt sit ratu iudiciu. i. finia vt in creplus hic sub iat. 7 dñ hec a iudicio: 7 ideo quidā habēt in lra iudicialis: sibi iudiciales. Cōis stiplo dicitur duob? modis. primo tā pctoria q iudicialis: qz aliqñ aditur iudex ob hoc ipsum vt interponat: aliqñ incidet penf: ita ibi. Scdo dñ cō- munitis. f. tā iudicialis q cautionalis que partim finiam partim aliā iustā cam respiciunt: vt de re defendēda 7 iu

Retoria rñ. in eo qz hic p- toia vt

genus et iudicia- lis ponitur vt spe- cies est. tra in l. de diu. stipul. in pn. 7 de hbo. obli. stipulationū. nā l- illis. l. et pctoria et iudicialis sunt spēs oppositae: co- equuc: et eodem modo ponit cōis vt species coeq- ua ad pctoriā. h- autē vt sub gene- re. Solu. pctoria sti- pulatio dicitur duo- b? modis: etiudi- cialis duob? mo- dis. et cōis sicut varie duob? modis. Et sunt: et ce pctoria sicut di- citur que a pctor- mōis di- re mortuo inuēta p officiu iudicis vt uēis interponi tur ad iud. ob hoc ip- sum: 7 ita ibi. Sc- cūdo dicitur pctor- ia ois illa que ab initio etiam exig- tur / siue sit pctoris inuētiōe siue ci- uilis / siue cōmuni modo inuenta ex eo. f. q pctor appro- bat. argu. J. de ver- bo. sig. l. lege. et in hoc sensu compre- hendit pctorias iu- diciales 7 cōes et oēs pctor conuen- tionales: ita hoc

Retoria rñ. in eo qz hic p- toia vt genus et iudicia- lis ponitur vt spe- cies est. tra in l. de diu. stipul. in pn. 7 de hbo. obli. stipulationū. nā l- illis. l. et pctoria et iudicialis sunt spēs oppositae: co- equuc: et eodem modo ponit cōis vt species coeq- ua ad pctoriā. h- autē vt sub gene- re. Solu. pctoria sti- pulatio dicitur duo- b? modis: etiudi- cialis duob? mo- dis. et cōis sicut varie duob? modis. Et sunt: et ce pctoria sicut di- citur que a pctor- mōis di- re mortuo inuēta p officiu iudicis vt uēis interponi tur ad iud. ob hoc ip- sum: 7 ita ibi. Sc- cūdo dicitur pctor- ia ois illa que ab initio etiam exig- tur / siue sit pctoris inuētiōe siue ci- uilis / siue cōmuni modo inuenta ex eo. f. q pctor appro- bat. argu. J. de ver- bo. sig. l. lege. et in hoc sensu compre- hendit pctorias iu- diciales 7 cōes et oēs pctor conuen- tionales: ita hoc

dicio sibi. vt. r. l. eo. s. cōes. vel aliter vt ibi dices. que autē sit cautioalis statim dices. similiter ergo p. ex p. dices. nō esse m. r. si ibi q. tuor. hic tres species fecit stipulōnū.

a **Judiciales.** als iudiciales: als iudicionales.

b **Cautionales.** als cōuentionales: als cautionales.

c **Propter iudiciū.** i. s. emētiā. vt r. pareat ei: vt sic differat a cōi: r. ita cōprehēdit tñi qd sonat s. b. u. ad qd est. i. iud. sol. l. iudiciū solui.

d **Ratum.** falli et iudiciū.

e **Ex opis noui nunciatiōe.** cū caueatur de opere demolendo si apparuerit. i. si iudiciū fuerit in iudiciū. vt. s. de ope. no. num. l. stipulatio. s. h. et s. h. ut. et ita p. hanc stipulationem habet firma sententia.

f **Cautionales.** als cōuentionales sed nō est bona l. i. tera: vt patet per exempla que supponit. als cautionales: r. hec bona. et dicitur cautioalis que non interponatur ratione alicuius sententię vt sit firma: in quo differt a iudiciali. nec ratione instantię alicuius cause: vt differat a cōi: sed ob aliā causam interponitur: vt patet in exemplis hic subiectis.

Et nota tria. primo q. hic attribuit speciei nomen generis. nā omnis stipulatio generaliter est cautioalis. vt. i. s. p. r. o. sed hic stricte p. speciem: vt r. als in a. ad op. d. r. vt. r. s. de ad. op. l. ij. Secundo no. q. iste cautioales habēt in stipulatiōe: vt h. r. s. de act. r. obli. l. actionis s. b. q. sicut p. actiones agimus vt quid nobis detur: vel fiat etiā ab iniuria: ita p. r. m. vt stipulationes iste presentur no bis etiā ab iniuria. fallit tamē in vna istarū. s. in cautioe de rato q. nō habet instar actionis: nec etiā ab iniuria eā exigimus precise licet causam eā quādoq. iuris p. s. et. s. si vult agere. vt. s. de p. cura. in iuris. s. pena. Qd ergo dicitur vt delegati r. c. ponit exempla ad id qd dixerat q. nouatio intercedit: ad qd oīno conueniūt. Itē exempla q. instar actūs habēt. l. alia: non illa de rato. Tertio no. que nouatio intercedat: r. pōt dici q. aliquid noui additur nature p. m. negotij vt diximus in nouatione q. fit l. te. p. s. l. a. vel in sententiā: r. sic nichil dicitur. vt. arg. s. de noua. aliam. vel forte q. olim ipō iure fiebat nouatio vt tolleret prima eo q. aliquid noui addebatur. vt in l. q. b. mo. tol. ob. s. p. t. r. e. a. sic ergo p. stipulationē legati nouatio r. actio extētamēto que p. legato cōpetit. vt. C. cōia de leg. l. i. et cū interponat p. legato cōditionali vel in diem. vt. s. vt leg. no. ca. l. i. in euentū diei sit nouatio vel cōditio nis. vt. s. de noua. l. in diem. r. l. quotiens. in tutela sit. nouatio: quia cum stipulatur pupillus rem saluam fore: et post pupillarem etatem habet ratum: nouat. actionem tutelę. vt. s. de noua. l. si pupillus. vel etiā si dicas cū

stipulatum iam adultum rem saluam fore. i. sibi restituē qd ex act. tutelę debetur: nouat. actionem tutelę statim: vt diximus in ea. l. si pupillus. per stipulationē ratam rem haberi qua stipulor a procuratore creditoris cui soluo: nouatur cond. inde. que competeret non interposita

tribus casib⁹ q. hic cōtinentur vsq. ad. s. q. si sit. Paul.

Stipulationū istarū pretoriarū/ quedā sunt que satisfactioe exigūt/ quedam nudam repromissionē: s. p. p. a. u. c. e. sunt que nudam repromissionē habent: quibus enumeratis apparet ceteras nō eē repromissiones sed satisfactioes.

Stipulatio itaq. ex opis noui nunciatiōe als satisfactioe/ als repromissionem h. ex qua operis noui nunciatiōe satisfactio oportet: et quēadmodū satisfactio videtur. nā q. de eo ope qd in priuato factū erit: satisfactio: de eo qd in publico repromittit optet. sed r. hi qdē q. suo noie cauerit/ repromittūt

posita: sed ea interposita non cōpeteret. vt. s. ad. l. a. quili. si feruus. s. si furtum. r. arg. s. de ripa. mu. l. i. Alij dicūt q. nouat. excep. que cōpeteret dāno passo s. d. m. dom. r. u. i. n. o. s. e. vt nō aliter tollat nisi etiā oīa iurilia tollat: et de d. s. no futuro r. p. r. i. t. o. caueat. nā si dānū fuerit. passus stipulatus iam non eget dicta exceptione. Alij dicunt nouari quoddā interdictū qd datur ei qui dānū passus est: p. qd dominus cogitur tollere rudera/ aut totas edes p. d. r. e. l. i. c. t. o. habere. vt. s. de dam. infec. l. p. r. e. t. o. r. in fi.

Silendi cā. vt in iudicio sibi: et de re defendenda. Jo. que partim sententiā vel iudiciū: partim aliā instans cām respiciūt s. m. h. z. o. vel quia tam ab actore q. a reo: vt tam extra iudiciū q. in iudicio sunt s. m. h. z. o.

Cautionales eē. vel cōuentionales: als cautionales. r. large accipe vocabulū vt genus: vt dicit. s. p. r. i. s. i. Interposita. facit. i. de verbo. signi. l. satisfactiois. et in l. de fideiuss. in prin.

Apparet. sic in l. qui sui vel alie. iur. sunt. in s. n. l. Nanq. pro certo.

Qd in priuato. l. loco nunciāns. et sic habet nunciatio causam naturālē vel etiā priuato solo eius cui nunciatur: q. sit contra seruitutē: r. h. tunc causam positūā. vt. s. de ope. no. nunci. l. de pupillo. s. sextus. et vtrobiz est priuatum damnū nunciāns.

Repromittit. ab edificatore petenti: r. ex tunc cōpetit interdictum vt liceat ei edificare. vt. s. de ope. no. nunci. p. r. e. t. o. r. s. de iud. Sed quare plenius prouidet nunciāns in priuato q. in publico: R. n. vt. s. de ope. no. num. l. nō solum. s. sed si cū iure. sed videt etiā in publico satisfactio. vt. s. de no. ope. nū. l. p. r. o. r. s. p. i. n. d. e. que est s. Sol. vt ibi.

Caueat. de eo opere qd in publico fieret de quo cepit loqui. Accur.

Cautioalis stipulatio que sit.

hac stipulatione. vt. i. rem. ra. ha. l. si sine. in. p. n. r. l. si. na. s. si. Per stipulationē dāni infecti nouatur interdicitum qd vi aut clam cōpetēs: vel cōpetitur s. op. facias qd ruinant michi munitur in domū meam: r. ipsum opus in meo facere te dico pro quo cōpeteret qd vi aut clam: cū scias vel scire debeas te prohibēti vel prohibēdū. vt. s. qd vi aut elā. l. iij. in fi. r. l. iij. vt dicit s. m. d. r. Joan. et h. z. o. r. n. nouari actionē. l. a. quili. et in factum que competeret stipulatione non interposita: sed ea interposita non cōpeteret. vt. s. ad. l. a. quili. si feruus. s. si furtum. r. arg. s. de ripa. mu. l. i. Alij dicūt q. nouat. excep. que cōpeteret dāno passo s. d. m. dom. r. u. i. n. o. s. e. vt nō aliter tollat nisi etiā oīa iurilia tollat: et de d. s. no futuro r. p. r. i. t. o. caueat. nā si dānū fuerit. passus stipulatus iam non eget dicta exceptione. Alij dicunt nouari quoddā interdictū qd datur ei qui dānū passus est: p. qd dominus cogitur tollere rudera/ aut totas edes p. d. r. e. l. i. c. t. o. habere. vt. s. de dam. infec. l. p. r. e. t. o. r. in fi.

Liber Octauus.

a Satisfiant etiā si in publico fiat. ad qd est. s. quib⁹ ex causa in posses. eatur. hec autem. s. fi.

b Satisfatur in. x. an. vt. s. de dā. infec. l. pretor. s. de eo. sed cōtra. s. de ripa mu. l. i. in prin. so. vt. s. i. in ea. l.

c De edibus. s. publicis vel priuatis q̄ manantur rui nam alicui.

d Repromitti tur. s. ab his q̄ pro mittunt suo noie als satisfat. vt. s. de dā. infec. p̄tor. in prin. l. qui bo na. in prin. r. s. i.

e Stipulatio du ple. q̄ fit iuēditōe vt. s. de edil. edic. l. q̄ si nolit. s. qui assidua. r. ex neces sitate. vt. s. de euc. l. ij.

f Satisfatur. vt. r. s. de euc. l. fi dictū. Itē excipit cū ante solutū pre cū de re mouetur q̄stio: sed tūc ad sa tisfandū nō agit: sed nisi satisfat et p̄ciū petat excep. repellit. vt. C. de euc. si post.

g Ipse pretor. de dupla vel alia: nā oīum stipulari onum est cōmune hoc. vt. et. s. vt in pos. le. si is a quo. excipit azo: nisi q̄n fit missio ex secun do decreto in cau

sa dam. infec. vt. s. de dam. infec. l. iij. s. si forte. sed certe nō querit ibi sit satisfandū vel nō: sed qz nō est satisfatū an fiat missio vel sit retardāda: qz adhuc forte non timef dānum de proximo. et facit ad summariam cognitiōe: qd nō. s. ad exhi. l. iij. s. sciendum est.

h Vel addi. addit ante eā interpositā: vt si iusserit pre tor cauēri cū debuērit satisfari. Vel cū iusserit satisfari in vēditōe cū debuērit cauēri. r. mutat vt cum iusserat obligari pignus: r. mutauit in fideiussore. vt. r. i. l. preto rie. vel in tēpus lōgius. vt. i. l. valerianus. r. fm hoc ad dūm vel detrahif vel mutat de eo qd dixerat pretor. hoc em̄ pōt qz est interlocutorius. vt. s. de arbi. qualē. in fi. r. s. de re iu. l. qd iussit. secus in diffinitiuā: vt dicta. l. qd iussit vel dic ei qd dicebat per aliquā partiū. qd asit si fiat mu tatio in aliā formā q̄ pretoria: Rñ. pōt cōsensu partiū nō als. vt. s. pri. s. stipulatio duple. sed tūc est cōditionalis nō pretoria cū nō fiat ex necessitate. Itē qd si eā interpo sitā velit pretor immutare: Rñ. nec tūc pōt inuēns cōtra hēribus etiā si velit reducere in formā pretorie cū prius forte nō erat: nisi dicat qz per errorem sit prius interposita vt. s. si qz cau. sed et si qz. s. fi. r. fm hoc nō ob. s. de verb. ob. l. in cōuentionalibus. vbi dicit nō posse eis addi vel detrahi: qz verum est ab alio q̄ a pretore. Item nec a pre torie in aliā formā. Itē nec etiā in formā pretoriaz qz

iam erat interposita nisi uolentibus partibus fieret: nec etiam hic dicit qz pretor addat vel detrahat: sed dicit qz est sua iurisditio: quod intellige vt. s. dictum est.

i In stipulatione. a pretore inuenta. Retor. pōt esse diuisio r. tūc ibi sicut rē. est exēplū

quēlibet ipōiū actiue et passi ue: secus si cōtinet q̄ritate cer tā vel incertā. Dau. Paulus.

Pretorie stipulationes aut rei restitutionē cōtinet: aut incertā quātitatē: sic ut stipulatio ex operis noui nūciatione: qua cauef vt opus restituat. ideoqz siue actor siue reus decesserit pluribus here dibus relictis: vno uicenteⁿ vel victo^o totuz opus restituif⁹ debeat. q̄dū em̄ aliqd super est: rā diu nō pōt uideri opus restitūtū.

Uncertā quātitatem cōtinet stipulatio iudica tū solui: et rē ratā dñm habi turū: et dāni infec: r. his simi les: in q̄bus⁹ respondet scindi eas i personas heredū: q̄uis possit dici⁹ ex p̄sona hereduz pmissoris⁹ nō posse descendē tem a defuncto stipulationem diuersaz⁹ cōditionē cuiusqz fa cere. At in cōtrariū summa ra tione fit: vt vno ex heredibus stipulatois uicente in partez

sed ratione tertie certa esse uidetur. vt. i. iudi. sol. l. iudica tū solui. que est cōtra. i eo qz dicit expeditā. vel dic etiā p eo qz sonat verbū est incerta ante sniam vt hic: nō post: vt ibi. De alijs sequētibz cōstat qz sunt incerte: r. dicuntur cōtinere incertū: qz interesse siue adiacial si nō parueris tenearis ad itereffe vel quāti ea res est qd q̄nqz p̄uenit poni. vt. i. proi. s. r. s. si quis cau. l. pe. siue non. vt. i. eo. l. fi. et. i. titu. ij. l. si procurator.

Uncertā quātitatem cōtinentibus. In hereduz stipulatois et pmissoris si agitur ex sti pulatione.

Possit dici allegando fm azo. Promissoris. q̄ cū pueniref rei ven. pmissit iud. sol.

Diuersam. vt vnusquisqz teneatur in solidū. et pro hoc. s. de ver. ob. l. ij. s. i. r. sic dicunt quidā hoc q̄uis cor rigeret. et secus sit in heredibus stipulatois vt subijcit sic in l. i. de excu. tuto. s. item qui lras. sed tu dic fm Jo. et Azo. qz aduersatur: nō corrigit. r. sic nō mutat qd dixerat. pro quo est. s. de verbo. oblig. l. ea. s. cato. in fi. r. s. seq. et hoc dicat. at in contrarium rē. et dicit. i. vt vno rē. et ita renūciat de heredib⁹ stipulatois loqui ibi: vt vno etiā rē. vt et ibi at in contrariū rē. vt primi dicebant.

Ratione fit. vt diuidatur inter heredes pmissoris. vt. i. sicut rē.

primē partis. pōt etiā totū de vna sti pulatione dici. scz de ope. no. nū. scz si cōtineat hoc vel illud: vt in exēplo qd subijcit. vt. s. de ope. no. nū. stipu latio. s. siue autez p̄mū uerius cuz de vtroqz per eidi nē ponat exēplū.

Restitutio. nem. i. in p̄mū sta tuz restauratiōe. Sicut. f̄litu tiōne rē. et repete si cut rē. r. sic est exē plū primē partis.

Uno uicente. de heredibus actois sup opere destruedo. Vel victo. de heredibus rei.

Restitut. fa. cit. i. eo. s. fi. Supest. ex opere destruedo. Solui. stipu latio iudicati sol ui est icerta ratio ne duarū clausu larum. s. de defen dendo et de dolo:

o. Vel victo. de heredibus rei. p. Restitut. fa. cit. i. eo. s. fi. Supest. ex opere destruedo. r. Solui. stipu latio iudicati sol ui est icerta ratio ne duarū clausu larum. s. de defen dendo et de dolo:

o. Vel victo. de heredibus rei. p. Restitut. fa. cit. i. eo. s. fi. Supest. ex opere destruedo. r. Solui. stipu latio iudicati sol ui est icerta ratio ne duarū clausu larum. s. de defen dendo et de dolo:

o. Vel victo. de heredibus rei. p. Restitut. fa. cit. i. eo. s. fi. Supest. ex opere destruedo. r. Solui. stipu latio iudicati sol ui est icerta ratio ne duarū clausu larum. s. de defen dendo et de dolo:

o. Vel victo. de heredibus rei. p. Restitut. fa. cit. i. eo. s. fi. Supest. ex opere destruedo. r. Solui. stipu latio iudicati sol ui est icerta ratio ne duarū clausu larum. s. de defen dendo et de dolo:

Text from the adjacent page, partially visible on the right edge of the image.

a **C** Ea res est. i. ad interesse. azo. que verba in ipsa stipulatione quandoq; inseruntur.

b **C** Et hereditibus promissoris. si iudicatum solui.

c **C** Adnan. du. in rei vendi. qua conuenit. sed si post eor denatione nolit restituere pot conueniri actioe ex stipula-

tu in solidu r con-
denabit pro por-
tione hereditaria :
et hoc dicit. In fi.
l. fm Job. et Azo.
l. c. s. spo. l. si duo.
s. r. aliud auxiluz
est. s. manus mili-
tans. vt. s. de rei
ve. qui restituere.
v. hic q; hic no erat
lis cõtestata ptra
defunctu licet sti-
pulatione indi. solui
fuisse iterposita.
d **C** In quatuor.
interierit quadaq;
questione r no fol-
uit qua in fi. meli-
posuisset. Accur.
e **C** Ipe. scz. p-
missor.
f **C** No comitta-
tur. et rñ. in solidu
teneat fideiusso-

eius committatur stipulatio. hoc enim facere verba stipulationis quati ea res est. Sed et si vnus ex hereditibus promissoris totam rem possideat: in solidum eius damnandus. Jul. scribit. In quatuor autem ipse ea stipulatione vel fideiussores et an omnino teneantur dubitari potest. r videndum esse ait ne non committatur. Sed si lite cõtestata possessor decesserit: vnum ex hereditibus non maiore ex parte damnandum: licet totum fundum possideat: q; ex qua parte heres est. Paulus.

Generaliter in omnibus pretorijis stipulationibus

res vt r reus principalis. vt in fi. de fideiuf. s. si plures. heredes aut. p parte licet paulus surda aure transiens hanc questionem non soluit.

C Ex parte. azo et al. hoc vltimū responsum intelligunt in venditione fundi. r sic fm eos refert decesserit possessor ante litem cõte. r tunc ille solus heres teneatur rei ven. qui possidet. vt. s. s. sed r si vnus. an post litem cõte. contra seet tunc oēs etiā si vnus de hereditib; tñ possideat vt hie: pro eis. s. de rei ve. si possessor. in eo q; notabiliter dicit ante iudiciū. Itē pro eis q; hie dicit sed si lite cõte. rē. vt sic bona sit aduersatio in eodē. Item vt ait azo. ante lit. cõte. possessor: nō debuit: sed post litē conte. debet quasi ex contractu: q; debere inter heredes diuiditur. arg. s. de peculio. licet. s. idē scribit. Itē pro eis quia si possessor dolo desijt possidere r sic tenetur vtili et decessit. nam distinguit an an lit. cõte. inutili decessit: here des tenetur in factu: an post r tūc tenent vtili qua defunctus: licet ad eos nulla possessio peruenerit. vt. s. de rei ven. l. cū autem. q; ergo in toto quo ad totū: quia nullus heredu habet: r tamen oēs tenent vtili: ergo idē in parte quo ad partē: vt in nostro casu teneatur etiā illi heredes qui non possident: r fm hoc oēs leges que dicūt illum here dē teneri in solidū qui possidet: intelliguntur eo mortuo ante lit. cõtesta. qui prius tenebat: quales sunt illi. vt. s. de rei ven. si possessor. r de vi et vr. l. si plures et. s. como. l. sed michi. s. heres. cū suis cõcor. Alij vt Jo. et Azor. h. dicunt in primo casu idem. scilz quando ante litē cõtesta. decessit possessor: vt ille here s qui solus possidet in solidū teneatur: r non alij. sed si decedat post lit. cõtesta. tunc discordant a predictis: nam dicūt euz solū teneri et in solidū qui possidet sicut r ante lit. cõtest. eo mortuo. et q; hie in fi. dicit in stipu. au. sol. intelligitur. sic et go fm pmos dic dānan dum in rei ven. fm istos dānan dū in stipu. iudi. sol. Et q; dicit sed si lite rē. dicit ad-

uerfari sic: quia ante litē cõtestatā mortuo possessore solus heres qui possidet conuenitur rei ven. vnde r in solidum: subaudi r ille idem ex stipu. in. sol. tenetur in solidum eadē ratione: licet condēnetur pro parte. vt arg. s. depo. l. si duo. sed lit. cõtest. tunc nō tenetur qui possidet

et procuratorijis satisfidatur. **C** Pretoria stipulatio toties est interponenda cuz expedit. hoc dicit Pau. Paulus.

Pretorij autem stipulationes sepius interponuntur: cum sine culpa stipulatoris cautum esse desijt.

C Ex stipulationibus pretorijis per procuratorem queritur actio domino sine cessio: ne causa cognita sicut in contractibus in iustorum. hoc dicit Barto. Idem.

In omnibus pretorijis stipulationibus hoc obseruandum est: vt si procurator meo stipuletur michi causa cognita ex ea stipulatione

nec dānat in actione ex stipulatu nisi pro parte: et fm hoc aduersat ad subauditu. Itē p istis quia si possessor lit. cõtest. desijt possidere sine dolo r culpa est absoluendus. r econtra si incipit est dānandus. vt. s. de rei vendi. sin aut. s. i. per q; videf q; heres q; est eadem persona cuz defuncto qui incipit possidere in solidū teneatur. alij nō quasi desierit. Sed huic pot dicit q; in partē non intotum est eadem persona r quo ad alias ptes est alia

persona. r fm hoc illa. l. sin autē. circa eandē personaz loquitur: hic circa diuersas quo ad partes: puma placet. Vel possit distingui an facto testatoris vel hereduz qui non possident deuenit possessio ad alium heredē: et tunc quia quasi culpa desimunt habere sua vel defuncti q; sua reputatur que venit post lit. cõtesta. vt. s. de rei vendi. l. si homo. et tunc omnes teneatur rei vendi. an sine factore tunc nō. vt. d. l. de rei vendi. sin autē. s. i. r fm hoc vtiliter tenetur heres quia nō possidet: vt. s. de rei vendi. l. si culpa. In stipulatione autem oēs concordant: vt ante litem cõtesta. mortuo promissore in solidum teneat qui possidet sed pro parte condēnetur. Alij qui non possident r teneantur et condēnetur pro partibus tñ. at post lit. cõtesta. mortuo promissore et omnes tenentur ex stipulatione pro partibus: condēnantur pro partibus.

Generaliter stipulationibus. scz cum dicimus esse satisfidandum. ad q; J. i. iij. l. iij. s. i. et. s. quozū leg. l. i. s. pe. r. s. de pcura. l. si procurator. in pñci. et. s. de dā. infec. l. damni infeci. s. fi.

Pretorie desijt. mortuo fideiussore dato ab eo reor siac herede: vel cum finitū esset tēpus in quo fideiussio facta est. azo. et facit. s. de ope. no. nun. pretor. s. penul. et de dam. infec. l. si finita. in pñci. r. s. qui satisfida. cog. l. si ab arbitro. f. fi. r. l. de die. s. si fideiussor. r. l. quotiens. et. s. vt i. pol. le. l. plane. et p has. ll. patet hie exēplū.

In omnibus stipuletur. si ipsi dño est stipulatus ad instar tutoris pupilli r curatoris furiosi. vt. s. de cõs. s. i. pecu. l. eum qui. s. si actor. als si sibi etiā nomine domini sibi querit. sed domino act. mādāt cogitur cedere. vt. s. quozum lega. l. i. s. penul.

Causa cognita. expone vt. s. de dam. infec. l. dāni. s. fi. sed regulariter contra. vt. C. per quas perso. l. itez fact. s. de actio. empt. l. iul. s. si procurator. et plene not. in situ. de muti. supu. s. si quis alij. et facit. s. l. generaliter.

cum suis concordant.

Actio, vtilis ex stipulatu. vt. s. de. pcur. l. si. pcurator. 2. lin. cause. in. fi. 7. qd. cuiusq. vniuer. l. in. fi.

Interposita. s. instituta ad merces vendendas. ergo danuz patior. vel interposita. i. omnia seu postposita quia nihil habet.

Remāsurus. qd. rē amissurus. et alis remāsurus scz vt teneat ex cōtractu istitutus dominis alijs: vñ alij domino. M.

Succurrē. cū dādovtilis actiones ex contractu institutas cōtra illos cū quibus cōtraxerūt istitutes. vt. s. de. insti. l. i. et ij. Accur.

In oibus. aliquid. supple cōuenit. alis est in textu.

Cōmittit. ad ueniēte cōditioe.

Retorie. per sonas. sup. ple. fideiussoz p se 2. et facit. i. i. l. nō. quasi. i. pū. et in. aut. de. exhi. s. suspecto. 7. qui satisfda. col. ij. se. eius si constituerit se satisfdaturuz. vt. s. de. consli. pecu. l. promissor. s. fi. h. p. se. pū. cipali. pmissore.

Satisfdationis fungitur. i. cogit. fungi tamen potest si vult: vt. insti. de. re. di. s. veditē. 7. s. de. col. bo. l. i. s. an. pi. gnouibus. 7. s. quozū. leg. l. si. s. si. legatarij. 7. hoc est regulare. fallit aut. s. eo. l. i. s. stipulationuz. sed videtur qñq. accipi pignus ab inuito in pretoria. vt. insti. de. satisfda. s. si. vero. aliquis. que est cōtra. Sol. speciale vbi ipse dos min. per. pcuratoz satisfdabat iudicatū solui: quasi pro se ipso: 7. ideo adiatur hypo. vel non est contra: quia hic de pignore dicit q. tradere creditui vel alij vt subiat. 7. J. de. verbo. sig. l. plebs. s. pignus. et insti. de. acti. s. item seruiana. Vel tertio aliud est pignus pro fideiussoze dari vt hic ad qd. reus non cogitur. aliud adijcere hypothecā fideiussozi vt ibi: quod hic non prohibet. et sic in eo casu conceditur.

Aulus notat. esse verū qd. sequit. 7. qd. dicit in diē lō. gi. i. in diē conditionis deficientis. s. se restituti rsi hereditatem si conditio defecerit. non enim vult pretor beneficium suum id est vt bonozū possessiuitudo data sit capiosa substituto. Sed nunquid substitutus videtur hoc calūniose petere quē alius id est institutus antecedit interrogatui. quasi dicit non fm. R. vel nō interrogatui sic iste institutus pot. videri satis calūniose petere hoc: sci licet ne satisfdet quē substitutus antecedit. i. antecedere potest.

actio cōpetat. Idem est 7. cuz institor: i. ea causa esse cepit: vt interposita persona ei? dominus mercis remāsurus sit: veluti bonis eius veditis. succurrere? em. dño pretor debet.

In stipulationibus pretoris potest apponi pena licet in edicto pretoris hoc non dicitur. hoc dicit Pau. de cast.

In oibus ptoz ijs. I. de. stipulationibus in quibus fieri primo aliquid conuenit: deinde si factuz non sit penam inserimus: pene nomine stipulatio committitur.

In stipulationibus pretoris tenetur quis dare fideiussores nō aut pignora. Pau.

Retorie stipula. I. de. tiones personas desiderant pro se? interuenientuz 7. et neq. pignozibus quis: neq. pecunie: vel auri vel argēti de positione inuicem satisfdationis fungitur. Papinianus.

Aulus notat: qui sub conditione institutus!

scz conditione deficiente. Vel aliter paulus notat esse falsum qd. sequitur. 7. quod dicit in diem longi. i. si conditio etiā deficiat vel existat cauere se restitutum. non enim vult 2. i. instituto. 7. etiam potest videri iste substitutus satis calūniose 2. 7. legas plane. vel dic q. vbi agnouit bonozū pos. nō satisfdatur hic. et dic paulus notat falsum esse qd. sequitur. cum enim pretor dederit nō vult esse cap. Si autē simpliciter per se accepisset tunc satisfdaret. vt. s. qui satisfd. cog. l. inter omnes. que est cōtra. s. fm. omnes literas satis apparet esse soluta.

Lū sub contrarijs cōditionibus? ticio 7. meuo legatū sit: vtriq. cauetur? quia vtriq. ex voluntate defuncti fuerat legatū. Uenul.

In pretorij stipulationibus si ambiguis sermo acciderit ptoz erit interpretatio: eius etenim mēs est mandata est.

In stipulationibus pretoris interuentu noue persone nouatio non presumitur ipso iure sed ope exceptiois. h. v. Barto.

Alerianus respon. si preses qui ante in triumphum caueri iusserat: postea in longum tempus cauere preceperit: quia a prima stipulatione prius discedi voluerit: exceptionem prime stipulationis est alterius defectus et cōtra: sub alternatione non autem simul. 7. facit. s. vt in pos. leg. l. etiam. et. s. quando di. le. ce. l. hoc et ipsi.

Cauetur. pretoria stipulatione.

In pretorij estimada est: siue in eius interpositio: siue siue postea. vt. s. eo. l. in. fi. 7. ad hoc. s. qui satisfda. cogan. l. de. die. sed in cōventionalibus contra profertentē. vt. s. de. pactis. l. veteribus. 7. de verbo. obligatio. l. stipulatio ista. s. in stipulationibus. et facit. J. de. appel. l. ab executione. 7. C. de. sacrosan. eccle. l. omni. 7. de. re. gu. iur. l. in ambiguis. s. fi. et de verbo. obli. in conuentio naliibus.

Alerianus. cauere. puta opus restitui vel aliquid aliud. Accursius.

In longum. decennium.

Colucrit. pretor. mon dico stipulator quia tunc ipso iure tolleretur. vt. insti. qui. mo. tol. ob. s. pe. sed videtur q. etiam vbi pars non nouauit tamē non teneatur nisi si mel. promissor ipso iure. vt. s. de. verbo. ob. l. qui bis. que est cōtra. So. ex pte vt ibi: q. non tenetur amplius. s. sol uere ex vtraq. tamē tenet vt hic: licet exceptio compertat vt hic. 7. s. de. lega. l. l. huusmodi. s. cū p. 7. distinguere hic q. aut expisse agit q. fiat. nouatio 7. fiet. aut nec expisse nec

facite: vtrags remanet. vt. s. de re iud. l. iij. §. si ex conu...

vt liti. qui. mo. tol. ob. s. p. terea. sed ita si hoc sit verisimile: vt hic erat. quid enim si in foro maij decem mi...

lacionis obligatio pepercisse videtur.

In stipulationibus que committuntur ad interesse propter difficultatem probandi interesse vtile est apponere penam certe quantitate que loco illius succedit. Pau. Uenuleus.

Huiusmodi stipulationibus que quanti ea res est promissionem habent: commodius est certam summam comprehendere. quoniam plerumque difficilis probatio est quanti cuiusque interit: et ad exigentiam summam deducitur.

Rem pupilli vel adolescentis saluam fore. Titu. vj.

Hec stipulatio committitur finita pena et non ante. Paulus.

Am pupillo rem saluam fore satisfactus sit: agi ex ea tunc potest.

Pupillus ab sensu sit vel dari non possit: seruus et...

Huiusmodi habent ad interesse: quales sunt pretore. vt. s. e. l. ij. §. 4. Accur.

Commodius est. scz stipulari vt statim patet. non autem dico quin valeat stipulatio sine pena. vt argu. contra. s. de arb. l. non autem. hic autem queritur an cogatur promittere penam in pretoria stipulatione si promissor non vult: videtur quod sic vt hic. et insti. de verbo. obliga. §. penul. ad quid enim diceret esse commodum cum reus nunquam promitteret: sic nunquam hoc commodum stipulator gauderet. Item pro hoc quia in crimine statuit iudex quantatatem. vt. l. de custo. reor. l. iij. Item pro hoc. s. de verbo. oblig. l. continuus. §. si. Item pro hoc. i. rem. ra. ha. l. procurator ad e. h. §. si. l. 3. possz dicitur ibi spale. et sic magis sit argu. in contrarium vt ibi innuit. Item pro hoc vt cogatur. s. de euc. l. ij. Item pro hoc. s. si quis cau. l. ij. in prin. et l. si seruus pluri. §. 4. Contra videtur quod non nisi velit promissor. vt. s. qui satisfacta. cog. l. ij. §. fina. et si quis cau. l. sed et si quis. §. h. et hoc magis placet.

Inter sit. qualiter autem interesse probatur. no. C. de senten. que pro eo quod interest. l. i. Accur.

Deducitur. semper enim iudices sequuntur quod mi...

mus est. Ad quod est. s. de verbo. oblig. l. inter stipu. §. diuersa. et. l. si ita. Et no. quod in quantum potest iudex minus communiare sic facere debet. ad quod. s. de action. et obligati. l. arri. anus. et. l. de penis. l. si preses. et de arbi. diem. §. si. ri. et. l. de reg. iur. semper in stipulationibus. §. si.

stipulabitur. si seruus non habeat: seruus ei emendus est. Sed si non sit unde ematur: aut si non sit expedita emptio: profecto dicemus seruus publicus apud pretorem stipulari debere.

Ut dare aliquem. Item de pretore: debet cui caueat. Non quasi ipso. Item de iure pupillo acquirat. neque enim pupillo acquirat: sed vt vtilis actio ex stipulatu pupillo detur. cauetur autem pupillo hac stipulatione per satisfactionem.

Qui tutelam administrat: ut etiam si non erat verus tutor sed vt tutor agebat hac stipulatione tenetur: sed ille qui nullo modo gessit etiam si erat verus tutor non tenetur hac stipulatione: licet teneatur vtili actione tutelae. h. d. Pau.

Illud sciendum est hac stipulatione teneri etiam eum qui tutor est: quod eum qui pro tutore negotia gessit vel gerat: vel fideiussores eorum. sed enim quod non gessit omnino non tenebit. nam nec actio tutelae eum qui non gessit tenet:

na. l. si quis in emancipatis. Item Non sit expedita emptio. quia non inuenitur seruus venalis. Accur.

Dicemus. alis dicerem. Accur.

Publicus. i. tabularius. vt insti. de adop. §. cum aut. tabellio aut seruus esse non potest. vt. C. de tabel. l. generalis.

Apud pretorem. procurante hoc eo magistratu cuius interest: non dico ipso pretore ad cuius pretoris periculum non est. vt insti. de satisfacta. tu. et. cur. §. si.

Ut dare aliquem. alium officialem.

Non quasi. acquirat. directam ex stipulatu: sed vtilem sic vt hic. et. s. de magist. coue. l. i. §. plane vbi seruus.

Per satisfactionem. vt et. s. tit. i. l. pretorie. et. l. i. §. stipulationum istarum pretoriarum.

Tutor est. i. fuit. vt no. s. e. l. i. r. Vel gerat. hic tenetur etiam administratione durete. vt. l. §. hanc stipu. in si. §.

Actio tutelae. directa. vt et. C. si tutor non ge. l. ij. aliud in curatore bonis dato. vt. s. de cu. bo. dan. l. ij. §. fina. li. que est contra.

Judei... potest... nare de bet,

Res pupilli saluam fore. et.

Supra de pretoribus in genere: nunc in specie.

Am pupillo ex ca. f. stipulatione.

Cum et tutela. vt. s. de tut. et. ra. dist. l. si cum ad huc. et. l. eo. non quasi. §. hanc stipu. non autem vtrags dicas agi. vt. l. e. cum pupillus hoc autem tempore est finita tutela. vt. s. de tu. et. ra. di. l. si si finita. Item hoc verum quod satisfactum non sit sit testamentari: vel dat. cum inquisitione. vt insti. de satisfacta. tu. et. cu. §. i. antea enim administrare non debet. vt. C. de tu. et. cu. §. satis non de. l. i. et. l. iij. et. fina. plus hodie: quod iurat bene administrare. vt in aut. vt hi qui. §. finali.

Pupillus stipulabitur vt. s. de cura. l. in iustus. §. si. procurator. et. C. de do:

Stipulari & agere. No. no intelligentē stipulari: et sic est cōtra qd dicit q in stipulatiōe debet esse consonās intellectus. vt. C. de cōtrahē. stipu. oēs. sed dic q hic est cōsensu fictiōe huius. l. 3. cōtra. 3. de verb. obli. l. i. in prin. r. l. mulier. que dicit infantē nō posse stipulari. So. fm. 20. hic de ma

loci infante qd pa get. qz dicit qd pot fieri ergo nō est infans. r qd dicit nō intelligat qd videtur ei ob stare: exponit. s. plene ali quē in intellectu habet. Sz hz hoc nulla esset specialitas quia sic est i qualibet alia stipulatione. vt l. i. de inu. stip. s. pupilli. sic ergo speciale hic. vt qz et infans r nullū habēs intellectu an stipulando dūmo do possit loq: possit sibi hac stipulatione puidere: cur sic apte hic dicit q nō intelligat rē. et sic reprobatur 20. opinio. r facit C. de acqui. pos. l. donaturū. r. C. de dona. l. si quis in emā. r. 3. b. acqui. here. pupillus.

Atius. sed offerre. quid est ergo qd dicitur testamentariū tutorē satisfare non cogi. vt insi. de satisfda. tu. s. itē. Rñ. nō cogitur / salza pupillo.

Poterit. volens administrare solus. Et si ad species. scz administratiōis fm 230. vt totius panis vel vini. sed qd si ad luxē r tūc dicit idē per. l. i. s. fm quosdā. r. no. qz curator pot dari etiā ad certas res qd non est in tutore. vt insi. qui dari tu. possunt. s. certe. et de cur. s. item inuiti.

Um pupillus. in noibus sunt. vt exigat. argu. contra. C. arbi. tute. l. nomia. r. l. quicquid.

Chidentur. per interesse pstationem. et facit. j. de verbo. signi. l. bonorum.

Uenit. principaliter. secus in vsuris q in actione tutele veniūt: nō in actione ex stipulatu: qz stricti iuris est. immo si ceperint deberi: veniūt etiā per actionē ex stipulatu. vt j. l. proxi. nam videor stipulari omne qd in act. tu. te. deuenit vel deuenit. ar. 3. loca. l. quero.

Postea. tutela. i. ratione tutele. r co restituendo quod ex bonis pupilli habet. Accur.

Temporis. inter tutelam finitam r rationem red-

presens sit et dari possit: etiam si eius etatis erit vt nō intelligat quid agat: tamē ppter vtilitatem receptum est recte eū stipulari r agere. M. odesti.

Atius vel testamentarius tutor siue curator non petet satis a collega suo: s; offerre ei poterit vtrū sat; accipere velit an satisfare

Curator etiā ad certū actū debet satisfare. Bal. N. l. pia.

si ad species curator datus sit: rē saluam fore stipulatio interponetur.

Etiā nomina debitorum comprehenduntur appellatiōe rerum: ideo cadunt sub verbis ipsius stipulationis. Pau.

Um pupillus. P. o. p. o. a tutore stipulatur rez salua fore: non solū que in patrimonio habet: s; etiā que in noibus sunt ea stipulatiōe videtur contineri. qd enim in tutele iudiciū veniūt: hoc et in ea stipulatione continetur.

Tutor qui finita tutela retinet aliquid ex bonis pupilli tenetur ad fructus r interesse. Bal. Africanus.

Postea qz pupill; ad pubertatē peruenerit /

ditam. et fa. C. de vsur. pu. l. ij. et. 3. de vsur. l. i. in fine.

Um rem. cōmittitur. per interpretationē. Q. Dari. puta interesse: qd dat de suo. m. Et. salicet tutou in area.

Non est salua. atq; est salua in textu: r est sensus. id est non intelligit salua qz rē. r sic cōmittit hec stipulatio. r fa. 3. man. l. si pcurator. s. dolo. o. fieri. vt restitui qd est pupilli. restitutio em fa ai est.

Licet res pupilli sint salua in se si tamē sunt penes tutore et nō restituuntur cōmittit contra eū hec stipulatio qz nō videtur salua quo ad pupillū. P.

Um rē sal. Deratius. Quā fore pupillo cauet cōmittit stipulatio: si qd ei ex tutela dari fieri oportet non pstat. nā et si res et salua sit / ob id nō est salua: quia qd ex tutela dari fieri opz nō soluit.

Fideiussores rē pupil. sal. fore nō habet beneficiū diuisionis. Bal. Paulus.

Plures fideiussores a tutore pupillo dari sūt nō esse distinguendū: s; in vñ dādā actionē: ita vt ei q cōueniret actiōes prestarent: nec qd qd putauerit a iure discessit postqz p ea pte placuit tutores cōdenari quā administrauerit: ita demū in solidū si res a ceteris nō seruet. r ideo si in ea culpa detegat q suspectus facere supederit: nā qz eqtas arbitrij atqz officium

bit: sed respondeat estimabo ibi: naz equitas arbitrij rē. sed ar. contra de admi. tuto. si plures.

Postqz. putauerit in quā hac rōne duct; postqz rē.

Placuit. vt. 3. de tu. et ra. dif. l. i. s. nūc tractemus. r 3. de admi. tu. l. tutores qui post fi. s. in eum. r facit. C. de here. tu. l. pater vester.

Condēnari. beneficio diuisionis.

A ceteris. qui aliam partem administrauerunt.

Non seruetur. id est non potest seruari.

Et ideo. solidū cōueniendū. r est hic casus scōs. ac.

In ea. l. tutela vt hic. vel die detegatur. l. tutor.

Suspectum. scz contutorem. 230.

Supederit. vel tardius querelaz mouit: vel sua sponte iura pupillo prodidit. vt. C. de diui. tu. l. i. et. ij. yr. et facit. 3. de admi. tu. l. etiam.

Equitas. merito rē. scz diuidit inter tutores actio.

Atq; officium. salicet iudicis: quia actio tutele bone fidei est. Accur.

est non intelligit salua qz rē. r sic cōmittit hec stipulatio. r fa. 3. man. l. si pcurator. s. dolo. o. fieri. vt restitui qd est pupilli. restitutio em fa ai est.

Plures. da. ti. pro re pupilli salua fore.

Distinguendū. i. diuidendum ius agendi ex exi sola diu adri.

Actiones. s. in solidum.

Prestarent. aduersus ceteros ad qd est. 3. de fideiuf. l. cū fideiuf. for. et. l. cū is. et. l. si mandato.

Discessum. est em euidēs ratio eū qui admistriauerit prius cōueniendū ppter suū factū: qz illum qui non gessit. ille em qui gerit facit cur ipse cōtutor cōueniri possit. at q nō gerit nō ex gestione sua cōuenitur sed college dū taxat. sed cur fideiussores prius vnus qz alter cōueniri debeat qd estima

A Boni viri. f. tutelare qd de bonis dicitur viris ad- ministrari deberet: a quo officio tutelari munus fidei do- nci vt suspecti remouetur. sed in fideiussoibus non prin- cipalis bonitas: sed an sint diuites consideratur.

B Formam. vt vnusquisqz coueniatur pro parte.

C Ceteru. pro sed.

D Ceteris. ma ioribus a iure coi.

E Impetrare possunt. vt. C. de costi. pecu. l. fi. r. s. de fideiusso. l. iter fideiussores. r. l. i. eo. s. si plures.

F Contraxit. cuz tutore vel cu fide- iussoibus eos ac- cipiendo. vt. s. e. l. ij. et. iij. et. iij. Idē forte r si ipe acce- pit eos: ppter ra- tionē q sequit. ac.

G In tutorem. id est tutore pote- statē etiā inuitus.

H Ignorat. vt s. diur. r fa. igno. l. fi. r. C. d. fal. mo. l. in fi.

I Beneficium. qd dat fideiusso- ribus als.

K Diuidēde. inter fideiussores a tutore vno da- tos non diuiditur actio ex epistola: et hoc fauore pu- pilli. sed inter fide- iussores pluriū tu- torū diuidit. vt. s. de fideiusso. tu. l. si pupilli. s. nec ob- stat. l. seqno ibidē qz adult. ea cau- tione puidcat sibi.

L In iuriā. scz si detur.

M Constituerent. cōtra fideiussores singulos suo foro cōuentos. In tutorebus etiā illa ratio locum non habet. vt. s. de quibus rebus ad eum. iu. eatur. l. i.

N Judicatum solui. Aliā specie pretorie stipulatiōis po- nit: r fit hec ante lit. cōtest. vt. s. q. satisfda. co. l. de die. s. si seru. r. olim a quocūqz suo vel alieno noie cōuento reali vel psonali actōe. sed hodie nō prestat ab eo qui suo no- mine conuenit. vt in l. de satisfda. in prin. r. s. sed hodie. Defensor ergo rei pstat etiā si habeat mādātū. vt. C. de satisfda. l. in fi. r. si dñs est pñs fideiuber. p procuratore suo. vt in l. de satisf. s. si vero aliqd. si absens ipe procura- tor inuenit fideiussores. vt. j. e. l. ad defendēdū.

O Stipulatiōe. cedat. i. incipit debere. sed nō ve- nit. vt. j. de verbo. sign. l. cedere. r hoc obtinet ex clausula qd verbum sonat. ceteruz ex alijs

clausulis etiam añ cōmittitur. vt. j. eo. iudicatum solui. o. p. principali. quattuor mēsum olim: duorum hodie vt. C. de vsur. rei iudi. l. ij. et. s. de re iudi. l. debitoribus. p. Differtur. contra fideiussores. vt. C. de vsur. rei iu- di. l. fi. in fine.

S J qz apud aliquē iude- cē itur? stipular? est iudi- catū solui r egit apd alter? nō p mittit stipulatio. qz nō huius modi iudicis sententie fideius- sores se subdiderunt.

T Tutor: curator: r procura- tor possunt sans accipere iu- di. sol. dūmodo satis accipiāt vt tales r vigore sui officij. cō- iuncte pō persone non pnt sa- tis accipere cū effectu nisi rati habitio subsequatur. Bal.

S Stipulationē iudicatū sol- ui r procurator r tutor r cura- tor: stipulari pnt. Procurato- rem etiā eū accipere debem? cui mādātū est: siue hui? rei? trā mādātū suscepit: siue vni- uersorū bonorum: sed et si ra- tū fuerit habitū pcurator: vi- detur. Sed r si forte ex li- beris vel ex parētibz aliquis interueniat: vel vir vroris no- mine a quibus mādātū nō exi- gitur: an cōmittat stipulatio- querit: magisqz erit ne cōmit- tit? debeat: nisi fuerit ei manda- tū vel ratū habitū. qz etiā eis agere permittit edicto preto- ris? nō facit eos pcuratores. Itaqz si talis persona? interue- niat: ex integro erit cauendū. Sed et qd de tutore diximus ita accipiendū est: vt si is fue-

S J quis alte- rū. f. iudicet.

S Stipulatio. iudicatū solui. r fa- cit. j. l. cū apud. r. l. cū querebat. s. fi. r. s. l. pri. r. d. iudi. l. nō a iudice. s. fi. r. ad mace. filiūssa- mi. r legib? seque- tibz. Accur. t. Sapliari pos- sunt. i. exigere stu- pulationē. r fa. s. ti. ij. generaliter.

T Huius rei. pro qua agit nunc. Accur.

V Videtur. licet ab initio falsus sit. vt. s. de sol. l. vero. in fine. et. s. de iudi. l. licet.

N Non exigif. vt et. s. de. pecu. l. sed r he. et. C. de pu- curatoribus. l. maritus.

N Ne committi. nec stipulant: quia sua non interest nec domino quis alteri stipulari nemo pot. Ac.

H Abitu. negociū sine mādato gestū. s. j. e. l. si an. in fi. vbi p subsequēs mādātū vel rati habitioē ifirmat nō pfirmat qd ē factū. so. ibi ex parte rei: h actiois: vt ibi

P pcurator. qd non habemus. (plenius diceb. c. Talis persona. sine mandato precedentia: vel rati- habitioe sequenti: licet sit de conuictis.

I Interueniat. et cautum fuerit. Accur.

C Cauendum. f. domino ad hoc vt committatur. r fa

C Ute lite mor- tua. triennij lapsu. C. de iudi. pperādū. vel solu- tiōe seu transacti- one vel alio simili modo. vt. j. e. l. cuz querebat. s. pin- de. r. s. si qz cau- ti. l. ij. in prin. Uel qz qd petebat rei ven. mortuus est. nō em tenent fide- iussores vel reus: nisi forte enctio imineret. vt. j. e. si seru. nec ei de fa- talitate tenetur vt ibi. r. s. de peti. he- re. l. illud. r facit. j. l. pri. in prin. r. s. de iudi. l. nō a iu- dice. s. fi. Itē not. hic argu. q finita causa triēnio non valeat pma acta. qd dic vt mo. C. de iudi. pperanduz. s. i.

S J quis alte- rū. f. iudicet.

S Stipulatio. iudicatū solui. r fa- cit. j. l. cū apud. r. l. cū querebat. s. fi. r. s. l. pri. r. d. iudi. l. nō a iudice. s. fi. r. ad mace. filiūssa- mi. r legib? seque- tibz. Accur. t. Sapliari pos- sunt. i. exigere stu- pulationē. r fa. s. ti. ij. generaliter.

T Huius rei. pro qua agit nunc. Accur.

V Videtur. licet ab initio falsus sit. vt. s. de sol. l. vero. in fine. et. s. de iudi. l. licet.

N Non exigif. vt et. s. de. pecu. l. sed r he. et. C. de pu- curatoribus. l. maritus.

N Ne committi. nec stipulant: quia sua non interest nec domino quis alteri stipulari nemo pot. Ac.

H Abitu. negociū sine mādato gestū. s. j. e. l. si an. in fi. vbi p subsequēs mādātū vel rati habitioē ifirmat nō pfirmat qd ē factū. so. ibi ex parte rei: h actiois: vt ibi

P pcurator. qd non habemus. (plenius diceb. c. Talis persona. sine mandato precedentia: vel rati- habitioe sequenti: licet sit de conuictis.

I Interueniat. et cautum fuerit. Accur.

C Cauendum. f. domino ad hoc vt committatur. r fa

cit. s. de fideiuss. l. qui satisficere.

a Administrabat. s. de sol. l. quod si forte. §. i.

b No est. r. admistrabat: r. stipulatus fuit iudicatu solui

c Dum ignorat. se datum tutorem.

d Ex alia ca. na scit datu se tutore sed no gerit ideo q

tutor esse velit: sed
vt amicus: noceri
tur excusatione si
bi copetent. vel ge
rebat nolle cotuto
ris q solus admi
nistrabat sic stipu
lando.

e Facultas da
tur. r. stipuladi et
excipiendi: si vt tu
tor velit defende
re. vt. r. s. b. admi.
tuto. l. iij. §. fi. et. l.
iij. r. insti. de satisfi
da. tu. §. sed. r. si re
stameto. Si ho no
vt tutor sed vt ex
traneus defende
re velit: audif pre
suta satisfidatioe le
gima: als in age
do serua qd h. §. i.

f Vel cuius de
ea. supple ab eo
iudice cui dea r. e.
g Pupilli. fa
cti insti. de cura. §.
interdum.

h Cuius. i. ali
cuius. ad qd. s. u.
i. l. no quasi. §. i.

i Cap. als rex
als cop. r. sa. C. de
aucto. p. r. l. fi.

k Absens. als
demens.

l Ob rem. i. ob
clausula istaz que
inesit in stipulatio
ne iudicatu solui.

m Ut committat
tur. alioquin cotre
ni posset hec stipu
latio.

n Poterit exi
sere. potest comit
ti ex alijs duabus
clausulis: et si de
fensor existat. sed
si querat an denicari stipulatoz debet an sit q velit res
um defendere. Rn. sic. arg. s. quibus ex cau. in pos. ea. l.
p. r. e. ait. §. fi. Accur.

o Cum vno. ex fideiussoribus.
p Contestata est. ad interesse.
q Defensione. secus post codenatione vt. l. iij. §. i. p. n.
et no. q purgat moia etia lite cotre. ar. s. s. de verb. ob. l. fi
insula. i. e. facit. s. de p. r. l. qui proprio. Accur.
Sautem. scz fideiussor.

rit q tutelam administrabat.
Sed et si cum tutor no esset
tutoris appellatioe euz no co
tineri. Sed r siquide tutor sit
non tamē quasi tutor: negocia
administret: vel duz ignorat:
vel ex alia ca: dicendū erit no
comitti stipulationem. Nam
edicto pretoris illi tutori ius
agēdi stipulādiqz facultas da
tur: cui a parente maioreve
parte tutori: vel cuius de ea
iurisditio fuit tutelā permissa
erit. Sed r curatore accipi
emus furiosi vel furiose: item
pupilli pupilleve: ceterosqz
curatores: puta adolescentis:
vel si alterius cuius curator
sit: comitti puto stipulationē.

Si tutor esse pponat regi
onis alicuius vel puincie vel
reru italicaru: ois erit dicere
stipulationē ita demū comitti:
si ex ea ca egerit: q ad admini
strationem earu pertinebat.

Si causa no defendat com
mittat hec stipulatio propter
clausula de defendēdo lz diffi
nitua no sit adhuc lata. Pau.
Si re postq iudicatu solu
tu pmisit absens fact: sit: an
stipulatio committat ob re non
defensam qrit: magisqz est vt
comittat si nemo euz defen
dat. Ob re no defensam stipu
latio non comittit: qd tu pote
rit existere qui euz defendat.

Mora comissa i no defēde
do pot purgari vsqz ad finiam
post finiam vero vel solutionē

tunc satisfidabit fideiussor vel heres eius: no aut heres rei
vt. l. §. si ex fideiussoribus. v. dic. enumeratis: vt tutorez
vel curatores r procuratores. vt. s. l. iij. §. i.

Nec comitti. ex hac causa q non defendatur.
Persona. i. alia a predictis.
Simpli. i. no satisfdas. Nec admittat.
nemo em cogit eu admittere. vt insti. de satisfda. §. si ho
reus. r. s. de p. r. l. q pprio §. qui aliu. r. s. qui. ex cau. in
pos. ea. l. hoc a sit §. recte. et. s. de adm. tu. l. generaliter.

Am tamē. als iam tamen. r als non tamen.
Ceteru. i. alioqn si condēnato fideiussore reus
admitteret ad defensionē: ergo r solutioe facta daret re
petitio: qd incoueniēs est. vt. l. eo. si ex duob. et. s. de sol.
id qd. et de cond. inde. l. qui ob rem.

Am tñ fideiussore q iudicatu accepe
rat dānato: frustra defensionē
re suscipit. ceteru r si solutu
fuerit postea q iudicatu est: re
petitionē constituerim et qd
solutu est. An ex fideiussor
rib vel heredib plurib alio
cessate suscipe defensionē p.

Stipulatio semel commis
sa ad interesse totale viterius
non committitur. Bar.
In hac stipulatioe qz plu
res cause sūt vna qritate co
cluse: si committat statim stipu
latio ex vno casu: amplius ex
alio comitti non potest.

Qualificatio defensor: spon
te admissus sufficit. Bal.
Nuc videam qis defensio
erigat ne committat stipulatioz
qru psonaz: r siqd ex psonis
enumeratis in defensionē qz
succedat: palā est recte rez de
fendi nec pmitti stipulationē.
si ho extrisec psona defenso
ris iterueniat: e q stipulatio no
pmittet si mo ille pat sit re bo
ni viri arbitrato defedere hoc
est satisfidare. sic ei vt defedere
si satisfidet. ceterz si simpli pa
rat sit iteruenire: nec admittat

Constitutur
mus. id est videtur
mur constituisse.
Solutus est.
als inemptus est:
vt dixi.
Vel heredi
bus. rei vt fideiuss
sorum.
In hac stipu
latioe. i. iudicatu
solui.
Cause. i. clau
sule: scz de defen
sioe: de dolo ma
lo: r re iudi. R. vt
J. l. priori.

Una quanti
tate. i. vna conce
ptioe verboru vel
qritate dicit pecu
nia ipam. na qritu
conuenit vna conti
net altera. secus si
plus vel aliud in
altera contineretur
vt i. ar. s. s. de ver
bo. ob. l. si sic. r fa
cit. l. eo. l. cum que
rebat.

Uno casu. ve
luti ob rem no de
fensam.
No pot. ad
uersus eundem. scz
vt ex vtraqz clau
sula idē extigatur:
sed vnus ex vna:
alter ex altera exi
gi pot. vt. l. eo. l. fi.
Itē ex eadē causa
vt ob dolo pluris
es poterit comitti
vt. l. e. l. nouissima
in prin.

Ex personis
enumeratis. i. fi
deiussorib vel here
diu cotu vel debi
torib. vt. s. §. vñ. r

Enumeratis. i. fi
deiussorib vel here
diu cotu vel debi
torib. vt. s. §. vñ. r

Enumeratis. i. fi
deiussorib vel here
diu cotu vel debi
torib. vt. s. §. vñ. r

Enumeratis. i. fi
deiussorib vel here
diu cotu vel debi
torib. vt. s. §. vñ. r

Enumeratis. i. fi
deiussorib vel here
diu cotu vel debi
torib. vt. s. §. vñ. r

Enumeratis. i. fi
deiussorib vel here
diu cotu vel debi
torib. vt. s. §. vñ. r

Enumeratis. i. fi
deiussorib vel here
diu cotu vel debi
torib. vt. s. §. vñ. r

Constitutur
mus. id est videtur
mur constituisse.
Solutus est.
als inemptus est:
vt dixi.
Vel heredi
bus. rei vt fideiuss
sorum.
In hac stipu
latioe. i. iudicatu
solui.
Cause. i. clau
sule: scz de defen
sioe: de dolo ma
lo: r re iudi. R. vt
J. l. priori.

Una quanti
tate. i. vna conce
ptioe verboru vel
qritate dicit pecu
nia ipam. na qritu
conuenit vna conti
net altera. secus si
plus vel aliud in
altera contineretur
vt i. ar. s. s. de ver
bo. ob. l. si sic. r fa
cit. l. eo. l. cum que
rebat.

Uno casu. ve
luti ob rem no de
fensam.
No pot. ad
uersus eundem. scz
vt ex vtraqz clau
sula idē extigatur:
sed vnus ex vna:
alter ex altera exi
gi pot. vt. l. eo. l. fi.
Itē ex eadē causa
vt ob dolo pluris
es poterit comitti
vt. l. e. l. nouissima
in prin.

Ex personis
enumeratis. i. fi
deiussorib vel here
diu cotu vel debi
torib. vt. s. §. vñ. r

Enumeratis. i. fi
deiussorib vel here
diu cotu vel debi
torib. vt. s. §. vñ. r

Enumeratis. i. fi
deiussorib vel here
diu cotu vel debi
torib. vt. s. §. vñ. r

Enumeratis. i. fi
deiussorib vel here
diu cotu vel debi
torib. vt. s. §. vñ. r

Enumeratis. i. fi
deiussorib vel here
diu cotu vel debi
torib. vt. s. §. vñ. r

Enumeratis. i. fi
deiussorib vel here
diu cotu vel debi
torib. vt. s. §. vñ. r

Enumeratis. i. fi
deiussorib vel here
diu cotu vel debi
torib. vt. s. §. vñ. r

Enumeratis. i. fi
deiussorib vel here
diu cotu vel debi
torib. vt. s. §. vñ. r

Mora
purgat

a Admiserit. satisfactam admittere teneor. vt. s. nō satisfactam non: vt modo dixi.

b Stipulationis iudicatum solui.

c Nullam partem. nec illā de defendēdo: qz defensū est: nec illā de re iudicata: qz non nocet reo principali. vt s. de re iudi. l. si se

in pn. nec illā de dolo: qz non interuenit dolus: qz qā nulla est sentētia cū nec mādauerit nec ratā habuerit sententiā: nec ille satisfecit. h. Qd est verū in preiudiciū dñi vel fideiussois. sed nullo se offerente defensionē fit executio: vt. d. l. si se. r. de p. cur. l. plauti. i. fi.

d Imputat dō ad hoc. s. de fideiusso. q. satisfecit.

e Ob rem iudicatā. i. iudicatum solui ex ea clausula de defensione. et qd subijcit ceteraqz. scilz qz satisfecit sicut extraneus defensor. nā p eo quasi ipse esset litigaturus nō est satisfecit: sed quasi reo litigaturo. unde nō committit stipulationē. vt. l. eo. l. cum apud. vel dic verius fm Jo. ob rē iudicatā qd verbi sonat. hic est non committit: lz sit iudicatum: quia nō fuit psona huius defendētis in stipulatione cōprehensa. r. qd subijcit ceteraqz: id non multo fm Jo. at. R. aliter exposuit ceteraqz. s. de defensione. nam qd esset extraneo defendēte: quia non committeretur stipulationē quicūqz defenderet ex quo esset admissus. vt. s. p. i. s. ita hic fideiussoze defendente. at satisfecit nō tenetur fm eum. Nec obstat ei. i. e. cum apud. quia in mutatione iudicis dicit non defendētis. per Jo. p. r. i. s. in pn. cuius opi. placet.

f Quantitatem. que fuerit iudicata.

g Non in defensionem. s. interuenerunt.

h Ut defendant. licet eis mandatū nō sit.

i Victi sint. in defendendo.

k Cōsequenter. nō quia iudicatum. vt. s. de re iudi. l. si se. nec ideo quia liberaissent eum ab illa stipulatione iudi. solui. qz nec cōmissa fuit cū sententiā non tenuit. vt

committetur ita stipulatio ob rē nō defensam. qz si qd eū vel cū satisfactiōe vel sine satisfactiōe admiserit: psequēs erit dicere stipulōnis dñus nullā partē cōmitti: qz sibi iputare dō q talē defēsoze admiserit. **S**i ex fideiussoibz qui iudicatum solui cauerāt existat defensor: placuit ob rē iudicatā stipulōnē nō committi: ceteraqz eadē eēt atqz si extraneus defēsoze existat.

Fideiussores dati in hac stipulatione nō tenentur defendere si volunt: qz nec pmiserunt sed dūtaxat penā r interesse si causa nō defendat. sed si defēdant r succūbant: recuperant fore quā solunt: expensas rō non. si autē obtinēt: expensas recuperat p vitē actionē mādātū nō p directā: qz nō fecerunt id qd mādātū erat: cū defensio nō esset eis mādātā: sed fecerūt iuxta mandatū. **P**aul.

In hac stipulatiōe hoc tractat an q fideiusserāt si defensionē omiserint: mandatū iudicio teneātur: et hoc est verius non teneri. hi em in quātitate interuenerunt et hoc illis fuit mandatū: non in defensionē. Quid tñ si r ipsi hoc sibi assūperit vt defendāt: an mādātū possint agere: et siquidē victi sint: vtiqz qd ob rē iudicatā

s. s. nunc videamus. in fl. dictum est. sed quia liberauerunt eum ab actione qua conueniebatur: et consequent sumptus in sequenti casu vtili mandati actione: quia iuxta mādātum factū est. r in prima forte actōe nego. gest. quia ipso gestu negocium suum est.

psiterūt: cōsequētur: sumptū tamē litis minime petēt. Sin autem continuerint poterunt sumptus litis cōsequi quasi iuxta mandatū: r si non mādātum fuerit.

Ad defendendum causam ceptam contra vnum etiam si de illo peruentum sit ad plures heredes non admittuntur plures defensores: sed debent vnum constituere: licet ex parte actoris plures paratores admittantur. **P**aul. de cast.

Si tamen plures fideiussores defendere fuerint parati: videamus vtrum vnum defensozem debeant dare: an vero sufficiat vt vnusquisqz eorum pro parte sua defendat vel defensozem substituat. et magis est vt nll vnus dent procura torem defēderatē scilicet hoc actore / committatur stipulatio ob rem non defensam. nam et plures heredes necesse habebunt vnum dare procuratorē ne defensio per plures personas scissa incommodo aliquo afficiat actorem. Aliud est in heredibus actoris quibus necessitas non imponitur vt per vnum litigent. **A**llud sciendum est ibi rem esse defendendam: vt recte defendatur: vbi debet agi.

Idem. **P**ro parte sua. ex beneficio epistole diuini adriani Accursius. **D**esiderante. nisi actor ex variis causis actiones intendat plures: tūc em singuli in singulas possumt esse defensores. vt. s. de procurato. l. omnium. Accur.

Pro plures personas. ad quod est. s. famil. heres. l. si familie. r. de redhibito. qz si nolit. s. si plures. r. de era. l. si. r. l. seq. r. s. de procura. l. non tamen. r. l. licet. s. plane. Sed contra in eo. tit. l. si quis cum pro. s. vni. Solu. ibi plures erant principales conueni: hic vnus satisfans cuius sunt plures heredes. et sic loco vnus. Item argumentum contra. s. de duobz reis. l. iij. s. vbi autem. Accursius.

Actorem. hoc in heredibus rei: aliud rē.

Per vnum litigent. sicut nec vt litigent.

Ibi id est eo foro. ad quod. s. de iudi. l. venditor.

Potent. hoc ideo quia in sentētia apparet nō vtiliter negocium ceptū esse: vnde nō agit vel defendit sp̄ repetit sumptus: siue vincat: siue perdat. vt. s. de procura. l. qui proprio. s. litis. et C. manda. l. etiā. Item contra. C. de nego. gest. negocium. Solu. ibi vtiliter. hic autēz nō expediebat domino litigare: vel ibi extra ius licet: hic in iudicio. Itē facit. s. de verbo. obliga. l. venditor. res. Accur.

Litis. s. nō ne habent per. l. properandū. Rñ. fuit iusta ignorantia. vt. s. de leg. ij. qui solidū. s. etiā. et in aut. de iudi. s. oportet. Ac.

Pro parte sua. ex beneficio epistole diuini adriani Accursius.

Desiderante. nisi actor ex variis causis actiones intendat plures: tūc em singuli in singulas possumt esse defensores. vt. s. de procurato. l. omnium. Accur.

Pro plures personas. ad quod est. s. famil. heres. l. si familie. r. de redhibito. qz si nolit. s. si plures. r. de era. l. si. r. l. seq. r. s. de procura. l. non tamen. r. l. licet. s. plane. Sed contra in eo. tit. l. si quis cum pro. s. vni. Solu. ibi plures erant principales conueni: hic vnus satisfans cuius sunt plures heredes. et sic loco vnus. Item argumentum contra. s. de duobz reis. l. iij. s. vbi autem. Accursius.

Actorem. hoc in heredibus rei: aliud rē.

Per vnum litigent. sicut nec vt litigent.

Ibi id est eo foro. ad quod. s. de iudi. l. venditor.

Iudicatu. tres hz. immoyns. vt. l. c. i. c. i. queretur que est contra. sol. hic vna est clausula verbo vt ibi: rima est intellectu et effectu vt hic.

Collectas. als collatas. als collectas. Judicata. f. solueda: et hoc est qd verbum sonat.

De re. l. cau. fa. et facit ad hoc. s. b. ope. no. nu. si pulatio. s. habet. De dolo. f. vt abnt. r. has duas p interpretatione. f. ne qd i fraude hu lus supu. fieri pos sit debitoze no de fendere: vel ne iudicetur dolose qd faciente fm. R. s. r. si ex vna clausula comittat: no co mittitur ex alia: r sic distiunctiue hz collectas in vnuz vt. l. c. i. qreba tur. Accur.

Sante. ma. xime. na. id e. et post cu pnone conditio mutare: qd inmut ro infe ri? scripta. alij di cunt q post prohibere non potest.

Prohibere fuerit. f. defendere: hoc post satisfatio ne. r. dic q reus dedit. pcurator: r. satisfactio p eo iudi. soluit: postea. phibuit defendere. r. tota hec lex dicit de procuratore seu defensore rei. accur.

Procurator. f. rei. Comittat. p. propter re no defensionem. R. vel fm alios propter rem iudicata: vel fm. h. de dolo.

Comitti. si dicas pmiti ex clausula de defendedo fm. R. videtur lra fua: qz dicit egerit. et. i. statim dicit. acceptum. i. venulatum iudicuz et sic fuit defensus qd sufficit p quecuqz admissum. vt. s. ia. r. n. sic videam. s. r. p. eo veru est si pnone conditio q incipit defendere eade pfeueret: qd hic no fuit imo fuit mutata de habere mandatu ad no habentē: et sic ia non est illud iudicium pro quo fuit satisfactu. Itē si dicas fm alios comitti p. propter re iudicata et sic iudicatu fuit: videtur contra: qz sen tentia no valet in pndictu dñi: cu iste se obtulisse videt reuocato madata. vt. s. de re iudi. l. si se. s. dicas valere in pndictu offerentis se. vt. s. de pen. l. plautus. in fi. s. p. certo no fuit satisfactu p ea fua q teneret defendere sed q teneret dñm. sed dices in odium reuocantis ne pba bus ignorantia dñu afferat. Itē si dicas tertio comit ti ex clausula de dolo qz. phibuit dolo. pcuratorē no cer tificato actore: alioqn pbabilis ignorantia dñu afferret qd esse non dz. vt in l. m. s. recte. t. sic ob. qd subijcit. na vt mittat r. vbi dt comitti qn agit cu pnone hñte eandē conditioe qua pu. ad qd est tñc pmuteret doli clau sula: sed dices in eo q doluz comitteret vt p se iudicetur vt dixit. vt. s. l. pxi. et. ita oēs defendi possunt.

Si quis. sibi imputaturus. Comitti. quis no defendat. qz no est illud iudicium pro quo obligauerit se fideiussores. et sic non videt de

fendi in eo iudicio q se obligauerit fideiussores fm. R. o causam persone. i. mandatum.

Essē. vt ad defendendū interueniens mandatum haberet et non defendatur. R.

Fuit. no sufficit hec rō. na eadē posset allegari cum ignozant actor s; est alia: quia non dolo phibuit cuz iste sciret. r. Exiterit. q casu non cōdenat vt pcurator: s; vt reus principalis. no ergo pmuti po test stipulatio q p eo herposita fuit et facti. s. b. excep. rei iudi. si quis he res. Accur. r. phibitus. vt in pmo casu legis. r. Stipulatio. qz vt r. qz mō bñt p curator. ar. p. s. de his q no. l. fa. l. fu. r. i. vtrqz dic dñm sciuisse. vt. s. q. si quis. r. Defensens. sine mandato. vt discrepet a casu superiori.

Satisfecerit. iudicatu solui. s; qd si dñs satisfecerit p se: et postea pcuratorē pmutat: nunquid cōmittet stipulatio: et forte comittitur: qz rñi cā no mutatur.

Datus. f. ille idem qui defensor erat: et sic eandē personam ex alia causa defendit.

Fideiussores. f. dati i pōi iudicio p iudicato solui.

No teneri. qz p hac fua se no imposituerit (uē do. In eo aut qd hic dicit mutatioe conditioe pnone defendēis de hñte ad no hñtem mandatu: vel et dñi a auo nichilare stipulationē: est cōtra. s. de pcur. in caute. s. fi. So. hic ante lit. cōtest. mutatu est iudicium: ibi vero p. ell. et sic ante lit. cōtest. seu in lit. contul. opz causam pnone esse eandē q fuit ipe stipulationis in r. p. s. ite. secus si post vt ibi. et pro hoc est prin. l. si ante r. r. qd ibi si m. r. dicitur cām pnone eandē esse q fuit ipe stipulationis im pōnde. na non dicit imposita sed interponēde. et sic ipe interponēde. i. ante lit. contul. ipe accepti iudicij id est lit. contul. debet habere eandē conditioe. vel aliter hic ex parte rei: ibi actoris: vt patet hic et ibi. et hoc secūdo modo soluitur et aliud cōtra. s. qui satisfas. cog. iulianus. et est ratio diuersitatis: qz hñmō persona mu tata non est legitima. Non tñ legitime defendit cum re uocatum est mandatum: et nec tñs ratiū habet. sed ibi l. l. in caute. est legitima et legitime defendit: quis est ipe dñs. vel ibi in vtraqz ideo comittit: qz non pōt imputari dño vel eius pcuratori quare iteri no exegit cautio ne: qz nimis eēt. s; reo totiens ab eo exigi illa cautio nem: s; hic pōt et imputari quare mutata pnone etiā no exegit sibi cauere verus dñs. na non esset graue reo cum ei no possit imputari cur mutauit personam: ipe rñi im posuit sibi illam necessitatem. itē s. s. e. l. i. s. stipulatio nē. sol. vt ibi. itē s. s. de iudi. licet. s; ibi ex parte actoris.

ex pacto s; ex lege succedit. ite J. i. i. n. pcurator. r. s. ti. i. l. n. qñ. s. si qñ curator. s; h totu lite psecut erat: ubi nō a dō defensa. ante iudiciū vel postea ante sententiā latam in principi. R.

b Ex stipulatione. nō ista ob rē nō defensā: s; ex ea stipulatione propter quā iudiciū spera bat cū iudicatum solui satisfaret. R. s; fm hoc cōte stano nō possit fieri nisi ptra resti: qz ille solus tenet ex ea stipu. et ille nō defendit: qre dicitur casu. cōtesta. ex stip. i. u. fol. p. clausula: qz non defenditur: r sic ptinget qz cōditio implet ipa cōtestatione li qz r acquirit actor ius: vt r. a. s. de ver. ob. l. n. ticius.

c Qd magis ē. vt cōmittat lit. cō test. ad intere: qz nō defendit in proposita qñtione qñ ex heremodino hu it dānat: qz pualet rei iud. clausula. vt ar. J. l. i. n. fi. als aū si rē nō defensa nō sequat snta committit si pulatio etiā ante lit. cōtest. ad inter esse qz nō defendit Uel veri spān cō mittat. vt. s. i. a. tñ. s. in hac. r. s. hac. l. s; in casu predi cto qñ ex heremodino est dānatus credit nō cōmissa nisi fiat lit. cōtest. in ea vt hic. et fact. s. de hb. obl. si infulam.

d Clausulā. fact. s. u. i. l. nō qñ. s. generaliter. Accur.

e Procuratoris. rei. Accur.

f Actione. personali.

g Dicitur uero actionē. nō tñ de eadē re: als esset ptra s. de excep. rei iud. l. de eadē re. vel si de eadē re agit: tñ ex alia cā: ne sit contra. s. de excep. rei iud. et an eadē. s. actiones. Quō aū hie libellus fuerit mutat seu cumu latu. dic vt no. C. de eden. edita. et facit. J. de adult. de nūciasse. s. qd tñ. r si messor fal. mo. di. l. i. s. ideo. R.

S Ex duobus. partē suā. Imo et in solidū cōmittit stipulatio et si uoluissim in solidū agere potuissim: vt J. l. ex clausula. sed hie parte sua fuit cōtenu. vel hie

utrum cōmissa est rē nō defensa: an nō prius creditur pmissa nisi ex stipulatione: lis fuerit cōtestata: qd magis est: et ideo nec fideiussoribus uidef statim dies cedere vbi res ceperat nō defendi. Proinde et si forte lis finita fuerit ad quā defensio erat necessaria: vlt solutio: vel transactio: vel acceptilatio: vel quicquid alio modo: pnter placuit euanescere ob rē nō defensam clausulā.

Mutatio actionis vel i-
pedit stipulationem iudicatis
solui committi. Bar.

S i fuero a fideiussore pcuratoris stipulatus iudicatum solui qñ in rē acturus: et post ea in psonaz egero: vel alia actione acturus alia aūt dicta uero actione: non cōmittitur stipulatio: qz de alia re actum uidetur: de alia stipulatio in terposita est.

Accurata fuerit solutio p
parte de interesse ex clausula
de defendendo potest purga
ri. mora ne soluat altera ps
nec propterea repetitur solu
tum. Pau. **I** nlanus.

S Ex duobus fideiussoribus qui iudicatu solui spopoderant alter ob rē nō defensam partē suā soluerit: nichilominus res defendi poterit: nec tñ is q soluerit repe

intercesserunt fideiussores singuli p pte virili. vel die in solidū. s; hie iplosat eple remedii. vt. C. de cōsti. pcc. l. si. et ita pōt intelligi qd est. J. e. l. ex iudicatu. et. l. si. i. Poterit. ab alio.

k Repetet. vt r. s. i. a. tñ. in pn. et. s. de cōdi. inde. l. q ob rem.

l Perēpta. s. fo lunōe. vñ ead solo nō d; parere repetitionem et liberationem.

m Cū fideiussoribus. qd fideiussor debz postulat mādatu sibi aduersus eū actionibus.

n Caueri. s; a petitore.

o Priore. p q iudicio satisfactū est iudicatu solui p Absoluit. s. q actor absoluet do minum.

q Cauitōe. hac s. q actor absoluet dominū.

r Fideiussores qui soluerunt.

s Nō cōsequē. ab eo p quo fideiussulerant.

t Aut certe. i. si velit actione mādatu a dño psequi J. o. r. sic habes nō consequit r. als deest nō. et tñ habes emissa cautio ne. Accur.

H Ec stipulatio pmutis decem singulis diebus qd re nō defendat. et sunt hec verba stipulationis qd re. r. C. simul. id est post q.

y Desierit forte in transactione facta vel acceptilatione. vt. s. e. cum querebatur. s. pro inde si forte. Accur.

X iudicatu. ob rē. i. pro hac parte stipulationis.

a Nō d; qñ em p parte defendere non possit: partē tñ solū soluēdo liberat. vt. s. de hb. obl. l. in excu. s. in solidū. vel meli die vt no. s. e. si ex duob. ne sit

b Aut iudicio. i. a cepto. (J. l. p. r.)

c Astringi. s. ad eum complendum.

d Aut ad inficiationē. s. iudicij de nouo: vel die ad fstitutionē. s. pcuratoris: et hoc si habes institutionez. als est inficiationē: et quod subiecit qñ r. r. et est pla na: als est q nō ampli per iu. r. r. et est idē sensus. als est

ter: stipulatio em p parte ei perempta est: perinde ac si acceptū et factū fuisset. Quotiens ex stipulatione iudicatu solui ob rem nō defensam agitur cū fideiussoribus: non est iniquū cauere dñm priore iudicio absolui: qz omīssa cautione fideiussores mādati iudicio nō cōsequē: aut certe nisi velint actione mandati a dño aliqd cōsequi: cogantur dñm priore iudicio defendere

Purgatio more solui clausulam ob rem non defensam.
Wal. **A**frica nus.

H Ec stipulatio qd res non defendatur simul atq; defendi ceperit: aut defendi debere desierit: resoluitur

Aut pat est soluere nō cogit iudiciū suscipe. p. Vera.

E x iudicatu solui stipulatione ob rem non defensam cum vno ex fideiussoribus agere volo qz pro parte eius sit si soluere michi paratus est: non d; michi dari eum iudiciū. Neq; em equus est aut iudicio astringi: aut ad inficiationē cōpelli eū q si ne iudicio dare partē paratus est: qñ pl aduersari et p iudicē ab eo consecutus est.

Non dicitur defendi quod non in solidum defenditur.
Wal. **T** enuleius.

Libri Octauus.

qñ plus re. q. d. l. p. iudicē aliqñ pl^o sit psecutus forte inquis: vel forte vsuras currētes lite pēdente: nō ideo est cōpellendus ad iudiciū: et sic nō est hec sufficiēs rō qd sit cōpellendus ad iudiciū. r. fa. s. de iudi. l. si debitor. r. de pecu. l. si reus. r. insti. de ppe. r. temp. act. s. si.

Clausula

rei. atq; est re iudicata: r. sic dicitur ex clausula. s. ob rē nō defēsa isolidū p̄mitti stipu. re iudicata dolo malo. s. defēdēt: qñ nō videat ple ne defēdisse qd dolo adhibuit vt vinceret. atq; est de re iudicata r. sic p̄ vna quaq; istarū cōmitteret stipulatio isolidū p̄tra fideiussores singulos: quod tñ dicit no. s. co. si ex duobus. itē r. reū qz nō potest defēdere. p parte.

Arbitratu.

qd h̄cuenit qñ res fuit iudicata dolo malo fm p̄mam lram. vel dic fm aliā plāe: ad quā facit. s. de dā. l. fec. in stipulatione.

Cogit. imo r.

si reus nō sit cogēdus cōmittat tamē stipulatio ob rem nō defēnsam cōtra fideiussorē: si nō defēdat rē vt. s. e. l. si reus. q̄ est cōtra. so. aliud est si non cōpellat p̄tor r̄dere reū vt ibi: aliud si vel

actōe a gēre. phibeat vel reū p̄ueniri vt h̄: qz ibi dignitas subtrahit a iuri s̄ditōe iudicis. h̄ litigare actor. phibeat: vt p̄ patronū libert^o actionē famosaz institueret: vel h̄tici p̄tere māci p̄iū r̄pianū fm. r. Idē de libris lprobate le cōdōs. vt. s. fami. her. l. cerere. s. i. Aliū vt 3o. dicit qd h̄ nō cogebat qz finitacrat lis snia / trāfacto vel iurciurādo. vt. s. cū q̄rebat. s. plide. Tertū dicit refert an a p̄cipio nō poterat cogi defēdi: qz iusta cā defēssionē sui euitabat vel p se vel p alii: vt hic r. s. de pecu. eo tpe. in p̄l. aliud si ex postfacto: vt ibi. vel quarto hic interuenit cā excusatiōis inter se r. eū quē defēdebat: veluti inimicitie capitales interuenit iter ser r. eū quē defēdebat. vel alia iusta cā impediāt: q̄ casu nec defēssor cogit nec fideiussorē cōueniunt. vt. s. de pecu. l. mut. s. si. r. l. nō cogēdum. Ibi aut illa cā supuenerat q̄ reū excusabat p̄sonalit: nā p̄iui legiū p̄pone ad fideiussores nō trāsit. vt reū dī integr. que

Clausula rei iudicate dolo malo ob rem non defēnsam / in solidū cōmittitur stipulatio: non enim videbitur defēsa res boni viri arbitrata q̄ nō in solidū defēsa sit.

Non dicitur indefensus ille qui non tenetur se defendere. hoc dicit Bal.

Idem **I**r bonus nō arbitratur indefensam esse rē de qua p̄tor accipere iudicium non cogat.

Clausula doli cōmittit propter dolum commissum ab initio stipulationis vsq; ad finem iudicij ex dolo p̄cipalis r. he redis eius r. etiā extranei si p̄na fuerit adiecta. B. I dem.

Nouissima clausula iudicati solui stipulationis dolum abesse abfuturū esse: et in futurū tēpus permanens factum demonstret. itaq; et si forte decesserit is qui dolo malo fecerit: tenetur heres ei^{us}. Verbū enim abfuturū esse / plenissimū est: et ad omne tēpus refertur: vt si aliquo tempore nō abfuerit dolum: quoniam verum sit non abfuisse cōmittatur hec clausula. Si autem adiectum sit: si h̄mōi rei dolo malus nō aberit

ad fideiussores mi. nō potriget. vt. s. de excep. l. exceptio nes. s. rei abt. r. fa. s. de iudi. nō vt. r. j. de re. iur. l. nulli. Itē p ea q̄ dicta sunt satis casus hui^{us}. l. colligif. itē potes ponere in legato q̄ h̄z ius reuocādi domū. vt. s. de iudi. l. ij. s. legatis. Accursus.

q̄tī ea res erit dare spondes: etiam ob extranei dolum p̄missor: de pena tenebitur. Doli autē mali clausula sicut relique stipulationes in quibus tempus nominatim adiectum nō est: ad p̄ncipium stipulationis refertur.

Fideiussor acceptus in prima causa non tenetur in eo qd iudicatur in causa appellatiōnis nisi aliud actū sit. B. s. ce.

Am apud sempiternū iudicē datum reus defēderetur: stipulatione cautū est / vt quod sempiternū iudex iudicasset prestaretur: a cuius sententia p̄tor appellauit. r. cū apud cōpetētē appellatiōnis iudicē res ageretur: defēssorē rei cōdemnato / que situm est an stipulatio commissā eēt h̄mōi ea q̄ p̄ponerent: non esse iure cōmissam. claudius: ideo in stipulatiōe adijcitur qd in eius locū substituit^{ur} erit.

Hec stipulatio ex duabus clausulis p̄mittit^{ur} extra diuersos sed cōtra eundē nō h̄z p̄ualet causa iudicati. B. I dē.

Synus ex fideiussorib^{us} ob rem nō defēnsaz cōuenit^{ur}: deinde postea ea res defēndatur: aliter fideiussorū

nō p̄mittere nō d̄z. vt. s. de verb. ob. l. stipulatio ista. azo. et fa. l. ea. l. s. si q̄s doli. r. l. inter stipu. ij. r̄n. r. j. de verbo. signi. hec verba cui rei.

Ad p̄ncipiū. vt dolo cōmissō ab initio stipulatiōis agi possit. ad qd est. j. de reg. iur. l. in omnibus. sicut enim p̄ncipiū stipulationis in p̄senti tempore concipitur ita et si i p̄senti verum sit dolo nō abesse: cōmittitur stipulatio propter verbum abesse.

Am apud datum. i. delegatum. **N**on esse. nec ex prima sententia quia ex ea solui non potuit cogi: nec ex secunda quia ex ea se nō obligat fideiussor. ad quod. s. e. l. ij. i. respon. r. l. cū querebatur. s. fina.

Substitut^{ur}. vt p̄mitti possit p̄ sniaz substituti iudicis

Item. nō defēnsā. p̄ pte. r. **C**ōnēt^{ur} sit. r. soluit.

Nouissima a nobis posita. vt. s. e. iudi. solui. vel is nouissima dicitur qz donec p̄t eē loc^o alijs clausulis nō est recurrendum ad istā. vt. s. de h. obli. l. doli. azo.

In futurū. q̄uis ei p̄petat semel iā dolo p̄missō nichilomin^{us} tñ p̄mittit. p̄ sequēt dolo: vt sic in se re uoluit. vt. s. si. i. i. non qñ. s. si quis curator.

Permanens atq; ē p̄manēs r. q. d. venit ille qui erat cōmissus tpe stipulatiōis interposita. p̄pter verbum abesse. r. atq; est sine.

Factū. qd. s. factū sit coercedū

Heres eius. etiā de p̄uio dolo

Ab futurū. hoc em̄ facere debet: vt permaneat sine dolo.

Tēpus. post stip. labens. ar. j. j. de ver. sig. l. vij. r. l. h̄bū erit. azo.

Quantū. non adiecta pena non tenetur ob extranei dolo: qz factū alieni p̄mittere nō d̄z. vt. s. de verb. ob. l. stipulatio ista. azo.

Quanti. non adiecta pena non tenetur ob extranei dolo: qz factū alieni p̄mittere nō d̄z. vt. s. de verb. ob. l. stipulatio ista. azo.

Quanti. non adiecta pena non tenetur ob extranei dolo: qz factū alieni p̄mittere nō d̄z. vt. s. de verb. ob. l. stipulatio ista. azo.

Quanti. non adiecta pena non tenetur ob extranei dolo: qz factū alieni p̄mittere nō d̄z. vt. s. de verb. ob. l. stipulatio ista. azo.

Conueniri potest si condonatus sit in pro quo fideiussit et hic hic vt no. s. e. l. ex duobus.

Credit. quo ad exactionem. s. e. l. cum querebatur.

Et nos aperit qd obscure dixerat. et no. q. als est nos: hec bona. als no r tbc redim? ad ples personas

Preualere. cu forte vtraq in ea de psona cocurrit vt. l. ea. l. ac.

Ratam haberi. Id est quod et quod do qd pmittit rez ra. habe. Jr. a no. q. duas pres habet rno. vt patet bit per ex pta. Je.

Um qd aliqd ex reis debet d. vel p d d iussorib? **S**tipularet. a procuratore.

No idem q de rato stipulat? fuerit. Jo.

Pro dno. et de debitoze r creditoze loq pot: pu ta aliq agent? pro creditoze: vel que to procuratoze de bitous fm piaz expostionem.

Conueniri. ab aliquo q nole dnt ageret.

Habuisse. f. dominus.

Si cu fideiussor als si cu: als non est si.

Soci? est. se: cus si non est socius. vt. s. de fideiuss. l. vianius. et de ar bi. l. si duo. r. l. eo. l. si quis vni. r. s. de libe. le. si ds dece dens. s. nuc de effectu. si s in duob? reis socijs admittit hic restat q vn? pro alio fideiubere no spvideat. na hoc admissio stipulatio sp committit. nec ob. s. de duo. reis. l. reos. in pn. quia expone vt ibi diti.

Conuenit. q actioe pro socio cu sint socij vel mada. seu neg. ge. recuparent ab eo q fuit stipulat? vt arg. s. de pac. l. qd dicti. vn secus si alio donadi fideiussissent. ar. illi. l. qd dicti. r. s. de arb. aduersus.

In stipulatione. duob? modis pot legi hec lex. pimo. tici? noie meo petis a te centi q michi debebas a quo stipulat? es de rato: ego no habeo rati: ages con tra tici? procuratoze no ad ceti s; ad interese tuu: qd qn q plus est sp centi propter sumpti: vel si erat sps pe nta in qua singulari interese habebas: qd qd est minus sp centi si tici? habuerat madatu: vnde non possum re exigere. et pro hoc. s. de pro. st. l. u. s. incertu. r. l. fi. r. fm hunc casum dic rei promit. et stipu. pro vno supponere: et sic promittendi passue accipitur: vel hec coniunctio vel ponatur correctiue: vel rei promittendi debiti prin-

Conueniri non possit si ratum dno habuisse: committit stipulatione placuit: veluti si cu fideiussor? aut alter ex reis pmittit

Um qd de rato stipularetur: qd uis no idem sed alt? pro dno? conueniretur: qui

Ul. viij.

Ul. viij.

Ul. viij.

Ul. viij.

Ul. viij.

Ul. viij.

Ul. viij.

Ul. viij.

Ul. viij.

Ul. viij.

Ul. viij.

Ul. viij.

Ul. viij.

Ul. viij.

Ul. viij.

Ul. viij.

Ul. viij.

cipalis: et rei stipulandi. f. de rato: et sic pro eodē his tri bus modis ponitur. et fm has tres expostiones qd dicit copendiu. i. qd ab eo petitur. f. debitu principale. vel fm. R. redde proprie singula singulis. sic em hic scripsit rei promittēdi compendiu sic dicitur qd ipse petit.

Rei stipulandi qd ab ipso petitur. vel qnto dices in duplicib? iudicijs vbi ab vtraq pte cauet de rato a pcuratoze. vt. s. b. procu. l. si defun= et. s. l. et vt ibidē no inspiciat copē diti rei vel reozuz scz qntu ab his pe taf. s; intereē id in hac q in supiozibus. r qd et in si. eius qui stipula= tionem r. pprie ponit cu ipse pn= cipalis reus con= uentus de rato fu it stipulatus: pre= ter q in expostio ne de duplicibus iudicijs in qua dē cit eius qui stipu= latus est. r. f. per procuratozem. et he omnes expostio nes sunt s; pti mum casum. Se= cūdo pone casum q ex parte mea a= ctiois et tua rei l= teruenit procura= tor: et tunc a meo stipulatus est de rato: ego non ha= beo ratum: ages

Quidem ex stipulatu de rato tibi p procuratoze tui que sita. vt. s. de pro. stip. l. in oibus. in qua venit qd tua in= terest no qd procuratozis tui: vt probaf. s. de procu. l. p= curator. et fm hoc q et rei stipuladi vel pmittēdi ponit tur pro procuratozibus qri vn? ab alio de rato stipulaf. item quod subicit eius qui stipula. f. p procuratozem. vt. d. l. in omnibus. Accur.

Quam minor. interpositi. ab eo minore q mutua pecunia dederit. r forte auctoritate tutoris fecit huc procuratoze. ar. C. de pecu. l. neq. vel forte illa i iudicio. q

Caut. et et debitor minoris soluit.

Para. f. minor cum postulat solutionē procurato= ri factam rescindi: sibiq; ex integro solui: cu pecunia pdi disset a procuratoze restitutam.

Cedictionē. cōtra minorē: qz ex ea no sit factus lo= cupletioz. item et quia debita.

Neq; stipulationem. de rato. quia verus erat pro= curator: et nunq; contrauenisset nisi ratione etatis: r qd facit hic mandatum pcedens: hoc sequenti casu facit rati habitio. vel dic q petendo rest. tui videtur habere ratum. vt Jan prox. casu quando expresse habere ratu.

Um minor. xxv. annis creditor pecunia recu= perare velle: intposit? pro= curator debitor de rato habendo cauit: restitutione in inte= grū data: neq; indebiti condi ctionē neq; stipulationē? omitt

Um minor. xxv. annis creditor pecunia recu= perare velle: intposit? pro= curator debitor de rato habendo cauit: restitutione in inte= grū data: neq; indebiti condi ctionē neq; stipulationē? omitt

Um minor. xxv. annis creditor pecunia recu= perare velle: intposit? pro= curator debitor de rato habendo cauit: restitutione in inte= grū data: neq; indebiti condi ctionē neq; stipulationē? omitt

Um minor. xxv. annis creditor pecunia recu= perare velle: intposit? pro= curator debitor de rato habendo cauit: restitutione in inte= grū data: neq; indebiti condi ctionē neq; stipulationē? omitt

Um minor. xxv. annis creditor pecunia recu= perare velle: intposit? pro= curator debitor de rato habendo cauit: restitutione in inte= grū data: neq; indebiti condi ctionē neq; stipulationē? omitt

Um minor. xxv. annis creditor pecunia recu= perare velle: intposit? pro= curator debitor de rato habendo cauit: restitutione in inte= grū data: neq; indebiti condi ctionē neq; stipulationē? omitt

Um minor. xxv. annis creditor pecunia recu= perare velle: intposit? pro= curator debitor de rato habendo cauit: restitutione in inte= grū data: neq; indebiti condi ctionē neq; stipulationē? omitt

Um minor. xxv. annis creditor pecunia recu= perare velle: intposit? pro= curator debitor de rato habendo cauit: restitutione in inte= grū data: neq; indebiti condi ctionē neq; stipulationē? omitt

Um minor. xxv. annis creditor pecunia recu= perare velle: intposit? pro= curator debitor de rato habendo cauit: restitutione in inte= grū data: neq; indebiti condi ctionē neq; stipulationē? omitt

Um minor. xxv. annis creditor pecunia recu= perare velle: intposit? pro= curator debitor de rato habendo cauit: restitutione in inte= grū data: neq; indebiti condi ctionē neq; stipulationē? omitt

Um minor. xxv. annis creditor pecunia recu= perare velle: intposit? pro= curator debitor de rato habendo cauit: restitutione in inte= grū data: neq; indebiti condi ctionē neq; stipulationē? omitt

Um minor. xxv. annis creditor pecunia recu= perare velle: intposit? pro= curator debitor de rato habendo cauit: restitutione in inte= grū data: neq; indebiti condi ctionē neq; stipulationē? omitt

Um minor. xxv. annis creditor pecunia recu= perare velle: intposit? pro= curator debitor de rato habendo cauit: restitutione in inte= grū data: neq; indebiti condi ctionē neq; stipulationē? omitt

Um minor. xxv. annis creditor pecunia recu= perare velle: intposit? pro= curator debitor de rato habendo cauit: restitutione in inte= grū data: neq; indebiti condi ctionē neq; stipulationē? omitt

Um minor. xxv. annis creditor pecunia recu= perare velle: intposit? pro= curator debitor de rato habendo cauit: restitutione in inte= grū data: neq; indebiti condi ctionē neq; stipulationē? omitt

Um minor. xxv. annis creditor pecunia recu= perare velle: intposit? pro= curator debitor de rato habendo cauit: restitutione in inte= grū data: neq; indebiti condi ctionē neq; stipulationē? omitt

Um minor. xxv. annis creditor pecunia recu= perare velle: intposit? pro= curator debitor de rato habendo cauit: restitutione in inte= grū data: neq; indebiti condi ctionē neq; stipulationē? omitt

Um minor. xxv. annis creditor pecunia recu= perare velle: intposit? pro= curator debitor de rato habendo cauit: restitutione in inte= grū data: neq; indebiti condi ctionē neq; stipulationē? omitt

Um minor. xxv. annis creditor pecunia recu= perare velle: intposit? pro= curator debitor de rato habendo cauit: restitutione in inte= grū data: neq; indebiti condi ctionē neq; stipulationē? omitt

Um minor. xxv. annis creditor pecunia recu= perare velle: intposit? pro= curator debitor de rato habendo cauit: restitutione in inte= grū data: neq; indebiti condi ctionē neq; stipulationē? omitt

Um minor. xxv. annis creditor pecunia recu= perare velle: intposit? pro= curator debitor de rato habendo cauit: restitutione in inte= grū data: neq; indebiti condi ctionē neq; stipulationē? omitt

Um minor. xxv. annis creditor pecunia recu= perare velle: intposit? pro= curator debitor de rato habendo cauit: restitutione in inte= grū data: neq; indebiti condi ctionē neq; stipulationē? omitt

Um minor. xxv. annis creditor pecunia recu= perare velle: intposit? pro= curator debitor de rato habendo cauit: restitutione in inte= grū data: neq; indebiti condi ctionē neq; stipulationē? omitt

Um minor. xxv. annis creditor pecunia recu= perare velle: intposit? pro= curator debitor de rato habendo cauit: restitutione in inte= grū data: neq; indebiti condi ctionē neq; stipulationē? omitt

Um minor. xxv. annis creditor pecunia recu= perare velle: intposit? pro= curator debitor de rato habendo cauit: restitutione in inte= grū data: neq; indebiti condi ctionē neq; stipulationē? omitt

Um minor. xxv. annis creditor pecunia recu= perare velle: intposit? pro= curator debitor de rato habendo cauit: restitutione in inte= grū data: neq; indebiti condi ctionē neq; stipulationē? omitt

Um minor. xxv. annis creditor pecunia recu= perare velle: intposit? pro= curator debitor de rato habendo cauit: restitutione in inte= grū data: neq; indebiti condi ctionē neq; stipulationē? omitt

Liber Octauus.

a **C** Idem. cū mādato primo casu. scō sine mādato: r
vtrig per ordinē subicit consiliū.

b **C** habuerit. r postea restitui desideret.

c **C** Precedēte. i. vbi mādātū pcessisse pstat vt i pto cān

d **C** Restitū. facta stipulatione si ratū habuerit. pmit

tis interesse: ita
est adūciēdū: vel
si ratū habuerit r
restitutionē postu

lauerit ipse heres
ve eius r.

e **C** Pertinebit. vt
bonorū possessori
vel fidei cōmissa =

rio. Accur.

f **C** Nō interue-

niente. i. si dubite

tur de mādato.

g **C** Verbis. dati

ut casus. i. vltate

stipulationi de ra

to habendo.

h **C** Hoc. f. si pe-

stat restitui penaz

vel interesse.

i **C** Pudent. q̄

sc̄. cū habuit man

datū cū tñ ob id

q̄ ratū nō habe-

ret cauebat. et die

inter consentientes

.i. pacificentes. et

dic astruet. i. adū

get: r supple. f. sti

pulatio pene vel

st̄t ea res est si re

stitutio fuerit pos

stulata. alioqn si

nō cōueniat p̄ter

stipulationē v̄ra

to penā p̄stari si minor restituitur fm. R. Blū vt Jr. sc̄

.i. creditore non consentiente agi non possit. Jr. nec cre

ditor minor cōsentiat. i. fm. R. ab initio ratū nō habuit

ture cō: que admodū. f. q̄libet maior possit non habere

ratū. nō aut̄ ideo q̄ post ratū habitōnē in integrū resti

ti constabit. Idē q̄ eueniret/

si falsi pcuratoris actuz mior

annis ratū habuerit. Et ideo

ita cauendū erit precedēte q̄

dē mādato si ille in integrū

restitutus fuerit: heres ve ei

aut quis ad quem ea res qua

de re agitur pertinebit quārt

ea res erit tantā pecuniaz da

ri. mādato vero non interue

niente vulgaribus verbis de

rato habendo: hoc q̄ q̄ p̄

dēt̄ inter p̄sentientes astrue

tur. alioquin si non cōueniat

nec creditor minor p̄sentiat

actionem dari oportebit.

C **Q**ui appellat a sentētia la

ta contra falsum procuratorē

procuratoris nō intelligitur

ea que p̄ procuratorē gesta

sunt rata habere: et ideo non

cōm̄ t̄t stipulatio rati. Bal.

C **F**alsus procurator de rato

habendo cauit: atq̄ ita domi

nus a snia iudicis procurato

re victo prouocauit: stipula

tionis defectisse cōditionē ap

paruit: cum ad auxiliū cōmu

ne superatus cōfugisset. R.

si dñs qui ratum non habuit

pecuniam exegerit: stipulatio

de rato committetur in eā pe

cuniam quam dñs acceperit

q̄uis nichil procurator acce

perit.

tm. Ac et Jr. prox. Accursus.

n **C** Oportebit. debitori contra procuratorem falsum

ad interesse. Accur.

o **C** Procuratore victo. f. falso. iudicatū em̄ fuit nichil

deberi. Accur.

p **C** Prouocauit

quo ipso videt ra

tū habuisse: q̄ p̄

misit dñm ratam

rem habiturum.

q **C** Cōditiones.

illa fuit cōditio si

ratū non haberet

r **C** Cōe. f. appel

lationis. q̄ est cō

mune omnisi con

dēnatorū. vt. C. d

ap. litigatorū us.

vel dic cōe sūi et

pcuratoris. si au

tē ad sūi propriū

tñ auxiliū recur

risset: distiguet se

sius cōe: et tunc

idē. vt. 3. in hac. l.

an fm ius cōe: vt

q̄ petijt extra ius

vel nō iure actiōe

instituta: et sic nō

h̄z ratū vt h̄ subij

cit et non repellit

excep. rei iud. ā re

pellit in premiis

duob̄ casib̄: dic

ḡ: exigit extra ius

vel nō iure actio

nē instituedo: nō

dico cām appel.

prosequendo.

f **C** Non habuit.

sed si ratuz habent repellitur exceptione rei iudicate. si

non appeller. Accur.

r **C** Acceperit. in tñ em̄ interest: non ergo sufficit posse

erigere nisi et exegerit fm. R. f. quo a d hoc vt in totum

cōmutat: sed tu dic vt. Jr. l. procu. ad exhi. 3. dices. p̄z

ergo ex premiis q̄ sicut per restitutionē sic p̄ appella

tionē videtur ratum habere dominus. ad q̄ est. C. de

si iūssa. et quemadmodū pa. l. cum appellasset. r facit. Jr.

.l. non tñ. Accur.

y **C** Acceperit. reo absoluto.

p **C** Procurator. petit. et habuit.

p **C** Petat. ex eadem causa.

z **C** Actionē. pactus em̄ erat reus cū procuratore vt as

lia q̄nq̄ sita nō peterent vsq̄ ad ānū et sup̄ toto cauit de

rato. f. tā pro soluz q̄ p̄ alia remissa vsq̄ ad ānū fm

h̄. vel dic fm az. q̄ loquit tñ de accepti. et de eis tñ fue

rat cauto de rato inposita. agit em̄ debitor ad intesse

q̄tū sua intell nō soluisse. si em̄ nō soluisse lucratu

interim aliquid esset cum eis. vt. Jr. eo. l. si commissa. in p̄n.

fm hoc pro alijs quinquaginta non agit q̄ nec procu

rador petijt nec de rato cauit.

p **C** Paulus respondet. non tñ. a s̄ incipit paulus re

spon. a s̄ non tñ. accur.

b **C** Verbis. dicendo habeo ratum.

8 **C**ōprobās. s; nōne hodie sp de cōprobare dñs in rādo de calūnia: hodie nō p̄mittit stip. de rato: Rñ. imo q; reclamare p̄t dñs ne ille eā cāz psequat q̄ lcho anit: afferēdo se alii cōstituturū. p̄cura. et tūc si re^o spōte suscepit actionē p̄curatoris poterit qdē p̄mitti stiplo

de q̄ etiā not. s; de p̄cu. l. p̄p. scribit b **P**ersequerē. q̄ liter dō rem ratāz h̄re videat: habes alibi p̄lar. vt. s; de inof. test. l. si p̄s. s; si. r. C. de cōdi. inde. l. indebitū. r. Ieo. l. ap̄t. r. s; si off. s; ar. s; de in off. test. l. nichil. s; si. r. l. m̄. s; ceterū et. l. cū q̄. rñ. et. l. s; si. r. l. rñ. r. s; si. et. l. aduers^o. s; tutores. r. l. is qui s; si. heres. r. s; qd ergo.

b **P**ersequeretur nō aliā inchoās. c **S**tipulationem. de rato. **U**tor. absē. r. Accur.

e **C**autōez. speciale vt rei p̄cur. hāc cautionē preste. sic r. s; de pro cu. l. non solū. s; si. star^o. r. s; est cas^o. et s; itē ait. r. l. p̄o p̄o. s; si stipuletur f **D**ñm. i. tuto rē. r. hoc p̄p̄ solū. s; cautionē iudi. sol. vt. d. l. nō solū. s; si. Accur.

s; **I**s cui. hoc spectat ad ultimā partē tit. h **P**etitā. forte a tutore vel cura. vel p̄cur. R. sec^o si sciuit et mādasset q; videtur agnoscere. vt. s; de acq. here. si quis alicui. Accur.

i **N**ō p̄t. nō agnita ei nō trāsmitterē. vt. s; d bo. pos. l. iij. s; acquirere. at hic p̄ se nō petijt nec ratū habuit p̄ ali um petiit. s; heres nō p̄t ratū habēdo petere. vt. hic. et Ie. donoth. nisi in casu. vt. s; de acq. her. l. panthomi^o. **P**rocurator. de rato cauens.

p **N**ō possidebat. nec dolo desijt possidere. n **N**actus. ex eadē vel aliā causa. m **F**ideiussores. s; datos a procuratore. o **N**ā. argumētā s; q̄ si tūc demū debeat p̄mitti hec stipulatio q̄ si ver^o esset. p̄curator cōpeteret rei iudi. ex cepno. ad q̄ est. s; eo. l. cū minor. in p̄n. r. s; falsus. r. Ie. n. si sine s; pe. itē facit ad. l. C. ad exhi. l. neg. r. s; de no. ra. l. q̄tēs. r. s; de exce. rei iudic. si rem. et. l. si quis. et de

re^o ven. l. snattem. s; i. Accur. p **A**geret. scilicet dominus. q **S**i procurator. i. p̄curās sine mandato. r **A**debitore. qui re vera debet. f **A**miserit. q; reus est absolutus.

t **S**tipulatioez ad expēsas in s; R. r. q̄ s; dā altos. vt Ie. si sine s; cū au tē. r. s; marcellus. itē pro cis. s; e. cū minor. l. si. qd Jo. nō p̄z. imo ad tō tū qd soluit debi tor p̄dēnar^o p̄cu ratorū. nā repete ret eā p̄dēncie idē bitū ab isto p̄cura tore cuz p̄ ea erat absolut^o. s; nūc p̄ stipulationē d̄ ra to. vt. I. si sine. in p̄n. et. l. si. s; si. nec ob. d. s; cuz alit. et s; marcell^o. q; l. il lis erat. p̄curator ver^o: i; satisfēde rit q; dubitabat d̄ mādator: h̄ nō: r. iō dixi procurator. i. p̄curās. r. ad il lā. l. cū minor dic accepit. f. marce. v **S**ine iudice. als̄ s; cū iudice nō p̄diceret. vt. C. de cōndi. inde. l. i. r **C**ōdicaturū. cōdi. ob cām vel si ne cā. qd die vt. s; de p̄di. ob cām. si procuratorū. r. no. Ie. l. si sine. in p̄n. Accur.

f **E**xceptione. obijcēdo p̄pensa tione nafalis de bitū. vt. s; de p̄pē. Letiū. nec ob. i. eo.

ti. l. q̄cumq; vt ibi dixi. Accur. s; **M**anet. i; sit debitor absolut^o. vt. s; de cōdi. inde. iu lia. verū. et insti. de excep. s; itē si in iudicio. Et no. hic q; defendētū dño in stipione de rato dat hoc bñficiū: qd nō dat defenso procuratorū. sic. s; de in ius vo. l. s; si hac s; si. et. C. de iur. do. l. si. in p̄n. s; nūq̄d innito procura tore possit dñs ei^o defensionē suscipere. Rñ. Jo. non: i; sit ar. s; de procu. l. si procurator. s; tūc nō repeter p̄ocu rator a dño: i; indebitū soluerit: q; culpa sua sentit hoc dānū. vt. I. d̄ reg. iu. qd q̄s. Jo. itē qd dixi procuratorū nō cōpeterē excep. p̄bat. C. de p̄di. ide. crediturū. r. facit. Ie. a **I**n fuitit. ex possessiōe libitāt. (l. q̄ em. s; pe. b **A**duersus procuratorē. mutat casū q̄ illē q̄ erat i possessiōe seruitutis a duersus procuratorē se in libera tē petiit: et sic est hic sp̄ale q; procurator rei satisfiat de

re^o ven. l. snattem. s; i. Accur. p **A**geret. scilicet dominus. q **S**i procurator. i. p̄curās sine mandato. r **A**debitore. qui re vera debet. f **A**miserit. q; reus est absolutus.

te exceptionem. **D**efētor ex necessitate p̄t exceptionem ex sua persona opponere. Bar. **S**i procurator a debitoze pecuniā exegerit: et satisfēde rit dñm ratā rez habere: mor dñs de eadē pecuniā egerit: r litē amiserit: cōmitti stipula tionē: et si p̄curator eandem pecuniā dño sine iudice soluerit: cōdicaturū. sed cuz debi tor ex stipulatu agere cepit potest dici dñm si procuratoris defensionē suscipiat: non inutiliter doli mali exceptio ne a duersus debitozē vti: q̄a naturale debitum manet.

In cā status cauetur tam ex parte actoris q; rei: r certa pena apponitur q; res est inestimabilis. Dau. **S**i q; a p̄curatore status cōtrouersia p̄tā: satis acce pere d; a procuratore: ne impune sept^o p̄o suo statu con uentret. r si dñs ventēte s; ab eo p̄one ratū non habuerint q; p̄curator eū in seruitutem^o petierit: vel aduersus p̄cura tozē seruitute in libertatez petitus fuerit: q̄tī ea res ē ei prestet. f. cū de libertate elus cōstituerit. i. q̄tī interfuit ei^o de statu suo rursus nō p̄clitari:

In cā status cauetur tam ex parte actoris q; rei: r certa pena apponitur q; res est inestimabilis. Dau. **S**i q; a p̄curatore status cōtrouersia p̄tā: satis acce pere d; a procuratore: ne impune sept^o p̄o suo statu con uentret. r si dñs ventēte s; ab eo p̄one ratū non habuerint q; p̄curator eū in seruitutem^o petierit: vel aduersus p̄cura tozē seruitute in libertatez petitus fuerit: q̄tī ea res ē ei prestet. f. cū de libertate elus cōstituerit. i. q̄tī interfuit ei^o de statu suo rursus nō p̄clitari:

ti. l. q̄cumq; vt ibi dixi. Accur. s; **M**anet. i; sit debitor absolut^o. vt. s; de cōdi. inde. iu lia. verū. et insti. de excep. s; itē si in iudicio. Et no. hic q; defendētū dño in stipione de rato dat hoc bñficiū: qd nō dat defenso procuratorū. sic. s; de in ius vo. l. s; si hac s; si. et. C. de iur. do. l. si. in p̄n. s; nūq̄d innito procura tore possit dñs ei^o defensionē suscipere. Rñ. Jo. non: i; sit ar. s; de procu. l. si procurator. s; tūc nō repeter p̄ocu rator a dño: i; indebitū soluerit: q; culpa sua sentit hoc dānū. vt. I. d̄ reg. iu. qd q̄s. Jo. itē qd dixi procuratorū nō cōpeterē excep. p̄bat. C. de p̄di. ide. crediturū. r. facit. Ie. a **I**n fuitit. ex possessiōe libitāt. (l. q̄ em. s; pe. b **A**duersus procuratorē. mutat casū q̄ illē q̄ erat i possessiōe seruitutis a duersus procuratorē se in libera tē petiit: et sic est hic sp̄ale q; procurator rei satisfiat de

ti. l. q̄cumq; vt ibi dixi. Accur. s; **M**anet. i; sit debitor absolut^o. vt. s; de cōdi. inde. iu lia. verū. et insti. de excep. s; itē si in iudicio. Et no. hic q; defendētū dño in stipione de rato dat hoc bñficiū: qd nō dat defenso procuratorū. sic. s; de in ius vo. l. s; si hac s; si. et. C. de iur. do. l. si. in p̄n. s; nūq̄d innito procura tore possit dñs ei^o defensionē suscipere. Rñ. Jo. non: i; sit ar. s; de procu. l. si procurator. s; tūc nō repeter p̄ocu rator a dño: i; indebitū soluerit: q; culpa sua sentit hoc dānū. vt. I. d̄ reg. iu. qd q̄s. Jo. itē qd dixi procuratorū nō cōpeterē excep. p̄bat. C. de p̄di. ide. crediturū. r. facit. Ie. a **I**n fuitit. ex possessiōe libitāt. (l. q̄ em. s; pe. b **A**duersus procuratorē. mutat casū q̄ illē q̄ erat i possessiōe seruitutis a duersus procuratorē se in libera tē petiit: et sic est hic sp̄ale q; procurator rei satisfiat de

ti. l. q̄cumq; vt ibi dixi. Accur. s; **M**anet. i; sit debitor absolut^o. vt. s; de cōdi. inde. iu lia. verū. et insti. de excep. s; itē si in iudicio. Et no. hic q; defendētū dño in stipione de rato dat hoc bñficiū: qd nō dat defenso procuratorū. sic. s; de in ius vo. l. s; si hac s; si. et. C. de iur. do. l. si. in p̄n. s; nūq̄d innito procura tore possit dñs ei^o defensionē suscipere. Rñ. Jo. non: i; sit ar. s; de procu. l. si procurator. s; tūc nō repeter p̄ocu rator a dño: i; indebitū soluerit: q; culpa sua sentit hoc dānū. vt. I. d̄ reg. iu. qd q̄s. Jo. itē qd dixi procuratorū nō cōpeterē excep. p̄bat. C. de p̄di. ide. crediturū. r. facit. Ie. a **I**n fuitit. ex possessiōe libitāt. (l. q̄ em. s; pe. b **A**duersus procuratorē. mutat casū q̄ illē q̄ erat i possessiōe seruitutis a duersus procuratorē se in libera tē petiit: et sic est hic sp̄ale q; procurator rei satisfiat de

ti. l. q̄cumq; vt ibi dixi. Accur. s; **M**anet. i; sit debitor absolut^o. vt. s; de cōdi. inde. iu lia. verū. et insti. de excep. s; itē si in iudicio. Et no. hic q; defendētū dño in stipione de rato dat hoc bñficiū: qd nō dat defenso procuratorū. sic. s; de in ius vo. l. s; si hac s; si. et. C. de iur. do. l. si. in p̄n. s; nūq̄d innito procura tore possit dñs ei^o defensionē suscipere. Rñ. Jo. non: i; sit ar. s; de procu. l. si procurator. s; tūc nō repeter p̄ocu rator a dño: i; indebitū soluerit: q; culpa sua sentit hoc dānū. vt. I. d̄ reg. iu. qd q̄s. Jo. itē qd dixi procuratorū nō cōpeterē excep. p̄bat. C. de p̄di. ide. crediturū. r. facit. Ie. a **I**n fuitit. ex possessiōe libitāt. (l. q̄ em. s; pe. b **A**duersus procuratorē. mutat casū q̄ illē q̄ erat i possessiōe seruitutis a duersus procuratorē se in libera tē petiit: et sic est hic sp̄ale q; procurator rei satisfiat de

ti. l. q̄cumq; vt ibi dixi. Accur. s; **M**anet. i; sit debitor absolut^o. vt. s; de cōdi. inde. iu lia. verū. et insti. de excep. s; itē si in iudicio. Et no. hic q; defendētū dño in stipione de rato dat hoc bñficiū: qd nō dat defenso procuratorū. sic. s; de in ius vo. l. s; si hac s; si. et. C. de iur. do. l. si. in p̄n. s; nūq̄d innito procura tore possit dñs ei^o defensionē suscipere. Rñ. Jo. non: i; sit ar. s; de procu. l. si procurator. s; tūc nō repeter p̄ocu rator a dño: i; indebitū soluerit: q; culpa sua sentit hoc dānū. vt. I. d̄ reg. iu. qd q̄s. Jo. itē qd dixi procuratorū nō cōpeterē excep. p̄bat. C. de p̄di. ide. crediturū. r. facit. Ie. a **I**n fuitit. ex possessiōe libitāt. (l. q̄ em. s; pe. b **A**duersus procuratorē. mutat casū q̄ illē q̄ erat i possessiōe seruitutis a duersus procuratorē se in libera tē petiit: et sic est hic sp̄ale q; procurator rei satisfiat de

ti. l. q̄cumq; vt ibi dixi. Accur. s; **M**anet. i; sit debitor absolut^o. vt. s; de cōdi. inde. iu lia. verū. et insti. de excep. s; itē si in iudicio. Et no. hic q; defendētū dño in stipione de rato dat hoc bñficiū: qd nō dat defenso procuratorū. sic. s; de in ius vo. l. s; si hac s; si. et. C. de iur. do. l. si. in p̄n. s; nūq̄d innito procura tore possit dñs ei^o defensionē suscipere. Rñ. Jo. non: i; sit ar. s; de procu. l. si procurator. s; tūc nō repeter p̄ocu rator a dño: i; indebitū soluerit: q; culpa sua sentit hoc dānū. vt. I. d̄ reg. iu. qd q̄s. Jo. itē qd dixi procuratorū nō cōpeterē excep. p̄bat. C. de p̄di. ide. crediturū. r. facit. Ie. a **I**n fuitit. ex possessiōe libitāt. (l. q̄ em. s; pe. b **A**duersus procuratorē. mutat casū q̄ illē q̄ erat i possessiōe seruitutis a duersus procuratorē se in libera tē petiit: et sic est hic sp̄ale q; procurator rei satisfiat de

ti. l. q̄cumq; vt ibi dixi. Accur. s; **M**anet. i; sit debitor absolut^o. vt. s; de cōdi. inde. iu lia. verū. et insti. de excep. s; itē si in iudicio. Et no. hic q; defendētū dño in stipione de rato dat hoc bñficiū: qd nō dat defenso procuratorū. sic. s; de in ius vo. l. s; si hac s; si. et. C. de iur. do. l. si. in p̄n. s; nūq̄d innito procura tore possit dñs ei^o defensionē suscipere. Rñ. Jo. non: i; sit ar. s; de procu. l. si procurator. s; tūc nō repeter p̄ocu rator a dño: i; indebitū soluerit: q; culpa sua sentit hoc dānū. vt. I. d̄ reg. iu. qd q̄s. Jo. itē qd dixi procuratorū nō cōpeterē excep. p̄bat. C. de p̄di. ide. crediturū. r. facit. Ie. a **I**n fuitit. ex possessiōe libitāt. (l. q̄ em. s; pe. b **A**duersus procuratorē. mutat casū q̄ illē q̄ erat i possessiōe seruitutis a duersus procuratorē se in libera tē petiit: et sic est hic sp̄ale q; procurator rei satisfiat de

ratu. r. t. d. i. debitorum p. m. vel. l. pcuratorum p. m. (secundum)
a. Sive quis dominus.
b. Titatur. debitorum agentem contra se ex alia causa.
c. Nam qualitercumque. alio qualiter quis. i. qualitercumque. vt. r. s. e. no tantum. et. l. amplius.

S. Commissa est debitori contra pecunia actio.
e. Interfuit. vt. q. soluit. vel. litis sumptus sustinuit.
f. Lucrari. si no fuisset coactus stare iuri. R. vel. si ratu eest huius. Jr. ad q. d. s. e. l. pcurator. s. fi. r. t. e. l. i. stip. r. l. i. si sine. s. ch. ait. Jr. ad hoc q. venit lucru fa. s. de eo q. d. cer. lo. l. q. s. fi. r. s. loca. si fundus. r. q. d. no. C. de sen. que. p. eo q. d. interest. l. i. l. fi. s. arg. s. s. de act. empt. si sterilis. s. ch. per venditoru. g. Si sine iudice. vel. etia ch. iudice. vt. Jr. no. solli. et. s. de pecu. l. p. po. s. i. sed. q. si sine iudice. magis dubitatur.

h. Procurator de quo tamen dubium erat.
i. Legatus. scz dno relicto.
j. Quis. pcurator actor.
k. Ex reo. debendi.
l. Aut amplius. alio tpe committit. y. n. alio alia. vt. Jr. prior. et. s. l. quo enim. s. i.

m. Non peti. s. ba stipulationis.
n. Committi. contra pcuratoru.
o. Socius est. aliud si socius no eest. q. d. d. i. r. s. de dno. re. ea. de. s. i. in. r. de arbi. si duo. Jr. sec. si ab vno h. f. d. i. stipulationis de rato petat. q. nec focii sunt r. p. t. diuidi. vt. s. de ver. ob. l. eadez. s. cato. in. fi. que est contra. 330.

p. Amplius no petitu e. verbum labeo ita acci p. ebar. si in iudicio petitu no esset. si aut in ius eum voca-

uerit: et satis iudicio sistendi causa acceperit: iudiciu tam acceptum non fuerit: ego puto non committi stipulationem amplius non peti. hic est non petit sed petere vult. si vero soluta esset pecunia licet sine iudicio: committit stipulatio. na r si q. aduersus petentem compensatione deductioe vsus sit: recte dictum est petisse eum videri: r stipulationem committi amplius no peti: nam r heres qui damnatus est non petere si horum q. c. qu. fecisset: ex testamento tenetur.

Si soluitur indebitum falso pcuratori statim potest agi ex hac stipulatione vt vel restituat vel faciat dnm ratificare vt ab eo reuerti possit. Pau.

Indebitu D. pompo. curatori solutus sit an agi statim ex ea stipulatione aduersus pcuratoru pot vt ratu heat dno: vt possit dignoscere vt r. ne dno codici debeat id quod indebitu solutu sit si is ratu heat: an ho pcuratoru ad cedu sit si dno ratu no heat.

Factum eius q cam habet a me censet factu meu. Pau.

Si procurator fundum petisset et caussset vti assolet rata rem dnm habituru: deinde postea dno vendidisset eundem fundum eumqz emptor peteret: stipulationem ratam rem haberi committi

si. si q. cau. l. si est. r. no. q. q. d. d. libri hnt vt possit dignoscere vt r. ne dno r. c. alij vt possit dno p. d. i. c. i. s. v. r. p. ne dno r. c. e. No heat. r. certe sic est dicendu r hoc si habuisti an: alias plana est. r. facit. s. de codi. inde. l. si procuratoru. r. de nego. gest. si pupilli. s. item queritur. Jr. f. habiturum. r. succubuit tandem.

si. si q. cau. l. si est. r. no. q. q. d. d. libri hnt vt possit dignoscere vt r. ne dno r. c. alij vt possit dno p. d. i. c. i. s. v. r. p. ne dno r. c. e. No heat. r. certe sic est dicendu r hoc si habuisti an: alias plana est. r. facit. s. de codi. inde. l. si procuratoru. r. de nego. gest. si pupilli. s. item queritur. Jr. f. habiturum. r. succubuit tandem.

si. si q. cau. l. si est. r. no. q. q. d. d. libri hnt vt possit dignoscere vt r. ne dno r. c. alij vt possit dno p. d. i. c. i. s. v. r. p. ne dno r. c. e. No heat. r. certe sic est dicendu r hoc si habuisti an: alias plana est. r. facit. s. de codi. inde. l. si procuratoru. r. de nego. gest. si pupilli. s. item queritur. Jr. f. habiturum. r. succubuit tandem.

ratu no h. vt. s. e. pcurator. s. si q. d. r. l. quo ei. s. fi. Jr. d. i. c. i. q. h. c. i. q. a me petieris tibi dabo. x. al's si no dedero r. p. m. i. t. o. r. x. c. o. m. i. t. t. o. i. n. p. e. n. a. s. t. a. t. i. c. i. p. e. t. i. s. e. t. i. a. e. x. t. r. a. i. u. d. i. c. i. u. a. r. s. d. e. p. o. b. l. i. f. r. c. h. p. e. t. i. f. e. r. o. i. t. e. a. d. h. o. c. s. d. e. i. i. u. s. v. o. l. u. i. s. r. d. e. t. e. s. t. a. m. e. n. s. i. s. q. s. c. o. n. t. r. a. C. de trasfac. l.

si q. d. maior. fo. vt ibi. Jr. ar. s. s. de solu. l. est michi. s. i. r. de inof. te. pa. pi. s. m. e. m. i. n. i. s. s. e. et de bo. lib. l. i. seruitute. r. l. q. cu. z. ma. ior. s. accusasse. et C. de his q. vt in. dig. alia. q. d. et post lit. test. licere desistere. Jr. ar. s. de ver. ob. stipu. latio ista. s. s. qua. tenuis: vbi qualis. qualis p. r. o. u. e. r. i. s. t. a. s. u. f. f. i. c. i. t. i. n. s. t. i. p. u. l. a. t. i. o. n. e. h. i. c. l. i. c. e. r. e. v. C. o. p. e. n. s. a. t. i. o. e. r. s. i. c. p. p. t. e. r. s. b. a. e. t. p. p. t. e. r. a. c. t. u. p. m. i. t. t. i. t. u. r. v. t. h. r. s. e. l. q. e. m. i. n. f. i. r. s. i. c. e. c. o. t. r. a. d. e. f. i. c. i. t. p. p. t. e. r. v. t. r. u. q. v. t. a. r. s. e. o. n. o. t. a. n. t. u. m.

Amplius non peti. stipulatione horu p. b. o. r. u. r. f. a. c. t. s. e. l. q. u. o. e. i. s. f. i. Q. u. a. l. i. t. e. r. s. t. i. p. u. l. a. t. i. o. n. e. c. o. m. i. t. t. i. t. h. a. b. e. o. J. e. l. p. r. o. c. u. r. a. t. o. r. i. n. f. i.

Danatus est. in testamento. s. fecisset. q. r. co. p. e. n. s. a. u. i. t. v. t. s. d. u. r. i. t. i. n. d. e. b. i. t. u. s. i. t. s. i. n. e. i. u. d. i. c. e. J. c.

An agi. al's est an agi r. c. al's deest an. Ex ea stipulatione. p. m. i. s. s. e. e. m. q. f. a. c. e. r. e. t. d. n. m. r. a. t. a. r. e. m. h. a. b. e. r. e.

Dignosci. sic scy r. u. r. a. n. e. d. h. o. r. c. alij vt possit dno p. d. i. c. i. s. v. r. p. ne dno r. c. e. No heat. r. certe sic est dicendu r hoc si habuisti an: alias plana est. r. facit. s. de codi. inde. l. si procuratoru. r. de nego. gest. si pupilli. s. item queritur. Jr. f. habiturum. r. succubuit tandem.

si. si q. cau. l. si est. r. no. q. q. d. d. libri hnt vt possit dignoscere vt r. ne dno r. c. alij vt possit dno p. d. i. c. i. s. v. r. p. ne dno r. c. e. No heat. r. certe sic est dicendu r hoc si habuisti an: alias plana est. r. facit. s. de codi. inde. l. si procuratoru. r. de nego. gest. si pupilli. s. item queritur. Jr. f. habiturum. r. succubuit tandem.

si. si q. cau. l. si est. r. no. q. q. d. d. libri hnt vt possit dignoscere vt r. ne dno r. c. alij vt possit dno p. d. i. c. i. s. v. r. p. ne dno r. c. e. No heat. r. certe sic est dicendu r hoc si habuisti an: alias plana est. r. facit. s. de codi. inde. l. si procuratoru. r. de nego. gest. si pupilli. s. item queritur. Jr. f. habiturum. r. succubuit tandem.

si. si q. cau. l. si est. r. no. q. q. d. d. libri hnt vt possit dignoscere vt r. ne dno r. c. alij vt possit dno p. d. i. c. i. s. v. r. p. ne dno r. c. e. No heat. r. certe sic est dicendu r hoc si habuisti an: alias plana est. r. facit. s. de codi. inde. l. si procuratoru. r. de nego. gest. si pupilli. s. item queritur. Jr. f. habiturum. r. succubuit tandem.

si. si q. cau. l. si est. r. no. q. q. d. d. libri hnt vt possit dignoscere vt r. ne dno r. c. alij vt possit dno p. d. i. c. i. s. v. r. p. ne dno r. c. e. No heat. r. certe sic est dicendu r hoc si habuisti an: alias plana est. r. facit. s. de codi. inde. l. si procuratoru. r. de nego. gest. si pupilli. s. item queritur. Jr. f. habiturum. r. succubuit tandem.

si. si q. cau. l. si est. r. no. q. q. d. d. libri hnt vt possit dignoscere vt r. ne dno r. c. alij vt possit dno p. d. i. c. i. s. v. r. p. ne dno r. c. e. No heat. r. certe sic est dicendu r hoc si habuisti an: alias plana est. r. facit. s. de codi. inde. l. si procuratoru. r. de nego. gest. si pupilli. s. item queritur. Jr. f. habiturum. r. succubuit tandem.

si. si q. cau. l. si est. r. no. q. q. d. d. libri hnt vt possit dignoscere vt r. ne dno r. c. alij vt possit dno p. d. i. c. i. s. v. r. p. ne dno r. c. e. No heat. r. certe sic est dicendu r hoc si habuisti an: alias plana est. r. facit. s. de codi. inde. l. si procuratoru. r. de nego. gest. si pupilli. s. item queritur. Jr. f. habiturum. r. succubuit tandem.

si. si q. cau. l. si est. r. no. q. q. d. d. libri hnt vt possit dignoscere vt r. ne dno r. c. alij vt possit dno p. d. i. c. i. s. v. r. p. ne dno r. c. e. No heat. r. certe sic est dicendu r hoc si habuisti an: alias plana est. r. facit. s. de codi. inde. l. si procuratoru. r. de nego. gest. si pupilli. s. item queritur. Jr. f. habiturum. r. succubuit tandem.

proca. nam et si rati postea hz no tñ videt nocere ei cui prius tradidit. vñ videt teneri. pcur. falsus: nisi dicas retrorahi rati habitioe. Item quid si redidisset an sententiaz lata iter pcuratorz r est a q petebat: videt idem.

Julianus scribit.
alius p eo: qvto bicz non habet ratum qd est gestuz ad qd est. s. de h. obli. si seruuz. s. i. ibi: idqz fiet r.

Am. res sit
casus paret primus qñ pcurator falsus egit in totum succubuit. Alter quando antimo nouadi totuz debitu domini stipular est. Tertio est qñ totu debitu dñi exegit r in obli. pmissit debitor de rato: r dñs habuit m ratum pro parte.

Debitore. i.
est eo qui debebat r. ato nouandi.

Decem. geniti
uus casus: ac si diceret cuz debitor libri: vel fundi.

Ticius. vt. p
curator sine mandato.

Dñs. aliam
petit in iure a debitorz.

Cōsumptaz
f. quā ratā habuit h

Quēadmo
dū. f. pars obligatiōis consumitur.

Stipulatus. dño
debita animo nouandi.

Aut. p. et vel
exegisset extra ius: vt differat a pcedē l

Exegisset. f.
pcurator. (ti casu.

Partē rei. nouatiōis
vel exactionis.

Jdarco. quia
cadē debet eē ratio totius ad partē. nam ex toto erit facta electio.

Ex stipulatu. i.
ex ea stipulatione qua fuit stipulatus decem aut stichum.

Uideri. et electis
qñqz nō debebitur stichus s3 alia qñqz. vt. s. de pdi. inde. si nō sottē. s. fi. r de leg. i. si ex toto. s. fi. q sunt. f. erat em h electio stipulatois. vt. s. de pcur. si is. et de ver. ob. si qd stipu. Itē ad. l. istam est sic. s. rerum a mo. l. de reb. sed arg. s. s. de admi. tu. l. cum queritur. et de procura. in cause. in prin.

Procurator. sine
mandato.

Pro ea parte. i.
p parte qua heres est qui ratum non habet.

Stipulatio. vt. s. l. pri.
s3 s. de h. ob. eadē s. cato. in fi. s. s. p. pte nō hz rati cū ipse pmissit: h. pcur. pmissit. d. Vel forte tale erat negocium qd p parte poterat

Stipulatio rati recipit dñi
fione: et dñs pōt pro parte ratum habere: p parte non habere: r quatenus ratum hz stipulatio cōsumit: quatenus ratum non habet stipulatio cōmittitur. **Val. Marcillus.**

Am. debitorē
decē cre ditoris noie tici⁹ egit: partē petitiōis ratā habuit do min⁹: dicendū est obligatiōis partē cōsumptā: quēadmo dū si decē stipulat⁹ esset aut exegisset: creditorz nō totuz sed partē rei⁹ geste cōprobasset: idcirco si ex stipulatu. r. aut stichum vtrum egovoluēro absente me dño ticius qñqz perisset: infecura rati habitioe recte actum videri⁹.

Stipulatio que ad particu
lare interesse pmititur pōt se ptus cōmitti. **Bar. Pompo.**

Procurator. rem
ratā dñm heredemve ei⁹ habiturū cauerit: r vnus ex heredibus dñi ratum habeat alter nō habeat: sine dubio cōmittitur stipulatio p ea parte⁹ p qua

haberi rati ab herede nō a defuncto. vt. s. de leg. i. legas tarius. vel hic nō fuit pena pmissa: ubi sic. Itē contra. s. si quis cau. si seruus pluris. Sol. vt ibi.

Et ideo sepius. sc. s. rē pu. fal.
fo. non quasi s. si qd curator. s3 s. de arbi. l. si duo. s. fi. s3 ibi i mera pena: hic in interesse. Itē s3 s. ti. i. l. cū qrebat. fo. ibi totū psequitur agēdo semel. vnde amplius nō agit: hic aut non vt hic. itē facit. s. si cui pl⁹ q p. l. fal. ci. l. nisi. s. qstū. et de h. ob. si sic stip. v Cōsumit. in sumptib⁹ litis. vt s. e. pcurator. s. fi. r Aduocat. i. q aduocat⁹ misirat. vel dic q aduocat se a suis negocis vt. s. eo. si cōmissa. s. fi. r quēad. ref. aper. l. si qz er.

Soluit. idipz
qd debebat. vt et s. eo. l. cura. qui quaginta.

Agat. i. stat
est cōmissa est stipulatio: vel dam nū dātū est r sic sepius. vel dic iterū et iterum.

Cauet. p hāc
stipulationem de his q sequunt vt p oib⁹ possit com mitti: vt h. r. s. de dam. infec. l. dam ni infeci.

Edificabit.

Stipulatione qua pcurator
cauet rem ratā do minū habiturū id cōtinet qd inter sit stipulatois. idem qz iuris est in clausula⁹ omnib⁹ de dolo malo.

Stipulatione qua pcurator
cauet rem ratā do minū habiturū id cōtinet qd inter sit stipulatois. idem qz iuris est in clausula⁹ omnib⁹ de dolo malo.

Stipulatione qua pcurator
cauet rem ratā do minū habiturū id cōtinet qd inter sit stipulatois. idem qz iuris est in clausula⁹ omnib⁹ de dolo malo.

Stipulatione qua pcurator
cauet rem ratā do minū habiturū id cōtinet qd inter sit stipulatois. idem qz iuris est in clausula⁹ omnib⁹ de dolo malo.

Stipulatione qua pcurator
cauet rem ratā do minū habiturū id cōtinet qd inter sit stipulatois. idem qz iuris est in clausula⁹ omnib⁹ de dolo malo.

Stipulatione qua pcurator
cauet rem ratā do minū habiturū id cōtinet qd inter sit stipulatois. idem qz iuris est in clausula⁹ omnib⁹ de dolo malo.

Stipulatione qua pcurator
cauet rem ratā do minū habiturū id cōtinet qd inter sit stipulatois. idem qz iuris est in clausula⁹ omnib⁹ de dolo malo.

Stipulatione qua pcurator
cauet rem ratā do minū habiturū id cōtinet qd inter sit stipulatois. idem qz iuris est in clausula⁹ omnib⁹ de dolo malo.

Stipulatione qua pcurator
cauet rem ratā do minū habiturū id cōtinet qd inter sit stipulatois. idem qz iuris est in clausula⁹ omnib⁹ de dolo malo.

Stipulatione qua pcurator
cauet rem ratā do minū habiturū id cōtinet qd inter sit stipulatois. idem qz iuris est in clausula⁹ omnib⁹ de dolo malo.

Stipulatione qua pcurator
cauet rem ratā do minū habiturū id cōtinet qd inter sit stipulatois. idem qz iuris est in clausula⁹ omnib⁹ de dolo malo.

Stipulatione qua pcurator
cauet rem ratā do minū habiturū id cōtinet qd inter sit stipulatois. idem qz iuris est in clausula⁹ omnib⁹ de dolo malo.

Stipulatione qua pcurator
cauet rem ratā do minū habiturū id cōtinet qd inter sit stipulatois. idem qz iuris est in clausula⁹ omnib⁹ de dolo malo.

Stipulatione qua pcurator
cauet rem ratā do minū habiturū id cōtinet qd inter sit stipulatois. idem qz iuris est in clausula⁹ omnib⁹ de dolo malo.

Stipulatione qua pcurator
cauet rem ratā do minū habiturū id cōtinet qd inter sit stipulatois. idem qz iuris est in clausula⁹ omnib⁹ de dolo malo.

Nulla res est. q. ad dñz ptineat: est exactio huius pe-
cunie ad eum non spectaret. ut pote debitor: vel q. nullus est
iudicium: iudicium cum falso procuratore constitutum: non videbat non pos-
sum cui se imputari. procurator si ratum non haberet dñs qd habere
falso p. ratum non posset: vel dic q. mala assignat rationes: nam bene pos-
curator sit hñe ratum. vt. s.
nullus est. de neg. gest. si pu-
pilli. s. i. q. r. i. t. u. r.

Haberi. nam si
etiam ratum habeat
non repeteret pecu-
niam nec a dño. p. p. r. a-
re nec a dño. p. p. f.
auctoritate rei iu-
di. c. i. ipse dñs vi-
deat eregisse. vt.
s. m. a. l. si fideius-
sor. s. in oib. h. c.
aut opponendo di-
cit. a. 30.

Procuratori
hoc de rigore: ma-
gis tñ r. c. de eq-
tate: q. si ratum hz
tenet etiam dñs si-
ne cā hz non debet
tñ. vt. no. in. d. s. in
oibus. et facit. s. b.
procur. l. licet. ac.
d. c. teneant. in
id. qd stipulator a
croti p. s. i. t. e. r. i. t. : vel
circa iudicium p. p. e.
derit: nec ob. qd se
quitur si fideiussores propter iniuriam iudicis non obli-
gari: ubi enim recte procurator egerat non mentius de man-
dato: et ideo ei factus dño nocere potuit. at hñ mētus est
procurator se hñe mādātū: vñ ex ei facto nulla dño ex-
ceptio poterit opponi: q. re iniquus est fideiussores in totum
stipulatori p. s. t. a. r. e. qd non p. s. i. t. i. s. s. e. t. si dñm. procuratoris fal-
si gestū ratū habere cogere potuisset. R. alij exp. s. a. s. t. m.
ar. inferioris. s. p. R. est qd. s. b. v. qñ sine iudicio indebi-
tū est exactū: vbi exp. s. e. dicit in totum soluti committit.

Cui. si procuratori.
f. Nichil mandatum. de petendo.
g. Recte. q. mandatum hz et verū debiti petit. abso-
lutus tñ fuit debitor per iniuriam.
h. Per pā. nā non debet infringere qd fieri mādaturat
i. Ne iniuria. iniuria enim sit debitori si dñs aliqd extor-
queat ab eo absoluto cū egit. procurator: cū ex iudicio tali
ouitur exceptio rei iudi. s. dñm. vt. s. de excep. rei iud. l. si
mater. s. hoc iure. idē dicit si fuit dñat. s. h. o. procurator: r.
soluit ei. cū et de hoc haberet mādātū vt recipere soluti-
onē non alij. vt. s. de solu. l. hoc iure. et qd hñ dicit non dñz
p. s. t. a. r. e. procurator. f. debitori ex stipulatiōe de rato qd debi-
tor solueret dño p. s. e. q. n. t. i. p. i. n. i. u. r. i. a. vt. d. i. x. i. vel dic non
p. s. t. a. r. e. debitori ne iniuria cōsequat dñs. f. in dñm. p. c. u. r. a-
toris. Alij dicit non dñz p. s. t. a. r. e. f. dñs: q. si dñs cōf. q.
retur a debitore et a procuratore iniuria esset.

Hoc casu. f. cū debitor iuste supatus est: ergo mul-
to min⁹ tenebit ver⁹ procurator vbi debitor nullū dñm
passus est: vt q. iure repulit creditore obijciēdo excep-
tione rei iudi. vt. s. in p. r. o. x. i. s. m. a. r. c. e. l. l. s. h. o. c. qd hñ dico
p. s. m. a. r. c. e. l. l. vñ p. r. i. s. h. i. s. q. s. c. r. i. p. t. i. s. f. m. 30. s. e. l. l. p. c. u. r. a.

ad exhib. s. s. ipse. R. aliud est in s. o. p. c. u. r. a. t. o. r. e. m. a. v. b. i. v. t.
co verū procuratorē hz dñm postea patiar vict⁹ iniuria: non
agit s. procuratorē nisi ad ipēdā: q. et si bonā cāz habu-
erit tñ nullo mō potui: fortis aut solutiōne evitare
potui: vñ culpa pot michi obijci s. i. c. s. m. i. c. h. i. i. p. u. t. a. r. e. d. e. b. e. o. v. t. s. d. e. r. e. m. l. q. d. q. s. in. s. i. s. i. v. t. si exceptionē obie-
cit: et iniuria ē mi-
chi facta non dñz aliq
nocere. argu. s. de
euc. l. si p. p. u. d. e.
t. a. s. i. c. u. t. s. h. o. a. g. i. t.
p. c. u. r. a. t. o. r. e. z. v. b. i.
e. g. o. s. u. z. v. i. c. t. ⁊. d. o.
m. i. n. o. v. t. h. i. a. n. o. n.
a. g. i. t. e. t. s. i. v. i. c. i. v. t. h.
s. z. v. b. i. f. a. l. s. o. p. c. u. r. a.
t. o. r. e. s. t. a. m. e. v. i. c. t. ⁊.
a. d. ño. s. u. p. o. r. c. u. z.
e. t. r. a. t. i. n. o. h. a. b. e. r. i.
n. o. d. e. b. e. a. t. p. i. u. d. i. c. i.
c. a. r. e. f. a. c. t. i. f. a. l. s. i. p. c.
c. u. r. a. c. o. m. m. i. t. t. i. t. s. t. i.
p. u. l. a. t. i. o. r. e. r. a. h. a.
a. d. o. e. i. n. t. e. r. e. q. u. e.
e. q. u. e. i. n. s. o. l. i. d. u. z. d. z.
p. m. i. t. t. i. t. e. t. v. b. i. e. g. o.
d. ñm. s. i. p. a. u. i. i. n. i. u. s.
s. t. e. z. h. o. c. a. d. s. i. t. u.
d. i. n. e. v. e. r. i. p. c. u. r. a.
t. o. r. i. s. q. t. e. n. e. t. c. u. m.
e. g. o. s. u. p. a. u. i. d. ñm.
s. i. c. u. t. c. h. i. v. i. c. t. ⁊. a.

Cum autem procurator re-
cte petitor dñs perperā: non de-
bet procurator prestare: ne ini-
uria iudicis dñs aliqd conse-
quatur: nunq. enim p. iniuriam
iudicis fideiussores obligant:
verius tamen est hoc casu. fi-
deiussores non nisi ad impen-
sas lit. teneri. Marcel. respō.
si dñs ratā rē non habuerit: s. z.
lite mota rē amiserit. nichil
preter impendia in stipulatio-
nē ratā rem haberi deducit.

Bestium nomine defuncti
potest ratificari per eius here-
dem. Pau.

Si procurator velus q. mor-
tuus erat sine iudice fuerint
soluta legata: stipulatio com-
mittetur: nisi heres ratum ha-
buerit: vtiq. si debita fuerint:
tunc enim non dubie interest

dño. firmi. p. b. o. n. o. n. e. f. a. l. s. u. s. p. c. u. r. a. t. o. r. e. x. s. t. i. p. u. l. a. t. i. o. n. e.
tenet ita ad intere. nō hñe dñs ratū. vt. s. e. l. l. p. c. u. r. a. t. o. r. s. i. q. s. a. p. c. u. e. t. s. t. a. t. i. c. o. m. i. s. s. a. e. s. t. s. t. i. p. u. l. a. t. i. o. a. d. i. n. f. e. s. s. e.
pone. s. t. e. n. e. b. a. r. i. n. c. m. o. a. s. t. t. e. n. e. o. i. n. c. c. m. e. n. o. t. e. n. e. r. i.
i. n. c. i. n. f. e. s. t. m. e. a. i. n. c. s. z. m. i. t. t. i. t. s. t. i. p. u. l. a. t. i. o. n. e. x. q. n. i. c. h. i. l. m. i.
n. u. s. a. g. e. t. s. z. d. e. s. i. e. r. i. t. i. n. f. e. s. s. e. m. e. s. i. n. t. e. r. i. q. z. a. b. s. o. l. u. t. s. u. m. a.
a. r. s. i. q. s. c. a. n. t. o. l. q. u. i. a. s. t. s. i. l. l. u. d. a. l. i. t. e. r. a. u. t. i. n. i. u. r. i. a. c. r. e. d. i. t. o. r. i. f. a. c. t. a. f. a. l. s. u. m. p. r. o. c. u. r. a. t. o. r. e. m. l. i. b. e. r. a. r. e. t.

Impensas. committit stipulo etiam si non de iure qd agat
vt h. z. als. C. de tras. l. vbi. z. C. de di. ob. cāz. l. ea lege
m. Amiserit. p. s. i. a. m. qd sustū fuit: vel dic quia liti ro-
nūciauit: vel dic q. res petita sine dolo et culpa in rerū
natura eē desijt. vt. s. i. u. d. i. s. o. l. i. s. i. s. e. r. u. u. s.

Nichil. cū procurator habuerit mandatum.
o. Ratā rē. quā in p. s. t. u. t. o. p. e. c. u. r. a. t. o. r. e. v. e. r. ⁊. a. l. s. a. l. i. o. e. r. i. t.
vt. s. e. l. l. p. c. u. r. a. t. o. r. s. i. e. t. n. o. q. h. i. c. s. u. c. c. u. b. i. t. d. ñs. s. u. p. e. r. i. o. r. i. z. p. r. o. x. i. o. b. t. i. n. u. i. t. e. t. i. n. h. o. c. d. i. f. f. e. r. u. n. t.

Procurator. et si ver⁹ ab initio fuit procurator: pot
tñ hñe ratū: cū mādātū morte expirauit. vt. s. de acq.
pos. l. fundi. in. s. i. Accur.

Cius. f. legatarū.
r. Sine iudice. idē si cū iudice. vt. s. e. l. l. c. o. m. i. s. s. a. s. h. o.
f. Soluta legata. ignozāte herede de morte.
t. Nisi heres. f. legatarū.

Vt. q. als. vt. q. als. itaq. et tñc forma: quia gene-
raliter verum est dño non habente ratum stipu. com-
mittit. itaq. et in hoc casu r. c. si debita fuerint legata r. c.
nam tunc precipue committitur.

Non dubie. idē si non sunt debita. vt. s. p. r. o. x. i. s. d. i.
ximus. Accur.

Si stipulatio ageris pro me nolo ludi et pmissi...

Stipulatoris ratam solutiones ab herede haberi...

Si in stipulatione rati pro dolum canentis omissatur...

Si in stipulatione ratam re haberi: hactenus comprehensum fuerit...

Si dominus petat id quod petere non poterat...

Si procurator iudicium de hereditate ediderit...

Heredis in hoc consentiebant nec tenebant...

Difficile est id est impossibile quia nullus...

hoc fuit commissus hoc casu inter scientes et consentientes...

Per imprudens stipulatus pmissit doli pmissit...

Si procurator falsus vel ad alia constitutus...

De hereditate agendo petiit hereditatis...

Peterit ex eadem causa huiusmodi...

Summoneret ut scilicet de excep. rei iud. l. iulianus...

si quis cum totum in si...

Plerisque in omnibus casibus...

vel si quis die propter id dicit quod pmissit...

inutilis est actio etiam absque omni rati habitudine...

procurator egit ut scilicet et intellexit quod indebitum...

mine meo exegit iudicium ut scilicet si procurator...

jure ut quod et solutus sit: cum de hoc habuerit...

Qui patris supple. procurator qui re. et fm. R. volens...

In iuriarum. prozia non cornelia. ut si de iur. l. lex corne...

Ob ea. propter iniuriam filij et patris.

Mutatione persone extinguitur cautio rem ratam haberi...

Qui patris nomine iniuria rati agit ob eam rem quod filius...

Factu falsi procuratoris non facit pmissi stipulationem de rato...

Procurator est idem. peteret pecuniam satis dedit...

rediret. quod si rati heret pro filij actio extincta esset...

Ad filium. peti ad exercitum quod pro eiusque procurator...

Nepoti. existenti in potestate aut. Accur.

Nepotis. si nonne sufficit si hic procurator cauet cum...

Patrem. id est auum.

Filium. patrem. nepotis.

Procurator. acceptus cum isto procuratore quod satis dedit...

peti. et forte quod intercessit hic alius id finitum erat iudicium...

Verberatus. hec sba expone ut si de iur. l. lex cor.

Alter pulsationes. p. filij qd. i. b. rato filij qd. non so...

filij qd. i. b. rato filij qd. non so. l. p. p. q. filij. s. h. r. suo nolo agere pe...

ex. l. cor. ut. d. sil. lud. s. v. n. caue. ri. ut. s. de. pecu. l. non sol. s. si. p. q. est. s. sol. alio. i. po. pre. cui. ipa. lex. des. fert. act. ut. ibi. alio. in. eo. q. procurator. nolo. agit. ut. h. vel. fm. pi. r. r. possu. mus. dicere. q. age. bat. nolo. p. p. s. acti. one. iniur. ex. l. cor. de. iniur. s. q. non. copete. bat. p. p. i. ut. J. de. iniur. l. lex. cor. s. ill. n. s. de. pre. totus. velles. intel. ligere. non. esset. ne. cessaria. satisfactio. nolo. filij. ut. i. p. r. i. o. cu. p. r. ea. habeat. iur. re. p. p. i. o. r. s. i. iniur. ria. si. facta. filio. vo. lere. ut. J. de. iniur. l. i. s. v. s. q. adeo. s. t. ad. qd. caueret. patr. re. rata. habi. turu. ut. h. dicit. p. r. i. ma. ergo. verior. est. q. p. r. e. s. e. n. t. i. m. e. s. t. id. est. maxime. q. d. ideo. dicit. q. r. s. i. s. c. i. ret. ante. q. d. decede. ret. r. rati. non. ha. beret. s. h. r. ad. filiu.

de iniur. s. q. non. copete. bat. p. p. i. ut. J. de. iniur. l. lex. cor. s. ill. n. s. de. pre. totus. velles. intel. ligere. non. esset. ne. cessaria. satisfactio. nolo. filij. ut. i. p. r. i. o. cu. p. r. ea. habeat. iur. re. p. p. i. o. r. s. i. iniur. ria. si. facta. filio. vo. lere. ut. J. de. iniur. l. i. s. v. s. q. adeo. s. t. ad. qd. caueret. patr. re. rata. habi. turu. ut. h. dicit. p. r. i. ma. ergo. verior. est. q. p. r. e. s. e. n. t. i. m. e. s. t. id. est. maxime. q. d. ideo. dicit. q. r. s. i. s. c. i. ret. ante. q. d. decede. ret. r. rati. non. ha. beret. s. h. r. ad. filiu.

de iniur. s. q. non. copete. bat. p. p. i. ut. J. de. iniur. l. lex. cor. s. ill. n. s. de. pre. totus. velles. intel. ligere. non. esset. ne. cessaria. satisfactio. nolo. filij. ut. i. p. r. i. o. cu. p. r. ea. habeat. iur. re. p. p. i. o. r. s. i. iniur. ria. si. facta. filio. vo. lere. ut. J. de. iniur. l. i. s. v. s. q. adeo. s. t. ad. qd. caueret. patr. re. rata. habi. turu. ut. h. dicit. p. r. i. ma. ergo. verior. est. q. p. r. e. s. e. n. t. i. m. e. s. t. id. est. maxime. q. d. ideo. dicit. q. r. s. i. s. c. i. ret. ante. q. d. decede. ret. r. rati. non. ha. beret. s. h. r. ad. filiu.

de iniur. s. q. non. copete. bat. p. p. i. ut. J. de. iniur. l. lex. cor. s. ill. n. s. de. pre. totus. velles. intel. ligere. non. esset. ne. cessaria. satisfactio. nolo. filij. ut. i. p. r. i. o. cu. p. r. ea. habeat. iur. re. p. p. i. o. r. s. i. iniur. ria. si. facta. filio. vo. lere. ut. J. de. iniur. l. i. s. v. s. q. adeo. s. t. ad. qd. caueret. patr. re. rata. habi. turu. ut. h. dicit. p. r. i. ma. ergo. verior. est. q. p. r. e. s. e. n. t. i. m. e. s. t. id. est. maxime. q. d. ideo. dicit. q. r. s. i. s. c. i. ret. ante. q. d. decede. ret. r. rati. non. ha. beret. s. h. r. ad. filiu.

de iniur. s. q. non. copete. bat. p. p. i. ut. J. de. iniur. l. lex. cor. s. ill. n. s. de. pre. totus. velles. intel. ligere. non. esset. ne. cessaria. satisfactio. nolo. filij. ut. i. p. r. i. o. cu. p. r. ea. habeat. iur. re. p. p. i. o. r. s. i. iniur. ria. si. facta. filio. vo. lere. ut. J. de. iniur. l. i. s. v. s. q. adeo. s. t. ad. qd. caueret. patr. re. rata. habi. turu. ut. h. dicit. p. r. i. ma. ergo. verior. est. q. p. r. e. s. e. n. t. i. m. e. s. t. id. est. maxime. q. d. ideo. dicit. q. r. s. i. s. c. i. ret. ante. q. d. decede. ret. r. rati. non. ha. beret. s. h. r. ad. filiu.

de iniur. s. q. non. copete. bat. p. p. i. ut. J. de. iniur. l. lex. cor. s. ill. n. s. de. pre. totus. velles. intel. ligere. non. esset. ne. cessaria. satisfactio. nolo. filij. ut. i. p. r. i. o. cu. p. r. ea. habeat. iur. re. p. p. i. o. r. s. i. iniur. ria. si. facta. filio. vo. lere. ut. J. de. iniur. l. i. s. v. s. q. adeo. s. t. ad. qd. caueret. patr. re. rata. habi. turu. ut. h. dicit. p. r. i. ma. ergo. verior. est. q. p. r. e. s. e. n. t. i. m. e. s. t. id. est. maxime. q. d. ideo. dicit. q. r. s. i. s. c. i. ret. ante. q. d. decede. ret. r. rati. non. ha. beret. s. h. r. ad. filiu.

de iniur. s. q. non. copete. bat. p. p. i. ut. J. de. iniur. l. lex. cor. s. ill. n. s. de. pre. totus. velles. intel. ligere. non. esset. ne. cessaria. satisfactio. nolo. filij. ut. i. p. r. i. o. cu. p. r. ea. habeat. iur. re. p. p. i. o. r. s. i. iniur. ria. si. facta. filio. vo. lere. ut. J. de. iniur. l. i. s. v. s. q. adeo. s. t. ad. qd. caueret. patr. re. rata. habi. turu. ut. h. dicit. p. r. i. ma. ergo. verior. est. q. p. r. e. s. e. n. t. i. m. e. s. t. id. est. maxime. q. d. ideo. dicit. q. r. s. i. s. c. i. ret. ante. q. d. decede. ret. r. rati. non. ha. beret. s. h. r. ad. filiu.

de iniur. s. q. non. copete. bat. p. p. i. ut. J. de. iniur. l. lex. cor. s. ill. n. s. de. pre. totus. velles. intel. ligere. non. esset. ne. cessaria. satisfactio. nolo. filij. ut. i. p. r. i. o. cu. p. r. ea. habeat. iur. re. p. p. i. o. r. s. i. iniur. ria. si. facta. filio. vo. lere. ut. J. de. iniur. l. i. s. v. s. q. adeo. s. t. ad. qd. caueret. patr. re. rata. habi. turu. ut. h. dicit. p. r. i. ma. ergo. verior. est. q. p. r. e. s. e. n. t. i. m. e. s. t. id. est. maxime. q. d. ideo. dicit. q. r. s. i. s. c. i. ret. ante. q. d. decede. ret. r. rati. non. ha. beret. s. h. r. ad. filiu.

de iniur. s. q. non. copete. bat. p. p. i. ut. J. de. iniur. l. lex. cor. s. ill. n. s. de. pre. totus. velles. intel. ligere. non. esset. ne. cessaria. satisfactio. nolo. filij. ut. i. p. r. i. o. cu. p. r. ea. habeat. iur. re. p. p. i. o. r. s. i. iniur. ria. si. facta. filio. vo. lere. ut. J. de. iniur. l. i. s. v. s. q. adeo. s. t. ad. qd. caueret. patr. re. rata. habi. turu. ut. h. dicit. p. r. i. ma. ergo. verior. est. q. p. r. e. s. e. n. t. i. m. e. s. t. id. est. maxime. q. d. ideo. dicit. q. r. s. i. s. c. i. ret. ante. q. d. decede. ret. r. rati. non. ha. beret. s. h. r. ad. filiu.

cum primo absolute vel condensatione.

a Procuratoris. vt non habes mandati. vt. s. de p. ba. l. in exceptioe. s. h. qd si est coniuncta psona q no pt repellit. Rn. idē. vt. s. iudi. sol. l. iij. s. i. b. Ne. i. an. c. Pertinebit. ad quod. s. de. pecu. l. no solbi. s. qui alie.

no. s. an ad impē dia tñ: sicut. r. s. e. l. si sine. s. cū abt Rn. no. aliud est el in psona falsi. pcuratoris cui psona nō cōtinetur l. si pu. rē ra. ha. vt h aliud in dño: cui psona in stipu. cō tinetur. ayo. l. nec dñs agere potuerit. vt ibi.

d. Intelligenti dus est. ergo s ei rarihabitione cau tum non est.

Bonorum. ab alio. i. nomine ei cui delata fue rat petito.

f. Peti possit. als pmissis stipa tio. vt. l. i. fi. s. fi. g. Ad pōt. no. non trahitur hic retro rarihabitione vt hic r. i. quis oz. in bo. pos. serue. l. fi. r. s. bo. pos. l. iij. s. ad rere. sicut. s. de his qui no. ifa. mi. l. quid ergo. et l. i. fi. in fi. s. ar. s. c. ad ma. l. fi. r. l. si filii. r. s. de so. cū michi decet. s. i. itez. fa. s. de acq. he. l. pāthonius. r. l. si quis alicui. et ad treb. l. seruo in uito. circa pñd.

h. Qui. pcurator.

i. Videamus. vere videndū est: qz sunt quidā qui volunt dicere non posse haberi ratū

quasi perinde habendū ac si non mandaret.

k. His casib. s. tpe trāfacto. vel eo mortuo vel furēte. l. Consequens est. s. ei qd dicitur me non posse petere si ceperit furere.

m. Neutrā. siue mortuus sit is qui petijt: siue penituit postea se petijisse: siue furiosus factus sit: dum tamen intra tempus possit a domino ratum haberi.

n. Rarihabitionem. aliter eo mortuo cuius nomine petita est. vt. s. eo. si is. Ex predictis patet fm. R. qz aliud est si habeam ratum eo tempore quo non possem pe

rator non esset: et propter hoc exceptionibus pcuratoris excludi possit: ne fideiussores pcuratoris prioris tenerentur. Jul. respon. verius est nō obligari fideiussores. nam in stipulatione cauetur nō petiturum eum cuius de ea re actio/ petito/ psecutio sit: r ratū habituros omnes ad quos ea res pertinebit. hic autem qui pcurator non est: nec actione nec petitione habere itelligēdus est.

Est superuenit defectus ex parte ratum habētis rarihabitione ipeditur: secus si ex parte gerentis. Bar. Africanus.

Ballo agnitā ratā haberi oportet eo tēpore quo adhuc in ea causa sit vt peti possit: itaqz post cētēsimū diē ratuz haberi nō potest. An aut et si mortuus fuisset quib petijisset vel furere ceperit: ratuz haberi possit videam. nam si inuenerim: pñde haberi debet ac si tūc cum ratū habeat per eū bonorū possessionē petat: frustra his casib. ratū habeb. Sz et illud psequē: futuru ē si pentear illū petijisse ratū haberi nō posse: qd vtiqz sit absurdum. rectius itaqz dicif neutram eorū cām impedire rarihabitionem.

Quando qd succedit ei quē pmissit ratū habituz successio rarihabitione habet. B. Dez.

tere. vt in prin. legis. aliud est si tunc cū meoz negociog gestor nō possz petere. r facit. s. de vsuca. l. nūq. s. si feruus. et de bo. pos. l. pe. s. fi. Accur. Rer. eam. filiam absentem.

p. Restitui. sibi marito a patre cum eandē sit restitutus patri: unde dolo facit. r. vt. s. de excep. do. l. dos. lo. vel dic restitui. s. alij p̄ patri.

At er dotem a se dataz abūte filla petijt: r ratā rez hiturā eā cauit: ea priusqz ratum haberet mortua est: ne gaut cōmitti stipulationē. qz r si verū sit ratū eā nō habuisse nichil tñ mariti interijt dotē restitui. cū patri etiā mortua filla salua esse dos debeat.

Defectus superueniens ex parte ratum habētis ex legis dispositioe impedit rarihabitionē. h. d. Bar.

Pcurator (cum ab eo es alienum exegerat qui tempore liberaretur) ratam rem domini habiturum cauit. dein de post tēpus liberato iam de bitore dñs ratam rem habet posse debitorem agere cum pcuratore existimauit cum iam debitor liberatus sit. argumētū rei est qz si nulla stipulatio interposita sit: cōdictio locum aduersus pcuratorē habitura sit: in locū aut cōditionis interponi stipulationem.

Explicit ex ordine. foz. l. i. ber. xlvj. Bus. autem liber. ix. incipit.

De priuatis delictis. Titu. i. Apianus.

Nullus cōstitutio est penalibus actionib. hīdes non teneri: nec ceteros qz

ditur in tres partes principales. primo loquitur quando actio ex delicto transit contra heredes. Secundo qz transit ad heredes. Tertio quando transit contra eundē mutatioe cōditionis. scōa ibi heredē. tertia ibi non tantum. prima pars subdiuidit in duas partes. primo loquitur de actione penali. scōa de pcuratoris. scōda ibi: sed quis. Bar.

Ciuis. nec min. hoc natura dicitur: est hęc p̄stitutio in h. de pe. ac. s. non autem.

Actionib. ex delictis veniētib. secus si ex act. vt

Rariha bitio. vt. s. eo. l. bo bitio no. et sic est cōtra retro tra. s. de sol. l. cum trahit. michi. x. s. si fideiussor. sol. vt ibi.

Condictio. s. ob causam datorum vel sine causa: vel etiam furtilia. vt no. s. eo. l. si sine. in prin. Et no. hic. argu. qz qui tutus est excep. triginta annorum si soluat repetere p̄. vt ar. s. de admi. tu. l. si pupillus.

De priuatis delictis. Post obligatiōes ex actib. ponit delicta.

Quis. dec lex diui

Quis. dec lex diui

Quis. dec lex diui

Quis. dec lex diui